ANALELE
ASOCIAȚIUNII PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI CULTURA POPORULUI ROMÂN.

Nr. IV. Iulie—August 1904.

Nr. 816—1904.

Convocare.

În sensul §§-lor 23 și 26 din statute membrii **„Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“** se convoacă în

Adunare generală ordinară

la Timișoara pe ḑilele 21 și 22 Septembre st. n. 1904.

Programul adunării este:

Ședința I.

Mercuri la 21 Septembre st. n. 1904, la oarele 11 a. m.

Ordinea de ḑi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscrierea delegaților presenți.
3. Raportul general al comitetului central.
4. Alegerea comisiunilor:
   a) pentru examinarea raportului general;
   b) pentru censurarea încheiării conturilor anului 1903 și a proiectului de budget pentru anul 1905;
   c) pentru înscrierea membrilor.
5. Presentarea propunerilor eventuale.

Ședința II.

Joi la 22 Septembre st. n. 1904, la oarele 10 a. m.

Ordinea de ḑi:

1. Raportul comisiunilor.
2. Alegerea comitetului central și a funcționarilor Asociațiunii.
3. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1905.
4. Dispoșițiuni pentru verificarea procesului verbal.
5. Închiderea adunării generale.

La oarele 4 după ameaḑi ședința festivă a secțiunilor sciințifice-literare.

Se observă, că eventualele propuneri au să fie presentate în scris presidiului Asociațiunii (în Sibiiu, Strada Morii Nr. 8), cu 8 ḑile înainte de adunarea generală.

Sibiiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român", ținută la 28 Iulie 1904.

Iosif St. Șuluțu m. p.,
vicepresident.

Dr. C. Diaconovich m. p.,
primsecretar.

Raportul general

al Comitetului central al „Asociațiunii“, către Adunarea generală, convocată la Timișoara pentru 21 și 22 Sept. 1904.

Onorată Adunare generală!

Anul asupra căruia venim a Vĕ raporta, represintă un nou pas înainte în desvoltarea „Asociațiunii“ noastre. Avêntul ce l-a luat această instituțiune de un deceniu încoace, deși nici pe departe nu poate satisface pretențiuni mai riguroase, și cu atât mai puțin corespunde forței numerice a poporului nostru din țeară, — totuși, în comparație cu trecutul „Asociațiunii“, remarcă un period de înaintare, însemnat mai ales prin continuitatea sa și prin tendența sa progresivă.

In deosebi anul din urmă justifică această aserțiune și va puté întări încrederea noastră în viitorul „Asociațiunii“, pentru-că în acest an întreprinderile cele mai importante ce au fost inițiate dela 1895 încoace, au luat forme mai reale, și munca pusă în realisarea lor a început a aduce roade mai îmbelșugate. N'avem decât să amintim înființarea Museului, terminarea „Enciclopediei Române“ și lucrările Secțiunilor sciințifice-literare, spre a învedera această constatare.

Cu toate aceste momente îmbucurătoare, „Asociațiunea“ noastră nu a rĕmas scutită în anul trecut de evenimente regretate de toți prietenii desvoltării culturale a poporului nostru.

In primul rênd trebue să amintim la acest loc retragerea domnului *Alexandru de Mocsonyi* din postul de president, în care a fost fala „Asociațiunii“ noastre și speram că-l vom puté vedé încă timp îndelungat.

Comitetul central și-a dat toate silințele spre a-l îndupleca pe D. Mocsonyi la retragerea demisiunii sale, însă în vederea motivelor grave și independente de voința sa, cari l-au constrîns la acest pas, — a trebuit, cu mare părere de rĕu, să pună capĕt stăruințelor sale și presintă acum actul de demisiune Onoratei Adunări generale. Comitetul central s'a crezut însă dator a usa din acest incident, acum pentru prima-dată, de dreptul ce i-s'a asigurat în §. 11 al Statutelor noue,

și propune Onoratei Adunări generale, ca primind demisiunea D-lui Mocsonyi, — cu ocasiunea căreia acest ilustru bărbat al neamului nostru a făcut „Asociațiunii“ o splendidă donațiune și i-a dat mijloacele spre a puté realisa încă de acum falnicul nostru Museu național, — să-l numească president onorar, spre a da expresiune, prin acest act, recunoscinței și iubirii ce i-se păstrează în sinul „Asociațiunii“ și spre a menține și pentru viitor, prin o legătură ideală, relațiunile ce au existat până acum între D. Mocsonyi și între instituțiunea noastră.

In legătură cu această primă propunere, ce în vîrtutea dispositiunilor cuprinse în §. 11 al Statutelor se înaintează astădi în scopul numirei de membri onorari, Comitetul central s'a crediut dator a pune în vederea On. Adunări generale și meritele mari și multe alor doi dintre cei mai distinși fii ai poporului nostru, pe cari cu fală îi numĕrăm între membrii nostri, — merite ce și le-au câștigat decenii de-arêndul pentru înaintarea culturală a Românilor din această țeară.

Dl *Parteniu Cosma* de un sfert de secol face parte din Comitetul central, și în întreg decursul acestui timp îndelungat s'a distins prin zelul cel mai înflăcărat și prin activitatea cea mai neobosită în serviciul culturii noastre naționale, a purtat greul tuturor lucrărilor și întreprinderilor „Asociațiunii“ noastre și prin autoritatea, prin inteligența și energia D-sale a dat „Asociațiunii“ condițiunile indispensabile pentru aproape toate creațiunile acesteia și în deosebi pentru realisarea exposițiunii dela 1881 și pentru întemeierea școalei civile de fete cu internat, cari represintă cele mai importante momente în cel dintâiu sfert de secol al vieții „Asociațiunii“ noastre.

Comitetul central a crediut deci timpul sosit, ca acum, la terminarea ciclului al optulea dela alegerea dlui Cosma în Comitetul central, „Asociațiunea“ să dee expresiune recunoscinței sale pentru meritele acestui fruntaș dintre muncitorii sei fideli.

Din asemenea considerațiuni Comitetul central s'a simțit îndemnat, ca în vederea rolului și caracterului literar al „Asociațiunii“, să propună adunării generale, ca din incidentul iubileului de 40 ani al revistei „Familia“, care este cea mai

veche şi cea mai binemeritată dintre organele noastre literare, să numească membru onorar al „Asociaţiunii“ şi pe directorul acestei reviste, D. *Iosif Vulcan,* membru ordinar al Academiei Române, president al „Societăţii pentru crearea unui fond de teatru român“ şi president al Secţiunii literare a „Asociaţiunii“, — ale cărui merite incontestabile pe terenul literar-cultural au fost recunoscute şi sărbătorite de curênd în cercuri largi ale poporului român.

Nu ne îndoim că On. Adunare generală, va primí cu plăcere şi cu însufleţire propunerea ce se face acum pentru a da expresiune recunoscinţei „Asociaţiunii“ faţă cu activitatea a trei bărbaţi ale căror merite de sine se impun prin mărimea şi importanţa lor, şi va numí pe dl Alexandru de Mocsonyi president onorar, iar pe dnii Parteniu Cosma şi Iosif Vulcan membri onorari ai „Asociaţiunii“.

O tristă datorinţă îşi împlinesce Comitetul central, raportând, că „Asociaţiunea“ noastră a pierdut prin moarte şi în anul trecut mai mulţi şi valoroşi membri fundatori, pe viaţă şi ordinari, şi că nici tinerele secţiuni sciinţifice-literare nu au rĕmas scutite de asemenea perderi. Consemnarea *membrilor decedaţi* o presentăm anexat sub *A.*, învitând Onorata Adunare generală, să dee expresiune durerii sale asupra acestor perderi în conformitate cu usul observat în această privinţă şi în anii trecuţi. **A.**

Pentru completarea părţii personale a raportului nostru, amintim la acest loc, că în ḑiua presentării acestui raport, expiră mandatul Comitetului central şi al Presidiului ales la anul 1901. Mulţămindu-Vĕ deci pentru încrederea ce ne-aţi arătat, Vĕ asigurăm, că în cadrul mijloacelor şi condiţiunilor date şi al puterilor noastre, am căutat să servim interesele „Asociaţiunii“ noastre, şi prin aceste causa mare a înaintării culturale a poporului nostru, cu toată abnegaţiunea şi conscienţiositatea posibilă, şi dacă cu toate aceste resultatele realisate nu sunt atât de mulţămitoare precum am fi dorit, causele acestui fapt nu sunt a se atribuí lipsei de zel şi de bunăvoinţă din partea noastră, ci numai greutăţii împrejurărilor şi pedecilor ce le-a întimpinat lucrarea noastră.

In conformitate cu dispoșițiunile statutelor am pus deci la ordinea ḑilei *alegerea Comitetului central, a presidentului și vice-presidentului* și — în vederea demisiunii primite prin decisiunea Nr. 9 a Adunării generale ultime — și *alegerea primsecretarului* „Asociațiunii".

B. In acest obiect avem onoare a Vĕ presenta sub *B.* un raport special.

După aceste lăsăm să urmeze un raport mai detailat asupra situațiunii, mișcării și activităȚii singuraticelor organe, fonduri și instituțiuni ale „Asociațiunii" și asupra momentelor mai importante din viața acesteia în anul trecut.

Membrii „Asociațiunii". Numĕrul membrilor „Asociațiunii" de 10 ani încoace presintă o continuă și îmbucurătoare crescere. Pe când dela 1861 până la 1894 numĕrul lor se mișca în mod cu totul nesigur între 400 și 600, dela 1894 încoace ia un caracter constant și progresiv și ne presintă următorul tablou:

	Membrii:			
Anul	fundatori	pe viață	ordinari	total
1894	73	162	412	647
1895	72	171	668	911
1896	68	181	774	1023
1897	72	180	867	1119
1898	82	210	1068	1360
1899	83	191	1024	1298
1900	88	197	1088	1373
1901	83	204	1219	1506
1902	79	215	1192	1519
1903	83	227	1208	1563

Această continuă și îmbucurătoare urcare a numĕrului membrilor se datorește nu numai crescerii interesului și priceperii poporului nostru pentru causa „Asociațiunii", ci îndeosebi și îmbunătățirilor făcute în timpul mai nou în întreg organismul „Asociațiunii", mai ales în privința funcționării mai intensive a despărțĕmintelor și a evidenței mai bune și riguroase ce se poartă în biroul central asupra membrilor.

Cu toate aceste numĕrul membrilor „Asociațiunii" până astăḑi numai mulțămitor nu poate fi numit, și în comparație cu forțele numerice, economice și intelectuale ale poporului nostru lasă încă foarte mult de dorit.

În această privinţă vrednicul cassar al despărţĕmêntuĭui Şimleu a publicat de curênd un tablou interesant dar puţin măgulitor pentru societatea noastră cultă, care merită o apreciare cu atât mai serioasă, pentru-că formează o notă caracteristică a stărilor în majoritatea despărţĕmintelor noastre şi arată că avem încă foarte mult de făcut în scopul desvoltării interesului şi abnegaţiunii societăţii noastre culte pentru înaintarea culturală a poporului nostru şi în deosebi pentru scopurile mari şi frumoase ce le urmăresce „Asociaţiunea“.

Faţă cu pretenţiile mari ce se formulează în general în privinţa problemelor şi activităţii „Asociaţiunii“, se impune societăţii noastre şi datorinţa de a-i da mijloacele trebuincioase pentru o lucrare mai intensivă, cu atât mai mult pentru-că în lipsa de fonduri disponibile, de present „Asociaţiunea“, pentru acoperirea budgetului seu, este avisată mai ales numai la cotisaţiunile membrilor.

Între asemenea împrejurări credem că cea mai veche şi cea mai importantă asociaţiune culturală română din ţeară este în drept a reclama concursul tuturor acelora cari aparţin astăḑi societăţii noastre culte şi al căror numĕr este neasĕmĕnat mai mare decât numĕrul neînsemnat al membrilor „Asociaţiunii“. În deosebi vor trebuí căutate mijloace corespunḑĕtoare pentru combaterea inconvenientului, că an de an, preste 300 de membri, cu toate că primesc organul „Asociaţiunii“, nu-şi achită cotisaţiunile nici după un respiriu de 15 luni, şi astfel Comitetul central se vede silit a-i şterge din registrul membrilor.

Consemnarea membrilor pentru anul trecut şi un conspect sumar arangiat după despărţĕminte se anexează sub *C.* C.

Despărţĕmintele. Despărţĕmintele „Asociaţiunii“ au un rol de extremă importanţă în viaţa acesteia. Puse în contact nemijlocit cu organele conducătoare ale instituţiunii noastre, şi cu mediul asupra căruia aceasta ar avé să influenţeze, efectele şi resultatele lucrării „Asociaţiunii“ sunt condiţionate în cea mai mare parte dela zelul şi priceperea cu care despărţĕmintele îşi îndeplinesc rolul lor intermediar.

Nu încape îndoială, că în timpul din urmă am făcut progrese însemnate şi în această privinţă. Anume putem constata din acte că în anul

1895	dintre	33	despărţăminte	organisate au lucrat	21
1896	„	33	„	„ „	21
1897	„	33	„	„ „	22
1898	„	39	„	„ „	31
1899	„	42	„	„ „	33
1900	„	42	„	„ „	38
1901	„	44	„	„ „	42
1902	„	44	„	„ „	39
1903	„	46	„	„ „	40

Cu toate aceste numai o parte a despărţămintelor, în frunte cu cele din Braşov şi Timişoara, cari an de an săvârşesc o lucrare tot mai intensivă şi rodnică, şi pot fi numite cu drept cuvênt despărţăminte-model, — a sciut să se conformeze problemelor importante ce le-au fost încredinţate, iar în multe alte părţi, şi între aceste şi în centre mai mari cu poporaţiune românească mare, cultă şi bine situată (s. ex. în desp. Lugoş, Caransebeş, Orăştie, Brad, Dej, etc), despărţămintele au desvoltat o activitate mai puţin mulţămitoare.

În anul din urmă au ţinut *adunări cercuale* despărţămintele: Abrud-Câmpeni, Alba-Iulia, Beiuş, Bistriţa, Blaj, Bocşa, Brad, Braşov, Cluj, Cohalm, Deva, Dobra, Făgăraş, Haţeg, Hida-Huedin, Lipova, Ludoş, Mediaş, Mercurea, Mociu, Năsăud, Orade, Oraviţa, Oşorheiu, Panciova, Reghin, Sebeş, Sălişte, Sibiiu, Sighişoara, Şimleu, S.-Miclăuş, Timişoara, Torac, Treiscaune, Turda, Vârşeţ şi Zernesci, în total 38.

În 2 despărţăminte (Orăştie şi Sătmar) a funcţionat numai Comitetul cercual, iar din 6 despărţăminte (Agnita, Brad, Caransebeş, Dej, D.-S.-Mărtin şi Lugoş) nu a întrat nici un act la Comitetul central.

Despre lucrarea săvârşită în anul trecut de despărţămintele active, putem raporta, că în 22 despărţăminte s'au ţinut în total 40 *prelegeri poporale,* în cea mai mare parte cu ocasiunea adunărilor cercuale. Spre a da o icoană a vieţii intelectuale a despărţămintelor şi a chestiunilor de cari aceste au fost preocupate, lăsăm să urmeze o consemnare a titlilor şi autorilor prelegerilor ţinute:

1. A. Corcea: „Mijloace de înaintare", în desp. Vârşeţ.
2. E. Moise: „Despre comuna Nicolinţ", în desp. Vârşeţ.

3. D. Zach: „Cultura câmpului și grădinei“, în desp. Cluj.
4. V. Oniciu: „Despre cultura pomilor“, în desp. Abrud-Câmpeni.
5. Ar. Popa: „Mișcările socialiste de ași“, în desp. Abrud-Câmpeni.
6. E. Ungurianu: „Rolul industriei și comerciului la Românii din desp. Timișoara“, în desp. Timișoara.
7. G. Maican: „Despre invidie“, în desp. Cohalm.
8. P. Cipou: „Însemnătatea școalei poporale române“, în desp. Orade.
9. Dr. A. Iustinian: „Despre alcoolism“, în desp. Mociu.
10. I. Blaga: „Despre albinărit“, în desp. Mociu.
11. M. Oprean: „Obiceiuri păgubitoare la pop. nostru“, în desp. Dobra.
12. G. Vătășan: „Recunoscința față cu oamenii cei mari“, în desp. Brașov.
13. I. Lăpădat: „Ajută-Te și Dumnezeu Te va ajuta“, în desp. Brașov.
14—17. Dr. A. Ciortea: 4 prel. ilustr. cu Skiopticonul din sciințele naturale, ținute în Brașovul-vechiu, Codlea, Dîrste și Scheiu, în desp. Brașov.
18. ? „Către preoții români“, în desp. Oșorheiu.
19. V. Murgu: „Despre simțul relig. și obiceiurile relig. la poporul român“, în desp. Oravița.
20. I. Măran: „Despre gunoirea pământului“, în desp. Oravița.
21. G. Tatar: „Despre educațiune și combat. luxului“, în desp. Sebeș.
22. G. Lupșa: „Despre pomărit“, în desp. Torac.
23. N. Popovici: „Urmările concubinatelor“, în desp. Panciova
24. D. Lăpădat: „Isvoarele de traiu ale pop. din com. mărginașe“, în desp. Șeliște.
25. Dr. A. Chețan: „Semințele plantelor“, în desp. Blaj.
26. I. Muntean: (Sujetul neindicat), în desp. Hațeg.
27. (Autorul și sujetul neindicat), în desp. Hida-Huedin.
28. N. Pană: „Despre educațiune“, în desp. Zernești.
29. I. Gridan: „Despre vulcanism și vênturi“, în desp. Zernești.
30. G. Cătană: „Să ne ferim de procese“, în desp. Bocșa.
31. I. Crișan: „Creștinul bun și legea sa“, în desp. Bocșa.
32. C. Novac: „Stîrpirea păduchelui lănos“, în desp. Bocșa.
33. G. Boieriu: „Rolul educațiunii familiare“, în desp. Făgăraș.
34. Rom. Simu: „Sărăcia și nesciința“, în desp. Sibiiu.
35. Mat. Voileanu, „Despre polul nordic“, în desp. Sibiiu.
36. Dr. P. Șpan, „Poveștile în educațiune“, în desp. Sibiiu
37. Dr. V. Bologa: „Despre Kant“, în desp. Sibiiu.
38. Dr. E. M. Cristea, „Iconografia bizantină“, în desp. Sibiiu.
39. Nic. Ivan: „Socialismul, primejdie națională“, în desp. Sibiiu.
40. Dr. G. Proca: „Creștinismul și femeile“, în desp. Sibiiu.

Observăm la acest loc, că prelegerile ținute în Despărț. Brașov au fost ilustrate cu ajutorul *Skioptikon*-ului cumpărat la inițiativa Secțiunii sciințifice a „Asociațiunii“, și că probele făcute cu aparatul de proiecțiune au dat în toate privințele

resultatele cele mai mulţămitoare. Convins că asemenea prelegeri vor puté contribuí foarte mult la popularisarea sciinţelor şi la lăţirea cunoscinţelor folositoare în sinul poporului nostru, Comitetul central, în urma cererii şedinţei plenare a secţiunilor sciinţifice-literare, a provĕḑut în budgetul anului viitor o nouă dotaţiune pentru cumpĕrarea de aparate de proiecţiune şi de diapositive, ca în viitor să se poată ţiné astfel de prelegeri şi în alte despărţĕminte.

De remarcat mai este şi seria prelegerilor ţinute în despărţĕmêntul Sibiiu, cari după terminarea Casei Naţionale se vor puté continua cu mai multă înlesnire şi sperăm că vor puté contribuí mult la aceea, ca noul Muzeu şi aşeḑămintele împreunate cu el, să devină un adevĕrat focular cultural pentru poporul nostru.

O deosebită atenţiune au dat Despărţĕmintele şi în anul trecut *bibliotecilor poporale*. În mai multe locuri s'au înfiinţat biblioteci noue, s'au mai cumpĕrat cărţi pentru cele existente şi s'au procurat mijloace bănesci pentru asemenea scopuri.

Cu toate insistenţele Comitetului central de a întemeia o evidenţă exactă asupra bibliotecilor Despărţĕmintelor, biroul „Asociaţiunii“ nu a putut primí nici pănă astăḑi datele necesare dela Direcţiunile Despărţĕmintelor şi astfel nici de astă-dată nu putem da un tablou complet al bibliotecilor. In mod oficial. Comitetul central are cunoscinţă despre 108 biblioteci înfiinţate în 29 despărţĕminte, şi anume:

Nrul curent	*Despărţĕmêntul*	*Comuna*	*Observare*
1.	Abrud-Câmpeni	Bucium	cercuală ambulantă
2.	Beiuş	Beiuş	centrală
3.	„	Sombatşag	stabilă
4.	„	B.-Lazur-Cusîiş	„
5.	Bistriţa	B.-Prund	ambulantă
6.	„	Monor	„
7.	„	Bistriţa	„
8.	„	Şoimuş	„
9.	„	Ragla	„
10.	Blaj	Veza	stabilă
11.	„	Tiuriu	„
12.	„	Mihalţ	„
13.	„	Roşia	„
14.	„	Cergăul-mare	„
15.	„	Cenade	„
16.	„	Micăsasa	„

Nrul curent	*Despărțământul*	*Comuna*	*Observare*
17.	Blaj	Lunca	stabilă
18.	„	Biia	„
19.	„	Sâncel	„
20.	Bocșa	Bocșa-germană	cercuală
21.	„	Vasiova	„
22.	Brașov	Brașov-Tocile	ambulantă
23.	„	Brașovul-vechiu	„
24.	„	Cristian	„
25.	„	Feldioara	„
26.	„	Rîșnov	„
27.	„	Ghimbav	„
28.	„	Satulung	„
29.	„	Dêrste	„
30.	„	Prejmer	„
31.	„	Vlădeni	„
32.	„	Țînțari	„
33.	„	Crizbav	„
34.	„	Măeruș	„
35.	„	Bod	„
36.	„	Herman	„
37.	„	?	„
38.	Cluj	Cojocna	stabilă
39.	Cohalm	Cohalm	„
40.	Dobra	Dobra	—
41.	Făgăraș	Făgăraș	ambulantă
42.	Hațeg	Hațeg	cercuală
43.	Hida-Huedin	Fildul de jos și de mijloc	—
44.	„	Huedin	cercuală
45.	„	Morlaca	—
46.	Năsĕud	Năsĕud	centrală
47.	„	Salva	—
48.	„	Rebrișoara	—
49.	Orade	Oradea-mare	cercuală
50.	Orăștie	Orăștie	portativă
51.	Oravița	Macoviște	—
52.	„	Iertof	—
53.	„	Vrani	—
54.	„	Sasca-montană	—
55.	„	Ticvaniu mare	—
56.	Oșorheiu	Săbad	Centrală pentru mai multe comune
57.	„	Nasna	„
58.	„	Rîciu	„
59.	Panciova	Satu-nou	—
60.	„	Uzdin	—
61.	„	Cubin	—
62.	„	Deliblata	—
63.	Sebeș	Câlnic	stabilă
64.	„	Daia	„
65.	„	Pianul-superior	„
66.	„	Laz	„
67.	„	Sebeșul-săsesc	cercuală

Nrul curent	*Despărţĕmêntul*	*Comuna*	*Observare*
68.	Sătmar.	Iosib	—
69.	„	Moftinul-mic	—
70.	„	Săsari	—
71.	„	Seini	—
72.	„	Şişesci	—
73.	„	Lipou	—
74.	Sĕlişte	Gurarîului	stabilă
75.	„	Orlat	„
76.	„	Sĕlişte	„
77.	Sibiiu	Sadu	—
78.	„	Bungard	—
79.	Sighişoara	Sighişoara	cercuală
80.	Şimleu	Şimleu	„
81.	Timişoara	Şag	stabilă
82.	„	Becicherecul-mic	„
83.	„	Giroda	„
84.	„	Medveş	„
85.	„	Sân-Mihaiul român	„
86.	„	Ţerinteaz	„
87.	„	Hodeni	„
88.	„	Murani	„
89.	„	Bărăteaz	„
90.	„	Călacea	„
91.	„	Dragşina	„
92.	„	Cerna	„
93.	„	Sinersig	„
94.	„	Vucova	„
95.	„	Ianova	„
96.	„	Chisoda	„
97.	„	?	„
98.	„	?	„
99.	„	?	„
100.	„	?	„
101.	Torac	Toracul-mic	cercuală
102.	Turda	Turda	„
103.	„	Indol	stabilă
104.	„	Tritul-superior	—
105.	Treiscaune-Ciuc	Breţcu	—
106.	„	Arpatak	—
107.	„	Covasna	—
108.	Zernești	Tohanul-vechiu	stabilă

Organisarea *agenturilor* de asemenea a continuat şi în anul trecut, şi anume s'a raportat Comitetului central păn' acum despre activarea a 97 agenturi. In această privinţă însă despărţĕmintele mai au încă mult de făcut, căci numai atunci îşi vor puté îndeplini misiunea, dacă pe teritorul lor nu va rĕmânea nici o comună românească mai mare fără o agentură a „Asociaţiunii“.

Afară de lucrările înşirate, Despărţemintele au arangiat în anul trecut, de obiceiu cu ocasiunea adunărilor cercuale, mai multe *expoziţiuni*, şi au distribuit cu aceste ocasiuni diferite premii în bani. Pe lângă expoziţiunile de articole de industrie de casă, obicinuite şi în trecut, s'au mai arangiat în anul trecut şi expoziţiuni de vite (Desp. Zernesci) şi de brânzării (Bran).

Despărţemintele nu au negligeat nici interesele mai ideale ale poporului nostru şi în mai multe locuri s'au pus în fruntea tuturor *mişcărilor culturale*. Astfel s. ex. Desp. Orade a arangiat iubileul de 40 ani al revistei „Familia", Desp. Bistriţa a iniţiat înfiinţarea unui curs de musică vocală, Desp. S. Miclăuş s'a îngrijit de un monument pentru mormêntul poetului Iulian Grozescu, Desp. Braşov a editat cărţi potrivite cu trebuinţele şi priceperea poporului, etc.

Toate aceste arată că în sinul despărţemintelor s'a manifestat în anul trecut o mişcare destul de vie şi o activitate mai intensivă. Este însă de regretat, că aceste mişcări nu sunt generale, ci se mărginesc numai la o parte a despărţemintelor, unde afacerile sunt conduse de bărbaţi cu zel şi abnegaţiune.

Generalisarea unei activităţi mai intensive în sinul tuturor despărţemintelor, este îngreunată foarte mult prin faptul, că Comitetul central, cu toate insistenţele sale de a ţiné lucrările lor în continuă evidenţă, nu este ţinut în curent despre ceea-ce se face sau nu se face în diferitele ţinuturi. Astfel în butul repeţitelor reclamaţiuni şi ursorii a putut primí numai dela 23 dintre 46 direcţiuni *raportul anual* prevĕdut în regulament, şi de multe-ori se înaintează actele adunărilor generale abia după 1—2 ani.

Secţiunile sciinţifice-literare. Cel mai tinĕr dintre organele „Asociaţiunii" noastre, Secţiunile sciinţifice-literare, cărora adunările generale din anii trecuţi le-au determinat un mare şi important teren de acţiune, au trecut acum preste greutăţile începutului şi au desvoltat în anul trecut o activitate atât de vie şi intensivă, încât credem că scepticismul cu care a început a fi apreţiat rolul şi importanţa acestor instituţiuni, în curênd va fi delăturat şi va da loc încrederii depline în viitorul lor.

Despre lucrările săvîrşite de secţiuni, se va presenta — în conformitate cu dispoziţiunile regulamentului lor — un raport în şedinţa publică care se va ţiné cu ocasiunea adunării generale.

La acest loc avem să ne ocupăm numai cu chestiunea pusă la ordinea ţilei în urma decisiunii Nr. 8 (p. *i.*) a ultimei adunări generale, prin care Secţiunile au fost învitate a lucra şi presenta la proxima adunare generală un *plan de acţiune* pentru lucrarea lor viitoare.

Această decisiune, care se pare că este a se atribuí împrejurării, că membrii întruniţi în ultima adunare generală nu au fost în destul orientaţi asupra spiritului şi dispoziţiunilor regulamentului secţiunilor şi asupra activităţii de păn' aci a acestora, — a fost trimisă de Comitetul central singuraticelor secţiuni spre conformare.

Şedinţa plenară a secţiunilor, ţinută la 19 şi 20 Iul. a. c., s'a şi ocupat cu această chestiune, şi constatând deoparte că în sensul regulamentului secţiunilor, stabilirea planului de acţiune al acestora, cade în competenţa exclusivă a Şedinţei plenare, iar de altă parte că secţiunile de fapt au şi stabilit încă în anii trecuţi planul lor de acţiune şi continuă a-l desvolta în conformitate cu situaţiunea dată şi cu trebuinţele ce din timp în timp se impun, — a declarat că doresce a menţiné neştirbit şi pentru viitor dreptul seu autonom şi exclusiv de a stabilí principiile conducătoare ale lucrării secţiunilor.

Comitetul central, din a sa parte, a aderat la aceste vederi, basate pe dispoziţiunile regulamentului şi justificate şi prin faptul că adunarea generală după modalităţile în cari se compune, nu poate fi nici chemată nici competentă de a întra în asemenea chestiuni de specialitate, — şi în vederea acestora Vĕ propune să luaţi act de hotărîrea şedinţei plenare şi să renunţaţi la executarea decisiunii Nr. 8 p. *i.*) a ultimei adunări generale, care şi de altmintrelea, după activitatea desvoltată de secţiuni în anul trecut, a devenit fără obiect.

Publicaţiunile „Asociaţiunii“. In decursul anului trecut „Asociaţiunea“ a realisat resultate mulţămitoare şi pe terenul producţiunii literare române.

In primul rênd amintim, că la 12 Martie a. c. a apărut fascicolul ultim al „*Enciclopediei române*“, şi astfel această mare lucrare, editată din însărcinarea şi sub auspiciile „Asociaţiunii“, după o muncă intensivă de preste 8 ani, a fost terminată în condiţiuni relativ destul de avantagioase.

Direcţiunea acestei publicaţiuni a presentat Comitetului central, în şedinţa acestuia din 31 Martie a. c., un raport amĕnunţit asupra activităţii sale şi asupra modalităţilor în cari şi-a publicat lucrarea, şi deoare-ce acest raport a fost publicat şi în organul oficial al „Asociaţiunii“, credem că ne putem dispensa la acest loc de expuneri mai largi. Amintim numai, că această publicaţiune are o extensiune de 200 coale de tipar, format 8° mare, şi cuprinde în 6400 columne (litere petit) 37,622 articole, lucrate de 172 colaboratori din toate ţerile locuite de Români.

Cheltuelile împreunate cu editarea „Enciclopediei“ se urcă la cifra de K 62,818·90 şi au fost acoperite de Direcţiunea publicaţiunii, fără a impune „Asociaţiunii“ nici cea mai mică jertfă materială.

Deşi numai un modest început pe terenul literaturii enciclopedice române, această publicaţiune va puté contribuí mult la popularisarea sciinţelor şi lăţirea cunoscinţelor folositoare în sinul poporului nostru, şi mai ales în urma împrejurării că poporul român, divisat prin numeroase hotare politice, în multe privinţe este lipsit de o viaţă culturală unitară, — are şi o deosebită însemnătate naţională.

Comitetul central crede, că „Asociaţiunea“ noastră prin iniţiarea şi realisarea acestei prime încercări pe terenul literaturei enciclopedice române, a săvîrşit un lucru bun şi folositor, şi a pregătit şi înlesnit în mĕsură mare toate lucrările ce se vor face în viitor în această direcţiune. Apelează deci, şi cu această ocasiune, la concursul tuturor membrilor „Asociaţiunii“ pentru lăţirea cât mai mare a acestei publicaţiuni, ca pe această cale munca pusă în realisarea ei să poată aduce roade îmbelşugate şi ca cheltuelile de editare să se poată acoperí în timp cât mai scurt.

Un alt progres însemnat a fost realisat în anul trecut şi cu privire la continuarea „*Bibliotecii poporale a „Asociaţiunii*“.

Această publicațiune stagnase cât-va timp din causa că în vederea dispositiunilor cuprinse în regulamentul Secțiunilor sciințicce-literare, Comitetul central a așteptat procurarea sujetelor pentru „Biblioteca poporală“ din această parte.

Însă în vederea întârzierilor ivite, Comitetul central s'a vĕdut îndemnat a lua însuși inițiativa și dispositiunile necesare pentru continuarea publicațiunii, și cerênd din cas în cas concursul singuraticelor secțiuni, a înzestrat „Biblioteca poporală“ în anul trecut cu 11 numere, cari cuprind o bogată și prețioasă serie de scrieri potrivite cu priceperea și trebuințele poporului.

Consemnarea acestor numere noue este următoarea:

Nr. 6. *Despre testament.* Explicarea articolului de lege XVI, din anul 1876, de Dr. Valer Moldovan.

Nr. 7. *Poșta, telegraful, telefonul.* Noțiuni generale despre instituțiile poștale, de Gavr. Todică.

Nr. 8. *Icoane din istoria Grecilor vechi.* Partea I, de V. Lazăr.

„ 9. *Icoane din istoria Grecilor vechi.* Partea II, de V. Lazăr.

„ 10. *Grădina de legumi*, de Ioan F. Negruțiu.

„ 11. *Cultura cucuruzului*, de Ioan F. Negruțiu.

„ 12. *Ionel.* Principii morale și creștinesci de educațiune. Cartea I. Familia, de V. Gr. Borgovanu.

Nr. 13. *Ionel.* Principii morale și creștinesci de educațiune. Cartea II. Ionel de un an, de V. Gr. Borgovanu.

Nr. 14. *Ionel.* Principii morale și creștinesci de educațiune. Cartea III. Ionel până la șese ani, de V. Gr. Borgovanu.

Nr. 15. *Ionel.* Principii morale și creștinesci de educațiune. Cartea IV. Ionel la școală, de V. Gr. Borgovanu.

Nr. 16. *Ionel.* Principii morale și creștinesci de educațiune. Cartea V. Ionel la școala vieții, de V. Gr. Borgovanu.

Afară de aceste scrieri deja apărute, Comitetul central mai dispune de present și de mai multe manuscripte censurate și admise spre publicare în „Biblioteca poporală“, și le va edita pe rênd în cursul anului viitor.

Continuarea în condițiuni pe deplin mulțămitoare a acestei publicațiuni este asigurată pentru viitor prin o întreagă serie de dispositiuni luate în acest obiect de ultima ședință plenară a Secțiunilor sciințifice-literare, și astfel Comitetul central speră, că „Biblioteca Asociațiunii“ deja în timp apropiat va puté devení un bun și valoros sfetnic al poporului nostru în toate afacerile sale economice, sociale și culturale.

Organul „Asociațiunii“, și anume „*Transilvania*“ cuprinḑênd scrieri literare, și „*Analele*“ cu publicațiunile noastre oficiale, a fost editat în tiragiu de preste 2000 exemplare în condițiu-

nile din trecut, stabilite de locurile competente, și s'a trimis gratuit tuturor membrilor „Asociațiunii".

În vederea avêntului ce l-a luat activitatea Secțiunilor sciințifice-literare și a promisiunilor făcute de singuraticii membri ai acestor secțiuni, Comitetul central speră că și această publicațiune se va puté continua în viitor în condițiuni mai mulțămitoare, cu toate că în urma împrejurării că revista de care vorbim se distribue gratuit între membrii „Asociațiunii" și că fondurile acesteia până astădi sunt încă foarte modeste, — desvoltarea ei în condițiuni pe deplin mulțămitoare este preste mĕsură îngreunată prin considerațiunile financiare ce se impun.

Afară de edițiunile înșirate, „Asociațiunea" a căutat să spriginească producțiunea literară română în cadrul mijloacelor și condițiunilor date, și pe alte căi, și anume prin cumpĕrarea spre distribuire gratuită a unui numĕr mai mare de scrieri mai de valoare, prin inițiarea de lucrări literare noue și prin publicarea repertoriului bibliografic al producțiunii noastre literare anuale.

Pentru viitor speră, că în urma dispositiunilor luate în privința activării „Fondului Andreiu Murĕșianu", va puté contribuí la înaintarea producțiunii literare și prin premiile ce se vor distribuí în fie-care an.

Averea „Asociațiunii". *Darea de seamă* asupra gestiunii financiare a anului trecut o presentăm sub *D.* împreună cu raportul cassarului, în care se arată amĕnunțit mișcarea și situațiunea diferitelor fonduri și din care resultă că averea „Asociațiunii" este în continuă crescere și că afacerile ei bănesci, după reorganisarea serviciului de cassă și de contabilitate, au luat în toate privințele un mers normal și sigur. **D.**

De asemenea Vĕ presentăm sub *E.* și *Proiectul de budget* pentru anul viitor, însoțit de un raport explicativ al cassarului. **E.**

La acest loc ne credem datori a remarca unele schimbări mai esențiale introduse în noul proiect de budget.

In primul rênd observăm, că *dotațiunea secretarului II* a fost urcată dela suma de K 600·— la K 1800·—. Această urcare este justificată deoparte prin faptul, că Comitetul central nu

are speranță de a puté găsí în viitor o putere corespundętoare care să se angajeze, pentru o remunerațiune atât de neînsemnată ca cea din trecut, la provederea agendelor, astădi deja multe și grele, ce sunt împreunate cu postul de secretar II; de altă parte în urma desvoltării generale a „Asociațiunii“ și în deosebi și în urma înființării Museului, agendele biroului s'au înmulțit și vor cresce și de acum înainte în mĕsură atât de însemnată, încât angajarea unei noue puteri stabile și dedicate în primul rênd serviciului „Asociațiunii, a devenit indispensabilă. In vederea acestor motive, Comitetul central s'a conformat propunerii ce i-s'a făcut în această privință din partea Secțiunilor sc.-literare și a provędut în proiectul de budget o dotațiune care să-i permită angajarea unei puteri corespundętoare trebuințelor de astădi ale „Asociațiunii“.

Tot la învitarea Secțiunilor s'a luat în budget și o dotațiune nouă de K 500·— pentru *aparate de proiecțiune* și diapositive, în scopul ilustrării prelegerilor poporale despre cari am vorbit deja la alt loc al acestui raport.

Aceste schimbări fiind pe deplin justificate, Comitetul central speră că Adunarea generală le va aproba cu atât mai vêrtos pentru-că acoperirea lor se poate face fără greutăți din resursele normale ale budgetului.

In celelalte proiectul de budget a rĕmas în cadrele din trecut.

De observat este numai că dotațiunea de K 2000·—, care în urma decisiunilor luate de mai multe adunări generale anterioare, a fost prevędută în budget pentru *ajutorarea școalelor române*, se propune a se distribuí în viitor în scopul cualificării învețătorilor pentru școalele economice de repetițiune.

Comitetul central s'a conformat propunerii ce i-s'a făcut în această direcțiune de Secțiunile sciințifice-literare, deoare-ce s'a convins de repețite-ori, că în vederea numĕrului de tot mare al școalelor române lipsite de mijloace și al școlarilor săraci, ajutorul de K 2000·— este atât de neînsemnat și disparent, încât nu poate fi întrebuințat cu folos și în condițiuni echitabile și mulțămitoare; de altă parte însă întrebuințarea lui în scopul propus de secțiuni, ar puté aduce foloase reale pentru cercuri cu mult mai largi.

Comitetul central speră, că și Adunarea generală va apreția aceste considerațiuni.

Atât darea de seamă despre gestiunea anului trecut, cât și proiectul de budget pentru anul viitor au fost censurate de Comitetul central, și Vi-se presintă cu rugarea de a le aproba.

Fundațiuni și fonduri. Cu privire la fundațiunile și fondurile administrate de „Asociațiune“ avem de raportat — afară de datele cuprinse în darea de seamă și în proiectul de budget, presentat sub *D.* și *E.*, — că mulțămită de o parte însuflețirei și abnegațunei pe care cei mai buni dintre fiii poporului nostru o păstrează intereselor culturale ale acestuia, iar de altă parte încrederei ce „Asociațiunea“ și-a câștigat-o în întreg timpul existenței sale, prin administrarea conscienționsă a averilor ce i-au fost încredințate, — Comitetul central a primit și în anul trecut noue și numeroase donațiuni cu menițiune culturală.

Reservându-ne a vorbí la alt loc despre donațiunile întrate pentru fondul Museului, dăm următoarele informațiuni asupra fundațiunilor instituite în anul trecut și asupra dispositiunilor luate pentru asigurarea și administrarea fondurilor și fundațiunilor primite de mai nainte.

In primul rênd avem să aducem la cunoscința On. Adunări generale, că fericitul *Ioan Russu*, fost medic în Brad, prin testamentul seu din 29 Iulie 1900, a lăsat „Asociațiunii“ noastre în scopul înființării unei *fundațiuni de stipendii*, o avere prețuită la 40—50,000 coroane, care se compune din deposite, valori și realități. Din veniturile acestei fundațiuni se vor da stipendii, la început pentru elevi ai școalelor medii și mai târdiu și pentru studii universitare. Vor puté beneficia de aceste stipendii numai tineri români, fără deosebire de confesiune. Usufructul fundațiunii este al vĕduvei fundatorului până când va fi în viață

Comitetul central la timpul seu a luat toate dispositiunile necesare pentru asigurarea fundațiunii și după-ce testamentul a fost recunoscut și acceptat de toate părțile interesate, a și putut transa această afacere în scurt timp și în condițiuni pe deplin mulțămitoare.

Un al doilea fond nou a fost instituit, în urma hotărîrei luate de Conferența Directorilor de bancă din toamna anului

trecut, sub titlul „*Fondul cultural al băncilor române*“. Acest fond este pus cu totul la dispoziţiunea liberă a „Asociaţiunii“ şi are să servească în general pentru scopuri culturale românesci de ori-ce natură. Alimentarea lui se va face an de an de către singuraticele bănci prin donaţiuni din sumele ce se vor vota de adunările generale anuale pentru scopuri culturale şi de binefacere.

In anul trecut, ce e drept, abia 3 dintre institutele noastre financiare, şi anume: „Aurăria“, „Doina“ şi „Sebeşana“ s'au conformat hotărîrii luate de conferenţa Băncilor, şi donaţiunile întrate represintă numai o sumă modestă de câte-va sute coroane. Cu toate aceste, cunoscênd interesul viu ce cercurile conducĕtoare ale Băncilor române îl păstrează tuturor causelor noastre culturale, nu ne îndoim că din acest modest început se va desvolta cu timpul o bogată resursă de mijloace pentru acoperirea trebuinţelor culturale ale poporului nostru.

Ce privesce fundaţiunile instituite de mai nainte, Comitetul central a stabilit literile fundaţionale pentru „*fundaţiunea Dr. Ioan Nichita*“ cu care a fost contopită un „*fond cultural sĕlăgian*“, administrat în trecut de despărţĕmêntul Şimleu, şi a instituit în Aprile a. c. un Comitet de administrare, care va înainta încă în anul curent propuneri concrete pentru activarea fundaţiunii.

De asemenea s'au stabilit şi literile fundaţionale pentru „*fundaţiunea Ioan Simu*“, despre care am raportat deja ultimei adunări generale, şi pentru „*fundaţiunea Hangea*“, instituită încă la 1886, dar perdută din evidenţă.

Toate aceste litere fundaţionale au fost încorporate „Normativului pentru administrarea fondurilor şi fundaţiunilor Asociaţiunii“.

În decursul anului trecut a fost activat (prin dec. Nr. 50 din 1904) „*Fondul Andreiu Mureşan*“, pentru care Şedinţa plenară a Secţiunilor sciinţifice-literare a lucrat un normativ, aprobat ulterior şi de Comitetul central. Veniturile acestui fond se vor întrebuinţa pentru premii literare, iar pentru anul curent au fost destinate pentru trebuinţele „Bibliotecii poporale“ a „Asociaţiunii“ şi pentru cumpĕrarea de cărţi spre distribuire gratuită.

De asemenea a fost activată (prin dec. Nr. 54 ex. 1904) în parte și „*fundațiunea Boieriu*“ (G. B. V.), încât în sensul literelor fundaționale s'a început distribuirea de premii la elevi ai școalelor române din comunele Vad și Ohaba.

Mai amintim că procesul început de ereḑii legali ai fericitului *Ioan Petran* pentru invalidarea testamentului acestui marinimos fundator, a fost câștigat de „Asociațiune“ și la Curtea de apel din Cluj și de present se află sub apelațiune la Curia regească. In vederea sentențelor consonante ale forului I și II, sperăm că în scurt timp și această mare fundațiune va fi pe deplin asigurată menițiunii sale.

În fine anexăm sub *F. consemnarea stipendiaților*, cari în anul trecut au primit ajutoare din fundațiunile administrate de „Asociațiune“. F.

Școala de fete. Școala civilă de fete a „Asociațiunii“, împreună cu internatul, au funcționat și în anul trecut în condițiuni pe deplin mulțămitoare.

După cum se poate vedé din Anuarul școalei, anexat la acest raport sub *G.*, au fost inmatriculate în cele 4 clase ale școalei civile în total 81, iar în cursul complementar 17 eleve, dintre cari s'au supus la examen 95 *eleve*. In internat au fost adăpostite 63 eleve ale școalei civile și 7 eleve ale școalei elementare de fete a Reuniunei femeilor române din Sibiiu. Numĕrul *elevelor interne* arată față de trecut o crescere considerabilă, ceea-ce dovedesce că Internatul Asociațiunii prin întocmirile sale bune și prin resultatele obținute în trecut, câștigă tot mai mult încrederea societății noastre culte. G.

Examenul final s'a ținut la școala civilă de fete în ḑilele dela 22—26 Iunie și a dat resultate pe deplin mulțămitoare.

Corpul didactic s'a compus din directorul școalei, din 2 profesori și 3 profesoare, 2 catecheți, 6 instructoare și 1 instructor, iar personalul internatului din directoara, medicul internatului, 1 guvernantă și 2 bone, în total 19 persoane.

Conform dării de samă despre anul trecut, anexat în original sub *H., cheltuelile* împreunate cu susținerea școalei și internatului se urcă la cifra de K 38,054·67, iar veniturile, în cari se cuprind și subvențiunea din lăsămêntul fericitului Ioan Oltean (K 1385) și donațiunea de K 2000·— ce o primesce școala anual dela H.

institutul „Albina“, — au fost de K 40,386·82. In aceste cifre nu sunt considerate interesele şi amortisarea capitalului învestit de Asociaţiune în şcoală şi internat, care figurează în bilanţ cu cifra de K 123,600·—.

I. In budgetul anului viitor, anexat în original sub *I.* se prevĕd cheltueli de K 40,679·57.

Amintim în fine, că în decursul anului din urmă i-s'a făcut şcoalei „Asociaţiunii“ o *distincţiune* deosebită, încât la exposiţiunea sciinţifică, arangiată în toamna anului 1903 în Bucuresci, a fost premiată cu medalia de aur.

Biblioteca Asociaţiunii. Despre starea bibliotecii Asociaţiunii cu finea anului 1903 am onoare a presenta următorul raport:

A. Biblioteca proprie. Conform inventarului, biblioteca Asociaţiunii la finea anului 1903 a constat din 4380 opere în 6023 tomuri, 4974 broşuri şi 22 harte, faţă cu 4237 opere în 5900 tomuri, 4552 broşuri şi 22 harte dela finea anului 1902; prin urmare biblioteca s'a sporit în decursul anului 1903 cu 143 opere în 123 tomuri şi 422 broşuri. În special după diferitele secţiuni biblioteca ne presintă următorul toblou:

		opere	în tom.	broş.	harte
Secţia I.	Teologie	267	267	232	—
„ II.	Filosofie	52	59	13	—
„ III.	Pedagogie	99	89	118	—
Secţia IV.	Limbă, literatură, artă	1312	1425	1213	—
„ V.	Istorie şi geografie	637	1322	545	18
„ VI.	Istoria specială a Românilor	353	409	285	2
„ VII.	Sciinţe naturale	140	436	448	2
„ VIII.	Matematică şi geometrie	30	38	17	—
„ IX.	Medicină	223	255	108	—
„ X.	Sciinţe juridice şi politice	423	529	300	—
„ XI.	Economie, industrie, comerciu	178	127	206	—
„ XII.	Diverse	601	654	1489	—
„ XIII.	Foi periodice	65	413	—	—

B. Depositul de cărţi menite spre vêndare parte în favorul fondului general al Asociaţiunii, parte unele în favorul şcoalei civile de fete a Asociaţiunii şi altele destinate a se distribuí de aici gratuit, numĕră 45 publicaţiuni în 3689 tomuri şi 11753 broşuri, şi anume:

1. Acte şi date despre conferenţa ţinută în Mercurea la 1869, — 83 exempl. à 1 cor.
2. Acte privitoare la urzirea şi înfiinţarea Asociaţiunii transilvane. — 154 ex. à 1 cor.

3. Adunarea generală (II) a Asociaţiunii transilvane ţinută la Braşov în 1862. — 236 exemplare à 1 cor.

4. Adunarea generală (III) a Asociaţiunii transilvane ţinută la Blaj în 1863. — 1 exemplar, 1 cor.

5. Adunarea generală (IV) a Asociaţiunii transilvane ţinută la Haţeg în 1864. — 36 exemplare à 1 cor.

6. Adunarea generală (VI) a Asociaţiunii transilvane ţinută la Alba-Iulia în 1866. — 1 exemplar, 1 cor.

7. Aiser, C. S., Reuniunile agricole şi însemnătatea lor pentru poporul nostru. Braşov 1902. — 17 exemplare.

8. Analele Academiei Române (din biblioteca lui Simeon Mangiuca). Ser. II, secţ. I, tom. III—X şi XV, şi ser. II, secţ. II, tom. III, VII—X şi XV. — 17 vol.

9. Analele Asociaţiunii transilvane din 1880. Fasc. I în 353 ex. à cor. 1·80.

10. Bănăţeanul, Deprinderi păgubitoare. Lugoj 1902. — 26 exemplare.

11. Bardoşi D., Regulament de serviciu, partea I şi III. Sibiiu 1900. — 15 exempl.

12. Bergner R., Siebenbürgen. Eine Darstellung des Landes und der Leute. Leipzig 1884. — 25 exempl. à 8 cor.

13. „Biblioteca poporală a Asociaţiunii“: Nr. 1. Sibiiu 1900. — 521 exempl. à 20 fil. Nr. 2. Sibiiu 1901. — 610 exempl. à 20 fil. Nr. 3. Sibiiu 1902. — 1358 exempl. à 30 fil., Nr. 4. Sibiiu 1902. — 1396 exempl. à 20 fil. Nr. 5. Sibiiu 1903. — 1593 exempl. à 20 fil. Nr. 6. Sibiiu 1903. — 1773 exempl. à 30 fil. Nr. 7. Sibiiu 1903. — 1900 exempl. à 20 fil.

14. Bodnărescul L., Scriitori români în usul şcoalelor. Broş. I. Cetatea Neamţului dramă de V. Alecsandri. Cernăuţi 1902. — 67 exemplare.

15. Bogdan-Duică G., Inelul lui Ghighes, tragedie de Fr. Hebbel. Bucuresci 1900. — 18 exemplare.

16. Bogdan-Duică G., Ţiganiada lui Budai-Deleanu. Bucuresci 1902. — 9 exemplare.

17. Catalogul bibliotecii Asociaţiunii transilvane, de N. Togan. — 328 ex. à 1 cor.

18. Cristea, Dr. E., Proverbe. Sibiiu 1901. — 23 exemplare.

19. Dăianu, Dr. E., Supplex libellus Valachorum, 1791. Text original şi traducere. Sibiiu 1901. — 44 exemplare.

20. Foişoara „Telegrafului Român“ din 1877. — 3 exemplare.

21. Indice alfabetic al Transilvaniei (an. I—XXV), al actelor şi Analelor Asociaţiunii transilvane (1862—1894), de N. Togan. — 115 exemplare.

22. Laurian-Bălcescu. Magazin istoric pentru Dacia. Tom. IV (1 exempl.) şi din tom. VII, fasc. 1 (2 exemplare).

23. Lazarici I., Elemente de poetica română. Sibiiu 1882. — 14 ex. à 60 fil.

24. Loser I., Istoria agriculturei. Traducere autorisată. Sibiiu 1899. — 15 exempl.

25. Maior, Dr. G., Manual de agricultura rațională. Partea I. Agrologia. Braşov, 1897. — 45 exemplare

26. Marienescu, Dr. At., Dialectul român-bănăţean. Lugoj 1902. — 23 exemplare.

27. Meitani, G. G., Studii asupra constituţiunii Românilor. Fasc. V şi VII—XII. — 363 broş.

28. Monografia şcoalei civile de fete a Asociaţiunii transilvane. Gherla 1887. — 224 ex. à 2 cor.

29. Negruţiu, I. F., Constituţiunea patriei. Blaj 1903. — 11 exemplare.

30. Onişor, Dr. Victor, Legiuirea ţării noastre. Bistriţa 1901. — 87 exemplare.

31. Păcăţian, T. V., Lupta pentru drept. Bucuresci 1898. — 66 exemplare.

32. „ „ „ Scopul în drept. Vol. I. Sibiiu 1898. — 54 ex.

33. „ „ „ Libertatea. Sibiiu 1899. — 34 ex.

34. „ „ „ Principiile politicei. Sibiiu 1899. — 44 ex.

35. „ „ „ Istoria politicei. Sibiiu 1900. — 182 ex.

36. Pop Reteganul I., Poveşti din popor. Sibiiu 1895. — 845 ex. à 1 cor.

37. Puşcariu, Dr. Il., Principii din pedagogia generală. Sibiiu 1880. — 23 exempl.

38. Pușcariu, I. cav. de, Date istorice privitoare la familiile nobile române. Vol. I. Sibiiu 1892. — 134 exemplare à 4 cor. Vol. II. Sibiiu 1895. — 268 ex. à 8 cor., la olaltă Vol. I și II 10 cor.

39. Rotariu P., Legea despre alegerea deputaților. Timișoara 1903. — 57 exempl.

40. „ „ Legea comunală. Ed. II. Timișoara 1903. — 11 ex.

41. Stoica S., Higiena copilului. Sibiiu 1895. — 7 exempl. à 30 fil.

42. Șuluțiu-Cărpinișanu, Dr. A., Graiul ardelenesc în raport cu limba literară de peste Carpați. Sibiiu 1890. — 7 exempl. à 40 fil.

43. Togan N., Românii din Transilvania la 1733. Conscripția episcopului Ioan Inocențiu Klein de Sadu. Sibiiu 1898. — 21 exempl. à 60 fil.

44. „Transilvania", organul Asociațiunii din: 1869 (49 ex.), 1870 (35 ex.), 1871 (66 ex.), 1872 (90 ex.), 1873 (66 ex.), 1874 (99 ex.), 1875 (117 ex.), 1876 (122 ex.), 1877 (100 ex.), 1878 (180 ex.), 1882 (59 ex.), 1883 (74 ex.), 1884 (67 ex.), 1885 (257 ex.), 1886 (280 ex.), 1888 (40 ex.), 1889 (76 ex.), 1890 (92 ex.), 1891 (10 ex.), 1892 (13 ex.), 1893 (1 ex.), 1894 (69 ex.), 1895 (22 ex.), 1896 (77 ex.), 1897 (7 ex.), 1898 (4 ex.), 1899 (17 ex.), 1900 (11 ex.), 1901 (13 ex.), 1902 (16 ex.) și 1903 (30 ex.) à 10 cor.

45. Vlad Delamarină V., Poesii, adunate și aranjate de Dr. Valeriu Branisce. Lugoj 1902. — 23 exemplare.

Biblioteca proprie s'a sporit și în anul expirat mai ales în urma relațiilor de schimb legate cu diferite societăți sciințifice și literare din patrie, prin publicațiunile trimise de Academia maghiară din Budapesta și de Academia Română din Bucuresci, apoi prin donațiunile făcute de dl Dr. At. Marienescu și unii autori. Prin cumpărare biblioteca s'a sporit cu 46 opere în 44 tomuri și 9 broșuri, mai ales producte literare române.

Depositul de cărți în 1903 s'a sporit cu 5 publicațiuni noue și în deosebi prin Nrii 5—7 ai „Bibliotecii poporale a Asociațiunii". De altă parte acest deposit a scăḍut în decursul anului 1903 cu 181 tomuri și 2308 broșuri, dintre cari 138 tomuri și 962 broșuri dăruite, 3 tomuri date în schimb, iar 40 tomuri și 1346 broșuri vêndute.

Dintre publicațiunile periodice au întrat la bibliotecă în anul 1903 următoarele: „Activitatea" din Orăștie, „Archiva" din Iași, „Biserica și Școala" din Arad, „Bunul Econom" din Orăștie, „Controla" din Timișoara, „Convorbiri Literare" din Bucuresci, „Deșteptarea" din Cernăuți, „Drapelul" din Lugoj, „Erdély" din Cluj, „Erdélyi Muzeum" din Cluj, „Ethnographia" din Budapesta, „Familia" din Oradea-mare, „Foaia Diecesană" din Caransebeș, „Foaia Poporului" din Sibiiu, „Foaia Școlastică" din Blaj, „Gazeta Transilvaniei" din Brașov, „Hunyadmegyei tört. és régész. társulat évkönyve" din Deva, „Letopis Matițe srpske" din Neoplanta, „Luceafĕrul" din Budapesta, „Poporul" din Budapesta, „Poporul Român" din Budapesta, „Revista

Bistriței", „Revista Economică" din Sibiiu, „Revista Idealistă" din Bucuresci, „Századok" din Budapesta, „Telegraful Român" din Sibiiu, „Történelmi Tár" din Budapesta, „Tribuna Poporului" din Arad, „Turul" din Budapesta și „Unirea" din Blaj.

Museul istoric și etnografic. Despre lucrările săvîrșite pentru înființarea Museului istoric și etnografic se presintă raport special sub *K.* **K.**

La acest loc observăm numai, că această falnică creațiune a Asociațiunii noastre deja preste câte-va săptămâni va fi terminată și se va puté preda destinațiunii sale.

Acest resultat îmbucurător este a se mulțămí în primul rênd marinimosității fundatorilor și donatorilor Museului, cari în decursul anului trecut au alimentat fondul „Casei Naționale" — afară de numëroase donațiuni în obiecte de valoare pentru Museu, încă și cu contribuiri în bani în suma de K 32,363·92, în care se cuprinde și splendida donațiune de K 24,000·— a D-lor Alexandru și Zeno de Mocsonyi.

Fiind terminată zidirea Museului, Comitetul central va avé să dee în anii viitori o atențiune deosebită lucrărilor pentru înzestrarea lui în condițiuni cât se poate mai mulțămitoare, și pentru aceste lucrări reclamăm și la acest loc concursul tuturor prietenilor culturei noastre naționale, rugând On. Adunare generală să primească propunerile ce i-se presintă în raportul special în chestiunea Museului și să insiste prin toți membri presenți în cercurile largi ale publicului român pentru sprijinirea cât mai intensivă a acestui frumos așeḍământ.

Ședințele Comitetului central. Comitetul central, dela ultima adunare generală încoace, a ținut 20 *ședințe* și prin 259 decisiuni luate în acestea a resolvit toate chestiunile cari în sensul statutelor și regulamentelor „Asociațiunii" cad în competința lui.

In deosebi a executat și *hotărîrile ultimei adunări generale,* asupra cărora venim a raporta în detaiu următoarele:

a) a comunicat pe calea cuvenită institutului „Albina", dlui A. Cosma, Societății architecților din Viena și membrilor juriului pentru censurarea planurilor Casei naționale *mulță-*

mita protocolară ce li-s'a votat de adunarea generală prin decisiunea Nr. 8 (p. *d.* şi *f.*);

b) a dat în întreprindere *zidirea Museului* în conformitate cu dispoşiţiunile luate prin decisiunea Nr. 8. *e);*

c) a împărţit ajutorul votat în suma de K 2000·— pentru *ajutorarea şcoalelor* rom. prin procurarea de rechisite şcolare în părţi egale de K 400·— între 5 despărţeminte spre distribuire în cercul lor de activitate;

d) a executat şi decisiunile adunărilor generale anterioare, remase neexecutate şi referitoare:

α) la concentrarea sumelor destinate de diferitele bănci pentru scopuri culturale şi de binefacere, care, în cadrele posibilităţii a fost resolvită prin înfiinţarea *„Fondului cultural al Băncilor*, despre care am raportat la alt loc:

β) la *publicaţiunea informativă* asupra scopurilor şi activităţii „Asociaţiunii", care va apăré până la proxima adunare generală ca un numĕr al „Bibliotecii poporale";

γ) referitoare la scutirea productelor noastre literare de *taxe vamale* pe teritorul Regatului român, care dorinţă, în urma intervenţiunii „Asociaţiunii" noastre, a fost considerată în noul tarif vamal român;

e) a învitat — după-cum am raportat la alt loc — *secţiunile sciinţifice-literare*, ca să stabilească şi presinte programul lor de acţiune; şi în fine

f) a cerut propunerile secţiunilor sciinţifice-literare în chestiunea editării *portretelor figurilor mai marcante din istoria noastră naţională*, şi va înainta la timpul seu propunerea ce i-s'a cerut în această chestiune.

Propuneri. În firul celor expuse Comitetul central îşi ia voia a propune On. Adunări generale, să binevoiască:

a) a lua act în general de raportul Comitetului central;

b) a da expresiune durerii sale pentru pierderea membrilor decedaţi în anul din urmă;

c) a lua act de demisiunea dlui Al. de Mocsonyi din postul de president şi a-l alege president onorar, iar pe dnii P. Cosma şi I. Vulcan membri onorari ai „Asociaţiunii";

d) a alege pentru un nou period de 3 ani pe membrii Comitetului central, pe presidentul şi vice-presidentul „Asociaţiunii“;

e) a decide asupra propunerii presentate în raportul special pentru îndeplinirea postului de prim-secretar;

f) a aproba darea de seamă despre gestiunea financiară a anului 1903 şi a da comitetului central absolutorul pentru această gestiune;

g) a aproba proiectul de budget pentru anul viitor;

h) a primí propunerile presentate în chestiunea Museului;

i) a lua act de decisiunea şedinţei plenare a Secţiunilor sciinţifice-literare, cu privire la stabilirea programului de acţiune al acestora.

Din şedinţa Comitetului central al „Asociaţiunii“, ţinută în Sibiiu la 16 August, 1904.

Iosif St. Şuluţu m. p.,
vice-president.

Dr. C. Diaconovich m. p,
secretar.

Adnex A.

CONSEMNAREA

membrilor decedaţi ai „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român“ în anul de gestiune 1903—1904.

I. Membri fundatori.

1. Iosif Tămăşel, paroch, Vrani.
2. Demetriu Negrean, comerciant, Beiuş.
3. Victor de Mocsonyi, proprietar, † în Nizza.

II. Membri pe viaţă.

1. Paul Papp, protopop, Vişeul de sus.
2. Petru Mioc, notar, Mircina.
3. Ilariu Muciu-Urechia, protopretor emer., Sibiiu.
4. Elie Curescu, presidentul comunităţii de avere, Caransebeş.

III. Membri ordinari.

1. Constantin P. Barcianu, profesor de agricultură, Orăştie.
2. Dr. Lazar Simon, advocat, Ciacova.
3. Teodor Vrăşmaş, protopop-paroch, Borgo-Prund.
4. Zacharia Boiu, asesor consistorial, Sibiiu.

5. Artemiu Codarcea, protopop, Turda.
6. Sofroniu Pascu, paroch, Ticvaniu-mare.
7. Nicolau Moldovan, protopop, Nocrichiu.
8. Petru Rus, preot, Chiciud.
9. Dumitru A. Mosora, învĕţător, Sĕliştе (*membru corespondent al secţiunii şcolare*).
10. Georgiu Roşculeţiu, locotenent î. p., Panciova.
11. Gregoriu Hengye, notar, Ardusat.
12. Dr. Mateiu Ileni, medic, Rodna-veche.
13. Aurel P. Barcianu, proprietar, Orăştie.
14. Sofron Stan, contabil, Blaj.
15. Ioan Groza, protopop, Halmagiu.
16. Alexandru Ciura, vice-protopop, paroch, Abrud.

Adnex B.

Nr. 845—1904.

RAPORTUL

în chestia alegerii primsecretarului.

Onorată adunare generală!

In urma însărcinării primite dela ultima adunare generală, privitoare la ocuparea postului de prim-secretar, devenit vacant prin abdicerea dlui Dr. Cornel Diaconovich, subscrisul Comitet central a luat dispoziţiunile corespundĕtoare — publicând cu data de 24 August 1903 concurs cu terminul 31 Decembre 1903.

După expirarea terminului de concurs, Comitetul central a censurat prin o comisiune specială cererile întrate şi a trebuit să se convingă, că nici unul dintre concurenţi nu întrunesce cualificaţiunea reclamată de cercul de activitate al prim-secretarului.

Astfel comitetul central a aflat de bine a publica concurs nou, în care s'a precisat cualificaţiunea ce se cere pentru împlinirea satisfăcĕtoare a agendelor de prim-secretar.

In urma acestui nou concurs, cu data de 12 Maiu 1904 şi cu terminul de 15 Iulie 1904, au întrat 6 cereri.

In acest stadiu al afacerii a întrat la Comitetul central procesul verbal al şedinţei plenare a Secţiunilor sciinţifice-literare, ţinută în Sibiiu la 19 şi 20 Iulie a. c. Nr. 18, prin care plenul Secţiunilor cu vot unanim dă expresiune dorinţei sale, să se facă tot posibilul, ca dl Dr. Diaconovich, în interesul „Asociaţiunii“, să fie înduplecat a rĕmâné la postul sĕu, tocmai acum când „Asociaţiunea“ are mai mare trebuinţă de serviciile sale probate.

In urma acestei iniţiative, venite din loc atât de valoros, Comitetul central delegând o comisiune, i-a dat însărcinarea, ca combinând resultatul noului concurs cu cererea plenului secţiunilor, să înainteze o propunere.

Comisiunea ocupându-se — după natura lucrului — în rêndul prim cu incidentul provocat de plenul Secţiunilor, a aflat că deslegarea cea mai

favorabilă a chestiei atât de importante, ar resulta dacă dl Dr. Diaconovich s'ar decide să-şi retragă demisiunea şi astfel deocamdată nu a întrat în censurarea detaiată a cererilor întrate la concurs.

Comitetul central în şedinţa sa din 29 Iulie a. c., s'a alăturat în unanimitate la părerea comisiunei sale, şi a decis să învite pe domnul Dr. C. Diaconovich ca, conformându se dorinţei exprimate, să consacreze şi mai departe probatele sale puteri „Asociaţiunii“ noastre, de cari aceasta are evidentă trebuinţă.

In urma acestei învitări dl Dr. Diaconovich a declarat verbal şi totodată şi în scris, că retrage demisiunea sa.

Comitetul central a luat act cu viuă plăcere de această declaraţiune.

Considerând, că comitetul cu mult regret a luat spre scire demisiunea dlui Dr. C. Diaconovich şi negreşit că şi adunarea generală a trebuit să regrete demisiunea lui, când şi-a exprimat mulţămită protocolară pentru serviciile prestate „Asociaţiunii“ de dl prim-secretar; şi în vederea avêntului ce l-a luat „Asociaţiunea“ şi a lucrărilor însemnate, iniţiate în anii din urmă, noi suntem de părere, că retragerea acestei demisiuni întêmplate în urma onorificei şi măgulitoarei iniţiative luate de plenul secţiunilor, deşi s'a făcut aşa ţicând în ora a unsprĕţecea, întru atâta a schimbat situaţiunea, încât fiind demisiunea însaşi a se privi de neavenită, neavenite sunt şi dispoziţiile luate pentru ocuparea din nou a postului devenit vacant — începênd cu decisiunea adunării generale, provocată prin demisiune şi până la al doilea concurs.

Suntem deci convinşi că onorata adunare generală cu plăcere va lua la cunoscinţă delăturarea greutăţii obvenite în urma demisiunii retrase şi va consimţí bucuros cu propunerea pe care o facem, ca onorata adunare generală să ia act cu aprobare de acest raport al nostru, declarând din a sa parte că consimte cu revocarea demisiunii dlui Dr. C. Diaconovich şi declară astfel acest incident de încheiat.

Observăm în fine, că spre a nu prejudeca dispoziţiilor onoratei adunări generale, am reţinut cererile întrate la concurs până după decisiunea ce veţi lua.

Ce privesce pasagiul acela al declaraţiunei dlui Dr. Diaconovich, care se referă la chestia ocupaţiunilor sale laterale, dăm din a noastră parte expresiune asceptării şi convingerii, că atari ocupaţiuni nu-l vor împiedeca în îndeplinirea completă şi conscienţioasă a agendelor de prim-secretar al „Asociaţiunii“ noastre, cărora dl Dr. C. Diaconovich, — după cum însuşi accentuiază — are să dedice puterile sale.

Alăturăm la acest raport toate actele privitoare la această afacere.

Din şedinţa comitetului central al „Asociaţiunii“, ţinută în Sibiiu la 16 August 1904.

Iosif St. Şuluţu m. p.,
vice-president.

Dr. Leményi m. p.,
ref. ad-hoc.

Adnex C.

Consemnarea
membrilor „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român".

Starea dela 30 August n. 1904*).

Membrii ordinari ai secţiunilor sciinţifice-literare.

Babeş Vicenţiu, membru al Academiei române, Budapesta, (Presid. Secţ. istor.).
Bârseanu Andreiu, profesor, Braşov. (Secţ. lit.).
Barzu Traian, ases. ref., Caransebeş. (Secţ. econ.).
Blaga, Dr. Iosif, profesor, Braşov. (Secţ. lit.).
Cheţan, Dr. Ambrosiu, prof., Blaj. (Secţ. sciinţ.).
Ciortea Aurel, profesor, Braşov. (Secţ. sciinţ.).
Cosma Parteniu, dir. executiv, Sibiiu. (Presid. Secţ. econ.).
Cristea, Dr. E. Miron, asesor consistor., Sibiiu. (Secţ. ist.).
Diaconovich, Dr. Corneliu, primsecretarul Asociaţiunii, Sibiiu. (Secţ. econ.).
Drăgălină Patriciu, profesor, Caransebeş. (Secţ. şcolară).
Goldiş Vasile, secr. cons., Arad. (Secţ. ist.).
Hodoş Enea, profesor, Caransebeş. (Secţ. lit.).
Negruţiu, Ioan F., profesor, Blaj. (Secţ. şcol.).
Olariu, Dr. Iuliu, directorul institutului teol., Caransebeş. (Secţ. şcol.).
Oniţiu Virgil, dir. gimn., Braşov. (Secţ. lit.).
Pletosu Gregoriu, prof., Năsăud. (Presid. secţ. şcolare).
Preda Ioan, advocat, Sibiiu. (Secţ econ.).
Puşcariu, Ioan cav. de, septemvir în pensiune, Bran (Secţ. ist.).
Radu, Dr. Ioan, profesor, Brad. (Secţ. sciinţ.).
Simu Romul, înv. pens., Sibiiu. (Secţ. econ.).
Stoica Simeon, medic în pens., Bran. (Presid. secţ. sciinţ.).
Stroia, Dr. Ioan, protop., Sălişte. (Secţ. şcol.).
Şuluţu, Iosif St., jude de tribunal în pensiune, Sibiiu. (Secţ. istor.).
Vlaicu Arseniu, dir. şcoalei super. comerciale, Braşov. (Secţ. sciinţ.).
Vulcan Iosif, redactor, etc., Oradea-mare. (Presid. secţ. literare).

Membrii corespondenţi ai secţiunilor sciinţifice-literare.

Borlan Victor, profesor, Beiuş. (Secţ. sciinţ.).
Branisce, Dr. Valer, publ., Lugoş. (Secţ. lit.).
Chirca Ioan, notar II, Sălişte. (Secţ. econ.).
Erdélyi, Dr. Stefan, medic, Orăştie. (Secţ. sciinţ.).
Lăpădat Dumitru, dir. şcol., Sălişte. (Secţ. şcol.).
Mihalyi, Dr. Ioan, fiscal comit., Sigetul Marmaţiei. (Secţ. ist.).
Moldovan Silvestru, publ., Sibiiu. (Secţ. ist.).
Petra-Petrescu, Nicolau, dir. inst. „Cordiana", Fofeldea. (Secţ. econ.).
Puşcariu, Dr. Sextil, candidat de prof., Viena. (Secţ. lit.).
Sulica Nicolau, profesor, Braşov. (Secţ. lit.).
Togan Nicolau, protop., Sibiiu. (Secţ. ist.).
Vecerdea, Dr. Nicolau, adv., dir. fil. „Albina", Braşov. (Secţ. econ.).

Despărţământul Abrud — Câmpeni.

Membru fundator.

Chirtop, Dr. Zosim, advocat, Câmpeni.

Membri pe viaţă.

Adamovici Ana, Bucium-Poeni, p. u. Abrud.
Adamovici Nicolau, preot, Bucium-Poeni, Abrud.
Achim Petru, propr., Bucium-Muntari, Abrud.
„Auraria" institut de credit şi economíi, Abrud.
Bariţiu Victor, notar, Bucium, p u. Bucium.
Biserica gr.-or. rom., Vidra-de-sus, p. u. Câmpeni.
Cândea Petru, proprietar, Zlatna.
Cirlea Mihail, notar public regesc, Abrud.
Cotişel Constantin, preot, Certege, p. u. Câmpeni.
Cotişel Nicolau, proprietar, primar comunal, Certege, p. u. Câmpeni.
Cotişel Sofia, propriet., Certege, p. u. Câmpeni.
Danciu Aureliu, propr., Bucium-Cerbu, p. u. Abrud.
David Candin, director de mine, Bucium-Şasa, p. u. Abrud.

*) On. direcţiuni ale despărţământelor, resp. P. T. membri ai Asociaţiunii sunt rugaţi a controla, dacă li-s'a indus exact *numele*, *locuinţa* şi *posta ultimă* şi eventualele greşeli să binevoiască a le rectifica, — fie şi numai pe o carte postală, — pentru-ca să se rectifice şi la centru.

„Doina“, societate pe acţii, Câmpeni.
Filip Ana, soţie de advocat, Abrud.
Gomboş Mihail, proprietar, Vidra-de-sus, p. u. Câmpeni.
Henzel Simeon, proprietar, Roşia.
Jurca Iosif, proprietar, Roşia.
Lobonţiu Nicolau, proprietar, Abrud.
„Munteana“, inst. de cred. şi econ., Ofenbaia.
Paul Petru, proprietar, Zlatna.
Pop, Dr. Laurenţiu, advocat, Abrud.
Preda, Dr. Basiliu, adv., Câmpeni. (*Dir. desp.*).
Sima Grigorie, preot, Cărpiniş, p. u. Abrud
Todescu Ioan, preot, Filipesci, prin gara Făurei.
„Zlăgneana“, inst. de cred. şi econ., Zlatna.

Membri ordinari.

Balea Petru, proprietar, Cărpiniş, p. u. Abrud.
Banfi, Dr. Stefan, medic, Bucium-Şasa, p. u. Bucium.
Bocaniciu George, comerciant, Roşia.
Borţea, Dr. Alexandru, medic, Abrud.
Buceşan Sofia, învĕţătoare, Abrud.
Buda Irimie, vigil silvanal, Câmpeni.
Butnar Isidor, preot, Roşia.
Candrea George, primar comunal, Neagra, p. u. Câmpeni.
Candrea Michail, preot, Neagra, p. u. Câmpeni.
Candrea Nicolau, capelan, Neagra, p. u. Câmpeni.
Chirtop Domnica, Câmpeni.
Chirtop Sofia, n. Cothişel, soţie de adv., Câmpeni.
Chirtop Vasile, proprietar, Câmpeni.
Cirlea Silvia, Abrud.
Corcheş, George M., primar, Câmpeni.
Costea Nicolau, proprietar, Scărişoara, p. u. Câmpeni.
Cothişel Maria, soţie de primar, Certegea, p. u. Câmpeni.
Cristea Nicolau, preot, Valea-Bulzului, p. u. Zlatna.
David, Dr. George, advocat, Abrud.
David Nicolae, cassar de bancă, Bucium-Şasa, p. u. Bucium.
David Samuil, comerciant, Abrud.
Dioanca Ioan, primar comunal, Abrudsat, p. u. Abrud.
Fodor, Dr. Vasile, adv., Abrud.
Furdui Ilie, înv. pens. Scărişoara, p. u. Câmpeni.
Furdui Romul, protopresbiter, Câmpeni.
Goia Demetriu, preot, Peleş-Sohodol, Abrud.
Gomboş Ana, preoteasă, Abrudsat.
Gomboş Iosif, paroch, Abrudsat, p. u. Abrud.
Lazar Silviu, contabil de bancă, Abrud.
Macaveiu Petru, contabil de bancă, Abrud.
Macaveiu iun., Alexandru, proprietar, Bucium-Şasa, p. u. Bucium.
Manovici Petru, propr., Cărpiniş, p. u. Abrud.
Marcan Elisaveta, preoteasă, Scărişoara, p. u. Câmpeni.
Marcan Simeon, paroch, Scărişoara, p. u. Câmpeni.
Marcu Romul, capelan, Bistra, p. u. Câmpeni.
Mocan Todor, proprietar, Scărişoara, p. u. Câmpeni.
Nicola Ioan, preot, Arada, p. u. Câmpeni.
Nicola Nicolau, capelan, Albac, p. u. Câmpeni.
Oneţ Nicolae, preot, Peleş, p. u. Abrud.
Pasca Rafila, soţie de primar, Scărişoara, p. u. Câmpeni.
Pasca Todor, primar, Scărişoara, p. u. Câmpeni.
Paul Stefan, notar, Bucium.
Pop Elvira, soţie de adv., Abrud.
Pop, Dr. Stefan, advocat, Arad.
Pop, Eugenia Dr. Stefan C., soţie de adv., Arad.
Pop Nicolae, notar, Mogoş, p. u. Roşia.
Popa Ariton, preot, Bucium Şasa, p. u. Bucium.
Poruţiu Iuliu, paroch, Câmpeni.
Simu Ioan, preot, Abrud.
Sirbu Ioan, proprietar, Cărpiniş, p. u. Abrud.
Sirbu Teodor, proprietar, Cărpiniş, p. u. Abrud.
Todea Ioan, preot, Lăpuş, p. u. Câmpeni.
Todea Maria, preoteasă, Lăpuş, p. u. Câmpeni.
Vana Ioan, notar, Albac, p. u. Câmpeni.

Despărţĕmêntul Agnita.

Membri ordinari.

Câmpean Nicolae, primar, Bârghiş.
Gavrea Nicolau, preot, Bendorf, p. u. Nocrichiu.
Petrescu, Nicolau Petra, dir. exec., Fofeldea, p. u. Nocrichiu.

Despărţĕmêntul Alba-Iulia.

Membru fundator.

Societatea foştilor nobili husari de graniţă în Teiuş.

Membri pe viaţă.

Florescu Nicolau, proprietar, Ighiu.
Patiţia Rubin, advocat, Alba-Iulia.

Membri ordinari.

Bătăcui Aron, notar, Benic, p. u. Teiuş.
Borza Ignat, cantinar, Alba-Iulia.
Bucersan Andronic, proprietar, Ighiu
Bucersan Vasilie, faur şi proprietar, Ighiu.
Crişan Stefan, înv. în pens., Teiuş.
Dumitrean Ioan, înv. în pens., Şard.
Fodor, Dr. Alexandru, advocat, Alba-Iulia.

Frâncu Amos, paroch, Benic, p. u. Teiuș.
Iliescu Irimie, paroch, Stremți, p. u. Teiuș.
Lobonțiu Teodosiu, proprietar, Alba-Iulia.
Marciac, Dr. Ioan, adv., Alba-Iulia.
Meteș Moise, notar, Cricău, p. u. Ighiu.
Micu Simeon, protopop, Alba-Iulia.
Moldovan Simeon, proprietar, Alba-Iulia.
Muncuș Georgiu, paroch, Cricău, p. u. Ighiu.
Muntean Iacob, învĕț., Coșlar, p. u. Teiuș.
Pampu Ioan, învĕțător, Alba-Iulia.
Patița, Dr. Rubin, advocat, Alba-Iulia.
Pop Antoniu, proprietar, Bucerdea-vinoasă, p. u. Ighiu.
Pop-Bota, Enea, paroch, Șard.
Roșian Tănase, notar cerc., Gârbova, p. u. Aiud.
Rusan Florian, preot, Alba-Iulia.
Sava Ioan, proprietar, Cetea, p u. Teiuș.
Suciu Candin, paroch, Măgina, Aiud.
Teculescu Ioan, protopresbiter, Alba-Iulia.
Totoian Ioachim, preot, Micești, p. u. Alba-Iulia.

Despărțĕmêntul Beiuș.

Membri fundatori.

Criste Nicolau, cive, Beiuș.
Oancea Teodor, notar, B. Lazur, p. u. Rieni.

Membri ordinari.

Andru Teodor, preot, Chișcou, p. u. Dumbrăveni.
Antal Augustin, protopop, Beiuș.
Ardelean Alexiu, proprietar, Beiuș.
Ardelean Ioan, comerciant, Beiuș.
Baba Iacob, preot, Mociariu, p. u. Tinca.
Bogdan George, preot, Cărpinet, p. u. Vășcău.
Botișel Miron, preot, Stei, p. u. Rieni.
Botto Iosif, notar, Dumbrăveni.
Bulc Teodor, profesor, Beiuș.
Bușița Ioan, profesor, Beiuș.
Bursaș Ilie, preot, Sușt, p. u. Vășcău.
Butean Ioan, director gimnasial, Beiuș.
Cartiș Vasilie, propr., V.-Rogoz, p. u. Hollod.
Comșa, Dr. Ioan, medic, Sombatșag.
Corbu Vasiliu, par., Poeni, p. u. Dumbrăveni.
Cosma, Livia A., soție de advocat, Beiuș.
Cosma, Dr. Gavriil, advocat, Beiuș.
Crișan Ilarie, cive, Beiuș.
Cristea Gavril, preot, D.-S.-Forĕu, p. u. B.-Ujlak.
Csordás Viora, n. Ignat, Beiuș.
Dan Ioan, pădurar, Budarasa, p. u. Beiuș.
Dumbrava Vasiliu, profesor, Beiuș.
Erdélyi iun., Ioan, inginer, Beiuș.
Fabian Nicolau, profesor, Beiuș.
Fekete Demetriu, cantor-docent, Beiuș.
Gera Alexandru, exactor dominal, Beiuș.
Glița Ioan, notar, Nanheghesel.
Iepure Ioan, profesor, Beiuș.
Ignat, Sabin A., cand. de adv., Beiuș.
Maiorescu Danil, notar pens., Beiuș.
Marinescu George, profesor, Beiuș, *(Directorul despărțĕm.)*.
Moga Elia, protopop, Răbăgani.
Mureșan, Dr. Georgiu, medic, Beiuș.
Nicoruța Vasiliu, preot, Rieni.
Paladi Antoniu, preot, Feneș, p. u. Beiuș.
Paladi Corneliu, comerciant, Beiuș.
Pap Augustin, silv. dominal, Petros, p. u. Beiuș.
Papp, Dr. Ioan, advocat, Brad.
Papp Vasiliu, preot, Topa de sus, p. u. Dobrești.
Papluca George, industrieș, Beiuș.
Pavel Valeria, guvernantă, Beiuș.
Popa Andreiu, preot, Criscior, p. u. Vășcău.
Popovici, Dr. Constantin, advocat, Beiuș.
Popovici Mihaiu, preot, Leheceni, p. u. Vășcău.
Popovici Terențiu, notar, Rieni.
Rednic, Dr. Ioan, medic, Vășcău.
Selagian Camil, profesor, Beiuș.
Stan Ilie, profesor, Beiuș.
Stefanica Vasiliu, profesor, Beiuș.
Stolojan Octavia, directoară, Beiuș.
Valtner n. Cosma, Maria, proprietară, Beiuș.

Despărțĕmêntul Bistrița.

Membri fundatori.

„Bistrițana“, institut de credit, Bistrița.
Borgo-Bistrița, comuna, Borgo-Prund.
Borgo-Prund, comuna, Borgo-Prund.
Borgo-Rus, comuna, Borgo-Prund.
Borgo-Tiha, comuna, Borgo-Prund.
Poruțiu Samuil, consilier minist. î. p., Bistrița.

Membri pe viață.

Baciu Ioan, preot, Șoimuș, p. u. Șieu.
Borgo-Joseni, comuna, Borgo-Prund
Borgo-Mijlocani, comuna, Borgo-Prund.
Borgo-Murĕșeni, comuna, Borgo-Prund.
Borgo-Suseni, comuna, Borgo-Prund.
Ciuta, Dr. Demetriu, advocat, Bistrița.
Pop Michail propriet., Sântioana, p. u. Șieu.
„Șoimușana“, inst. de cred., Șoimuș, p. u. Șieu.
Vêrtic Gavriil, jud. de trib. în pens., Bistrița.

Membri ordinari.

Bălan Nicolae, teolog, Blajfalĕul-superior, p. u. Șintereag.
Bălan Vasile, preot, Blajfalĕul-superior, p. u. Șintereag.
Beșa Paul, preot, Borgo-Prund.

Cheresteș Alexândru, preot, Bungard, Bileag.
Chifa Emil, contabil, Bistrița.
Cioanca Nicolau, supravigil silvanal în pens. Borgo-Tiha, p. u. Borgo-Prund.
Corbul Ioan, vice-notar comitatens, Bistrița.
Dan Eliseu, preot, Borgo-Suseni, p. u. Borgo-Prund.
Dologa Ioan, preot, Borgo-Tiha, p. u. Borgo-Prund.
Domide Gerasim, protopop, Bistrița.
German, Dr. Alexandru, medic, Bistrița.
Gordon Elia, preot, Beud, p. u. Matei.
Groze Sever, preot, Harina, Szeretfalva.
Hăngănuț, Dr. Nicolae, medic, Borgo-Prund.
Linul, Dr. George, advocat, Bistrița.
Login, Dr. Dionisiu, adv., Bistrița.
Mihailaș Mihail, director de bancă, Bistrița.
Monda Simeon, protopresbiter, Borgo-Prund.
Onișor, Dr. Victor, advocat, Bistrița.
Pahone, Dr. Vasile, advocat, Bistrița.
Pop, Dr. Iulian, cand. de adv., Bistrița.
Popu, Dr. Alexandru, medic, Bistrița.
Scridon, Dr. Leon, prim-vicenotar comitatens, Bistrița.
Șerban Ioan, asesor la sedria orfan., Bistrița.
Suceava Iuliu, preot, Borgo-Prund.
Tripon, Dr. Gavriil, advocat, Bistrița, (*Direct. despărțământului).*
Varna Victor, notar, Borgo-Prund.
Vlad Teofil, primar, Borgo-Prund.

Despărțământul Blaj.

Membri fundatori.

Bunea, Dr. Augustin, canonic metrop., Blaj.
Capitlul metropolitan gr.-cat. român din Blaj.
Moldovan, Ioan M., preposit capitular, Blaj.
Pop Gavriil, canonic metropolitan, Blaj.

Membri pe viață.

Mihályi, Dr. Victor, metropolit, Blaj.
Negruțiu, Dr. Emil F., medic, Blaj.
Negruțiu, Ioan F., prof., Blaj. (*Dir. desp.*).
Onișor, Teodor, proprietar, Blaj.

Membri ordinari.

Bărbat, George protopop, Blaj.
Bian, Eugen propr., Făget, p. u. Micăsasa.
Bitea Liviu, castelan, Blaj.
Blăsian Artimon, preot, Obreja, p. u. Teiuș.
Bota, Aurel P., prof., Blaj.
Caliani Augustin, prof., Blaj.
Chețan, Dr. Ambrosiu, prof., Blaj.
Domșa, Aurel C., redactor și preot, Blaj.
Fodor Ioan, prof., Blaj.
German Ioan, prof. emer., Blaj.
Hodoș, Iuniu Brut, dir. de bancă, Blaj.
Horșa Ioan, protopop, Biia, p. u. Șona.
Lita Stefan, preot, Lunca, p. u. Hususău.
Lita Iosif, adm. protopopesc, Iclod, p. u. Blaj.
Maior Ioan, prov. dominal, Blaj.
Maior Ioan, protopop, Aiud.
Maniu, Dr. Iuliu, advocat, Blaj.
Marcu, Dr. Isidor, canonic metropolitan, Blaj.
Mateiu, Simeon P., canonic metropolitan, Blaj.
Negruțiu, Ioan F., absolvent de technică, Blaj.
Nestor Silvestru, prof., Blaj.
Oltean Aurel, Blaj.
Oltean Stefan, măsar, Blaj.
Ordace Grigoriu, proprietar, Blaj.
Pop, Dr. Alexandru, medic, Blaj.
Pop George, preot, Mihalț, p. u. Teiuș.
Pop George, dir. de finanțe, Zombor.
Pop Stefan, canonic metropolitan, Blaj.
Popa Iacob, protonotar consistorial, Blaj.
Precup Gavril, prof., Blaj.
Radeș David, insp. silv., Blaj.
Rusu, Ioan V., canonic metropolitan, Blaj.
Sabo Danil, cand. de adv., Blaj.
Solomon, Dr. Eugen, medic, Blaj.
Suciu Valeriu, notar consistorial, Blaj.
Suciu Vasilie, prefect de tipografie, Blaj.
Szmigelszki Vasilie, preot, Sâncel, p. u. Blaj.
Vancea George, proprietar, Blaj.
Viciu Alexiu, prof., Blaj.
Viciu Emil, prof., Blaj.

Despărțământul Bocșa.

Membru pe viață.

Mladen, Dr. Petru, medic, Prebul, p. u. Zorlențul-mare.

Membri ordinari.

Albu Stefan, înv., Reșița română, p. u. Reșița.
Antal Nicolau, jude cerc. reg., Bocșa-montană.
Atnagea Antonie, preot, Zorlențul-mare.
Avram Dimitrie, jude comunal, Vasiova, p. u. Bocșa-montană.
Bălan Mateiu, preot, Reșița-rom., p. u. Reșița.
Barbu Emanuil, notar, Reșița.
Barbu Iosif, comerciant, Reșița.
Budințan Ioan, advocat, Bocșa-montană.
Cătană George, înv., Valeadeni, p. u. Delinești.
Cornean Nicolae, preot, Apadia, p. u. Caransebeș.
Crăciunescu Alexandru, not., Socian, p. u. Reșița.
Crenian Alexandru, dir. de bancă, Reșița.
Gavrilă Nicolae, învățător, Zorlențul-mare.

Glavan Lucian, înv., Dezești, p. u. Fârliug.
Jivoinoviciu Simeon, cassar, Bocșa-montană.
Jucu Dimitrie, not., Prebul, p. u. Zorlențul-mare,
Jurca Ioachim, preot, Ezereș, p. u. Bocșa-montană.
Jurca Ioan, preot, Dragomirești, p. u. Fârliug.
Marcu Ioan, înv., Bocșa-montană.
Meda Ioachim, preot, Dezești, p. u. Fârliug.
Muntean Teodor, preot, Delinești.
Nicolaeviciu George, comerciant, Reșița-română, p. u. Reșița.
Novac Constantin, învĕțător, Zorlențul-mare.
Oprea, Dr. Aurel, advocat, Bocșa-montană (*Directorul desp.*).
Petrescu Solomon, preot, Scăiuș, p. u. Fârliug.
Pocrean Iosif, ospĕtar, Reșița.
Popoviciu Maxim, protopop, Bocșa-montană.
Sest Iuliana, notăreasă, Jidovin.
Țapu Teodor, jude comunal, Zorlențul-mare.
Tismonar Ecaterina, proprietară, Dognecea.
Velcean Iosif, învĕțător, Reșița.
Vulpe Nicolae, înv. în pens., Bocșa-montană.
Zuiac Coriolan, preot, Vasiova, p. u. Bocșa-montană.

Despărțĕmêntul Brad.

Membri pe viață.

Bacila Simion, preot, Ormindea, p. u. Băița, (lângă Deva).
Cosma, Iuliu Elia, preot, Crăciunesci, p. u. Băița, (lângă Deva).
Damian Silviu, proprietar, Brad.

Membri ordinari.

Balașiu Artemiu, comerciant, Băița (lângă Deva).
Bedea Nicolau, vice-not., Mihăleni, p. u. Criscior.
Candrea Gerasim, advocat, Baia de Criș.
Coțioiu Romul, comerciant, Baia de Criș.
Cutean Ioan, comerciant, Brad.
Damian Vasile, prot., Brad. (*Directorul desp.*).
Draia Alexandru, înv., Criscior.
Florea Nicolau, paroch, Rișca, p. u. Baia de Criș.
Gherman Ioan, prof., Brad.
Moldovan, Dr. Corneliu, med., Băița (lângă Deva).
Moldovan George, notar., Băița (lângă Deva).
Oprișa, Dr. Pavel, prof., Brad.
Părĕu George, dir. gimn., Brad.
Perian Petru, preot, Trestia, p. u. Băița (lângă Deva).
Pop Constantin, protopop, Baia de Criș.
Rimbaș Petru, paroch și contabil, Brad.
Stanciu Ioan, comerciant, Brad.

Despărțĕmêntul Bran.

Membri pe viață.

Clinciu Ioan, Bran.
Stoica Simeon, medic în pens., Bran.

Membri ordinari.

Chițu Alexe, Poarta-Bran, p. u. Bran.
Moșoiu Axente, notar, Poarta-Bran, p. u. Bran. (*Directorul desp.*).
„Parsimonia", institut de credit, Bran.
Pușcariu Anton, Bran.
Pușcariu Leontin, Bran.
Popovici Nicolau, comerciant, Bran.
Pușcariu, Ioan cav. de, septemvir în pensiune Bran-Sohodol, p. u. Bran.

Despărțĕmêntul Brașov.

Membri fundatori.

Hosan, Dr. Ioan, medic, Brașov.
Sever Axente, proprietar, Brașov.

Membri pe viață.

Bârseanu Andreiu, prof., Brașov. (*Dir. desp.*).
Bârseanu Toma, preot, Dêrste, p. u. Dêrste-Săcele.
Damian Simeon, advocat, Brașov.
Nemeș Petru, not. publ. reg., Brașov.
Pop Petru, jude în pens., Brașov.
Popovici, Costi C., advocat din Brașov.
Popovici, Elena A., Brașov.
Popovici Petru, privatier, Brașov.
Popp, G. B., Brașov.
Vecerdea, Dr. Nicolau, advocat, direct. filialei „Albina", Brașov.

Membri ordinari.

Aiser Cornel, oficial la fil. „Albina", Brașov.
Aron Ioan, dir. și înv., Brașov.
Aron Iosif, învĕțător, Brașov.
Bădițioiu Ioan, comerciant, Brașov.
Baiulescu Bartolomeiu, protopop, Brașov.
Balea Nicolae, pantofar, Brașov.
Banciu Axente, profesor, Brașov.
Bârsan Nicolae, înv., Brașov.
Blaga, Dr. Iosif, prof., Brașov.
Bogdan Nicolae, prof., Brașov.
Bunea, Dr. Ioan, profesor, Brașov.
Camera comercială, Brașov.
Câmpianu Marina, proprietară, Brașov.
Cârlan George, not., Vlădeni.
Casina română, Brașov.
Chelariu George, prof., Brașov.
Ciurcu Ioan, librar, Brașov.

Comanescu Iosif, paroch, Codlea.
Comanescu Iosif, paroch, Ghimbav.
Cristan, Theodor T., zaraf, Braşov.
Curcubetă Iordan, înv. şi diacon, Hălchiu.
Dariu Ioan, învĕţător, Braşov.
Dima George, prof., Braşov.
Dima Nicolae, proprietar, Braşov.
Direcţiunea şcoalelor medii române, Braşov.
Dogariu Alexandru, preot, Herman.
Făgărăşan Dionisie, prof., Braşov.
Frateş Romul, învĕţător, Braşov.
Frateş Toma, paroch, Bacifalĕu, p. u. Satulung.
Fruma, Dr. Ioan, Braşov.
Furnică George, măcelar, Braşov.
Gavrilescu Ion, paroch, Ţînţari, p. u. Vlădeni.
Grădinar Nicolae, comerciant, Braşov.
Hamsea Ioan, paroch, Rîşnov.
Ilie George, comerciant, Rîşnov.
Lainer Ioachim, cantor, Măgheruş.
Lemény, Dr. Eugen, advocat, Braşov.
Lemény, Dr. Nicolae, advocat, Braşov.
Lengeru Ioan, advocat, Braşov.
Lupan, Ioan Andreiu, măcelar, Braşov.
Lupan sen., Andreiu, măcelar, Braşov.
Măerusan Alexandru, preot, Măgheruş.
Maximilian Ioan, capelan, Stupini, per Braşov.
Maximilian, Iosif I., preot, Braşov.
Murăroi Ioan, funcţionar la fil. „Albina", Braşov.
Murĕşan, Dr. Aurel, publicist, Braşov.
Nica, G. I., comerciant, Braşov.
Oancea Nicolau, înv., Braşov.
Oncioiu Iosif, cont. la filiala „Albina", Braşov.
Oniţiu Virgil, dir. gimn., Braşov.
Panţu, Ioan C., prof. Braşov.
Paul Augustin, colaborator la „Gaz. Trans", Braşov.
Percea Pavel, prof., Braşov.
Petrovici Ioan, profesor, Braşov.
Platoş Dumitru, croitor militar, Braşov.
Pop Virgil, paroch, Cristian.
Precup Eugen, lăcătuş, Rîşnov.
Pricu Ioan, profesor, Braşov.
Proca Constantin, paroch, Rîşnov.
Proca George, înv. pens., Rîşnov.
Puşcariu Iosif, advocat, Braşov.
Puşcariu, Dr. Sextil, Viena.
Ringhe Ioan, comerciant, Rîşnov.
Roşca Sofron, funcţionar de bancă, Braşov.
Russu Mihail, notar de trib. în pens., Braşov.
Săbădean Ioan, comerciant, Braşov.
Saftu, Dr. Vasile, preot, Braşov.
Schiopu Ioan, paroch, Crizba, p. u. Feldioara.
Şerban G., proprietar, Braşov.
Stănescu, Tache D., comerc., Braşov.
Stinghe Dumitru, măcelar, Braşov.
Stinghe George, măcelar, Braşov.
Stinghe Sterie, ospĕtar, Braşov.
Sustai Nicolau, preşed. de trib. în pens., Braşov.
Teodor Simion, comerc., Braşov.
Vătăşan George, profesor, Braşov.
Vecerdea Eugenia, soţia dir. fil. „Albina" în Braşov.
Verzea Alexiu, paroch, Satulung.
Verzea Romul, capelan, Satulung.
Vlaicu Arsenie, director şi profesor, Braşov.
Voina Vasile, protopop, Braşov.

Despărţĕmêntul Caransebeş.

Membri fundatori.

Peptea Iacob, oficiant la oficiul de dare, Orşova.
Popea Nicolae, episcop, Caransebeş.

Membri ordinari.

Băcilă Iosif, vice-colonel în pens., Băile-Herculane.
Bădescu, Dr. Iosif Traian, secr. cons., Caransebeş.
Balaş Alexandru, inginer silv., Caransebeş.
Barbu, Dr. Petru, profes., Caransebeş.
Barzu Traian, ases. referent, Caransebeş.
Berniantu David, agronom şi măestru, Zerveşti, p. u. Caransebeş.
Bogoeviciu Dimitrie, preot, Bănia, p. u. Bozovici.
Bogoeviciu Ghenadie, G., paroch, Budapesta.
Bozgan Florea, advocat, Caransebeş.
Călciunar Petru, advocat, Orşova.
Comuna bisericească din Iablaniţa, Iablaniţa.
Costescu Mihaiu, preot, Ieselniţa, p. u. Orşova.
Ghidiu Andreiu, prot., Caransebeş. (*Dir. desp.*).
Henţu Traian, învĕţător, Orşova.
Literat Vasile, căpit. în pens., Caransebeş.
Marin Nicolae, colonel în pens., Caransebeş.
Miculescu Zarie, comerc., Pervova, p. u. Prigor.
Musta Filaret, archim., Caransebeş.
„Nera", Cassă de păstrare, Bozoviciu.
Novac Iuliu, advocat, Bozoviciu.
Olariu, Dr. Iosif Iuliu, dir. semin., Caransebeş.
Piescu Ilie, oficiant, Caransebeş.
Popasu, Dr. Constantin, med., Caransebeş.
Popoviciu, Dr. Ioan, advocat, Orşova.
Popoviciu Iosif, învĕţător, Globucraiova, p. u. Mehadica.
Popoviciu Mihail, protopop, Orşova.
Tatucu George, paroch, Iablaniţa.
Vior Ştefan, contabil, Orşova.

Despărţĕmêntul Cluj.

Membri fundatori.

Almăşan Vasilie, advocat, Cluj.
Başota Basiliu, advocat em., jude de tribunal în pens., Cluj.
Coroian Iuliu, advocat, Cluj.

Membri pe viaţă.

„Economul“, inst. de credit şi econ., Cluj.
Pop Leontin, jude reg., Cluj.
Tincu, Dr. Avram, advocat, Cluj.
Tractul protopopesc gr.-cat. român, Cluj.

Membri ordinari.

Căciulă Nicolae, prim-contabil la „Economul“, Cluj.
Ceortea Teodor, paroch, Cojocna.
Dăian, Dr. Elie, protopop, Cluj.
Frâncu, Dr. Amos, advocat, Cluj.
Giurgiu Augustin, controlor, Cluj.
Haţieganu Ioan, protopop, Cojocna.
Hosszu Vasiliu, jude de tabla reg., Cluj.
Ilea, Dr. George, adv., Cluj. (*Dir. desp.*).
Isac, Dr. Aurel, advocat, Cluj.
Kecskés Petru, preot, Apahida.
Mandeal Antoniu, şef. la fil. „Transilvania“, Cluj.
Mihalca Ioan, preot, Aghireş.
Morariu, Dr. Stefan, advocat, Cluj.
Petean Ioan, preot, Corpade, p. u. Apahida.
Podoaba Vasilie, preot, dir. de bancă, Cluj.
Pop Emil, paroch, Feneşul-săsesc.
Pop, Ladislau de, asesor la sedria orfanală comit., Cluj.
Pop Vasiliu, cassar la „Economul“, Cluj.
Poruţiu Aurel, paroch, Dezmir, p. u. Apahida.
Poruţiu, Dr. Victor, advocat, Cluj.
Ranta Vasile, jude reg. în pens., Cluj.
Roşescu Tuliu, protopop, Cluj.
Roşian Stefan, preot, Cluj.

Despărţĕmêntul Cohalm.

Membru pe viaţă.

Lupu Iosif, preot, Stena, p. u. Cohalm.

Membri ordinari.

Andron George, înv., Ungra, p. u. Homorod.
Bârsan Ioan, învĕţător, Bogata Oltului, p. u. Homorod-Heviz.
Bercan Ioan, preot, Merchiaşa, p. u. Homorod.
Borcoman Zachie, înv., Cohalm.
Brotea Ioan, preot, Mateiaş, p. u. Racoş.
Buzea Ieronim, paroch, Stena, p. u. Cohalm.
Buzea Ioan, asesor, Cohalm.
Dimitrescu iun., Ioan, paroch, Hălmagiu, Şercaia.
Drîmba, Dr. George, advocat, Cohalm.
Elefterescu, Dr. Emanuil, profesor.
Gallea Iacob, — Cohalm.
Grancea Ioan, morar, Jibert, Cohalm.
Maican George, înv., Ticuşul rom., p. u. Cohalm.
Mircea, Nicolau D., prot., Cohalm. (*Dir. desp.*).
Pintea Patrichie, paroch, Paloş, p. u. Caţa.
Pop George, înv., Caţa.
Repede George, preot, Homorod.
Roşca Sofron, paroch, Ungra, p. u. Homorod.
Spornic George, preot, Cohalm.
Urs Ioan, prof., Caţa.
Vătăşan Ioan, paroch, Archita.

Despărţĕmêntul Comloş-Sân-Miclăuş.

Membri ordinari.

Deciu Vasiliu, paroch, Sân-Miclăuşul-mare.
Miulescu Paul, protopop, Comloşul-mare.
Oprean, Dr. Nestor, advocat, Sân-Miclăuşul-mare. (*Dir. desp.*).
Pascu Ioan, econom, Comloşul-mare.
Popoviciu Ioan, paroch, Sân-Miclăuşul-mare.
Stanciu Ilie, Comloşul-mare.
Stoicănescu, Traian, Drd. în drept, Sân-Miclăuşul-mare.
Vuia Iuliu, dir. şcol., Comloşul-mare.

Despărţĕmêntul Deva.

Membru fundator.

Dima Nicolae, proprietar, Hunedoara.

Membri pe viaţă.

Olariu, Ioan Ioanichie, funcţionar, Deva.
Popovici George, paroch, Leşnic, p. u. Branicica.
Popoviciu Nicolau, paroch, Joseni, p. u. Hunedoara.
Stoichiţa Nicolae, proprietar, Hunedoara.

Membri ordinari.

Antal Ioan, înv. la şcoala de stat, Deva.
Ardelean Dionisiu, abs. de techn., Deva.
„Corvineana“, inst. de cred., Hunedoara.
Dima a Evuţii, Alexandru, propr., Hunedoara.
Fulea Teofil, notar, Hunedoara.
„Hondoleana“, inst. de credit, Hondol, Certeş.
Horvat Simeon, procuror, Deva.
Hossu n. Petco, Aurelia, soţie de adv., Deva.
Hossu n. Pop, Elena, soţie de adv., Deva.
Hossu Longin, Dr. Alexandru, advocat, Deva. (*Dir. desp.*).

Hossu Longin, Francisc, advocat, Deva.
„Hunedoara", însoțire, Deva.
Lazariciu Ioan, profesor, Deva.
Macrea Nicolau, contabil, Hunedoara.
Mihuțiu, Petru A., preot, Hondol, p. u. Certeș.
Moisin Petru, ospătar, Hunedoara.
Moldovan jun., Alexandru, secr. de bancă. Deva.
Moldovan sen., Alexandru, dir. de bancă, Deva.
Păcurariu, Avram P., protopop, Hunedoara.
Petco Valeriu, secr. de finanțe, Deva.
Pop, Dr. Iustin, advocat, Deva.
Popescu Cornel, preot, Deva.
Popovici Dionisie, not. cerc., Băcia, p. u. Simeria.
Popoviciu Petru, preot, Sântă-Măria-de-peatră, p. u. Călan.
Rimbaș Nicolau jun., proprietar, Hunedoara.
Romanul George, protopop, Deva.
Simionaș Ioan, președ. la scaun. orf., Deva.
Șinca n. Popovici, Maria, preoteasă, Batiz, p. u. Călan.
Șinca Petru, preot, Batiz, p. u. Călan.

Despărțământul Dej.

Membru fundator.

Vajda, Dr. Ioan, advocat, Cluj.

Membri pe viață.

Cherestes Ioan, preot, V. Sântioana, p. u. Țaga.
Ivașco Ioan, canonic, Gherla.
Nemeș Alexandru, jude reg. în pens., Gherla.
Tincu Nicolau, preot, Ghirolt, p. u. Iclodul-mare.
Tractul protopopesc gr.-cat. al Dêrgei, Dêrgea, p. u. Panțelceu.

Membri ordinari.

Barbul, Dr. Clemente, advocat, Dej.
Câmpean Martin, proprietar Gherla.
Cherebeț Mihail, preot, Bogata-rom, p. u. Dej.
Georgiu Ioan, canonic, Gherla.
Ghelner Alexandru, protop., Minthiu-Gherlei, p. u. Gherla.
Hango Gavriil, spiritual, Gherla.
Herman Teodor, protopop, Dej.
Hodorean Ioan, preot, Gherla.
Hossu Ioan, proprietar, Gherla.
Karsai Iuliu, prof. gimn., Gherla.
Kerekes, Dr. Ioan, advocat, Dej.
Lemény, Alexandru P., protopop, Gherla.
Mihali, Dr. Teodor, adv., Dej. (*Dir. desp.*).
Micșa, Dr. Liviu, advocat, Dej.
Moldovan Simion, învățător, Beclean.
Pintea Augustin, comptabil, Dej.
Popu Ioan, preot, Măluț, p. u. Beclean.
Pop Pachomie, preot, Lozna-mare, p. u. Cuciulata.
Pușcariu Gregoriu, protopop, Beclean.
Pușcariu Vasiliu, protopop, Sânte-Jude, p. u. Țaga.
Todoran Andreiu, proprietar, Gherla.
Vajda-Voevod, Dr. Alexandru, medic, Olpret.

Despărțământul Dicio-Sân-Mărtin.

Membru fundator.

Zehan Vasile, advocat, Dicio-Sân-Mărtin.

Membri ordinari.

Anca Ioan, preot, Subpădure, p. u. D.-S.-Mărtin.
Birtolon Moise, Lăscud, p. u. M.-Ugra.
Căluțu Simeon, advocat, D.-S.-Mărtin. (*Vicepresidentul comit. cerc.*).
Ciuchina Simeon, cancelist, D.-S.-Mărtin.
Moldovan Alexandru, proprietar, Chirileu.
Nireștean Petru, preot, Iernot.
Oprea Sofron, proprietar, Șomoștelnic, p. u. Chirileu.
Pascu Laurențiu, protopop, D.-S.-Mărtin.
Socol Iosif, preot, Lăscud, p. u. Chirileu.

Despărțământul Dobra.

Membri ordinari.

Budiu Constantin, contabil, Zam.
Budiu Florian, comerciant, Zam.
Dragomir Simeon, notar cercual, Gurasada.
Goștae Nicolae, propr., Lăpușnic, p. u. Dobra.
Leșnican Adam, magistru postal, Dobra.
Morariu Iosif, protopop, Dobra. (*Dir. desp.*).
Muntean Ioan, notar, Roșcani, p. u. Dobra.
Oprea George, protopresb., Ilia-murășană.
Oprean George, paroch, Dobra.
Petric, Dr. Laurențiu, medic, Dobra.
Petrovits Iosif, comerciant, Dobra.
Popa Longin, preot, Tătăresci, p. u. Zam.
Roșiu Toma, inv., Dobra.
Rozvány, Dr. Stefan, advocat, Ilia-Murășană.
Sîrb Ioan, preot, Roșcani, p. u. Dobra.
Stoica Parteniu, paroch, Baștea, p. u. Dobra.
Șuiaga Emanuel, candidat de preot, Lăpușnic. p. u. Dobra.

Despărțământul Făgăraș.

Membru fundator.

Popa, Nicolau Samuil, proprietar, Șinca-veche. p. u. Făgăraș.

Membri pe viață.

Avesalon George, funcționar, Vișlea-inferioară.
Bârsan Mateiu, căpitan în pensiune, Beclean, p. u. Făgăraș.
„Copăcel", comuna, p. u. Făgăraș.
„Furnica", cassă de econ. soc. pe acț., Făgăraș.
„Olteana", cassă de economíi, Vișlea-inferioară.
Pop Emiliu, notar, Șinca-veche, p. u. Perșani.
Suciu, Dr. Vasile, prof., Blaj.

Membri ordinari.

Banciu Ioan, învĕțător, Vișlea-superioară, p. u. Sâmbăta-inf.
Belle Alexandru, protonot. comitat., Făgăraș.
Biserica gr.-cat., Vaidarecea.
Boeriu George, dir. școl., Vișlea-inferioară.
Borzea Aurel, contabil, Vișlea-inf.
Borzea George, notar, Vișlea-inf.
Borzea Nicolau, preot, Vișlea-inf.
Chiorniță Nicolau, proprietar, Cuciulata, p. u. Șercaia.
Chișerean Demetriu, preot, Făgăraș.
Comaniciu George, notar, Veneția-inf., p. u. Șercaia.
Comșa, Valeriu P., preot, Copăcel, p. u. Făgăraș.
Cucu Nicolau, preot, Corb, p. u. Vișlea-inf.
Dejenar Ioan, comptabil, Făgăraș.
Dragomir Trandafir, paroch, Arpașul-inf.
Făgărășan Istrate, v.-notar, Vișlea-inf.
Gherman, Dr. Pompeiu, medic, Șercaia.
Grama Clemente, notar cerc., Ileni, p. u. Făgăraș,
Grama Gerasim, căpitan în pens., Riușor, p. u. Făgăraș.
Macaveiu, Iacob P., vicar, Făgăraș. *(Dir. desp.)*.
Marinescu Ioan, notar, Ucea-inferioară, p. u. Vișlea-inf.
Micu, Dr. Andreiu, advocat, Făgăraș.
Motoc, Dr. Nicolae, advocat, Făgăraș.
Popeneciu Iacob, prim-pretor în pens., Veneția-inferioară, p. u. Șercaia.
Popescu, Dr. Teodor, advocat, Făgăraș.
Recean Maximilian, preot, Vaidarecea.
Senchea, Dr. Ioan, advocat, Făgăraș.
Șerban Alexandru, preot, Voila, p. u. Sâmbăta-inferioară.
Șerban, Dr. Nicolau, deputat dietal, Făgăraș,
Solomon Leon, notar, Drăguș, p. u. Sâmbăta-inferioară.
Stanciu Ioan, preot, Vișlea-inferioară.
„Unirea", inst. de credit și econ., Vad, p. u. Șercaia.
Urdea George, prim-pretor, Arpașul-inferior.
Vas George, proprietar, Voila, p. u. Sâmbăta-inferioară.

Despărțĕmêntul Hațeg.

Membri pe viață.

Bontescu Mihail, advocat, Hațeg.
Dima Ioan, comerciant, Lupeni.
Saturn Isidor, preot, Merișor, p. u. Petroșeni.

Membri ordinari.

Baciu Ioan, comerciant, Hațeg.
Bologa, Atanasiu P., preot, Lupeni.
Bontescu, Dr. Victor, cand. de adv., Hațeg.
Dima Augustin, comerciant, Lupeni.
Doboi Teodor, proprietar, Hațeg.
Făgăraș Teodor, măestru tălpar, propr., Hațeg.
„Hațegana", inst. de cred., Hațeg.
Ianza Vasile, pretor, Petroșeni.
Ienciu, Dr. Toma, cand. de adv., Puj.
Lucaciu Demetriu, comerciant, Petroșeni.
Muntean Ioan, compt. și proprietar, Hațeg.
Nicolescu Iacob, preot, Clopotiva, p. u. Grădisce.
Oltean Paul, înv., Hațeg.
Papp Alexandru, farmacist, Petroșeni.
Pap, Iuliu Grigorie, farmacist, Petroșeni.
Parasca, Dr. Leo, medic, Hațeg.
Petrila Partenie, farmacist, Lupeni.
Popovici Bucur, comerciant, Hațeg.
Popovici Cornel, comerciant, Hațeg.
Popovici Iuliu, Hațeg.
Preda-Stefone, Petru, înv. pens., Petrila, p. u. Petroșeni.
Raca Romul, preot, Bouțarii-inf., p. u. Grădisce.
Radic Stefan, protopop, Petroșeni.
Radu, Dr. Iacob, vicar, Hațeg.
Șelariu Stefan, comerc., Hațeg.
Socol Vasilie, preot, Livezeni.
Stanca Avram, preot, Petroșeni.
Stanca Sevastian, stud. în filosofie, Petroșeni.
Străițar, Dr. Augustin, adv., Hațeg.
Suciu, Dr. Gabriel, adv., Hațeg. *(Dir. desp.)*.
Suciu, Hortensia Dr., soție de advocat, Hațeg.
Vasiu Ioan, notar cercual, Petrila, Petroșeni.
Zugrav Nicolau, preot, Uricani, p. u. Lupeni.

Despărțĕmêntul Hida-Huedin.

Membru fundator.

Martin Ioan, notar, Fildul-sup., p. u. Huedin.

Membri ordinari.

Căciulă Constantin, comptabil, Huedin.
Forna Petru, proprietar, Ascileul-mic.
Gall Ioan, notar și proprietar, Secueu, p. u. Huedin.
Marincaș Mihaiu, cassar la „Vlădeasa", Huedin.

Miron Iosif, subnot. cerc., Secueu, p. u. Huedin.
Moldovan Ioan, protopop, Ascileul-mic.
Mureşan Gavrilă, preot, Zomborul-mare.
Petran Florian, preot, Almaşul-mare.
Pop, Dr. Andreiu, advocat, Huedin.
Pop Ioan, protopop, Morlaca, p. u. Huedin. (*Direct. desp.*).
Poruţiu Iuliu, not., dir. de bancă, Almaşul-mare.
Roşca Pavel, protopop, Sân-Petru, p. u. Hida
Tămaş, Dr. Simeon, adv., Hida.

Despărţĕmêntul Lipova.

Membri fundatori.

Mocsonyi, Dr. Alexandru, proprietar, Birchiş.
Mocsonyi Zeno, proprietar, Bulciu, p. u. Birchiş.
Mocsonyi Antoniu, jurist, Bulciu, p. u. Birchiş.

Membru pe viaţă.

Saviciu Aurel, Lipova.

Membri ordinari.

Avramescu, Dr. Vasile, Arad.
Beleş Vasile, protop., Maria-Radna, p. u. Radna.
Bradean, Dr. Atanasiu, medic, M.-Radna.
Cimponeriu Ioan, preot, Lipova.
Givulescu Procopiu, protopresbiter., M.-Radna.
Halic, Dr. Aureliu, medic, Lipova. (*Dir. desp.*).
Hamsea Voic, protopop, Lipova.
Marienescu Gregoriu, Lipova.
Marta, Dr. Alexandru, advocat, Lipova.
Milovan Valeriu, notar, Mândruloc, p. u. Glogovaţ.
Morariu, Dr. Valeriu, advocat, M.-Radna.
Popescu, Dr. Georgiu, advocat, Lipova.
Popovici Georgiu, protopop Şiria.
Saviciu George, notar comunal, Lipova.
Suciu Meletiu, Şiştaroveţ.
Suricescu Teodor, Şiştaroveţ.
Tuducescu Ioan, dir. de bancă, M.-Radna.
Vuculescu Iosif, preot, Şoimuş, p. u. M.-Radna.

Despărţĕmêntul Ludoş.

Membru fundator.

Suciu Vasile, preot, Căpuşul-de-Câmpie. (*Directorul desp.*).

Membri ordinari.

Boeriu Ioan, preot, Lechinţa de Mureş, p. u. Iernut.
Boeriu Laura, (vĕduvă), Lechinţa de Mureş, p. u. Iernut
Boeriu Virgil, silvicultor, Füzine, (Fiume).
Elecheş-Mariu, Velcheriul-de-câmpie, p. u. Miheşul-de-câmpie.
Florian Octavian, absolvent de teologie, Sângerul-de-Câmpie.
Groze Macaveiu, preot, Cooc, p. u. Ghiriş.
Harşian Teodor, preot, Chimitelnic, p. u. Sânger.
Orăsan Vasile, preot, M.-S.-Iacob, p. u. Cuciu.
Orbean, Romul S., preot, Iclănţel, p. u. Căpuşul-de-Câmpie.
Rus Ioan, agronom, Mureş-Ludoş.
Solomon Nicolau, protopop, M.-Ludoş.

Despărţĕmêntul Lugoj.

Membri fundatori.

Biserica română gr.-or. din Lugoj.
Lupu Alexandru, colonel în pens., Viena.

Membri pe viaţă.

Beşan Mihail, notar public, Lugoj.
„Făgeţana", institut de credit şi econ., Făget.
Haţeg Titu, adv., Lugoj.
Hossu, Dr. Vasile, episcop, Lugoj.
Măestrii cojocari din Lugoj.

Membri ordinari.

Boroş Ioan, canonic, Lugoj.
Branisce, Dr. Valeriu, publicist, Lugoj.
Bredicean Coriolan, adv., Lugoj. (*Dir. desp.*).
Densuşianu Beniamin, canonic, Lugoj.
Dobrin, Dr. Georgiu, advocat, Lugoj.
Florescu, Dr. Dimitrie, protonot. orăş., Lugoj.
Iancu Liviu, preot, Visag, p. u. Duleu.
Ianculescu Iulian, director de bancă, Lugoj.
Ioanovici Ioan, notar, Vecseháza, p. u. Lugoj.
Iorga Iosif, vice-notar, Lugoj.
Jurca, Dr. Cornel. adv., Lugoj.
„Lugoşana", inst. de credit şi econ., Lugoj.
Madincea Ioan, canonic, Lugoj.
Maior, Dr. Iacob, medic, Lugoj.
Maior n. Bogdan, Silvia, soţie de medic, Lugoj.
Marcu, Dr. Pompeiu, adv., Lugoj.
Micu Vichente, preot, Spata, p. u. Balinţ.
Nestor Nicolau, canonic, Lugoj.
Olariu Sebastian, protop., Făget.
Pop, Dr. Isidor, adv., Lugoj.
Pop Petru, canonic, Lugoj.
Popescu Iacob, ases. la sedria orfanală, Lugoj.
Popovici Constantin, înv., Jidovar.
Popovici, Dr. Georgiu, protopop, Lugoj.
Popovici, Dr Iosif, Viena.
Prostean Nicolau, advocat Lugoj.
Rácz, Traian P., comerciant, Lugoj.
Tatar Dumitru, preot, Jupani, p. u. Bojur.
Vălean, Dr. Aurel, adv., Lugoj.

Despărţĕmêntul Mediaş.

Membri ordinari.

Hotye Ioan, executor reg., Mediaş.
Ivan, Dr. Ioan, advocat, Mediaş.
Mircea Romul, protopop, Mediaş.
Moldovan Ioan, protopop, Mediaş. (*Dir. desp.*).
Popu, Dr. Demetriu, adv., Mediaş.
Racoţa Ioana, soţie de medic, Şeica-mare.
Racoţa Nicolau, medic, Şeica-mare.
Stoian Basiliu, paroch, Aţel.
Suciu Alexandru, înv., Mediaş.

Despărţĕmêntul Mercurea.

Membri pe viaţă.

Colbasi, Constantin de, proprietar, Şpring, p. u. Cunţa.
Crăciun Samuil, proprietar, Doştat, p. u. Cunţa.

Membri ordinari.

Apoldul-mic, comuna, Apoldul-mic.
Biserica gr.-or. din Apoldul-mic.
Cassa de păstrare în Mercurea.
Comuna bisericească Poiana, p. u. Poiana.
Comuna bisericească Rod, p. u. Poiana.
Creţariu Nicolae, paroch, Şpring, p. u. Cunţa.
Dobrota Ilie, preot, Poiana.
Dobrota Nicolau, preot, Poiana.
Floaşu Ilie, comerciant, Mercurea.
Genie Ioan, paroch, Rod, p. u. Poiana.
Insoţirea de credit în Apoldul-mic.
Iuga Dionisiu, notar, Rod, p. u. Poiana.
Lazar Ioan, preot, Apoldul-mic.
Măcelariu Alexandru, proprietar, Sângătin, p. u. Mercurea.
Măcelariu, Dr. George, adv., Mercurea.
Mărginean Ioan, preot, Bogatu, p. u. Păuca.
Micu Adam, notar, Poiana.
„Mielul", cassă de păstrare, Poiana.
Mihu, Dr. Victor, medic, Poiana.
Moga Ioan, paroch, Rod, p. u. Poiana.
Munthiu Dimitrie, notar, Reciu, p. u. Gârbova.
Oreştean Ioan, preot, Apoldul-mic.
Pĕcurariu, Avram S., protopop, Mercurea. (*Dir. desp.*).
Pamfiloiu Dumitru, preot, Jina, p. u. Poiana.
Predoviciu Pompiliu, preot, Vingard, p. u. Cunţa.
Sava Constantin, înv., Jina, p. u. Poiana.
Şerb Ioan, preot, Poiana.
Strĕulea Ioan, notar, Jina, p. u. Poiana.
Stroia Danil, proprietar, Mercurea.
Topârcian Ilie, notar, Apoldul-mic.

Despărţĕmêntul Mociu.

Membru fundator.

Simon Dionisiu, propriet., Sângeorgiul-de-Câmpie, p. u. Sân-Petru.

Membri pe viaţă.

Dan Ioan, medic, Mociu.
Leoca Ioan, proprietar, Sâmbotelec, p. u. Mociu.
Moldovan Ioan, protopop, Cătina, p. u. Mociu.

Membri ordinari.

Bidian Ioan, Sava, p. u. Bonţida.
Bozac Ieronim, proprietar, Budatelec.
Bozac Ioan, preot, Sâmbotelecul-de-Câmpie, p. u. Mociu. (*Dir. desp.*).
Bucur Ioan, preot, Sân-Georgiul-de-Câmpie, p. u. Sân-Petru.
Caliani Basiliu, preot, Lumperd, p. u. Sân-Mihaiul-de-Câmpie.
Ciuca Simeon, preot, Mociu.
Colceriu Stefan, vice-protopop emer., Dâmb, p. u. Sân-Petru.
Costin Iosif, preot, Sân-Petru.
Dănilă Ieronim, preot, Budatelec.
Dumbrava Teodor, propietar, Budatelec.
German Iuliu, înv., Sâmbotelec, p. u. Mociu.
Godolan Ioan, propriet., Julatelec, p. u. Bonţida.
Hădăreanu Traian, preot, Vaida-Cămăraş, p. u. Mociu.
Hopârtean Basiliu, preot, Gedelin, p. u. Apahida.
Hossu Tofiil, inspector şcolar în pens., Mociu.
Iustian, Dr. Aurel, medic, Sân-Petru.
Iustian Teodor, proprietar, Sân-Petru.
Lupan Alexandru, preot, Silvaşul-de-Câmpie, p. u. Ormenişul-de-Câmpie.
Maxim Ioan, învĕţător, Sân-Petru.
Moldovan Susana, soţie de protopop, Cătina, p. u. Mociu.
Mureşan Auxentiu, preot, Imbuz, p. u. Bonţida.
Musta Cornel, preot, Sava, p. u. Bonţida.
Pop Emil, preot, Ciştelec, p. u. Balda.
Popu Simeon, preot, Naoiu, p. u. Mociu.
Simon, Dr. Georgiu, advocat, Mociu.
Şuteu Basiliu, preot, Tuşin, p. u. Sân-Petru.
Vodă Andreiu, preot, Ormenişul-de-Câmpie.

Despărţĕmêntul Năsĕud.

Membri fundatori.

„Aurora", institut de credit, Năsĕud
Feldru, comuna Feldru, p. u. Năsĕud.
Ilva-mare, comuna Ilva-mare, p. u. Rodna-veche.
Maier, comuna Maier, p. u. Rodna-veche.
Mititei, comuna Mititei, p. u. Năsĕud.
Monda, Dr. Andreiu, medic, Sân-Georgiu.

Năsĕud, comuna Năsĕud.
Rodna-nouă, comuna Rodna-nouă, p. u. Rodna-veche.
Rodna-veche, comuna Rodna-veche.
Sângeorgiu, comuna Sângeorgiu.
Telciu, comuna Telciu.

Membri pe viață.

Bichigiu, comuna Bichigiu, p. u. Telciu.
Cârlibaba, comuna Cârlibaba, p. u. Tihuta.
Cosna, comuna Cosna, p. u. Dorna-Cândreni.
„Fortuna", institut de credit, Rodna-veche.
Găureni, comuna Găureni, p. u. Nemigea-maghiară.
Hordău, comuna Hordău, p. u. Telciu.
Ilva-mică, comuna Ilva-mică, p. u. Sângeorgiu.
Leșiu, comuna Leșiu, p. u. Sângeorgiu.
Măgura, comuna Măgura, p. u. Sângeorgiu.
Mocod, comuna Mocod, p. u. Nemigea-maghiară.
Nepos, comuna Nepos, p. u. Năsĕud.
Parva, comuna Parva, p. u. Năsĕud.
Poiana, (St. Iosif), comuna Poiana, p. u. Sângeorgiu.
Poeni, comuna Poeni, p. u. Nemigea-maghiară.
Rebra-mare, comuna Rebra-mare, p. u. Năsĕud.
Rebrișoara, comuna Rebrișoara, p. u. Năsĕud.
Romuli, comuna Romuli, p. u. Telciu.
Runc, comuna Runc, p u. Năsĕud.
Salva, comuna Salva, p. u. Năsĕud.
Șotropa Virgil, profesor, Năsĕud.
Suplaiu, comuna Suplaiu, p. u. Nemigea-mag.
Zagra, comuna Zagra, p. u. Nemigea-maghiară.

Membri ordinari.

Bancu Grigore, notar, Feldru.
Bolfa Silviu, oficial în pensiune, Năsĕud.
Deac Ciril, vicar, Năsĕud.
Făgărășan Mihail, protopop, Tĕure, p. u. Nemigea-maghiară.
Gheție Ioan, dir. gimnasial, Năsĕud.
Halița Alexandru, profesor, Năsĕud.
Marcu Ioan, învĕțător, Sângeorgiu.
Mihailaș Iosif, proprietar, Năsĕud.
Nichiti Damian, înv., Ilva-mică, p. u. Sângeorgiu.
Pĕcurariu Ioan, profesor, Năsĕud.
Petri Vasile, prof. prepar. în pens., Năsĕud.
Pletosu Gregoriu, protoiereu, prof., Năsĕud.
Pop Constantin, preot, Feldru, p. u. Năsĕud.
Popelea Simeon, perceptor reg. de dare în pens, Rodna-veche.
Porcius Florian, vice-căpitan, în pens., membru al Academiei române, Rodna-veche.
„Reuniunea de impr. și păstrare în Ilva-mare", Ilva-mare, p. u. Rodna-veche.
Scridon Gavrilă, profesor, Năsĕud.
Seni Ignat, învĕțător, Năsĕud.
Slavoacă Ieronim, preot, Ilva-mare, p. u. Rodna-veche.
Tanco, Dr. Paul, prof., Năsĕud. (*Dir. desp.*).
Turcu Traian, contabil, Rodna-veche.

Despărțĕmêntul Orade.

Membru fundator.

Sarkady Artemiu, canonic, Oradea-mare.

Membri pe viață.

Moldovan Iosif, preot, Ortiteag, p. u. Élesd.
Papp, Dr. Coriolan, advocat, director de bancă, Oradea-mare.

Membri ordinari.

Ardelean, Dr. Iustin, redactor, Oradea-mare.
Bibescu Ioan, proprietar, M.-Telegd.
„Bihoreana", institut de credit, Oradea-mare.
Bodor Vasiliu, paroch, Săcal.
Buna, Dr. Ioan, advocat, Oradea-mare.
Ciceronescu Samuil, preot, Oradea-mare.
Dărăbant Gregoriu, not., Fecheteu, p. u. Ciucea.
Diamandi Iosif, contabil, Oradea-mare.
Dudulescu Georgiu, preot, Nyárszeg, p. u. Gyapju.
Duma, Dr. Florian, advocat, Oradea-mare.
Farkas Georgiu, advocat, Margitta.
Genț Ioan, preot, Oradea-mare.
Gherlan Ioan, notar, F.-Vásárhely.
Horvath Andreiu, preot, V.-Velence, p. u. Oradea-mare.
Hosszu Clemente, cassar la „Bihoreana", Oradea-mare.
Juhász Georgiu, canonic, Oradea-mare.
Kiss, Dr. D., advocat, Oradea-mare.
Kővári Teodor, preposit capit., Oradea-mare.
Lungu Gavriil, preot, Ponoară, p. u. Bratca.
Nesu Moise, canonic, Oradea-mare.
Nyes, Dr. Corneliu, medic, Körös-Tarján.
Păcală Toma, protopop, Oradea-mare.
Pántya Petru, comerciant, Oradea-mare.
Popa Mihaiu, not., Tasádfő, p. u. Drágacséke.
Pap Georgiu, preot, archivar consist. gr.-or., Oradea-mare.
Popescu Petru, profesor, Oradea-mare.
Popovici Alexandru, preot, Ucuriș, p. u. Tinca.
Popovici, Dr. Nicolau, medic, Oradea-mare.
Radu, Dr. Demetriu, episcop, Oradea-mare.
Roman Iosif, advocat, Oradea-mare.
Sipos Ștefan, protopop, Vad, p. u. Rév.
Stanca Teodor, preot, Groși, p. u. Élesd.

Vulcan Iosif, redactor, membru al Academiei române, Oradea-mare.
Zigre Nicolau, adv., Oradea-mare. (*Dir. desp.*).

Despărţământul Orăştie.

Membri fundatori.

„Ardeleana", institut de credit, Orăştie.
Erdélyi n. Bardoşi, Victoria, soţie de medic, Orăştie.
Mihaiu Ioan, proprietar, Orăştie.
Mihu, Dr. Ioan, advocat, Orăştie.
Muntean, Dr. Aurel, advocat, Orăştie.

Membri pe viaţă.

Corviu Simeon, comerciant, Orăştie.
Indrieş Iosif, proprietar, Băcăinţi, p. u. Jibot.
Mihaiu, Dr. Avram, medic în pensiune.
Moldovan, Dr. Silviu, advocat, Orăştie.
Romos, comuna Romos, p. u. Orăştie.
Romoşel, comuna Romoşel, p. u. Orăstie.

Membri ordinari.

Bercian Laurian, notar în pens. şi publicist, Orăştie.
Boteanu Ioan, preot, Binţinţi, p. u. Orăştie.
Corviu iun., Simeon, comerciant, Orăştie.
Dobo de Rusca, Dr. Romul, medic, Orăştie.
Domşa Vasile, protopop, Orăştie. (*Dir. desp.*).
Frenţiu, Dr. Valeriu Traian, protop., Orăştie.
Friedman Liviu, notar, Jibot.
Iar Manasie, preot, Simeria, p. u. Pişchi.
Olariu Ioan, preot, Orăştioara-de-sus, p. u. Orăştie.
Opincar Nicolau, măcelar, Orăştie.
Popovici Ilie, preot, Sebişel, p. u. Orăştie.
Roman Nicolau, preot, Romoşel, p. u. Orăştie.
Vaidei, comuna bisericească gr.-or. Vaidei, p. u. Orăştie.
Vlad, Dr. Aurel, deputat dietal, dir. de bancă, Orăştie.
Vulc Ioan, comerciant, Orăştie.

Despărţământul Oraviţa.

Membri fundatori.

Petroviciu Ioan, preot, Ciclova-rom., p. u. Oraviţa.
Roşiu Pavel, preot, Vrani.

Membri pe viaţă.

Avramescu Şofronie, preot, Nicolinţ, p. u. Răcăşdia.
Corcan Dumitru, propr., Iladia, p. u. Răcăşdia.
Mangiuca, Dr. Alexiu, advocat, Oraviţa.
Nedelcu, Dr. Ioan, advocat, Oraviţa.
Nemoian Mina, notar, Ciuchici, p. u. Răcăşdia.
Oprea Traian, preot, Moldova-nouă.
Panciovan Teodor, preot, Iertof, p. u. Vrani.
Popoviciu, Alexandru P., protopop, Oraviţa.
Savu Ioan, notar în pens., Iertof, p. u. Vrani.
Stanca Toma, comerciant, Cacova.
Trăilă Ilia, advocat, Oraviţa.
Viţan Simeon, comerciant, Slatina, p. u. Sasca-montană.
Vranianţu Iosif, notar, Vrani.

Membri ordinari.

Albu Adam, notar, Iladia, p. u. Răcăşdia.
Anca, Dr. Georgiu, cand. de adv., Oraviţa.
Belóne Nicolau, comerciant, Ticvaniu-mare, p. u. Cacova.
Bereş Nicolau, preot, Ciuchici, p. u. Răcăşdia.
Bistrean Sinesie, preot, Jurjova, p. u. Dognecea.
Bogdan Georgiu, comerciant, Oraviţa.
Bogdan Ioan, înv., Oraviţa.
Bojinca, Eva Stanca, comerciantă, Ticvaniu-mare, p. u. Cacova.
Braia Petru, econ., Ticvaniu mare, p. u. Cacova.
Caiman Georgiu, învĕţător, Ticvaniu-mare, p. u. Cacova.
Cipu Pavel, înv., Jurjova, p. u. Dognecea.
Coca, Dr. Alexandru, advocat, Sasca-montană.
Corcan Petru, prim-pretor, Iam.
Cornean, Dr. Petru, adv., Oraviţa, (*Dir. desp.*).
Epure Ioan, notar, Greovăţ, p. u. Cacova,
Gropşan Ioan, preot, Sasca-montană.
Gropşan, Dr. Mihai, advocat, Oraviţa-montană.
Iana Aurel, preot, Maidan.
Jianu George, învĕţător, Oraviţa.
Jucu Maxim, comerciant, Socolar, p. u. Răcăşdia.
Lazar Carol, învĕţ., Oraviţa-rom., p. u. Oraviţa.
Leza Vasilie, comerciant, Ticvaniu-mare, p. u. Cacova.
Linţa Traian, învĕţător, Cacova.
Mangiuca, Dr. Ioan, medic, Oraviţa.
Măran Ioan, preot, Ciclova-rom., p. u. Oraviţa.
Mărginean Vasile, funcţionar de bancă, Oraviţa.
Mila Pavel, funcţionar particular, Oraviţa.
Minişan Petru, oficiant, Oraviţa.
Muntean, Dr. Baltazar, adv., Oraviţa.
Murgu Vasilie, preot, Ciclova-mont. p. u. Oraviţa.
Nedici Iosif, comerciant, Oraviţa.
Perian Alexa, croitor, Oraviţa.
Porutiu Victor, protopop, Oraviţa.
Reuniunea română de cântări şi lectură, Sasca-montană.
Rusu Dimitrie, protopop, Ticvaniu-mare, p. u. Cacova.
„Săscana", societate pe acţii, Sasca-montană.
Stanimir Timotei, econom, Ticvaniu-mare, p. u. Cacova.

Stoina Ioan, econ., Ticvaniu-mare, p. u. Cacova.
Strimbei Cornel, preot, Oravița-română, p. u. Oravița.
Tămășel, Dr. Iuliu, advocat, Sasca-montană.
Țeran, Ioan E., librar, Oravița,
Țiunea Georgiu, înv., Vărădia.
Toma Simion, econom, Răcășdia.
Vuia Nicolau, negustător, Ticvaniu-mare, p. u. Cacova.

Despărțemêntul Oșorheiu.

Membru fundator.

Cerghedi n. Ciato, Nina, M.-Oșorheiu.

Membri pe viață.

Draia, Dr. Enea, adv., M.-Oșorheiu, (*Dir. desp.*).
Ladoșan Erimie, pretor, M.-St.-Georgiu, p. u. M.-Oșorheiu.

Membri ordinari.

Barbulescu Alexandru, preot, Băla, p. u. Ormenișul-de-câmpie.
Bârsan Ioan, preot, M.-St.-Craiu, p. u. M.-Oșorheiu.
Man Ioan, proprietar, Rîciul-de-câmpie.
Pantea Ioan, preot, Rîciul-de-câmpie.
Pop Filip, preot, Bandul-de-câmpie.
Rusu Stefan, preot, Nasna, p. u. M.-Oșorheiu.
Saltelechi Vasile, preot, Bardoș, p. u. Murěș-Oșorheiu.
Suciu Petru, preot, Săbadul-de-câmpie, p. u. Iedd.
Tămaș Stefan, înv., Bandul-de-câmpie.
Tătar Vasile, preot, Kebele-Szt.-Iványi, p. u. Iedd.
Vulcu Nicolau, arândator, Pogăceaua-de-câmpie, p. u. Riciul-de-câmpie.

Despărțemêntul Panciova.

Membru fundator.

Neagoe Ioanichie, preot, Petrovoselo.

Membri pe viață.

„Concordia“, institut de credit, Uzdin.
Miclea, Dr. George, advocat, Alibunar.
Miclea Trifon, protopop, Satul-nou.
Popescu Damian, paroch, Otcea, p. u. Panciova. (*Directorul desp.*).

Membri ordinari.

Anca, Dr. Petru, advocat, Alibunar.
Andressi, Dr. Alexandru, medic, Petrovoselo,
Bortoș Remus, înv., Cubin.
Burz Pompiliu, contabil, Petrovoselo.
Cerbu Iancu, preot, Panciova.
Gaspar Ioan, inv., Satul-nou.
Mihailașiu, Dr. Victor, medic comunal, Satul-nou.
Miloș Cornel, apotecar, Uzdin.
Milu Iancu, paroch, Uzdin.
Ortopan George, propr., Satul-nou.
Penta, Dr. Petru, advocat, Panciova.
Petrișor Teodor, înv., Alibunar.
Popa Stefan, paroch, Seleuș, p. u. Alibunar.
Popovici Nicolae, paroch, Alibunar.
Popovici Timoteiu, paroch, Deliblata.
Raita Ioan, oficiant în pens., propr., Cubin.
„Sentinela“, institut de credit, Satul-nou.
„Steaua“, inst. de cred., Petrovoselo.
Stoica Petru, dir. exec. Satul-nou.
Tisu Petru, adv., Panciova.
Tomici Constantin, cancelist, Panciova.
Voina Alexa, negustător, Alibunar.

Despărțemêntul Reghin.

Membru fundator.

Șagău Galacteon, prot., Idicel, p. u. Ieciu.

Membri pe viață.

Cetățan Marc, subjude, Reghinul-săsesc.
Hossu Ioan, preot, Nilașu-mare.
Maier Ioan, proprietar, Toplița, p. u. Cuieșd.
Popescu, Dr. Ioan, advocat, Reghinul-săsesc.

Membri ordinari.

Barbu Eugenia, Reghinul-săsesc.
Barbu Sever, contabil, Reghinul-săsesc.
Bran, Dr. Eugen, adv., Teaca.
Ceușan, Dr. Alexandru, medic, Reghinul-săsesc.
Chețan, Dr. Augustin, adv., Reghinul-săsesc.
Ciobotariu Petru, preot, M.-Reghin, p. u. Reghinul-săsesc.
Harșa, Dr. Ioan, adv., Reghinul-săsesc.
Neagoș Petru, medic, Deda.
Popescu Iosif, director exec. la „Murěșana“. Reghinul-săsesc.
Popescu Leon, preot, Deda.
Racoțan Ioan, preot, Ibănești, p. u. Gurghiu.
Uilăcan Petru, prot., Reghinul-săsesc. (*Directorul desp.*).

Despărțemêntul Sătmar.

Dragoș, Dr. Teofil, advocat, Baia-mare.
Pocol Alexiu, proprietar de mine, Baia-mare.
„Sătmăreana“, societate pe acții, Seini.

Membri pe viață.

Balea Simeon, protopop, Sapintia.
Barbul Gavriil, proprietar, Mocira, p. u. Baia-mare.

Dunca născ. Kiss, Antonia, Sătmar.
Fanea Ioan, preot, Saruseu, p. u. M.-Sighet.
Mihalyi, Dr. Ioan, protofiscal comit., M.-Sighet.
Napoian Daniil, paroch, Botiz, p. u. Botiz-Vașvarĕu.
Hotea Ioan, capelan, Turț.
Pap Alexandru de Kápolnoc-Monostor, jude la tabla reg., Baia-mare.
„Perșeiu", asoc. de credit, Chiuzbaia, p. u. Baia-Sprie.
Pop Alexiu, paroch, Săsari, p. u. Misttofalu.
Pop Ioan, protop., Turț.
Serbac Ioan, paroch Vama, p. u. Negresci.

Membri ordinari.

Achim Georgiu, dir. de bancă, Seini.
Achim Vasile, Seini.
Anderco Simion, paroch, Ilba, p. u. Seini.
Ardelean Vasiliu, paroch, Veteș, p. u. Sătmar.
Băban Alexandru, paroch, Bicsad.
Breban iun., Alexandru, paroch, Baia-mare.
Bran Dionisiu, preot, Ardusat.
Bran, Dr. Felician, archidiacon, Careiu-mare.
Bud Tit, vicar, M.-Siget.
Ceontea Dimitrie, paroch, Dumbrăvița, p. u. Baia-mare.
Ciurdar Mihaiu, protopop, Szamos-Dob.
Demeter Mihail, paroch, Camarḑiana, p. u. Tirsoltiu.
Doboși Petru, preot, Someștelec, p. u. Apa.
Doroși Nicolau, preot gr.-cat., Breb p. u. Akna-Sugatag.
Hengye Titu, medic, Ardusat.
Lazar Purcarețianul, Gavriil, protop., Sănislău.
Lucaciu Constantin, paroch, Iosip, p. u. Mezieș.
Lucaciu, Dr. Vasile, paroch, Șișesci, p. u. Baia-Sprie.
Marc Ioan, cassar de bancă, Seini.
Marchiș Romul, paroch, Tămâia, p. u. Ardusat.
Mosolygó Augustin, preot, Checheșul-român, p. u. Baia-mare.
Murĕșan, Ioan Gerasim, architect, Baia-mare.
Orga Iosif, contabil de bancă, Jibou.
Papp Demetriu, adv, Vezend, p. u. Portelek.
Papp Ioan, farmacist, Sătmar, (farmacia l. Reizinger).
Pop Alexandru, paroch, Tĕuții-de-jos.
Pop Emeric, advocat, Jibou.
Pop Iacob, paroch, Bătarciu, p. u. Șîrlĕu.
Pop Iosif de Turți, jude regesc la tribunal, Sătmar.
Radeș Ioan, contabil de bancă, Seini.
Savanyu Ioan, adv., Sătmar.
Szabo Gavrilă, paroch, Bicsad.
Szabó Ignațiu, paroch, Careiu-mare.
Șuta Georgiu, protopop, Barlafalu, p. u. Remete-mezö (*Dir. desp.*).
Szilágyi Victor, preot Ovári, p. u. Csenger.
Tătar, Dr. Ioan, advocat, Seini.
Tĕrnovean Coriolan, paroch, Amaț, p. u. Sătmar.

Despărțĕmêntul Sebeș.

Membri fundatori.

„Pianul superior", comuna Pianul-superior, p. u. Sebeșul-săsesc.
„Sebeșul-săsesc", comunitate scaunală, Sebeșul-săsesc.

Membri pe viață.

Ispas Simion, proprietar, Daia-română, p. u. Oarda-infer.
„Lancrĕm", comuna Lancrĕm, p. u. Sebeșul-săsesc.
„Sebeșana", inst. de cred., Sebeșul-săsesc.

Membri ordinari.

Aldea Vasile, senator, Sebeșul-săsesc.
Barb Aurel, notar, Lancrĕm, p. u. Sebeșul-săsesc.
Berghezan Octavian, notar, Loman, p. u. Săsciori.
Bojița Ioan, advocat, Sebeșul-săsesc.
Cîb Eustate, paroch, Daia-română, p. u. Oarda-inferioară.
Laz, comuna, p. u. Săsciori.
Crețoescu Constantin, comerc, Sebeșul-săsesc.
David Avram, preot, Sebeșul-săsesc.
Dobrescu Alexandru, protopop, Sebeșul-săsesc.
Dregan Ioan, notar public, Sebeșul-săsesc.
Elekes, Dr. Ioan, medic, Sebeșul-săsesc.
Floca Ioan, preot, Rĕhău, p. u. Sebeșul-săsesc.
Florian Ioan, notar, Laz, p. u. Săsciori.
Halalai Ioan, notar, Săsciori.
Medean Sergiu, protopop, Sebeșul-săsesc. (*Dir. desp.*).
Miclea Ioan, pretor, Sebeșul-săsesc.
Moga Ilie, preot, Săsciori.
Mureșan Zevedeiu, preot, Sebeșul-săsesc.
Oncescu Ioan, notar pens., Rĕhău, p. u. Sebeșul-săsesc.
Paraschiv, Eugenia I., proprietară, Sebeșul-săsesc.
Rehovan Vasile, învĕțător, Câlnic, p. u. Sebeșul-săsesc.
Roșu Samuil, învĕțător, Sebeșul-săsesc.
„Săsciori", comuna, Săsciori.
Străvoiu, Dr. Alexandru, adv., Șebeșul-săsesc.
Tipeiu Sever, farmacist, Focșani.
Vulcu, Ioan M., proprietar, Pianul-superior, p. u. Sebeșul-săsesc.

Despărţĕmêntul Sĕlişte.

Membru fundator.

Ittu Mihail, silvicultor, Sĕlişte.

Membri pe viaţă.

„Cacova“, comuna Cacova, p. u. Orlat.
„Cacova“, comuna bisericească Cacova, p. u. Orlat.
„Gurarîului“, comuna Gurarîului, p. u. Orlat.
Henţu Nicolau, notar, Sĕlişte.
Popa al Opri, Nicolae, Sĕlişte.
„Sĕlişte“, comuna Sĕlişte.
„Tilişca“, comuna bisericească Tilişca, p. u. Sĕlişte.
„Tilişca“, comuna Tilişca, p. u. Sĕlişte.
Vulc Demetriu, director de bancă, Mercurea.

Membri ordinari.

Banciu Dumitru, farmacist, Sĕlişte.
Banciu Ioan, comerciant, Sĕlişte.
Biserica gr.-or., Gurarîului, p. u. Orlat,
Brătean Constanţa, Sĕlişte.
Brătean Gheorghe, şef de birou în pens., Sĕlişte.
Bunea Ioan, paroch, Tilişca, p. u. Sĕlişte.
Calefariu, Dr. Nicolae, medic, Sĕlişte.
Comşa Ionel, comerciant, Sĕlişte.
Comşa, Dr. Nicolau, medic, Sĕlişte.
Comşa Petru, Sĕlişte.
Dragits Petru, prim-pretor, Sĕlişte.
Decei Dionisie, preot, Orlat.
„Galeş“, comuna bisericească Galeş. p. u. Sĕlişte.
„Galeş“, comuna Galeş, p. u. Sĕlişte.
Haţegan Aurel, notar, Sibiel, p. u. Sĕlişte
Herţa Constantin, contabil, Sĕlişte.
Iosof Ilie, preot Galeş, p. u. Sĕlişte.
Ittu George, paroch, Vale, p. u. Sĕlişte.
Ivan Ioan, notar, Gurarîului, p. u. Orlat.
Juga iun., Petru, paroch, Tilişca, p. u. Sĕlişte.
Juga sen., Petru, paroch, Tilişca, p. u. Sĕlişte.
Lăpădat Dumitru, dir. şcol., Sĕlişte,
Măcelar Ilie, propr., Gurarîului, p. u. Orlat.
Manta Ioan, preot, Gurarîului, p. u Orlat.
Milea Valeriu, notar, Tilişca, p. u. Sĕlişte.
Muntean Ioachim, preot, Gurarîului, p. u. Orlat.
Nistor Ioan, Vale, p. u. Sĕlişte.
Orlat, comuna, p. u. Orlat.
Pesamosca Ludovic, contabil, propr., Orlat,
Pop Valeriu, notar, Sĕcel, p. u. Sĕlişte.
Popoviciu Valeriu, preot, Sibiel p. u. Sĕlişte.
Prunaş, Dr. George, medic, Gurarîului, p. u. Orlat.
Roşca Căpitan, Iordache, comerciant, Sĕlişte.
„Săcel“, comuna Săcel, p. u. Sĕlişte,
Savu Sabin, notar, Vale, p. u. Sĕlişte,
Steflea Iacob, preot, Sĕlişte.
Stroia, Dr. Ioan, protopresb., Sĕlişte. *(Dir. desp.)*.
„Vale“, comuna Vale, p. u. Sĕlişte.
Vlad Alexandru, preot, Mag, p. u. Sĕlişte.

Despărţĕmêntul Sibiiu.

Membri fundatori.

Droc Ioan, protopresb. în pens., Sibiiu.
Harşianu, Basiliu P. de, advocat, Sibiiu.
Lebu Alexandru, proprietar, Sibiiu.
Popovici Sava, protopop, Sadu, p. u. Cisnădie.
„Rĕşinari“, comuna Rĕşinari.
Stejar Constantin, căpitan în pens., Sibiiu.
Şuluţu, Iosif St., consilier de trib. î. p., Sibiiu.
Vişa Ioan, proprietar, Sibiiu.

Membri pe viaţă.

Bardoşi Iuliu, inspector şcol. în pens, Sibiiu,
„Boiţa“, comuna Boiţa, p. u. Tălmaciu.
Bologa, Dr. Vasile, dir. şi profesor, Sibiiu.
Cosma Parteniu, dir. executiv, Sibiiu.
Cristea, Dr. E. Miron, asesor consist., Sibiiu.
Dancăş Bucur, econom, Rĕşinari.
Ivan Nicolau, asesor consistorial, Sibiiu.
Meţianu Ioan, archiepiscop, Sibiiu.
Papiu Ioan, protopop, Sibiiu.
Pipoş Petru, jude de tablă în pens., Sibiiu.
Preda, Ioan de, advocat, Sibiiu.
Prie Constantin, preot, Săcădate, p. u. Cornăţel.
Puşcariu, Dr. Ilarion, archimandrit, Sibiiu.
Roşca, Dr. Eusebiu R., protos., dir. seminarial. Sibiiu.
Russu, Dr. Octavian, advocat, Sibiiu.
„Sadu“, comuna Sadu, p. u. Cisnădie.

Membri ordinari.

Ardelea Radu, funcţionar la „Albina“, Sibiiu.
Beu, Dr. Ilie, medic, Sibiiu.
Boiu, Ioan Baptist, profesor, Sibiiu.
Borcia, Dr. Ioan, profesor, Sibiiu.
Borcia, Dr. Lucian, advocat, Sibiiu.
Bredicean, Dr. Tiberiu, secret. instit. „Albina“, Sibiiu.
Bunea Arseniu, secr. comitet. grăniţ., Sibiiu.
Cosma Maria, soţie de dir. de bancă, Sibiiu.
Creţu Ioan, asesor la sedria orfanală în pens. Sibiiu.
Diaconovich, Dr. Corneliu, prim-secret. al Asoc., Sibiiu.
Fincu Victor, funcţ. consist., Sibiiu.
Gămulea Vasile, funcţ. de bancă, Sibiiu.
Goga Iosif, preot, Rĕşinari.
Henteş Ioan, asesor la sedria orf., Sibiiu.

Iancu, Dr. Ilie, medic Tălmaciu.
Iovescu Eugenia, prof., Sibiiu.
Iovescu Paul, controlor la comunitatea de avere, Caransebeș.
Indrieșiu Petru, notar, Boița, p. u. Tălmaciu.
Krafft, C. W., librar, Sibiiu.
Lazăr Victor, dir. școl., Sibiiu.
Leményi Eleonora, soție de adv., Sibiiu.
Leményi, Dr. Liviu, adv., Sibiiu.
Lucuța Pantaleon, căpitan în pens., Sibiiu.
Marienescu, Dr, Atanasiu, jude de tablă î. p. Sibiiu.
Millea Aurel, notar comun. în pens., Sibiiu.
Modran George, preot, Poplaca, p. u. Sibiiu.
Moga Stefan, măestru covrigar, Sibiiu.
Muntean Iuliu, jude de trib., Sibiiu.
Muntean Paul, locot. colonel în pens., Sibiiu.
Oniția Alexiu, jude reg. în pens., Sibiiu.
Păcală Victor, prof., Sibiiu.
Păcățian, Teodor V., publ., Sibiiu.
Palos n. Todescu, Eugenia de, Sibiiu.
Penciu Nicolau, jude reg. în pens., Sibiiu.
Petrașcu Elena, dir. intern. Asoc., Sibiiu.
Popa Ioan, adv., Sibiiu.
Pop Constantin, funcț. de bancă, Sibiiu.
„Poplaca", comuna bisericească gr.-or. Poplaca. p. u. Sibiiu.
„Poplaca", comuna Poplaca, p. u. Sibiiu.
Popescu Iuliu, cassar al „Albinei", Sibiiu.
Proca, Dr. George, secr. consist., Sibiiu.
Rațiu Dominic, funcț. de bancă, Sibiiu.
Răduțiu Irimie, notar cerc., Racovița, p. u. Sebeșul-superior.
Simonescu Leontin, secr. metrop., Sibiiu.
Simtion Petru, paroch, Sibiiu,
Simu Romul, înv. pens., Sibiiu.
Stefan, Dr. Dumitru, cand. de adv., Sibiiu.
Stroia Stefan, protonot. comit., Sibiiu,
Togan Nicolau, protop., Sibiiu.
Tritean Lazar, asesor consist., Sibiiu,
Vancu Eugen, funcț. de bancă, Sibiiu.
Vătășan Ioan, oficial de bancă, Sibiiu.
Vătășan Nicolau, prof. semin., Sibiiu.
Voileanu Mateiu, ases. consist. Sibiiu.

Despărțemêntul Sighișoara.

Membri ordinari.

Moldovan Demetriu, protop., Sighișoara.
Manovici Ioan, preot, Retișdorf.
Oltean Vasilie, inspector de drum, Saschiz, p. u. Hașfaleu,
Sandru Calipsa, Sighișoara.
Tatar Zaharia, not. de trib., Elisabetopole.

Despărțământul Șimleu.

Membri fundatori.

Pop de Băsesci, George, proprietar, Băsesci. p. u. Cehul-Silvaniei.
Nilvan Nicolau, adv., Șomcuta-mare.
„Silvania", inst. de cred., Șimleu.

Membri pe viață.

Cosma Andreiu, dir. exec., Șimleu.
Cosma Francisc, Pir.
Oficiul parochial gr.-cat. rom., Șomcuta-mare.
Pop de Băsesci, Alexandru, jude de tribunal, Cehul-Silvaniei.
Pop Teodor, protop., Ortelec, p. u. Mirșid.
Pop Vasiliu, adv., Șimleu.

Membri ordinari.

Barbolovici Alimpiu, vicar, Șimleu. (*Dir. desp.*).
Bohățel Mihail, proprietar, Supurul-de-sus, p. u. Supurul-de-jos.
Boroș Eugen, funcționar de bancă, Șimleu.
Cherebețiu Gavriil, adm. protop, Someș-Odorheiu, p. u. Jibou.
Cionca Demetriu, preot, Bârsău, p. u. Egérhát.
Cocian Florian, advocat, Cehul-Silvaniei.
Coste Alimpiu, paroch, Cehi, p. u. Șimleu.
Dragomir, Ioan Ch., protopop, Năprade, p. u. Jibou
Dragomir Teofil, propr., Lupoaea, p. u. Jibou.
Dragoș Augustin, proprietar, Hideaga, p. u. Șomcuta-mare.
Filip George, posesor, T.-Szánto, p. u. Tășnad.
Iernea Lazar, protopop, Csomaköz.
Lazar, Ioan P., contabil, Șimleu.
Marcuș Augustin, oficial de bancă Șimleu.
Mariucaș Simeon, preot, Bogdana, p. u. Bucium.
Medan Andreiu, adv., Șomcuta-mare.
Meseșian, Dr. Coriolan, adv., Șimleu.
Meseșian Gavriil, preot, Chieșd.
Mica Vasiliu, posesor, Someș-Odorheiu, p. u. Jibou.
Orósz Vasile, pretor, Tășnad.
Pătcaș Vasile, preot, Hatvan, p. u. Tășnad.
Pop, Dr. Georgiu, advocat, Zelau
Pop, Dr. Mihaiu, adv., Șimleu.
Pop Petru, preot, Babța, p. u. Hadad.
Pop Vasiliu, protopop, M.-Sângeorgiu, p. u. Bucium.
Pop Vasiliu, adm. protop., Oarța-de-jos, p. u. Cehul-Silvaniei.
Radocea George, contabil de bancă, Șomcuta-mare.
Serb Ioan, protopop, Șomcuta-mare.
Trif Gavriil, profesor emer., Șimleu.

Trufaşiu Ioan, proprietar, Girocuta, p. u. Supurul-de-jos.
Vajda Vasiliu, notar, Kárásztelek, p. u. Kémes.
Vicaş Augustin, Hidig, p. u. Şarmaşag.

Despărtĕmêntul Timişoara.

Membri fundatori.

Gall, Dr. Iosif, membru al casei magnaţilor, Lucareţ, p. u. Topoloveţul-mare.
Pap Vasiliu, advocat, Arad.
Ţigle, Dr. Petru, advocat, Timişoara.
Ungurianu, Emanuil, adv., Timişoara. (*Directorul desp.*).

Membri pe viaţă.

Albu Timoteiu, econom, Ghilad.
Bandu Ioan, propr., Mehala, p. u. Timişoara.
Buibaş Alexandru, funcţ. de bancă, Timişoara.
Cărăbaş Romul, ofic. la „Timişana", Timişoara.
Ionaşiu Petru, funcţionar de bancă, Timişoara.
Mezin, Dr. Valeriu, cand. de adv., Mehala, p. u. Timişoara.
Mihailovici Costa, proprietar, Elisabetinul-Timişoarei.
Nicola, Dr. Enca, medic, Ciacova.
Oprean Arcadie, funcţ. de bancă, Timişoara.
Simon Sidonia, Ciacova.
Vaianţu Vasilie, propr., Mehala, p. u. Timişoara.

Membri ordinari.

Adam, Dr. George, adv., Timişoara.
Amandia Virgil, învĕţător, Ictar, p. u. Topoloveţul-mare.
„Beregsana", institut de credit, Beregsĕu.
Blaj Avram, înv., Parţa.
Breban Georgiu, Ghilad.
Buibaş Dimitrie, proprietar, Bucuvĕţ, p. u. Temes-Remete.
Cărăbaş Damaschin, proprietar, Belinţ, p. u. Chisetĕu.
Ciocoi George, preot, Hitiaş, p. u Buziaş
Cosma, Dr. Aurel, advocat, Timişoara.
Cosma Lucia, soţie de advocat, Timişoara.
Craşovan Vasile, preot, Babşa, p. u. Chisetĕu.
Czaranu Constantin, comerciant, Timişoara.
Diminescu Nica, econom, Ciacova.
Dragan Aurel, preot, Ghilad.
Ferentz Petru, înv., Ciacova
Gerdan Nicolau, propr., Fabricul-Timişoarii.
Geta Ioan, econom, Sîrbova, p. u. Vucova.
Groza Nicolau, preot, Sân-Mihaiul-român.
Haţeg Iuliu, propr., Belinţ.
Iancu Paul, preot, Obad, p. u Ciacova.
Iovescu Grigore, Timişoara.
Micluţa Nicolae, preot, Cerneteaz, p. u. Temes-Gyarmata.
Miculescu Ioan, funcţ. de bancă, Timişoara.
Nedelcu Ioan, adv., Buziaş.
Nicoara, Dr. Cornel, adv., Timişoara.
Pava Constantin, înv., Belinţ.
Pepa Ioan, protop., Buziaş.
Pinciu Ana, soţie de protopop, Ciacova.
Pinciu Ioan, protopop, Ciacova.
Pirtea Vichentie, preot, Sinersig.
Plavosin Ioan, preot, Mehala, p. u. Timişoara.
Pop Vincenţiu, proprietar, Jebeliu.
Popovici Dimitrie, preot, Budinţ, p. u. Topoloveţul-mare.
Proştean Cornel, funcţ. de bancă, Timişoara.
Putici, Dr. Traian, protopresbiter, Fabricul Timişoarei.
Rotariu Pavel, adv., Timişoara.
Rusu Victor, preot, Utvin, p. u. Sân-Mihaiul-român.
Secoşan Romul, preot, Ictar, p. u. Topoloveţul-mare.
Selegean Gavril, preot, Elisabetinul-Timişoarei.
Sêrb Gherasim, protopresb., Belinţ.
Şincai, Dr. Traian, adv., Vinga.
Stoia Nicolau, preot, Liget.
Teaha Corneliu, protop., Liget, p. u. Jebel.
Teodorovici Ioan, Timişoara
Trăilă Georgiu, protop., Fabricul-Timişoarii.
Vancu Dimitrie, funcţ. de bancă, Timişoara.
Zarie Romulus, comerc., Fabricul-Timişoarii.

Despărţĕmêntul Torac.

Membri ordinari.

Magdu Valeriu, paroch, Ecica-română, p. u. Ecica.
Petroviciu Vichentie, paroch, Toracul-mic, p. u. Toracul-mare. (*Dir. desp.*).
Tempea Paul, preot, Toracul-mare.

Despărţĕmêntul Treiscaune-Ciuc.

Membri ordinari.

Burlea George, paroch, Barcan.
Câmpean Elie, vice-protopop, p. u. Gyergyó-Szt.-Miklós.
Ciobotariu Gavril, preot, Gyimes-Bükk, p. u. Gyimes.
Cojocar Danil, paroch, Pel, p. u. Bodola.
Dima Ioan, preot, Sita-Buzeu, p. u. Intorsura-Buzeului.
Dimian Constantin, protopresbiter, Breţc.
Hamsea George, paroch, Şepşi-St.-Georgiu.
Ionescu Georgiu, preot, Budila.
Neagovici-Negoescu, Georgiu, capelan, Intorsura-Buzeului.

Oltean, Ioan G., paroch, Poiana-sărată.
Urzicean Ioan, notar, Bicaz, p. u. Tulgheș.

Despărțământul Turda.

Membru pe viață.

Popescu, Dr. Georgiu, advocat, Turda.

Membri ordinari.

„Arieșana", instit. de credit, Turda.
Boldea Georgiu, căpitan în pens., Turda.
Mureșan Iovian, protop., Turda.
Nemeș Vincențiu, preot, Sân-Mărtinul-sărat, p. u. Grind.
Pătăcean, Dr. Eugen, advocat, Turda.
Pop Simeon, protop., Luna, p. u. Grind.
Rațiu Nicolau P., preot, Turda.
Socol Iuliu, preot, Ceanul-mare.
Suciu Georgiu, protop., Indol, p. u Turda.
Suciu Ioan, proprietar, Tritul-de-sus, p. u. Ghiriș.
Vlăduț, Iuliu C., adv., Turda.

Despărțământul Vârșeț.

Membru fundator.

Novac, Dr. Aureliu, advocat, Biserica albă.

Membri pe viață.

Corcea Avram, preot, Coșteiu, p. u. Iam.
Damian, Dr. Ioan, adv., Detta.
Ramneanțu Patrichie, înv., Coșteiu, p. u. Iam.
Roșiu, Ioan M., adv., Biserica albă.
Zepeneag, Dr. Petru, adv., Vârșeț.

Membri ordinari.

Agadișian Iosif, econom, Nicolințul-mare.
Balanescu D., Biserica albă.
Bercean Aurel, Vracevgai, p. u. Biserica albă.
Biserica gr.-or. română din Nicolințul mare.
Boborony Andrea, Biserica albă.
Bozanciu Simeon, notar în pens., Biserica albă.
Cojocariu Antonie, econom, Nicolințul mare.
Coșteiu, comuna bisericească gr.-or. Coșteiu, p. u. Iam.
Crăciun Iosif, contabil, Károlyfalva.
Cutera Ilie, preot, Clopodia.
Gașpar Georgiu, preot, Gătaia.
Giuica Ioachim, preot, Marcovăț, p u. Temes-Kutas.
Iorgoviciu Iuliu, preot, Mărgita.
Juica Mihaiu, adm. prot., Srediștea-mică, p. u. Srediștea-mare.
Korcsea Sima, comerc., Coșteiu, p. u. Iam
Lazarescu Luca, preot, Ferendia.
Mangiu Vasilie, înv., Nicolințul mare.
Meogan Petru, comerc., Coșteiu, p. u. Iam.
Moise Ioan, notar, Marcovăț, p. u. Temes-Kutas.
Moise, Mihail P., comerc., Voivodinți, p. u. Iam.
Neagu Toma, comerc., Coșteiu.
Nedelcu George, advocat, Vârșeț.
Pincu Nicolae, preot, Nicolințul mare.
Popoviciu Antoniu, preot, Nicolințul mare.
Popovici Vasilie, învățător, Nicolințul mare.
Proștean, Dr. Octavian, medic Vârșeț.
Schiopu Simion, comerc., Vârșeț.
Țieran Panta, otelier, Biserica albă.
Ureche Simeon, comerc., Coșteiu.
Zoltan Lozat, notar comunal, Nicolințul mare.

Despărțământul Zernești.

Membri pe viață.

Garoiu Nicolau, adv., Zernești.
Moșoiu Moise, propr., Tohanul-nou, p. u. Zernești.

Membri ordinari.

Brumboiu Moise, preot., Tohanul-vechiu.
Coleș, I. Stan, propriet., Zernești.
Comșa, Ioan I., comerc., Zernești.
Cutean Aurel, farmacist, Zernești.
Dan Ioan, protopresb. onor., Zernești.
Grozea Nicolau, propriet., Tohanul-vechiu.
Ionică Ioan, forestier, Zernești.
Ioanoviciu Constantin, Zernești.
Manoilă Grigoriu, paroch, Tohanul-vechiu.
Mețianu, Dr. Eugen, advocat, Brașov.
Mețianu, Dr. Iancu. propriet., Zernești. (*Dir. desp.*).
Micu Moise, preot Poiana-Mărului, p. u. Zernești.
Moșoiu George, comerciant, Zernești.
Pană Nicolae, înv., Zernești.
Plotogea Ilariu, preot, Tohanul-nou, p. u. Zernești.
Strevoiu Ioan, protopop onor., Zernești.
Ungur Haralampie, Tohanul-vechiu,
Voda Ioan, notar, Zernești.
Vodă Nicolae, înv., Tohanul-vechiu.

Afară de despărțeminte.

Membri fundatori.

Belloescu Stroe, profesor.
Cimponeriu Atanasiu, jude de tablă în pens., Karlovacz.
Lazar Georgiu, adv., Arad.
Neagoe Stefan, profesor.

Membri pe viață.

Babeș Vincențiu, privatier, Budapesta.
Brote Eugen, Găiceana.
Eremia Georgiu, Săcele.

Grosu, Ioan N., Săcele.
Pop Iosif, jude de curie, Budapesta.
Popa Eremia, Săcele.
Procopian-Procopovici, Isidor, preot, Enișenlia.
Stupariu Nicolae, locot. ces. și reg., Fiume.
Szerb Georgiu, deputat dietal, Budapesta.

Membri ordinari.

Beleș Augustin, preot, Șimand.
Bona Anton, prof., Seghedin.
Borgovan, V. Gr., profesor.
Ciurcu, Dr. N. Sterie, medic, Viena.
Frâncu Andreiu, jude de curie, Budapesta.
Lazurianu, Alexandru, L., inginer.
Marin Nicolau, Brünn.
Nedelcu Ilie, Brünn.
Oncu, Dr. Nicolau, dir. de bancă, Arad.
Papp Ioan, protopop., Bocsig.
Simu Ion, inv. în pens., Arad.
Strajan Mihail, profesor.
Suciu, Dr. Ioan, advocat, Arad.
Suluțu, Dr. Aurel St., profesor.
Tămășdan, Dr. Liviu, advocat, Arad.
Truța George, preot, Coșna, p. u. Dorna-Cândreni.
Vlassa Georgiu, protopop, Eger.

CONSPECTUL SUMAR

al membrilor Asociațiunii în 10 August 1904.

			Membri fundatori	Membri pe viață	Membri ordinari	În total
1.	Membri onorari	6	—	—	—	6
2.	Membri secțiilor (ordinari) . .	25	—	—	—	25
3.	„ „ (coresp.) . .	14	—	—	—	14
4.	Desp. Abrud-Câmpeni	—	1	26	62	89
5.	„ Agnita	—	—	—	3	3
6.	„ Alba-Iulia	—	1	2	27	30
7.	„ Beiuș	—	2	—	51	53
8.	„ Bistrița	—	6	9	28	43
9.	„ Blaj	—	4	5	40	49
10.	„ Bocșa	—	—	1	33	34
11.	„ Brad	—	—	3	17	20
12.	„ Bran	—	—	2	6	8
13.	„ Brașov	—	2	10	81	93
14.	„ Caransebeș	—	1	1	30	32
15.	„ Cluj	—	3	4	23	30
16.	„ Cohalm	—	—	1	21	22
17.	„ Comloș-Sân-Miclăuș . .	—	—	—	8	8
18.	„ Dej	—	1	5	22	28
19.	„ Deva	—	1	4	29	34
20.	„ Dicio-Sân-Mărtin . . .	—	1	—	9	10
21.	„ Dobra	—	—	—	17	17
22.	„ Făgăras	—	1	7	34	42
23.	„ Hațeg	—	—	3	33	36
	Transport . .	45	24	83	575	727

				Membri fundatori	Membri pe viață	Membri ordinari	In total
		Transport . .	45	24	83	575	727
24.	„	Hida-Huedin	—	1	—	13	14
25.	„	Lipova	—	3	1	18	22
26.	„	Ludoș	—	1	—	11	12
27.	„	Lugoș	—	2	5	29	36
28.	„	Mediaș	—	—	—	9	9
29.	„	Mercurea	—	—	2	30	32
30.	„	Mociu	—	1	3	28	32
31.	„	Năsăud	—	11	22	22	55
32.	„	Orade	—	1	2	34	37
33.	„	Orăștie	—	5	6	15	26
34.	„	Oravița	—	2	13	45	60
35.	„	Oșorheiu	—	1	2	11	14
36.	„	Panciova	—	1	4	22	27
37.	„	Reghin	—	1	4	12	17
38.	„	Sătmar	—	3	12	38	53
39.	„	Sebeș	—	2	3	26	31
40.	„	Săliște	—	1	9	40	50
41.	„	Sibiiu	—	8	16	55	79
42.	„	Sighișoara	—	—	—	5	5
43.	„	Șimleu	—	3	6	32	41
44.	„	Timișoara	—	4	11	46	61
45.	„	Torac	—	—	—	3	3
46.	„	Treiscaune-Ciuc	—	—	—	11	11
47.	„	Turda	—	—	1	11	12
48.	„	Vârșeț	—	1	5	30	36
49.	„	Zernești	—	—	2	19	21
50.	„	Afară de despărțăminte .	—	7	15	19	41
		Total . .	45	83	227	1208	1563

Adnexul D.

Nr. 224—1904.

RAPORTUL CASSEI.

Onorat Comitet central!

In alăturare îmi permit a presenta conturile de încheiere pe anul 1903: Bilanţ, Venite şi Spese, cu 3 anexe, şi a raporta despre gestiunea anului trecut următoarele:

Fondul general a crescut în 1903 dela K 305,982·— la K 311,750·— adecă cu K 5,768·—. Faţă de budget arată crescere următorii titli de Venite:

taxele de membri	K	3,434·43
chiriile	„	615·78
interesele de efecte	„	5,064·58

iar' economisări s'au făcut la următorii titli din Spese:

dotaţiunea bibliotecii	K	381·89
„ revistei „Transilvania“ .	„	256·23
spese neprevĕdute	„	108·70
conservarea edificiilor	„	1,000·—
subvenţiunea şcoalei civile . . .	„	1,600·—

Crescerea la taxe de membri provine: dela adunarea generală ţinută a tr. la Baia mare, unde s'au încassat 3000 K; la chirii: din contarea venitului casei din strada Morii Nr. 6, până la demolare, în favorul fondului general; la interesele de efecte: din trecerea unei părţi însemnate a efectelor fondurilor şi fundaţiunilor în proprietatea fondului general, în conformitate cu art. 2 al Normativului pentru administrarea fondurilor şi fundaţiunilor Asociaţiunii, şi din vêndarea scrisurilor fonciare „Albina“; iar' sumele de K 1000·— pentru conservarea edificiilor şi K 1600·— subvenţiune şcoalei civile de fete au rĕmas neatinse.

Decrescere arată următorii titli din Venite:

taxele de administrare . . .	K	139·—
venitele extraordinare. . . .	„	2,600·65

Taxele de administrare au scăḑut din causă că „Normativul“ întrat în vigoare în a. 1903 a şters această taxă pentru fondurile George Bariţiu şi Andreiu Mureşianu. La venitele

extraordinare se treceau în anii precedenţi cele 2000 K ce le primea „Asociaţiunea“ an de an dela institutul de credit şi economii „Albina“ din loc pentru trebuinţele şcoalei, care sumă începênd din anul acesta se transpune direct în contul şcoalei în basa decisului Onor. Comitet central Nr. 60 din 15 Aprilie 1903. Tot la acest titlu era contemplat a se trece şi eventualul venit al festivităţilor aranjate în ocasiunea adunării generale, care însă anul acesta a fost folosit de comitetul aranjator pentru acoperirea speselor sale.

Peste budget s'a cheltuit:

la interese de cont curent, adecă interesele de rebonificat fondurilor şi fundaţiunilor dela bonurile lor . . K 3,722·—
care sumă se echilibrează prin posiţia din Venite, Interese de efecte;

la spesele de cancelarie . . . . . „ 210·—
trecêndu-se aici şi unele cheltueli pentru conservarea edificiilor;

la contribuţiune . . . . . „ 252·49
plătind şi contribuţiunea pentru casa de chirie strada Morii Nr. 6;

şi s'a amortisat din realităţi şi mobiliar . . . „ 2,580·26

In total venitele fondului general au fost mai mari decât preliminarul cu K 6375·14, adecă K 30,310·14 faţă de K 23,935·—;

iar' cheltuelile au trecut preliminarul cu K 3418·34 ajungênd la K 24,542·34.

Stockul efectelor fondului general a suferit mai multe schimbări. Starea efectelor la finea a. 1902 era de K 79,600·—
lângă acestea s'au adaus efectele primite dela fonduri şi fundaţiuni . . . . . „ 66,940·—
şi efectele întrate drept taxe în cursul anului . „ 5,800·—
ajungênd la . . . . . K 152,340·—

Din acestea s'au realisat scrisurile fonciare „Albina“ cu . . . . . K 98,500·—
s'a vêndut o rentă de stat din causa reducerei etalonului . . . . . „ 2,000·—
şi s'au rĕscumpĕrat efecte eşite la sorţi . . . . . „ 3,000·— „ 103,500·—

rămânênd starea efectelor la 31 Decembre 1903 K 48,400·— conform extrasului adnexat sub *A.*

Trecênd la celelalte fonduri şi fundaţiuni, constatăm din extrasul *B.*, că cele mai multe au crescut normal, trei au crescut cu sume însemnate peste preliminar, iar două din ele arată o mică scădere.

Cu sume mai însemnate au crescut:

1. *Fondul museului istoric şi etnografic,* ale cărui venite erau preliminate cu K 4400·—, dar în urma apelului lansat pentru augmentarea fondului de zidire a avut venite de K 30,850·— şi a crescut dela K 64,870·— la K 95,380·—.

2. *Fondul George Bariţiu,* unde s'a trecut şi donaţiunea pentru secţiunile sciinţifice-literare de K 1000·— a avut un venit mai mare cu K 570·— şi a spesat cu K 2000·— mai puţin decât se preliminase, crescênd cu aproape K 3000·—, dela K 9676·— la K 12,600·—.

3. *Fundaţiunea George Filepp* a crescut prin capitalisarea intereselor dela crearea fundaţiunii cu K 15,677·—, dela K 29,000·— la K 44,677·—.

Cele două fundaţiuni, cari au scăḑut sunt:

Fundaţiunea anonimă din comitatul Dobâca cu K 7·—, dela K 2767·— la K 2760·— şi *fundaţiunea I. Gallianu* cu K —·72. Aceste decresceri resultă din scăderea etalonului la venite dela 5% la 4·4%. Pe viitor însă vom căuta a le susţiné cel puţin în starea lor actuală, reducênd taxa de administrare.

Stockul efectelor fondurilor şi fundaţiunilor era la 31 Decembre 1902		K 169,740·—
în cursul anului 1903 au mai întrat		„ 22,504·—
s'au schimbat		„ 2,000·—
	total . .	K 194,244·—
din acestea s'au predat fond. general K 66,940·—		
s'au realisat	„ 2,200·—	„ 69,140·—
rămânênd la finea anului conform estrasului *C.*		K 125,104·—

In cursul anului 1903 fondurile Asociaţiunii s'au sporit cu următoarele:

Fundaţiunea Dr. I. Nichita,

Fondul cultural sĕlăgian,

Depositul Ioan Simu şi

Depositul Aurel Nichita

despre cari se găsesc date speciale în extrasul fondurilor şi fundaţiunilor sub Nrii 19—22.

Intreagă averea administrată de Asociaţiune representa la finea anului 1902 . . . . . K 579,213·02
iar în cursul anului 1903 s'au adaus . . . . „ 97,100·51
ajungênd la finea anului 1903 la . . . . K 676,313·53

După acestea Vĕ rog:

1. să luaţi la cunoscinţă acest raport;

2. să censuraţi conturile de încheiere: Bilanţ, Venite şi Spese cu anexele lor, şi aflându-le în ordine şi exacte să le înaintaţi adunării generale pentru darea absolutorului pe anul de gestiune 1903.

Sibiiu, 20 Februarie 1904.

Ioan Vătăşan m. p.
cassar.

Adnexul E.

Nr. 735—1904.

RAPORTUL CASSARULUI

asupra budgetului „Asociaţiunii“ pe anul 1905.

Onorat Comitet central!

Adnexat îmi permit a Vĕ presenta proiectul de budget al anului 1905 pentru examinare, cu următoarele observări:

La Fondul General am preliminat venitul din chirii cu K 10,000·—, considerând şi chiria noului edificiu din strada Morii Nr. 6, dar pentru accea am preliminat interesele de efecte, după-ce stockul efectelor a scăḑut prin vênḑare cu aproape K 100,000 – numai cu K 2687·40 faţă de K 8700·—

în a. 1903 şi interesele de cont curent, din causa investiţiunilor în zidiri numai cu K 440·—, în loc de K 2940·—.

La Spese am urcat dotaţiunea secretarului I cu K 200·—, conform concursului, dotaţiunea bibliotecii, la care ani dearêndul am economisat jumĕtate din suma votată, cu K 200·— şi contribuţiunea cu K 150·—. Am redus interesele de cont curent dela K 6600·— la K 3500· —, investind fondul museului în edificiu, am întrodus o posiţiune nouă: Chirie pentru cancelariile biroului în edificiul museului cu K 1200·—, adecă atâta cu cât este închiriat localul actual al biroului şi am calculat, pentru echilibrarea budgetului, drept amortisare din realităţi în loc de K 3600·— (1% din valoare), numai K 2500·—.

Budgetul fondurilor şi fundaţiunilor compus în sensul normativului arată numai variaţiuni mici faţă de trecut, cari nu aflu necesar a le amintí.

Vĕ rog a censura acest proiect de budget şi a-l înainta adunării generale spre aprobare.

Sibiiu, 13 Iulie 1904.

Ioan Vătăşan m. p.,
cassar.

1

Nr. 224—1904.

Bilanţ la

Active

	K	f	K	f
Numĕrar în cont-curent la „Albina“ . .			128171	—
Deposite			52220	53
Efectele Fondului general	48840	—		
Efectele Fondurilor şi Fundaţiunilor . .	125104	—	173944	—
Realităţi:				
casa din str. Morii Nr. 8 după amortisare	81400	—		
edificiul şcoalei civile „ „	123600	—		
	205000	—		
investire în casa de chirie str. Morii Nr. 6	85920	34	290920	34
Investire în casa pentru Museul istoric şi etnografic			29064	69
Anticipaţiuni			292	97
Mobiliar	1800	—		
după amortisare	100	—	1700	—
			676313	53

Sibiiu, 31 Decembre 1903.

Ioan Vătăşan m. p.,
cassar.

Acest bilanţ examinat, se constată că este exact, în consonanţă cu docu-

Sibiiu, în

Comisiunea

Parteniu Cosma m. p.

31 Decembre 1903.

Pasive.

	K	f	K	f
Fondul general împr. cu donaţ. Stana şi Stroe Belloiu			311750	52
Fondul George Bariţiu			12599	55
Museul istoric şi etnografic			95382	14
Fundaţiunea Bădillă etc.			23809	33
„ Basiota			1457	60
„ George Boieriu			13660	42
Fondul despărţământului Deva			532	18
Fundaţiunea anonimă din cottul Dobâca			2759	85
„ George Filepp			44676	91
„ Ioan Gallianu			3429	80
„ Ioan Iancu			5042	06
Fondul Avram Iancu			6327	50
Fundaţiunea N. Marinoviciu			6830	28
„ Dr. Ioan Moga			2724	07
Fondul Andreiu Mureşanu			8880	85
Fundaţiunea Ioan Olteanu			88749	28
„ Ioan Popp Maior			5022	08
„ Radu M. Riureanu			3098	10
Fondul despărţământului Timişoara			3000	—
Şcoala civilă de fete			9944	67
Depositul I. Simu			876	58
Fondul cultural selăgian			1821	17
Fundaţiunea Dr. I. Nichita			13803	25
Depositul Aurel Nichita			6903	25
Creditori			3232	09
			676313	53

Nicolau Togan m. p.
controlor.

mentele de cassă şi cărţile de contabilitate purtate în toată regula.
2 Iunie 1904.

censurătoare:
Dr. Octavian Russu m. p.

Nr. 224—1904.

Venite și Spese

Spese	Preliminat K	f	Incassat K	f
Salare	6024	—	6024	—
Spese de cancelarie	1100	—	1310	41
Dotațiunea bibliotecii	800	—	418	11
Dotațiunea revistei „Transilvania“	4500	—	4243	77
Contribuire la Fondul G. Bariţiu	3000	—	3000	—
Secţiunilor sciinţifice-literare	1000	—	1000	—
Contribuţiune, ecuivalent etc.	1600	—	1852	49
Interese de cont-curent			3722	—
Spese neprevĕḑute	500	—	391	30
Amortisări:				
din realităţi	2480	26		
din mobiliar	100	—	2580	26
Escedent de venit	2811	—	5767	80
			30310	14

Sibiiu, 31 Decembre 1903.

Ioan Vătăşan m. p.,
cassar.

Examinat acest bilanţ, se constată că este exact, in consonanţă cu docu-

Sibiiu, în

Comisiunea

Parteniu Cosma m. p.

la 31 Decembre 1903.

Venite	Preliminat K	f	Incassat K	f
Taxe de membri	13000	—	16434	43
Chirii	2600	—	3215	78
Interese de efecte	3700	—	8764	58
Taxe de administrare	1635	—	1496	—
Venite extraordinare	3000	—	399	35
			30310	14

Nicolau Togan m. p.,
controlor.

mentele de cassă şi cu cărţile de contabilitate purtate în toată regula.

2 Iunie 1904.

censurătoare:

Dr. Octavian Russu m. p.

Nr. 224—1904. **Fondul general.**

Efecte și interese de efecte pro 1903.

		Capital K	Capital f	Interese (Dividendă) K	Interese (Dividendă) f	
	I. Acțiuni.					
4 buc.	Abrudbányai takarékpénztár à K 100	400	—	40	—	à K 10·—
3 „	„Albina“ . . . . . „ „ 200	600	—	84	—	„ „ 28·—
14 „	„Arieșana“ (12 cupoane) . „ „ 100	1400	—	84	—	„ „ 7·—
2 „	„Bihoreana“ (1 cupon) . . „ „ 200	400	—	12	—	„ „ 12·—
3 „	„Concordia“, Uzdin . . . „ „ 100	300	—	24	—	„ „ 8·—
2 „	„Consum“, Blaj . . . . . „ „ 100	200	—	—	—	„ „ —·—
2 „	„Corvineana“ . . . . . „ „ 100	200	—	20	—	„ „ 10·—
4 „	„Chiorana“ . . . . . „ „ 100	400	—	20	—	„ „ 5·—
1 „	„Economul“ . . . . . „ „ 100	100	—	8	—	„ „ 8·—
1 „	„Gesellschaftshaus“ . . . „ „ 200	200	—	—	—	„ „ —·—
4 „	„Luceafĕrul“ . . . . . „ „ 100	400	—	28	—	„ „ 7·—
5 „	„Munteana“ . . . . . „ „ 40	200	—	—	—	„ „ —·—
2 „	„Mureșiana“ . . . . . „ „ 100	200	—	16	—	„ „ 8·—
1 „	„Mureșanul“ . . . . . „ „ 200	200	—	14	—	„ „ 14·—
1 „	„Nagyvárad-Belényesi-Vaskohi vasutt.“ . . . . . „ „ —	200	—	—	—	„ „ —·—
19 „	„Sătmăreana“ (14 cupoane) „ „ 200	3800	—	112	—	„ „ 8·—
1 „	„Sebeșana“ . . . . . „ „ 100	100	—	9	—	„ „ 9·—
4 „	„Sentinela“ . . . . . „ „ 100	400	—	32	—	„ „ 8·—
1 „	„Silvania“ . . . . . „ „ 100	100	—	9	—	„ „ 9·—
4 „	„Șoimușana“ . . . . . „ „ 50	200	—	—	—	„ „ —·—
3 „	„Someșana“ . . . . . „ „ 200	600	—	48	—	„ „ 16·—
2 „	„Steaua“ . . . . . „ „ 100	200	—	14	—	„ „ 7·—
1 „	„Zărăndeana“ . . . . . „ „ 100	100	—	10	—	„ „ 10·—
4 „	„Vajdahunyadi takp. . . . „ „ 100	400	—	96	—	„ „ 24·—
1 „	„Szatmár-nbányai vasútt.“ . „ „	200	—	—	—	„ „ —·—
	Suma . .	11500	—	680	—	

	Capital		Interese	
	K	f	K	f
II. Diverse efecte.				
4 buc. Credit fonciar rural rom. 5% à Lei 5000	18800	—	942	50
1 „ Rentă română amortibilă 4% „ „ 1000	940	—	37	70
$1^3/_5$ buc. Losuri din 1860 cu 4% . . à fl. 500	1600	—	64	—
1 buc. Obligațiune rurală ung. 4% . . „ „ 100	200	—	8	—
78 „ Obligațiuni „Transilvania“ . . „ „ 100	15600	—	842	40
1 „ Rentă comună Febr.—August „ „ 100	200	—	8	40
cupoane dela scrisurile fonciare „Albina“ vêndute			6205	50
4·2% interese curente dela 1 bucată rentă austr. vêndută			26	36
	37340	—	8134	86
Recapitulațiune.				
Acțiuni	11500	—	680	—
Efecte diverse	37340	—	8134	86
	48840	—	8814	86
Interese rebonificate			50	28
Starea . .	48840	—	8764	58

Sibiiu, 31 Decembre 1903.

Ioan Vătășan m. p.,
cassar.

Nr. 224—1904.

Evidența Fondurilor

	K	f	K	f
1. Fundațiunea Ioana Bădilă și Iohanna Moldovan n. Farkas întru memoria lui Demetriu Moldovan.				
Ecuivalent	46	28		
Interese la scrisuri fonciare cumper.	25	—		
Taxă de administrare	220	—	291	28
Starea la 31 Decembre 1903			23809	33
			24100	61
2. Fondul George Bariţiu.				
Onorare autorilor	392	20		
Spese de tipar pentru 3 broșuri din Bibliotecă	836	63		
Cărți procurate	196	51		
Spese cu secțiunile sciințifice-literare	565	60	1990	94
Starea la 31 Decembre 1903			12599	55
			14590	49
3. Fundaţiunea Başiota.				
Un stipendiu	40	10		
Taxă de administrare	15	—	55	10
Starea la 31 Decembre 1903			1457	60
			1512	70
4. Fundaţiunea Dobâca.				
Un stipendiu	100	—		
Taxă de administrare	27	—	127	
Starea la 31 Decembre 1903			2759	85
			2886	85
5. Fundaţiunea Georgiu Boieriu.				
Taxă de administrare			130	—
Starea la 31 Decembre 1903			13660	42
			13790	42

și a Fundațiunilor.

	K	f	K	f
1. Fundațiunea Ioana Bădillă și Iohanna Moldovan n, Farkas întru memoria lui Demetriu Moldovan.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			22809	99
Interese de scrisuri fonciare	1100	—		
Dividendă după 4 acțiuni „Albina“	112	—		
Interese de cont curent	78	62	1290	62
			24100	61
2. Fondul George Barițiu.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			9675	99
Dotațiune din fondul general	3000	—		
„ pentru secțiunile sciințifice-literare	1000	—		
Cărți vêndute	289	35		
Interese de cont curent	585	15		
Dividendă dela o acțiune „Iulia“	10	—		
Donațiuni	30	—	4914	50
			14590	49
3. Fundațiunea Bașiota.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			1449	42
Interese de cont curent			63	28
			1512	70
4. Fundațiunea Dobâca.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			2766	90
Interese de cont curent			119	95
			2886	85
5. Fundațiunea Georgiu Boieriu.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			13068	69
Dividendă după 7 acțiuni „Albina“	196	—		
Interese de cont curent	525	73	721	73
			13790	42

	K	f	K	f
6. Fundațiunea I. Gallianu.				
Un stipendiu	120	—		
Taxă de administrare	30	—	150	—
Starea la 31 Decembre 1903			3429	80
			3579	80
7. Fundațiunea Nicolae Marinoviciu sen.				
Un stipendiu	120	40		
Taxă de administrare	65	—	185	40
Starea la 31 Decembre 1903			6830	28
			7015	68
8. Fund. Dr. I. Moga și soția Anna n. Bologa.				
Un stipendiu	80	—		
Taxă de administrare	30	—	110	—
Starea la 31 Decembre 1903			2724	07
			2834	07
9. Fondul Andreiu Mureșanu.				
Starea la 31 Decembre 1903			8880	85
			8880	85
10. Fundațiunea Ioan Olteanu.				
Subvențiune școalei civile pe 1903	1385	—		
» școalelor din Cojocna pe 1903	470	50		
Ecuivalent	122	40		
Taxă de administrare	820	—	2797	90
Starea la 31 Decembre 1903			88749	28
			91547	18
11. Fundațiunea Ioan Popp Maior.				
Taxă de administrare			48	—
Starea la 31 Decembre 1903			5022	08
			5070	08
12. Fundațiunea Radu M. Rîureanu.				
Un stipendiu	80	—		
Taxă de administrare	15	—	95	—
Starea la 31 Decembre 1903			3098	10
			3193	10

	K	f	K	f
6. Fundațiunea I. Gallianu.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			3430	52
Interese de cont curent			149	28
			3579	80
7. Fundațiunea Nicolae Marinoviciu sen.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			6720	55
Interese de cont curent			295	13
			7015	68
8. Fund. Dr. I. Moga și soția Anna n. Bologa.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			2698	34
Interese dela 8 obligațiuni Transilvania . . .	86	40		
Interese de cont curent	49	33	135	73
			2834	07
9. Fondul Andreiu Mureșanu.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			8502	62
Interese de cont curent			378	23
			8880	85
10. Fundațiunea Ioan Olteanu.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			87003	90
Interese de efecte	4010	88		
Interese de cont curent	520	88		
Diferința la 1 scris fonciar sortat	11	52	4543	28
			91547	18
11. Fundațiunea Ioan Popp Maior.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			4854	16
Interese de cont curent			215	92
			5070	08
12. Fundațiunea Radu M. Riureanu.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			3058	61
Interese de cont curent			134	49
			3193	10

	K	f	K	f
13. Fondul Avram Iancu.				
Un stipendiu	100	40		
Premia de asigurare	15	90		
Taxă de administrare	30	—	146	30
Starea la 31 Decembre 1903			6327	50
			6473	80
14. Fundațiunea Ioan Iancu.				
Taxă de administrare			48	—
Starea la 31 Decembre 1903			5042	06
			5090	06
15. Fondul despărțământului Deva.				
Taxă de administrare			3	—
Starea la 31 Decembre 1903			532	18
			535	18
16. Fondul despărțământului Timișoara.				
Trimis despărțământului	117	—		
Taxă de administrare	15	—	132	—
Starea la 31 Decembre 1903			3000	—
			3132	—
17. Fundațiunea George Filepp.				
Trimis cassei orfanale a comit. Selagiu p. escont.			1048	14
Starea la 31 Decembre 1903			44676	91
			45725	05
18. Museul istoric și etnografic.				
Premii și inserate pentru clădirea museului	2323	74		
Architectului Iosif Schuschnig pentru lucrarea planului detailat	1200	—		
Architectului Gustav Maetz în contul clădirei	23540	95		
Obiecte procurate	189	78		
Tipărituri	110	35		
Ducerea dealului din parcul Soldiș	2000	—	29364	82
Starea la 31 Decembre 1903			66317	45
			95682	27

	K	f	K	f
13. Fondul Avram Iancu.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			6009	31
Din vêndare de realităţi.	200	—		
Interese de cont curent	264	49	464	49
			6473	80
14. Fundaţiunea Ioan Iancu.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			4797	92
Interese de depunere			292	14
			5090	06
15. Fondul despărţământului Deva.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			512	40
Interese de cont curent			22	78
			535	18
16. Fondul despărţământului Timişoara.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			2000	—
Primit dela despărţământ	1000	—		
Interese de cont curent	132	—	1132	—
			3132	—
17. Fundaţiunea George Filepp.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			29000	—
Interese de depuneri până la 31/XII 1902 . .	15470	39		
Efecte	154	—		
Interese pe a. c.	1100	66	16725	05
			45725	05
18. Museul istoric şi etnografic.				
Starea la 1 Ianuarie 1903			64870	98
Interese de cont curent	2756	28		
Donaţiuni, rescumpărarea felicitărilor etc. . .	28055	01	30811	29
			95682	27

	K	f	K	f
19. Fundaţiunea Dr. Ioan Nichita.				
Starea la 31 Decembre 1903			13803	25
			13803	25
20. Fondul cultural selăgian.				
Starea la 31 Decembre 1903			1821	17
			1821	17
21. Depositul Ioan Simu.				
Restituire			50	—
Starea la 31 Decembre 1903			876	58
			926	58
22. Depositul Aurel Nichita.				
Starea la 31 Decembre 1903			6903	25
			6903	25

Sibiiu, 31 Decembre 1903.

	K	f	K	f
19. Fundaţiunea Dr. Ioan Nichita.				
Efecte primite în a. c.	13625	—		
Valoarea unei acţiuni „Hebe“ încassată . . .	176	40		
Interese de cont curent	1	85	13803	25
			13803	25
20. Fondul cultural selăgian.				
Efecte primite în a. c.	1800	—		
Depunere la „Silvania“	20	39		
Interese la depunere	—	78	1821	17
			1821	17
21. Depositul Ioan Simu.				
Sume întrate în cursul anului	902	98		
Interese de cont curent	23	60	926	58
			926	58
22. Depositul Aurel Nichita.				
Valoarea efectelor primite			6725	—
Valoarea unei acţiuni „Hebe“ încassată . . .			176	40
Interese de cont curent			1	85
			6903	25

Ioan Vătăşan m. p.,
cassar.

Nr. 224—1904.

Efectele Fondurilor și Fundațiunilor la 31 Decembre 1903.

	K	f	K	f
1. Fundațiunea Bădillă.				
4 buc. acțiuni „Albina“ à K 200	800	—		
6 „ Scrisuri fonc. „Albina“ 5% à fl. 1000 .	12000	—		
3 „ „ „ „ „ „ K 1000 .	3000	—		
3 „ „ „ „ „ „ „ 2000 .	6000	—	21800	—
2. Fondul George Barițiu.				
1 buc. acțiune „Iulia“			100	—
3. Fundațiunea George Boieriu.				
7 buc. acțiuni „Albina“ à K 200			1400	—
4. Fundațiunea Filepp.				
1 buc. Los turcesc frc. 400	100	—		
1 „ Los Salzburg fl. 20	40	—		
1 „ Los Sachsen Meiningen fl. 7	14	—	154	—
5. Fundațiunea Dr. I. Moga.				
8 buc. Obligațiuni „Transilvania“			1600	—
6. Fundațiunea Dr. I. Nichita.				
60 buc. acțiuni „Silvania“ . . . . . à K 100	6000	—		
3 „ „ „Albina“ . . . . . „ „ 200	600	—		
10 „ „ „Bihoreana“ . . . . . „ „ 200	2000	—		
8 „ „ „Economul“ . . . . . „ „ 100	800	—		
5 „ „ Ipar és gazdas. Bank . „ „ 200	1000	—		
4 „ „ Középszolnokin. Zilahi Takp. . . . . „ „ 200	800	—		
13 „ „ „Sălăgiana“ . . . . . „ „ 100	1300	—		
1 „ „ „Someșana“	200	—		
7 „ „ Szilágy-Cseh és vidéke takarékpénztár à K 100	700	—		
1 „ „ „Tipografia“	100	—		
3 „ Losuri Crucea roșie ung. à fl. 5 pe jum.	15	—		
2 „ „ Basilika . . . . . „ 5 „ „	10	—		
1 „ „ din 1864 . . . . . „ 100 „ „	100	—	13625	—
Transport .			38679	—

	K	f	K	f
Transport .			38679	—
7. Depositul Aurel Nichita.				
65 buc. acțiuni „Silvania“ à K 100	6500	—		
1 „ „ „Tipografia“	100	—		
3 „ Losuri Crucea roșie ung. pe jumătate	15	—		
2 „ „ Basilika . . . . „ „	10	—		
1 „ „ din 1864 . . . „ „	100	—	6725	—
8. Fundațiunea Olteanu.				
11 buc. Credit fonc. rural à Lei 5000 = L. 55000	51700	—		
6 „ Rentă rom. amort. „ „ 5000 = „ 30000	26200	—	77900	—
9. Fondul cultural selăgian.				
1 buc. acțiune „Bihoreana“	200	—		
2 „ „ „Selăgiana“	200	—		
14 „ „ „Silvania“	1400	—	1800	—
Total .			125104	—
Deposite.				
1 libel „Albina“ al Școalei civile Nr. 21923 .	1775	75		
1 „ „Albina“ Detragerile Popovici Nr. 22678	812	64		
1 „ „Doina“ Fondul I. Iancu, pag. 193/I .	5090	06		
1 „ „Silvania“ G. Filipp Nr. 744	44520	91		
1 „ „ Fondul cult. selăgian Nr. 392	21	17	52220	53
Total .			52220	53
Chirie pe 1903.				
1. Căpitanul Fuchs	1216	32		
pentru apă . . .	16	—	1232	32
2. Anna Moga			1067	44
3. Ioan Desko pe 3 luni			400	02
4. Reuniunea femeilor române			400	—
5. Safran pe 4 luni			80	—
6. Berger pe 3 luni			36	—
Total .			3215	78

Sibiiu, 31 Decembre 1903.

Ioan Vătășan m. p., cassar. ***Nicolau Togan*** m. p., controlor.

S'a examinat și se constată că este exact întru toate.

Sibiiu, în 2 Iunie 1904.

Comisiunea censurătoare:

Parteniu Cosma m. p. **Dr. Octavian Russu** m. p.

1

Nr. 735—1904.

Proiect de budget

Nr. crt.	Spese	Anii de observare 1902 K	f	1903 K	f	Preliminat pe 1905 K	f
	I. Fondul general și Donațiunea Stana și Stroie Belloiu.						
1	Salare:						
	Secretarului I, salar și bani de cuartir	3000	—	3000	—	3200	—
	„ II, remunerațiune . . .	600	—	600	—	1800	—
	Cassarului „	426	65	560	—	600	—
	Bibliotecarului „	400	—	400	—	400	—
	Archivarului și Cancelistului, salar	828	—	864	—	1200	—
	Servitorului, simbrie	600	—	600	—	600	—
2	Spese de cancelarie, luminat, încălțit, etc.	858	68	1310	41	1200	—
3	Chirie pentru cancelarie în edificiul museului					1200	—
4	Dotațiunea bibliotecii	413	06	418	11	1000	—
5	Dotațiunea revistei „Transilvania“ .	4227	90	4243	77	4500	—
6	Dotațiunea fondului G. Barițiu . .	2000	—	2000	—	2000	—
7	Dotațiunea pentru secțiuni	852	58	1000	—	1500	—
8	Contribuțiune, ecuivalente, etc. . .	1211	11	1852	49	2000	—
9	Interese de cont curent fondurilor și fundațiunilor			6666	53	3500	—
10	Ajutoare școalelor lipsite					2000	—
11	Spese neprevăḑute	734	96	391	30	500	—
12	Amortisare:						
	din realități și mobiliar.	2192	92	2480	26	2500	—
13	Capitalisare					92	40
	Transport .					29792	40

pe anul 1905.

Nr. crt.	Venite	Anii de observare 1902 K	f	1903 K	f	Preliminat pe 1905 K	f
	I. Fondul general și Donațiunea Stana și Stroie Belloiu.						
1	Taxe dela membri	12088	07	16434	43	14000	—
2	Chirii	2699	76	3215	78	10000	—
3	Interese de efecte:						
	dividendă după acțiuni . . 787·—						
	interese dela oblig. „Transilvania“ . . . . . 842·40						
	interese dela efecte de stat austr. . . . . 80·40						
	interese dela efecte române 977·60	6828	10	8764	58	2687	40
4	Interese de cont curent	1475	68	2944	53	440	—
5	Taxe de administrare	1554	—	1496	—	1965	—
6	Venite extraordinare	2084	11	399	35	700	—
	Transport .					29792	40

Spese	Preliminat pe 1905.			
	K	f	K	f
Transport .			29792	40
II. Fondul George Barițiu.				
Pentru secțiunile sciințifice-literare . . .	1500	—		
„ biblioteca poporală	1200	—		
Capitalisare	1310	—		
			4010	—
III. Fondul Museului istoric și etnografic.				
Replătire din împrumut și interese . . .			3800	—
IV. Fundațiunea I. Olteanu.				
Ecuivalent	122	40		
Subvențiune școalei civile de fete . . .	1376	—		
„ școalelor din Cojocna . . .	500	—		
Taxă de administrare	890	—		
Capitalisare	1631	60	4520	—
V. Fundațiunea Ioana Bădillă și Iohanna Moldovan n. Farkas.				
Ecuivalent	46	28		
Taxă de administrare	235	—		
Capitalisare	960	72	1242	—
VI. Fundațiunea George Boieriu din Vadu.				
Patru ajutoare à K 20·—	80	—		
Taxă de administrare	140	—		
Capitalisare	516	—	736	—
VII. Fondul Andreiu Mureșanu.				
Un premiu	300	—		
Capitalisare	80	—	380	—
VIII. Fundațiunea Nicolae Marinoviciu.				
Un stipendiu	120	—		
Taxă de administrare	70	—		
Capitalisare	110	—	300	—
IX. Fondul Avram Iancu.				
Un stipendiu	100	—		
Taxă de administrare	32	—		
Premia de asigurare	16	—		
Capitalisare	132	—	280	—
Transport .			45060	40

Venite	Preliminat pe 1905.			
	K	f	K	f
Transport .			29792	40
II. Fondul George Barițiu.				
Dotațiune din fondul general	3500	—		
Interese de cont curent	300	—		
„ de efecte	10	—		
Venite din cărți etc.	200	—	4010	—
III. Fondul Museuluiistoric și etnografic.				
Din donațiuni, rëscump. de felicitări, etc.	2000	—		
Chirie	1800	—	3800	—
IV. Fundațiunea I. Olteanu.				
Interese dela Lei 55,000·— scrisuri fonc. rurale rom. 5%	2585	—		
Interese dela Lei 30,000·— rentă română amort. 5%	1410	—		
Interese de cont curent	525	—	4520	—
V. Fundațiunea Ioana Bădillă și Iohanna Moldovan n. Farkas.				
Interese de scrisuri fonciare	950	—		
Dividendă dela 4 acțiuni „Albina“ . . .	112	—		
Interese de cont curent	180	—	1242	—
VI. Fundațiunea George Boieriu din Vadu.				
Dividendă dela 7 acțiuni „Albina“ . . .	196	—		
Interese de cont curent	540	—		
			736	—
VII. Fondul Andreiu Mureșanu.				
Interese de cont curent			380	—
VIII. Fundațiunea Nicolae Marinoviciu.				
Interese de cont curent			300	—
IX. Fondul Avram Iancu.				
Interese de cont curent			280	—
Transport .			45060	40

Spese	Preliminat pe 1905.			
	K	f	K	f
Transport .			45060	40
X. Fundaţiunea Ioan Popp Maior.				
Taxă de administrare	51	—		
Capitalisare	169	—	220	—
XI. Fundaţiunea Ioan Iancu.				
Taxă de administrare	52	—		
Capitalisare	248	—	300	—
XII. Fundaţiunea Ioan Gallianu.				
Un Stipendiu	120	—		
Taxă de administrare	29	—		
Capitalisare	1	—	150	—
XIII. Fundaţiunea Radu M. Rîureanu.				
Un stipendiu	80	—		
Taxă de administrare	16	—		
Capitalisare	40	—	136	—
XIV. Fundaţ. anonimă din cottul Dobâca.				
Un stipendiu	100	—		
Taxă de administrare	18	—		
Capitalisare	2	—	120	—
XV. Fundaţ. Dr. I. Moga şi soţia Anna n. Bologa.				
Un stipendiu	80	—		
Taxă de administrare	27	—		
Capitalisare	29	—	136	—
XVI. Fundaţiunea E. D. Başiota.				
Un stipendiu	40	—		
Taxă de administrare	14	—		
Capitalisare	11	—	65	—
XVII. Fondul despărţăm. Timişoara.				
Taxă de administrare	15	—		
Despărţământului	117	—	132	—
XVIII. Fondul despărţăm. Deva.				
Taxă de administrare	3	—		
Capitalisare	22	—	25	—
Transport .			46344	40

Venite	Preliminat pe 1905.			
	K	f	K	f
Transport .			45060	40
X. Fundațiunea Ioan Popp Maior.				
Interese de cont curent			220	—
XI. Fundațiunea Ioan Iancu.				
Interese după depunere			300	—
XII. Fundațiunea Ioan Gallianu.				
Interese de cont curent			150	—
XIII. Fundațiunea Radu M. Rîureanu.				
Interese de cont curent			136	—
XIV. Fundaț. anonimă din cottul Dobâca.				
Interese de cont curent			120	—
XV. Fundaț. Dr. I. Moga și soția Anna n. Bologa.				
Interese dela 8 oblig. „Transilvania“ . .				
Interese de cont curent	86	40		
	49	60	136	—
XVI. Fundațiunea E. D. Bașiota.				
Interese de cont curent			65	—
XVII. Fondul despărțăm. Timișoara.				
Interese de cont curent			132	—
XVIII. Fondul despărțăm. Deva.				
Interese de cont curent			25	—
Transport .			46344	40

Spese	Preliminat pe 1905.			
	K	f	K	f
Transport .			46344	40
XIX. Fundaţiunea George Filepp.				
Taxă de administrare	225	—		
Capitalisare	1975	—	2200	—
XX. Fondul Ioan Simu.				
Taxă de membru pe a. c.	10	—		
Taxă de administrare	4	—		
Capitalisare	24	—	38	—
XXI. Fundaţiunea Dr. I. Nichita.				
Ajutoare pentru şcoalele şi bisericile din Sălagiu	890	—		
Taxă de administrare	140	—		
Capitalisare	890	—	1920	—
XXII. Depositul Aurel Nichita.				
Taxă de administrare	4	—		
Capitalisare	3	—	7	—
Total .			50509	40

Sibiiu, 12 Iulie 1904.

Ioan Vătăşan m. p.,
cassar.

Revĕdut şi aprobat în şedinţa comitetului

Iosif Sterca Şuluţu m. p.,
president.

Venite	Preliminat pe 1905.			
	K	f	K	f
Transport .			46344	40
XIX. Fundațiunea George Filepp.				
Interese de depunere			2200	—
XX. Fondul Ioan Simu.				
Interese de cont curent			38	—
XXI. Fundațiunea Dr. I. Nichita.				
Dividendă dela acțiuni	1300	—		
Interese de cont curent	20	—		
Chirie	600	—	1920	—
XXII. Depositul Aurel Nichita.				
Interese de cont curent			7	—
Total .			50509	40

Nicolau Togan m. p.,
controlor.

central, ținută în Sibiiu la 29 Iulie 1904.

Dr. C. Diaconovich m. p.,
notar.

Adnexul F.

LISTA STIPENDIAŢILOR „ASOCIAŢIUNII“

în anul şcolar 1903—4.

1. *Iuliu Haţegan*, student în clasa VIII gimnasială în Blaj; din fundaţiunea „Dobâca“ . . . . . K 100·—
2. *Virgil Nistor*, student în clasa VII gimnasială în Braşov; din fundaţiunea „Marinovici“ . . . . . „ 120·—
3. *Aurel Vasilie*, student în clasa VIII gimnasială în Sibiiu; din fundaţiunea „Rîureanu“ . . . . . „ 80·—
4. *Camil Piso*, student în clasa VIII gimnasială în Sibiiu; din fundaţiunea „Gallianu“ . . . . . „ 120·—
5. *Octavian Costea*, student în clasa VIII gimnasială în Alba-Iulia; din fundaţiunea „Avram Iancu“ . . . . . „ 100·—
6. *Victor Jula*, student în clasa VI gimnasială în Braşov; din fundaţiunea „Başiota“ . . . . . „ 40·—
7. *Elisaveta Vlad*, elevă în clasa IV la şcoala civilă a „Asociaţiunii“; din fundaţiunea „Dr. I Moga şi soţia sa Ana n. Bologa“ . . . . . „ 80·—

Adnexul K.
Nr. 860—1904.

RAPORT SPECIAL

în chestiunea înfiinţării Museului istoric şi etnografic.

Au trecut abia 7 ani, de când adunarea generală a „Asociaţiunii“ noastre, ţinută în Mediaş la 27 şi 28 August 1897, a luat prima hotărîre pentru înfiinţarea unui Museu naţional al Românilor din ţeară, şi cu toate că în acest rĕstimp, relativ foarte scurt, împrejurările numai favorabile nu au fost pentru mişcările şi întreprinderile noastre naţional-culturale, astădi totuşi ne este dat să vedem ridicat în condiţiunile cele mai mulţămitoare, falnicul palat care va avé să adăpostească comorile naţionale ale poporului nostru: reliquiile preţioase ale trecutului nostru istoric şi productele caracteristice ale vieţii noastre naţionale de astădi.

Acest resultat îmbucurător şi de însemnătate îndoită chiar în vederea condiţiunilor grele în cari trăim, este a se mulţămí singur numai însufleţirii şi priceperii poporului nostru pentru idealurile sale naţionale. Căci cu toate că această întreprin-

dere a „Asociațiunii“ noastre a întimpinat la început multe piedeci chiar și în sinul nostru propriu și a avut să lupte în multe părți în contra scepticismului și nepăsării, societatea română de astădi totuși a fost pătrunsă de simțul de datorie și recunoscință față cu generațiunile mari cari prin lupte grele au pus basele renascerei noastre naționale.

Numai astfel a fost posibil ca în butul greutăților luptei pentru existență a poporului nostru și lipsiți de ori-ce sprigin din mijloace publice, am putut realisa în timp de abia câți-va ani o instituțiune splendidă, un pompos templu cultural care ne va face onoare în ochii lumei culte.

In vîrtutea autorisării primite din partea adunării generale din anul trecut, Comitetul central a dat în întreprindere construirea palatului Museului, care încă în toamna trecută a fost ridicat până la etajul al doilea, iar în lunile de vară a fost pus sub coperiș și încă în Septembre a. c. are să fie pe deplin terminat, astfel ca la 1 Octobre Biroul și Biblioteca Asociațiunii vor puté ocupa nouele lor localități.

Mulțămită împrejurării, că Comitetului central i-a succes — deși cu oare-cari jertfe materiale — să depărteze zidul și valul orășănesc, care despărția în trecut intravilanele învecinate ale Asociațiunii (strada morii Nr 6 și 8) de parcul orașului, și că prin aceasta le-a deschis un nou și prețios front, care în scurt timp va devení cea mai frumoasă parte a orașului Sibiiu, Museul a putut fi ridicat în condițiunile cele mai avantagioase și totodată și grădina Internatului școalei civile de fete a câștigat foarte mult în valoare și frumseță.

Avênd în vedere, că în primăvara anului curent a fost terminată, și dela 1 Iulie chiar și închiriată, noua Casă de chirie a Asociațiunii, care este una dintre cele mai frumoase zidiri ale orașului, Museul din toate punctele de vedere ocupă un loc demn și corĕspunzĕtor frumoasei sale menițiuni.

Ce privesce cheltuielile zidirei Museului, Comitetul central a remas între limitele determinate prin decisiunea adunării generale din anul trecut, și nu va trebuí să treacă nici în viitor preste suma preliminată de K 120,000·—. Până la data acestui raport toate cheltuielile zidirei Museului și a Casei de chirie (din strada morii Nr. 6.) au fost acoperite din mijloa-

cele bănesci disponibile, încât Comitetul central nu a trebuit să recurgă la deschiderea de credite.

Această împrejurare este a se mulţămí donaţiunilor destul de însemnate, cari au întrat la fondul Museului dela ultima adunare generală încoace şi cari represintă suma considerabilă de K 32,363·92.

Anume se compun donaţiunile întrate sub acest titlu:

a) din rĕscumpĕrarea felicitărilor de Anul-Nou K 748·40.

b) din donaţiuni dela:

1.	D-nul	Alexandru Mocsonyi, mare proprietar, Birchiş	K 24,000·—
2.	„	Zeno Mocsonyi de Foen, mare proprietar, Bulci	
3.	„	Dr. Nicolau Vecerdea, director de bancă, Braşov	„ 2,000·—
4.	„	Ioan Oncescu, notar în pensiune, Sebesul săsesc	„ 2,000·—
5.	„	Iosif Sterca Şuluţu, consilier de trib. în pens., Sibiiu	„ 200·—
6.	„	Parteniu Cosma, dir. de bancă, Sibiiu şi d-na soţie Maria Cosma	„ 200·—
7.	„	Dr. Octavian Russu, advocat, Sibiiu	„ 200·—
8.	„	Ioan F. Negruţiu, profesor, Blaj	„ 200·—
9.	„	Dr. Aurel Cosma, advocat, Timişoara şi d-na soţie Lucia Cosma	„ 200·—
10.	„	Ilia Trăilă, advocat, Oraviţa	„ 200·—
11.	„	Pantaleon Lucuţa, căpitan în pens., Sibiiu	„ 200·—
12.	„	Ioan Teodorovici, căpitan, Timişoara	„ 200·—
13.	„	Emanuil Ungurianu, advocat, Timişoara	„ 200·—
14.	Onor.	„Dacia“, institut de credit şi economíi, Orăştie	„ 200·—
15.	D-nul	Dr. Ilarion Puşcariu, archimandrit, Sibiiu	„ 100·—
16.	„	Ioan Papiu, protopop, Sibiiu	„ 100·—
17.	„	Dr. Eusebiu R. Roşca, dir. seminarial, Sibiiu	„ 100·—
18.	„	Dr. Ilie Beu, medic, Sibiiu	„ 100·—
19.	„	Dr. Cornel Diaconovich, prim-secretarul „Asociaţiunii“, Sibiiu	„ 100.—
20.	Onor.	„Lipovana“, institut de credit şi economíi, Lipova	„ 100·—
21.	„	„Sebeşana“, institut de credit şi economíi, Sebeşul-săsesc	„ 100·—
22.	D-nul	Nicolae Florescu, proprietar, Ighiu	„ 100·—
23	Onor.	„Murĕşana“, institut de credit şi economíi, Reghinul-săsesc	„ 100.—
24.	„	„Aurora“, institut de credit şi economíi, Năsĕud	„ 100·—
25.	D-ra	Elena Petraşcu, directoara internatului „Asociaţiunii“, Sibiiu	„ 91·—
26.	D-nul	Dr. Nestor Oprean, advocat, şi consoţi, Sân-Miclăuşul-mare	„ 73·35
27.	Elevii	gimnasiului român din Braşov	„ 58·84
28.	D-nul	Dr. Victor Mihályi, metropolit, Blaj	„ 50·—
29.	„	Nicolau Ivan, asesor consistorial, Sibiiu	„ 50·—
30.	„	Dr. At. Marienescu, jude de tablă reg. în pens., Sibiiu	„ 50·—
31.	„	Dr. Vasile Bologa, dir. şcol., Sibiiu	„ 50·—
32.	„	Dr. E. Miron Cristea, asesor consistorial, Sibiiu	„ 50·—
33.	„	Dr. Liviu Leményi, advocat, Sibiiu	„ 50·—
34.	„	Dr. Ioan Marciac, advocat, Alba-Iulia	„ 50·—
35.	„	Dr. Nicolae Comşa, medic, Sĕliştе	„ 50·—
36.	„	Ionel Comşa, Sĕliştе	„ 50·—
37.	Onor.	„Luceafĕrul“, institut de credit şi economíi, Vârşeţ	„ 50·—
38.	„	„Dunăreana“, institut de credit şi economíi, Cubin	„ 50·—
39.	„	„Timişana“, institut de credit şi economíi, Timişoara	„ 50·—

40.	D-nul	Nicolau Togan, protopop, Sibiiu	K	40·—
41.	„	Dr. Ioan Borcia, profesor, Sibiiu	„	40·—
42.	„	Victor Păcală, profesor, Sibiiu	„	40·—
43.	Onor.	Colonia română în Sarajevo	„	30·—
44.	„	„Melul“, cassă de păstrare, Poiana	„	30·—
45.	D-nul	Arseniu Bunea, secretar. comitet. grăniț., Sibiiu	„	30·—
46.	„	Alexandru Lupu, Viena	„	20·—
47.	„	Simeon Micu, protopop, Alba-Iulia	„	20·—
48.	Onor.	„Porumbăceana“, institut de credit, Porumbacul-inferior	„	20·—
49.	„	„Bistriţiana“, institut de credit şi economii, Bistriţa	„	20·—
50.	D-nul	A. C.	„	19·05
51.	Elevii	şcoalei comerciale super. gr.-or. rom., Braşov	„	15·70
52.	D-nul	Aurel St. Şuluţu, profesor	„	14·—
53.	Elevii	şcoalei reale române gr.-or., Braşov	„	10·11
54.	D-nul	Paul Muntean, locotenent-colonel în pens., Sibiiu	„	10·—
55.	„	Georgiu Vlassa, preot militar, Agria	„	10·—
56.	Onor.	„Săcana“, cassă de păstrare, Sacul	„	10·—
57.	D-nul	Sergiu Medean, protopop, Sebeşul-săsesc	„	10·—
58.	„	Alexandru St. Şuluţu, elev al cl. II elem.	„	5·—
59.	„	Dr. A. Crăciunescu, profesor, Sibiiu	„	5·—
60.	„	Zevedeiu Murăşan, paroch, Sebeşul-săsesc	„	5·—
61.	„	Manasie Iar, paroch, Simeria	„	5·—
62.	„	Nicolau Doros, paroch, Akna-Sugatag	„	5·—
63.	Diverşi,	Sibiiu	„	3·—
64.	D-nul	I. T., Sebeşul-săsesc	„	3·—
65.	„	Dr. Miclea, pretor, Sebeşul-săsesc	„	3·—
66.	„	Dr. Alexandru Străvoiu, advocat, Sebeşul-săsesc	„	2·—
67.	„	N. N. Sebeşul-săsesc	„	2·—
68.	„	Alexandru Dobrescu, protopop, Sebeşul-săsesc	„	2·—
69.	„	Avram David, paroch, Sebeşul-săsesc	„	2·—
70.	„	Vasile Aldea, senator orăşenesc, Sebeşul-săsesc	„	2·—
71.	„	Georgiu Goţia, Răhău	„	2·—
72.	„	Simion Ispas, Daia	„	2·—
73.	„	Petru Călciunariu, advocat, Orşova	„	2·—
74.	„	Iacob Peptea, Orşova	„	2·—
75.	„	Petru Gavrilă, cismar, Sebeşul-săsesc	„	1·—
76.	„	George Tătar, funcţionar de bancă, Sebeşul-săsesc	„	1·—
77.	„	George Opriţia, faur, Sebeşul-săsesc	„	1·—
78.	„	Ioan Stanca, cismar, Sebeşul-săsesc	„	1·—
79.	„	Simeon Henegariu, controlor orăş., Sebeşul-săsesc	„	1·—
80.	„	Dimitrie Bratu, Orşova	„	1·—
81.	„	Petru Ursu, comerciant, Sebeşul-săsesc	„	—·50

Din vêndarea calendarelor: „Bunul Econom“, al „Ţĕranului“ şi „Sfintei Treimi“ 10% contribuire dela următoarele institute financiare:

82.	Onor.	„Albina“, Sibiiu	K	2·55
83.	„	„Ardeleana“, Orăştie	„	2·55
84.	„	„Buna“, Feleacul-săsesc	„	1·10
85.	„	„Cassa de păstrare în Mercurea“	„	—·64
86.	„	„Cassa de păstrare în Sasca-montană“	„	2·55
87.	„	„Crişana“, Brad	„	2·55

88.	„	„Economia", Lugoj	„	2·55
89.	„	„Fortuna", Rodna-veche	„	2·55
90.	„	„Furnica", Făgăraș	„	2·55
91.	„	„Hondoleana", Hondol	„	2·55
92.	„	„Ligediana", Liget	„	2·55
93.	„	„Lipovana", Lipova	„	2·55
94.	„	„Monoreana", Monor	„	1·60
95.	„	„Murășana", Reghin	„	2·55
96.	„	„Nera", Bozovici	„	2·55
97.	„	„Oraviciana", Oravița	„	2·55
98.	„	„Parsimonia", Bran	„	2.55
99.	„	„Porumbăceana", Porumbacul-inferior	„	—·98
100.	„	„Reuniunea de împrumut și păstrare în Ilva-mare	„	1·80
101.	„	„Șoimușana", Șoimuș	„	—·60
102.	„	„Steaua", Petrovoselo	„	2·55
			În total	K 32,363·92

Cu aceste donațiuni fondul Museului care încă în anul trecut se urcase la suma de K 65,270·98, împreună cu interesele acestei sume a trecut preste cifra de K 100,000·— și astfel cheltuelile de zidire ale Museului în cea mai mare parte sunt deja acoperite.

Afară de aceste donațiuni în bani au mai întrat la Comitetul central și numeroase obiecte pentru sporirea colecțiunilor Museului, și anume în cea mai mare parte prin donațiuni, și numai o serie mai mică de obiecte prin cumpărare din mijloacele fondului Museului.

Consemnarea acestor obiecte este următoarea:

I. Donațiuni:

1. Dela dl Iosif Sterca Șuluțu, Sibiiu:
   a) Portretul Împăratului Iosif al II-lea, colorat, în ramă;
   b) Medalia comemorativă de argint, ce represintă actul de cununie al M. S Împăratul-Rege Francisc Iosif I;
   c) Portretul Metropolitului Alexandru Sterca Șuluțu de Cărpeniș, în ornat bisericesc, colorat, în ramă;
   d) Portretul episc. Petru Pavel Aaron de Bistra, în ornat bisericesc, colorat, în ramă;
   e) Portretul prințului din Moldova, Aaron, împreună cu un decret al regelui Ferdinand, din 9 Aprilie 1550;
   f) Portretul celor de pe urmă Hospodari (voevoți) ai Valachiei și Moldovei: Barbu Ribescu Stirbei și Grigorie Ghica, litografat, în ramă;
   g) Un tablou, ce represintă arestarea lui Horia și Cloșca, tradat prin Mateș Nuț, Trif Stefan și alți doi veri ai lui Horia;
   h) Mănăstirea și seminarul din Blaj, colorat, în ramă;
   i) Biografia lui Avram Iancu, scrisă de dl Iosif St. Șuluțu;
   k) Fluerul lui Avram Iancu
   l) Cartea de rugăciune a metropolitului Șuluțu.

2. Dela dl Dr. Atanasiu Marienescu, Sibiiu:
   a) Patru fotografii;
   b) O medalie din 1898 cu inscripţia: „Signum memoriae“;
   c) 17 diferite monete;
   d) 2 ex. portretul lui Vasile Maniu, fost membru al Academiei Române, etc.

3. Dela dl Rubin Patiţa, Alba-Iulia:
   a) 15 diferite tablouri;
   b) Diferite mozaicuri romane din argilă arsă.

4. Dela institutul „Albina“ din Sibiiu, un taler Maria Teresia din anul 1759.

5. Dela dl Timoteu Popovici, Deliblat, o medalie în forma crucii.

6. Dela dl Teodor Filipescu, Saraievo, 13 fotografii din Ofcea şi Glogan.

7. Dela dl Ioan I. Constantin, Ilva-mare, o bancnotă de 5 fl. din 1866.

8. Prin dl Dr. Eusebiu R. Roşca, Sibiiu, dela clericul Ilariu Boţiu din Văleni, 22 hârtii vechi.

9. Dela dl Ioan Vătăşan, Sibiiu, 8 diferite monete.

10. Prin dl Vasile Domşa, protopresbiter în Orăştie, dela dnii Iuliu Fodor, Turdaş şi dela Ion Trifon, Beriu, 18 diferite monete de argint.

11. Dela dl Victor Fincu, Sibiiu, o bancnotă austriacă din anul 1800.

12. Dela d-şoara Emilia Vessa, Socodor, un ştergar lucrat de d-sa.

13. O medalie de aur, una de argint şi o diplomă, acordate „Asociaţiunii“ noastre de Asociaţiunea pentru înaintarea şi răspândirea sciinţelor, Bucuresci, pentru publicaţiuni expuse la exposiţia din toamna an. 1903, arangiată în Bucuresci.

14. Portretele colaboratorilor „Enciclopediei Române“.

15. Tabloul membrilor secţiunilor sciinţifice-literare ale „Asociaţiunii“, cari au participat la şedinţa plenară din 1904.

II. Cumpĕrări pentru Museul istoric şi etnografic:

a) Un tablou representând prinderea lui Horia şi Cloşca,

b) 10 gravuri vechi representând oraşe şi peisagiuri din Ardeal, apoi diferite producte ale industriei noastre de casă.

Fiind acum ridicat, din mijloacele datorite aproape exclusiv numai însufleţirii şi abnegaţiunii prietenilor culturii noastre naţionale, palatul Museului, Comitetul central se vede pus înaintea problemei mari şi importante, de a înzestra Museul cu colecţiuni demne de reputaţiunea poporului nostru şi de menirea falnicului nostru aşedĕmênt.

In acest scop Comitetul central usând de drepturile garantate Asociaţiunii în §. 2 al statutelor, a şi lansat un apel, iar după interveniţiunea organelor administrative ale statului, a cerut şi obţinut la locurile competente şi autorisaţiunea formală spre a puté face colecte de bani şi obiecte pentru înzestrarea Museului. Această autorisaţiune i-a fost dată în primul rênd pe timp de 3 luni de vicecomitele comitatului Sibiiu pentru teritorul acestui comitat, iar apoi prin ordinaţiunea Ministrului de interne Nr. 130,464/903 III b. din 8 Februarie 1904 pe timp de un an pentru întreaga ţeară.

In vederea împrejurării că culegerea și păstrarea Colecțiunilor Museului nu s'a putut face în condițiuni mulțămitoare cât timp zidirea lui nu a fost terminată, Comitetul central a amânat și a reservat inaugurarea unei acțiuni mai intensive în scopul arătat pentru toamna anului curent, și vine a cere acum pentru această lucrare și concursul Onoratei Adunări generale.

In scopul de a înzestra Museul în condițiuni pe deplin mulțămitoare, Comitetul central a cerut sfatul Secțiunilor sciințifice literare ale Asociațiunii, și aceste, în ședința lor plenară din 19 și 20 Iulie a. c. au și stabilit „Punctele de orientare pentru înzestrarea Museului istoric și etnografic", cari au fost publicate în organul Asociațiunii și vor servi de basă colectelor proiectate.

In firul celor expuse ne luăm voia a propune:

a) să aprobați dispositiunile luate de comitetul central pentru ridicarea zidirei Museului și pentru pregătirea colectelor în scopul înzestrării;

b) să luați act de terminarea și închiriarea Casei de chirie construită pe intravilanul din strada morii Nr. 6, ale cărei conturi definitive se vor presenta proximei adunări generale;

c) să autorisați Comitetul central, ca în toamna anului curent să inaugureze prin despărțeminte și prin delegați speciali colecte pentru procurarea mijloacelor bănesci în scopul acoperirei restului cheltuielilor de zidire și de instalare, apoi pentru sporirea colecțiunilor Museului; în fine

d) să dați expresiune recunoscinței și mulțămitei adunării generale pentru donațiunile în bani și obiecte întrate pentru Museu și să adresați tuturor membrilor Asociațiunii un călduros apel pentru spriginirea cât mai intensivă a acestei frumoase și importante instituțiuni.

Sibiiu, 25 August 1904.

Dr. Cornel Diaconovich m. p.,
secretar I.

Nr. 806—1904.

Proces verbal.

Şedinţa plenară a Secţiunilor-sciinţifice literare ale „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român“, ţinută în Sibiiu la 19 şi 20 Iulie 1904.

President: *Iosif St. Şuluţu.* Notar: *Dr. Cornel Diaconovich. Şedinţa I. din 19 Iulie, orele 10 a. m.*

1. Presidentul deschide şedinţa, arată motivele cari l-au îndemnat a convoca Secţiunile pentru ţiua de 19 (şi nu 14) Iulie, şi în conformitate cu dispoşiţiile cuprinse în §. 6 al regulamentului desbaterilor dispune să se facă *apel nominal* pentru constatarea membrilor presenţi.

Şedinţa plenară ia act de raportul presidentului şi constată, că dintre membri ordinari ai secţiunilor sunt de faţă:

Din Secţiunea literară:

1. dl Dr. Iosif Blaga,
2. dl Iosif Vulcan;

din Secţiunea istorică:

3. dl Vasile Goldiş,
4. dl Iosif St. Şuluţu,
5. dl Dr. E. Miron Cristea;

din Secţiunea sciinţifică:

6. dl Arseniu Vlaicu,
7. dl Simeon Stoica,
8. dl Dr. Ambrosiu Cheţianu,
9. dl Aurel Ciortea,
10. dl Dr. Ioan Radu;

din Secţiunea şcolară:

11. dl Grigore Pletosu,
12. dl Dr. Iosif Olariu,
13. dl Dr. Ioan Stroia,
14. dl Ioan F. Negruţiu;

din Secţiunea economică:

15. dl Parteniu Cosma,
16. dl Ioan A. Preda,
17. dl Dr. C. Diaconovich,
18. dl Traian Barzu şi
19. dl Romul Simu.

Sunt deci de faţă 19 membri ordinari, cari conform §-lui 18 din Regulamentul general pot lua hotărîri valide.

Se constată mai departe, că dintre membri ordinari absenţi şi-au scusat absenţa:

1. dl Andreiu Bârseanu,

2. dl Virgil Oniţiu şi
3. dl Patriciu Dragalina,

iar nu au motivat-o

1. dl Vincenţiu Babeş şi
2. dl Ioan cav. de Puşcariu.

Dintre membri corespondenţi s'au presentat la şedinţa plenară:

1. dl Nicolae Togan (Secţ. ist.),
2. dl Dumitru Lăpădat (Secţ. şcol.) şi
3. dl N. P. Petrescu (Secţiunea econ.).

2. Prim-secretarul „Asociaţiunii" presintă *raportul seu despre activitatea Secţiunilor* în anul din urmă şi înaintează un proiect de ordine de ḑi pentru şedinţa plenară.

Se ia act.

Raportul prim-secretarului se adnexează la acest proces verbal sub 1/.

1/.

Ordinea de ḑi se stabilesce în conformitate cu propunerea presentată.

3. In urma raportului prim-secretarului despre *trecerea din viaţă a membrului corespondent Dumitru A. Mosora* (Secţ. şcol.),

şedinţa plenară dă expresiune prin ridicare durerii sale asupra acestei pierderi.

4. Primsecretarul arată că conform § 30 din Regulamentul general Secţiunile vor avé să se *constitue din nou*, şi că în sensul §-lui 9 este a se suplini locul devenit vacant prin demisiunea membrului ordinar al Secţiunii literare dl Dr. At. M. Marienescu.

Se ia act.

Secţiunile sunt învitate a se reconstitui şi a raporta despre aceasta în decursul şedinţei plenare, când se vor presenta şi propunerile Secţiunilor pentru ocuparea locului vacant în Secţiunea literară şi pentru eventualele alegeri de membri corespondenţi noui.

5. Dr. Ios. Blaga dă cetire *raportului referentului Secţiunii literare* despre activitatea acesteia în anul din urmă.

Se ia act.

2/.

Raportul se adnexează la acest proces verbal sub 2/. Propunerile presentate se pun la ordinea ḑilei.

6. In scopul stabilirei condiţiunilor pentru distribuirea *premiului Andreiu Mureşianu*, instituit prin decisiunea Comitetului central Nr. 18 din 5 Febr. 1903,

şedinţa plenară în urma propunerii Secţiunii literare va presenta Comitetului central următorul Normativ:

„La începutul fie-cărui an Comitetul central va publica concurs pentru premiul A. Mureşianu.

„La concurs se va admite ori-ce lucrare originală românească de cuprins literar, tipărită în Ungaria în decursul anului expirat,

fie ea din sfera literaturii frumoase artistice, fie o colecțiune de literatură poporală.

„Concurenții vor avé să înainteze câte 5 exemplare din lucrarea lor, cari vor fi trimise apoi Secțiunii literare spre censurare. Secțiunea va numí un referent pentru fie-care lucrare înaintată și acesta va avé să presenteze la timp raportul seu, ca astfel ședința plenară a Secțiunilor să poată hotărî definitiv, ce carte are a fi premiată. Premiarea însa-și se va face după ascultarea Secțiunilor întrunite în adunarea generală a „Asociațiunii".

Cât pentru anul 1904 se va propune Comitetului central să întrebuințeze suma premiului pentru „Biblioteca poporală" sau pentru cumpărarea de publicațiuni spre distribuire gratuită la adunarea generală.

7. In chestiunea *unificării limbei și ortografiei*

ședința plenară decide, ca publicațiunile făcute păn' acum în revista „Transilvania", sub titlul „Să ne îndreptăm limba!", să se continue și în viitor în condițiunile de păn' aci, iar ce privesce ortografia se adoptă întru toate noua ortografie stabilită în ultima sesiune generală a Academiei Române. Pentru generalisarea acestei ortografii, ședința plenară propune Comitetului central, ca îndată-ce se va publica Indreptarul ortografiei proiectat de Academie, să se execute hotărîrile cuprinse în decisiunea Nr. 12 a ședinței plenare din 13 și 14 Iulie 1902.

8. Presidentul Secțiunii literare raportează, că Secțiunea ce o conduce s'a întrunit în ședință comună cu Secțiunea istorică, și a *candidat pentru locul devenit vacant* prin demisiunea Dlui Dr. At. M. Marienescu pe membrul corespond. al Secțiunii literare Dl *Enea Hodoș*. Totodată Secțiunea s'a *reconstituit*, alegêndu-și president pe dl Iosif Vulcan, vicepresident pe dl Virgil Onițiu și referent pe Dl A. Bârseanu.

Pe basa candidațiunii presentate, ședința plenară alege cu unanimitatea voturilor pe dl Enea Hodoș membru ordinar al Secțiunii literare.

Totodată se ia act despre reconstituirea secțiunii literare.

9. *Referentul Secțiunii istorice*, Dl Dr. E. M. Cristea, presintă *raportul* seu despre activitatea Secțiunii în anul din urmă.

Se ia act.

Raportul se adnexează la acest proces verbal sub 3/. 3/.

Propunerile Secțiunii istorice se pun la ordinea ḑilei.

10. In scopul întocmirii și înzestrării *Museului istoric și etnografic*, Secțiunea istorică, prin referentul ei Dl Dr. E. M. Cristea, presintă un proiect de *„Apel"* în legătură cu un elaborat întitulat *„Puncte de orientare* cu privire la întemeiarea Museului".

Şedinţa plenară aprobă elaboratele presentate, le adoptă de ale sale şi decide a le înainta Comitetului central cu rugarea de a le publica şi trimite despărţemintelor „Asociaţiunii“ şi tuturor cercurilor şi autorităţilor ce ar puté sprijiní „Asociaţiunea“ la înzestrarea Museului.

Textul Apelului şi al Punctelor de orientare se adnexează
4/. la acest proces verbal sub 4/.

11. În legătură cu decisiunea Nr. 10 Secţiunea istorică propune, ca pentru înzestrarea sistematică a Museului şi pentru conducerea şi îngrijirea lui, să se sistemiseze un *post de Custode*, care să studieze mai deaproape întocmirile Museelor din ţeară şi să facă călĕtorii în ţinuturile locuite de poporul nostru, spre a aduna obiecte pentru înzestrarea Museului.

Acest post eventual se va putea combina cu unul dintre posturile existente de funcţionari.

Şedinţa plenară va recomanda Comitetului central să ţină cont de această propunere la locul şi timpul cuvenit.

12. Intru executarea hotăririi Nr. 11 a Adunării generale din anul 1904 referitoare la *editarea portretelor personagelor mai marcante* din istoria poporului român,

şedinţa plenară, primind propunerea Secţiunii istorice, decide a propune comitetului central, ca să îngrijască cu ajutorul Secţiunilor de redigiarea biografiilor bărbaţilor distinşi ai poporului nostru cari au trecut din viaţă, şi să le editeze colectiv în „Biblioteca poporală“, înzestrându-le după posibilitate şi cu portrete.

O editare separată a portretelor şedinţa plenară crede că nu ar aduce foloase atât de reale ca să justifice cheltuelile mari ce ar fi împreunate cu o asemenea lucrare.

13. In chestiunea *„Dicţionarului toponomastic“* proiectat de Asociaţiune şedinţa plenară ia act de hotărîrile secţiunii istorice şi aprobă ca această lucrare să se facă în conţelegere cu „Societatea geogr. română“, care plănuiesce editarea unui dicţionar geografic al ţinuturilor românesci din Ungaria, şi că adunarea datelor pentru această publicaţiune să se pună în lucrare deodată cu adunarea datelor statistice proiectată de celelalte secţiuni.

14. Referentul *secţiunii istorice* raportează în fine, că această secţiune s'a *reconstituit*, alegându-şi president pe Dl V. Babeş, vicepresident pe Dl I. St. Şuluţu şi referent pe Dl Dr. E. M. Cristea.

Se ia act.

Şedinţa II din 20 Iulie (orele 9 a. m.)

15. *Referentul secţiunii sciinţifice* presintă *raportul* seu despre activitatea secţiunii în anul din urmă.

Se ia act.

Raportul se adnexează la acest proces verbal sub 5/. 5/.

Propunerile secțiunii se pun la ordinea zilei.

16. Referentul secțiunii sciințifice raportează, că secțiunea a candidat de *membru corespondent* al seu pe *Dl Dr. Stef. Erdélyi,* medic în Orăștie, și propune alegerea lui.

Ședința plenară alege cu unanimitatea voturilor pe Dl Dr. Stef. Erdélyi membru corespondent al secțiunii sciințifice.

17. Secțiunea sciințifică înaintează raportul Dlui prof. Aurel Ciortea despre *experimentele făcute cu aparatul de proiecțiune* (Skiopticon) și despre prelegerile ținute cu ajutorul acestui aparat.

Se ia act.

Raportul Dlui prof. Ciortea se va publica în Transilvania, iar darea de seamă despre chieltuelile avute se va înainta la Comitetul central.

Pentru procurarea a 2 aparate nouĕ și a diapositivelor trebuincioase se va cere Comitetului central o dotațiune de K 500 preste suma votată în budgetul anului curent.

Totodată se va recomanda Comitetului central să procure un aparat de proiecțiune pentru școala civilă de fete.

Cât pentru înzestrarea museului cu un aparat mai mare (eventual kinematograph) se propune exmiterea Dlui prof. Aurel Ciortea la Budapesta, spre a studia acolo întocmirile „Uraniei“ și a înainta apoi prin Secțiune propuneri concrete.

18. In legătură cu hotărîrea sa Nr. IV (1) din 17/30 Maiu a. c., Secțiunea sciințifică presintă următoarea propunere în chestiunea ocupării postului de primsecretar al Asociațiunii:

„Secțiunea sciințifică învită pe toate celelalte Secțiuni, ca în considerarea adevĕratelor interese binepricepute ale „Asociațiunii“, pentru care dl. Dr. C. Diaconovich și-a câștigat merite însemnate și netăgăduite prin prestațiunile sale excelente în toate privințele, și întru fericita și grabnica resolvire a problemelor și lucrărilor mari inițiate și conduse cu atâta dibăcie de DSa, să adreseze împreună Dlui Dr. Diaconovich rugarea: să remână și mai departe la postul de primsecretar și să nu detragă Asociațiunii serviciile sale atât de prețioase tocmai acum, când ea are mai mare trebuință de ele; iară On. Comitet central să fie rugat a face tot posibilul, ca Dl Dr. Diaconovich să fie reținut în serviciul Asociațiunii sub ori-ce împrejurări.

Ședința plenară primesce această propunere cu unanimitatea voturilor, o declară de a sa și-o va înainta la Comitetul central.

19. In vederea propunerilor Secțiunii literare pentru înzestrarea *„Bibliotecii poporale“* cu o serie de *publicațiuni de cuprins sciințific,*

şedinţa plenară, la propunerea dlui Dr. E. M. Cristea ia următoarea decisiune:

Secţiunea sciinţifică se recearcă, ca în sfera ei de activitate să elaboreze o lucrare despre Igiena şi economia casnică a ţeranului român, care să cuprindă:

1. locuinţa şi apartenenţele ei,
2. legumăritul şi grădinăritul,
3. pregătirea mâncărilor. Terminată fiind această lucrare, fie într'una fie în 3 părţi separate, să se predeie Secţiunii economice spre censurare, şi aflându-se lucrarea bună — să se publice în „Biblioteca poporală".

20. Referentul Secţiunii sciinţifice presintă patru *recensiuni* asupra scrierilor:

1. „Igiena şcolară" de Dr. I. Beu, (rec. de S. Stoica);
2. „Cartea sănătăţii" de Dr. Stef. Erdélyi (rec. de S. Stoica);
3. „Învĕţămêntul practic din istoria naturală" de I. Vuia, (rec. de Dr. A. Cheţianu).
4. „Carte de învĕţătură pentru şcoalele econ. de repetiţiune de I. Vuia (rec. de A. Vlaicu).

Se ia act.

Recensiunile se vor publica în „Transilvania".

La propunerea Secţiunii sciinţifice şedinţa plenară va propune Comitetului central să procure 50 exemplare din „Cartea sănătăţii" şi 100 exempl. din Igiena şcolară spre distribuire gratuită şi îl va ruga să întrevină la locurile competente ca aceste scrieri utile să fie introduse în şcoalele românesci.

21. *Referentul secţiunii sciinţifice* raportează, că Secţiunea s'a *reconstituit* alegêndu-şi president pe Dl Simeon Stoica, vicepresident pe Dl Dr. A. Cheţianu, iar referent pe Dl A. Vlaicu.

Se ia act.

22. *Referentul secţiunii şcolare* presintă *raportul* seu despre activitatea acestei secţiuni în anul din urmă.

Se ia act.

6/. Raportul se adnexează la acest proces verbal sub 6/.

Propunerile secţiunii se pun la ordinea ţilei.

23. Acelaşi referent raportează că *Secţiunea şcolară* a candidat pentru alegere de *membri corespondenţi* ai sei pe D-nii Dr. G. Popovici protopop în Lugoj şi Dr. V. Bologa, directorul şcoalei civile de fete din Sibiiu.

Pe basa acestei candidaţiuni şedinţa plenară alege cu unanimitatea voturilor membrii corespondenţi ai Secţiunii şcolare pe D-nii Dr. G. Popovici şi Dr. V. Bologa.

24. In chestiunea întemeierii unei *statistici a învĕţămêntului român* din Ungaria, şedinţa plenară, la propunerea Secţiunii şcolare,

decide a intrevení la Comitetul central pentru tipărirea blanchetelor şi chestionarelor necesare pentru compunerea unei statistici a învĕţămêntului şi educaţiunii poporului român de sub coroana Sf. Stefan după starea dela finea anului 1903/4.

25. Propunerea presentată de Secţiunea şcolară în chestiunea *reorganisării şcoalelor de repetiţie* şi de adulţi

n'a întrunit maioritatea voturilor şedinţei plenare.

26. Secţiunea şcolară raportează că a luat în planul ei de acţiune iniţiarea unei *„Biblioteci pentru tineret“*, în editura Asociaţiunii. În acest scop fie-care dintre membrii Secţiunii a luat angajamentul de a pregăti câte 5 scrieri mici acomodate gradului de apercepţiune a tineretului, cari la timpul seu se vor censura în plenul Secţiunii, ca apoi să se publice în editura Asociaţiunii în o colecţiune separată sub titlul „Biblioteca pentru tineret“ şi să se vêndă cu preţul de cel mult 10 fileri de broşură.

Şedinţa plenară ia act cu plăcere de această iniţiativă şi va propune Comitetului central să primească publicarea bibliotecii proiectate în editura „Asociaţiunii“.

27. În chestiunea înfiinţării unei *preparandii de fete*, care a format în timp mai îndelungat obiectul studiilor Secţiunii şcolare,

şedinţa plenară, primind propunerea Secţiunii, decide amênarea acestei chestiuni până la timpul când înfiinţarea unei preparandii de fete se va impune ca o necesitate reală.

28. În chestiunea bibliotecilor ambulante, Secţiunea şcolară propune ca în viitor să se prefere înfiinţarea de *biblioteci stabile* la fie-care agentură a „Asociaţiunii“. În acest scop Secţiunea presintă un repertoriu bibliografic.

Propunerea Secţiunii şcolare se primesce.

Repertoriul bibliografic se va înainta la Comitetul central spre publicare în Transilvania.

29. Referentul *Secţiunii şcolare* raportează în fine, că Secţiunea s'a *reconstituit* alegêndu-şi president pe dl Dr. Gr. Pletosu, vicepresident pe dl I. F. Negruţiu, iar referent pe dl Dr. Ioan Stroia.

Se ia act.

Şedinţa III. din 20 Iulie 1904 (la orele 3 p. m.).

30. *Referentul Secţiunii economice* presintă *raportul* seu despre activitatea Secţiunii în anul din urmă.

Se ia act.

Raportul se adnexează la acest proces verbal sub 7/. 7/.

Propunerile Secţiunii se pun la ordinea ţilei.

31. În chestiunea adunării *datelor statistice despre stările economice* ale ţĕranului român din Ungaria

se aprobă chestionarul presentat de Secţiune în redacţiune

nouă şi se decide ca adunarea datelor să se facă deodată cu celelalte lucrări statistice iniţiate de Secţiuni.

32. Pentru înzestrarea *„Bibliotecii poporale“* cu *scrieri noue din domeniul economiei,* Secţiunea economică propune editarea scrierii dlui I. F. Negruţiu „Impărţirea, lucrarea şi îngrijirea unei moşii“, care lucrare a fost censurată de Secţiune. Pentru viitor Secţiunea propune următoarele subiecte noue:

1. Pământul şi îngrijirea lui.
2. Productele agricole mai rentabile pentru poporul nostru şi cultivarea lor.
3. Maşinile agricole şi folosirea lor.
4. Băncile şi poporul.

Cu lucrarea acestor publicaţiuni să fie încredinţaţi autori cunoscuţi prin scrierile lor economice.

În fine Secţiunea propune ca Comitetul central să între în pertractări cu *ministerul ung. de agricultură* şi să-i ofere concursul ei pentru traducerea în condiţiuni mulţămitoare a scrierilor economice poporale, editate de acest minister.

Şedinţa plenară aderează la propunerile Secţiunii şi le va recomanda în atenţiunea Comitetului central.

33. În scopul de a puté urmări literatura economică română, Secţiunea propune, ca şedinţa plenară să ceară Comitetului central ca să procure pentru *„Biblioteca Asociaţiunii“* (încât nu le-ar avé deja) următoarele opere:

a) Cărţile din Biblioteca Domeniului Coroanei din Bucuresci.

b) Cărţile din editura Reuniunii de agricultură din comitatul Sibiiului, din editura „Bunului econom“ şi publicaţiunile poporale ale ministerului ung. de agricultură, mai departe

c) publicaţiunile germane ale Reuniunii agricole ardelene săsesci şi cele maghiare ale „Reuniunii agricole ardelene“.

d) Catalogul mai nou al Academiei Române şi repertoriul bibliografic publicat de bibliotecarul acestei Academii.

Tot în scopul arătat Secţiunea propune şi completarea Repertoriului pentru bibliotecile poporale şi procurarea tuturor publicaţiunilor apărute în diferitele biblioteci poporale românesci.

Şedinţa plenară aderează la propunerile Secţiunii şi va propune Comitetului central să le ia în considerare la completarea „Bibliotecii Asociaţiunii“.

34. Acelaşi *raportor* referent raportează, că Secţiunea economică a studiat şi chestiunea înfiinţării unei *şcoale de agricultură* şi cere ca şedinţa plenară să invite Comitetul central, ca pe cale cuvenită să insiste ca la instituire de eventuale fundaţiuni noue să se considere şi înfiinţarea unei şcoale de agricultură.

Şedinţa plenară consimte cu vederile Secţiunii şi le recomandă în atenţiunea Comitetului central.

35. În scopul desvoltării *şcoalelor economice de repetiţiune*, Secţiunea economică propune ca Comitetul central să fie rugat

a) să facă o representaţiune la representanţele fondurilor grăniţăresci din Caransebeş, Năsăud şi Sibiiu prin care să le invite să creeze stipendii pentru cualificarea învĕţătorilor pentru şcoalele numite, şi

b) să propună Adunării generale, ca suma de K 2000·— provĕdută în budget pentru ajutorarea şcoalelor românesci, să se întrebuinţeze pentru acelaşi scop.

Şedinţa plenară primesce propunerile presentate şi le va înainta ca ale sale la Comitetul central.

36. În chestiunea *prelegerilor poporale economice* şi a lăţirei cunoscinţelor economice, Secţiunea economică ia angajamentul de a publica prelegeri model, cari împreunate cu demonstraţiuni să se ţină cu ocasiunea adunărilor cercuale şi în agenturi.

Se ia act şi se aşteaptă presentarea scrierilor proiectate.

37. În fine referentul *Secţiunii economice* raportează, că Secţiunea a candidat spre alegere de *membru corespondent* pe Dl *Ioan Chirca*, absolvent, al Academiei de agricultură dela M. Óvár şi notar în Seliște. Totodată s'a reconstituit, alegêndu-şi president pe Dl P. Cosma, vice-president pe Dl I. A. de Preda şi referent pe Dl Rom. Simu.

Şedinţa plenară cu unanimitatea voturilor alege membru corespondent al Asociaţiunii pe Dl Ioan Chirca.

Despre reconstituirea Secţiunii se ia act.

38. In obiectul stabilirei modalităţilor pentru *continuarea „Bibliotecii poporale“* a Asociaţiunii,

şedinţa plenară învită Comitetul central, ca în cadrul budgetului Bibiiotecii poporale să publice în primul rênd manuscriptele întrate şi censurate, şi apoi lucrările ce se vor conforma propunerilor presentate în această şedinţă plenară de singuraticele Secţiuni.

39. In scopul *adunării datelor statistice* reclamate de Secţiunea istorică, şcolară şi economică, care va avé să se facă deodată prin o acţiune cumulativă,

se institue o comisiune specială, din care va face parte: presidentul şi prim-secretarul Asociaţiunii şi referenţii Secţiunilor istorice, şcolare şi economice.

40. Pregătirea disertaţiunilor pentru *şedinţa festivă*, care se va ţiné cu ocasiunea proximei adunări generale,

în conformitate cu hotărîrea luată de ultima şedinţă plenară — se încredinţează Secţiunii literare, iar pentru anul 1905 Secţiunii istorice.

41. Avênd în vedere decisiunea adunării generale din Baia-mare, prin care singuraticele Secţiuni sciinţifice-literare au fost învitate a elabora

până la adunarea din anul curent un *program de acțiune* și a-l presenta acestei adunări generale,

ședința plenară declară, că hotărîrea adunării generale din Baia-mare este în contrațicere cu Regulamentul general a Secțiunilor și cuprinde dispositiuni cari sunt deja prevěțute în acest regulament și în cea mai mare parte au și fost executate încă în anii trecuți.

Și de altmintrelea secțiunile nu se pot conforma invitării Adunării generale, deoare-ce doresc să susțină neștirbit dreptul lor autonom și exclusiv de a-și stabilí programul de acțiune în cadrul regulamentului prin forul singur competent al ședinței plenare.

42. In urma propunerii membrului Secțiunii istorice, Vas. Goldiș,

ședința plenară își exprimă dorința, ca membrii nou aleși ai Secțiunilor să țină în viitor *discursuri de recepțiune*, și anunțându-se asemenea discursuri, va dispune cetirea lor în ședințe publice.

43. Cu compunerea *budgetului Secțiunilor* în cadrul anilor premergători și a hotărîrilor luate în această ședință,

se încredințează biroul.

Cu aceste ședința s'a încheiat.

D. u. s.

Iosif Sterca Șuluțu m. p., president. *Dr. C. Diaconovich* m. p., notar. *Nicolae Togan*, m. p., notar. Verificat în Iulie 1904. *Part. Cosma*, m. p. *Dr. E. M. Cristea* m. p.

Adnexul I.

Nr. 742—1904.

RAPORTUL

prim-secretarului către ședința plenară a secțiunilor sciințifice-literare din 19 Iulie 1904.

Onorată ședință plenară!

Secțiunile sciințifice literare ale Asociațiunii noastre, cari s'au întrunit astădi la a IV-a ședință plenară, în decursul anului din urmă s'au ocupat de o întreagă serie de chestiuni însemnate atât din punctul de vedere al Asociațiunii cât și sub raportul intereselor culturale ale poporului român din această țeară.

Trecute preste greutățile începutului, și orientate acum mai bine asupra chiemării lor și asupra forțelor de cari dispun și la a căror conlucrare serioasă pot conta, — secțiunile au făcut un însemnat pas înainte, care credem că va justifica încrederea pusă de cercurile largi ale Asociațiunii în instituțiunea secțiunilor și ne poate servi ca prima dovadă reală a vitalității lor.

Nici decât nu am pretensiunea de a vindica activității de până aci

a secțiunilor o însemnătate ce ar trece preste cadrele unui modest început. Fără îndoială această activitate va puté aduce roade numai în timp mai îndepărtat și după o lucrare temeinică și neobosită; dar' cu toate aceste nu se va puté nega, că secțiunile au creat în anul din urmă o bază solidă și largă pentru activitatea lor viitoare, un plan de acțiune, care ține cont atât de trebuințele adevărate ale poporului nostru, cât și de puterile și mijloacele cu cari putem servi interesele lui culturale, și astfel secțiunile nu vor avé decât să continue lucrarea lor cu aceeași seriositate cu care au inaugurat-o, ca să devină un factor de importanță pentru desvoltarea culturală a Românilor din această țeară.

Domnii referenți ai celor 5 secțiuni sciințifice-literare la rêndul lor vor da seamă de singuraticele chestiuni tractate și deliberate în sinul secțiunei lor și vor presenta propunerile concrete înaintate de fie-care secțiune în parte.

La acest loc mĕ mărginesc deci a constata numai în general, că în anul trecut au lucrat toate secțiunile, întrunindu-se fie-care în mai multe ședințe, și deliberând un numĕr considerabil de chestiuni, cari în parte au fost inițiate de adunarea generală și de comitetul central al Asociațunii, iar de altă parte au fost puse la ordinea ḑilei din inițiativa proprie a singuraticelor secțiuni.

Anume secretariatul Asociațiunii ținênd seamă atât de dispozițiile regulamentului secțiunilor, cât și de hotărîrile luate în trecut de adunările generale și de comitetul central, a adresat la începutul anului curent fiecăruia dintre referenții secțiunilor un memorial mai amĕnunțit, în care a înșirat atât chestiunile remase neresolvite în trecut cât și acelea a căror resolvire se impune în timpul mai apropiat, și a învitat secțiunile să supună aceste chestiuni unui studiu aprofundat și să înainteze propunerile lor ședinței plenare.

Pe această bază toate secțiunile au început o activitate intensivă, și complectând și desvoltând din propria lor inițiativă cadrul problemelor ce cad în competința lor, — vor presenta ședinței plenare de astăḑi o serie mai mare de propuneri, cari ating interese momentuoase ale Asociațiunii noastre și ale desvoltării culturale a poporului nostru.

Și până la presentarea acestor propuneri, îmi iau voia a raporta, că secțiunile au ținut în anul din urmă laolaltă 11 ședințe, și anume:

1. *Secțiunea literară* s'a întrunit la 23 Februarie, la 26 Martie și la 8 Iunie a. c., ocupându-se în aceste ședințe mai ales cu adunarea materialului necesar pentru „Biblioteca poporală“ și pentru îndreptarea limbei noastre, cel din urmă publicat în revista „Transilvania“. Totodată s'au luat dispozițiunile reclamate prin decisiunea șed. plen. din 1903 Nr. XIII p. b. în privința ședinței festive din anul curent.

2. *Secțiunea istorică* a ținut ședințe la 10 Martie și la 18 Iulie a. c. și va presenta propuneri concrete cu privire la înzestrarea Museului istoric și etnografic.

3. *Secţiunea sciinţifică* s'a întrunit la 17 Maiu şi la 18 Iulie a. c. şi în conformitate cu dispoziţiile luate prin decisiunea Nr. XIII din anul trecut a desvoltat o activitate îmbucurătoare şi afară de aceste şedinţe prin arangiarea de prelegeri publice cu ajutorul Skiopticonului cumperat de comitetul central la cererea ultimei şedinţe plenare.

4. *Secţiunea şcolară* de asemenea a ţinut 2 şedinţe, la 24 Aprile şi la 18 Iulie a. c., deliberând chestiunile ce i-au fost date spre studiare de către ultima şedinţă plenară. În fine

5. *Secţiunea economică* care până ací nu a dat aproape nici un semn de viaţă din causa că referenţii ei din trecut nu s'au putut conforma angajamentelor luate şi din acest motiv au şi demisionat pe rând, după reconstituirea ei în anul trecut, şi mulţămită zelului desvoltat de noul ei referent, a început, pe base mai largi, o activitate intensivă, care va puté aduce intereselor economice ale poporului nostru foloasele cele mai reale.

Afară de chestiunile cari se vor presenta şedinţei plenare în forma de propuneri concrete, mĕ cred dator a remarca la acest loc câte-va momente mai însemnate din viaţa Asociaţiunii noastre în anul din urmă, — momente cari cred că sunt de interes deosebit chiar pentru secţiunile sciinţifice-literare.

În primul rând amintesc faptul îmbucurător, că cea mai nouă şi cea mai falnică creaţiune a Asociaţiunii noastre, primul Museu naţional al Românilor de sub coroana Sf. Stefan, preste câte-va sĕptĕmâni va fi terminat în condiţiuni cât se poate de mulţămitoare.

Organele administrative ale Asociaţiunii au sciut deci să realiseze în timp relativ foarte scurt, de abia 6—7 ani, o instituţiune, a cărei realisare deoparte a fost o datorinţă de onoare a generaţiunii de astădi, iar de altă parte s'a părut multora înainte cu câţi-va ani o adevĕrată utopie, care numai în timpuri îndepărtate va puté lua forme reale.

Este acum rêndul organelor de specialitate, şi în deosebi al secţiunilor sciinţifice-literare, ca să îngrijească de înzestrarea raţională şi sistematică a palatului ridicat, şi în acest scop atât secţiunea istorică, cât şi cea sciinţifică vor presenta propunerile lor concrete.

Mĕ cred dator a solicita încă de acum deosebita atenţiune a şedinţei plenare pentru aceste propuneri, şi a le învita, ca şi preste cadrul elaboratelor celor 2 secţiuni amintite, să nu lipsească Comitetul central de sfatul lor pentru asigurarea condiţiunilor de desvoltare a frumoasei instituţiuni de care vorbim.

La al doilea loc cred că am să amintesc terminarea „Enciclopediei Române", care cu toate că represintă numai un modest început pe terenul literaturei noastre enciclopedice, — este şi va rĕmânea totuşi o operă monumentală, fie chiar numai prin faptul, că a putut întruní la o lucrare comună de 8 ani un numĕr foarte considerabil al celor mai distinşi scriitori români din toate ţerile locuite de poporul nostru.

In vederea împrejurării, că în Nr. II al „Transilvaniei“ din anul curent am publicat un raport detaiat asupra modalităţilor şi condiţiunilor în cari a fost realisată această publicaţiune, — cred că mĕ pot dispensa la acest loc de apreţiarea ei mai amĕnunţită.

Un al treilea moment remarcabil este avêntul ce l-a luat în anul din urmă „Biblioteca poporală a Asociaţiunii“.

Până când această publicaţiune în anii premergĕtori stagnase din causa că comitetul central şi biroul Asociaţiunii, ţinênd cont atât de dispoziţiile regulamentului secţiunilor cât şi de hotărîrile luate de secţiunea literară, au aşteptat desvoltarea „Bibliotecii poporale“ din partea numitei secţiuni, — în anul din urmă s'a luat o serie de hotărîri pentru continuarea mai intensivă a lucrării începute în scopul de a da poporului nostru o lectură eftină şi potrivită trebuinţelor sale reale. Se înţelege că în această lucrare comitetul central a cerut neîntrerupt sfatul secţiunilor şi a căutat să o conformeze tuturor propunerilor acestora.

Resultatul activităţii desvoltate pe acest teren este, că în anul din urmă „Biblioteca poporală“ a fost înzestrată cu 11 fascicole noue, cari credem că satisfac fără escepţiune trebuinţe reale ale poporului nostru.

Seria fascicolelor editate în anul espirat este următoarea:

Nr. 6. *Despre testament.* Explicarea articlului de lege XVI, din anul 1876, de Dr. Valer Moldovan.

„ 7. *Poşta, telegraful, telefonul.* Noţiuni generale despre instituţiile poştale, de Gavr. Todică.

„ 8. *Icoane din istoria Grecilor vechi.* Partea I. de V. Lazăr.

„ 9. *Icoane din istoria Grecilor vechi.* Partea II. de V. Lazăr.

„ 10. *Grădina de legumi*, de Ioan F. Negruţiu.

„ 11. *Cultura cucuruzului*, de Ioan F. Negruţiu.

„ 12. *Ionel.* Principii morale şi creştineşti de educaţiune. Cartea I. Familia, de V. Gr. Borgovaau.

„ 13. *Ionel.* Principii morale şi creştineşti de educaţiune. Cartea II. Ionel de un an, de V. Gr. Borgovanu.

„ 14. *Ionel.* Principii morale şi creştineşti de educaţiune. Cartea III. Ionel până la şese ani, de V. Gr. Borgovanu.

„ 15. *Ionel.* Principii morale şi creştineşti de educaţiune. Cartea IV. Ionel la şcoală, de V. Gr. Borgovanu.

„ 16. *Ionel.* Principii morale şi creştineşti de educaţiune. Cartea V. Ionel la şcoala vieţii, de V. Gr. Borgovanu.

Afară de aceste scrieri se mai află în mânile biroului Asociaţiunii încă şi următoarele manuscripte censurate de secţiuni şi propuse spre publicare:

1. „*Vulcanismul*“, de Gavril Todică.
2. „*Impărţirea, lucrarea şi îngrijirea unei moşii*“, de I. F. Negruţiu.
3. „*Patru novele istorice*“, de Ioan Al. Lăpĕdatu.
4. „*Istoricul Asociaţiunii*“, de Dr. C. Diaconovich.
5. „*Combaterea nesciinţei şi sĕrăciei*“, disertaţiune de R. Simu.

In fine mai amintesc, că mai multe dintre secțiuni s'au ocupat cu chestiunea procurării materialului necesar pentru continuarea „Bibliotecii poporale“, și vor presenta în această privință propuneri concrete.

Avênd în vedere că mijloacele cari ne stau la dispoziţiune pentru editarea acestei publicaţiuni, sunt limitate, și că din această causă comitetul central va puté realisa propunerile secțiunilor numai pe rând și în timp mai îndelungat, cred că ar fi de dorit, ca ședința plenară să designeze ordinea în care să se publice atât manuscriptele întrate cât și scrierile nou inițiate de secțiuni.

Din această causă îmi voiu lua voia a propune, ca chestiunea „Bibliotecii poporale“ să se pună la ordinea dilei ca un punct separat.

Un alt moment îmbucurător pentru cercurile noastre literare este faptul, că din noul tarif vamal al regatului român s'a eliminat dispoziţiunile pe cât de păgubitoare pe atât de înjositoare pentru producţiunea literară română dela noi, că în trecut singur numai scrierile românesci tipărite la noi au fost supuse vămuirii la frontierele României, până când și cele mai netrebnice publicaţiuni străine aveau întrare liberă în regatul vecin.

Organele Asociaţiunii, conformându-se unei hotărîri mai vechi a adunării generale, au întrevenit la locurile competente pentru delăturarea acestei măsuri atât de vătămătoare, și reclamaţiunile noastre au și fost considerate cu toată bunăvoința, încât comitetul central a primit dela Ministerul de finanţe al României asigurarea că noul tarif vamal va scuti productele noastre literare de ori-ce sarcini vamale. Această promisiune a și fost realisată în noul tarif vamal care de atunci a și devenit lege.

Trecênd după aceste la chestiunile personale, constat, că cu excepţiunea secțiunii literare în toate celelalte secțiuni numĕrul membrilor ordinari este complet conform regulamentului.

In secțiunea literară a remas neocupat locul devenit vacant acum 2 ani prin demisiunea Dlui Dr. At. M. Marienescu.

Secțiunea nici de astădată n'a înaintat propunere pentru suplinirea acestei vacanţe. Cred însă că susținerea acestei stări nu poate fi în interesul instituţiunii noastre și din această causă mĕ cred dator a o supune apreţiării ședinței plenare, reamintindu-i decisiunea principială luată acum doi ani în privința dreptului de opţiune a membrilor ordinari de a trece din o secțiune în alta.

La acest loc mi-se impune datorința de a anunța ședinței plenare și un eveniment trist și regretabil: trecerea din viață a membrului coresp. Dum. A. Mosora, care a decedat în Seliște la 22 Febr. a. c.

Comitetul central în ședința sa din 25 Febr. a. c. a dat expresiune la procesul verbal durerii sale pentru perderea acestui membru, de care se legau mari speranţe, și biroul a publicat în Nr. I. al „Transilvaniei“ o scurtă schiță biografică a regretatului decedat. Remâne acum că și

ședința plenară, la rêndul ei, să înregistreze la procesul verbal această regretabilă perdere.

In fine trebue să aduc la cunoscința ședinței plenare și hotărârea adunării generale din Baia mare, prin care secțiunile sciințifice literare au fost învitate a stabilí și presenta la proxima adunare generală planul lor de acțiune.

Membrii adunării generale la luarea acestei hotărîri se pare că au trecut cu vederea atât dispositiunile regulamentului secțiunilor cât și faptul că aproape toate secțiunile și-au stabilit planul de acțiuni încă cu ani înainte.

Cu toate aceste am comunicat această hotărîre tuturor secțiunilor, cari s'au și declarat asupra ei, și încât au simțit trebuința, i-s'au și conformat.

Cred însă, că nu numai că ne-am pune în contradicere cu dispositiunile regulamentului secțiunilor, ci totodată am crea și un cas de precedență, care eventual ar puté avé consecuențe păgubitoare, dacă am trece preste hotărîrea adunării generale fără a reclama pentru instituțiunea noastră dreptul ei autonom și exclusiv de a-și stabilí programul de acțiune în cadrul regulamentului prin forul singur competent al ședinței plenare.

In firul celor expuse îmi iau voia a propune pentru ședința plenară de astădi următoarea

Ordine de ți:

1. Deschiderea ședinței, designarea verificatorilor procesului verbal și constatarea membrilor presenți.

2. Raportul primsecretarului asupra activității secțiunilor în anul trecut.

3. Hotărîre din incidentul morții membrului corespondent Dumitru A. Mosora.

4. Eventuale propuneri pentru întregirea secțiunilor și reconstituirea acestora.

5. Raportul referenților secțiunilor, și anume:

a) al secțiunii literare;

b) al secțiunii istorice;

c) al secțiunii sciințifice;

d) al secțiunii școlare;

e) al secțiunii economice;

6. Dispositiuni pentru înzestrarea Museului istoric și etnografic și pentru asigurarea condițiunilor de desvoltare a acestei instituțiuni și a bibliotecii Asociațiunii.

7. Stabilirea modalităților pentru continuarea „Bibliotecei poporale“ a Asociațiunii.

8. Instituirea unei comisiuni pentru adunarea datelor statistice reclamate de secţiunea istorică, şcolară şi economică.

9. Dispoziţiuni pentru pregătirea şedinţei festive din anul curent.

10. Stabilirea budgetului secţiunilor.

11. Propuneri eventuale.

12. Închiderea şedinţei.

Sibiiu, 19 Iulie 1904. *Dr. C. Diaconovich* m. p.,
primsecretarul Asociaţiunii.

Adnexul 2.

Nr. 730—1904.

RAPORTUL

secţiunii literare a „Asociaţiunii“ despre activitatea sa în decursul anului 1903/4.

Onorată şedinţă plenară!

Secţiunea literară a ţinut până acum în decursul anului 1903/4 trei şedinţe: prima în 23 Februarie v. (7 Martie n.), a doua în 26 Martie v. (8 Aprilie n.) şi a treia în 26 Maiu v. (8 Iunie n.) 1904. Lucrările mai însemnate, cu care s'a ocupat în aceste şedinţe, sunt următoarele:

1. În chestiunea unificării limbei literare s'a continuat adunarea expresiunilor greşite, folosite de scriitorii nostri, arătându-se totodată şi expresiunile corecte. Materialul adunat s'a publicat în organul „Asociaţiunii“ sub rubrica „Să ne îndreptăm limba!“ în Nrii V—VI din 1903 şi în Nrul II din 1904.

2. Pentru adunarea nomenclaturei poporale, relative la plug, car, resboiul de ţesut, casă, şură, grajd, moară, piuă, ferăstrău, stână etc. s'a decis facerea unui chestionar după modelul celui lucrat de dl B. P. Haşdeu pentru „Magnum etymologicum“, care să se adreseze, împreună cu un apel, preoţilor, profesorilor şi învăţătorilor nostri, şi în genere oamenilor de carte, cari trăiesc în mijlocul poporului dela ţeară. Executarea acestei lucrări s'a încredinţat membrului A. Bârseanu.

3. Pentru „Biblioteca poporală“ a Asociaţiunii secţiunea a pregătit broşura: „Patru novele istorice“ de Ioan Al. Lăpădat, însoţite de o notiţă biografică asupra autorului lor; totodată a luat măsuri pentru pregătirea unor noue broşuri de cuprins literar pe seama acestei biblioteci.

4. Cu pregătirea unei disertaţiuni, menită a se cetí la şedinţa festivă, ce se va ţiné cu ocasiunea adunării generale a Asociaţiunii din anul acesta, s'a însărcinat membrul A. Bârseanu, şi totodată s'a decis a se învita şi vre-unul dintre membrii corespondenţi a pregătí o a doua lucrare, ca astfel materialul de cetit să fie mai bogat şi mai variat.

5. În ceea-ce privesce stabilirea condiţiunilor distribuirii premiului „Andreiu Murăşianu“, instituit de onor. comitet central prin decisiunea sa din 5 Februarie 1903, Nr. 18, secţiunea, nefiind informată destul de timpuriu de mandatul încredinţat atât de onor. comitet central, cât şi de

şedinţa plenară din anul trecut, nu poate recomanda pentru adunarea generală din anul acesta nici o lucrare pentru a fi distinsă cu premiul în chestiune. Pentru viitor însă secţiunea recomandă, ca la începutul fie-cărui an onor. comitet central să publice concurs pentru acest premiu. La concurs se va admite ori-şi-ce lucrare originală românească de cuprins literar, tipărită la noi în Ungaria în decursul anului expirat, fie ea din sfera literaturei frumoase artistice, fie o colecţiune de literatură poporală. Concurenţii vor avé să înainteze câte 5 exemplare din lucrarea lor, care vor fi trimise apoi din partea onor. comitet central secţiunii spre censurare. Secţiunea va numí câte un referent pentru fie-care lucrare înaintată şi acesta va avé să presenteze la timp raportul său, ca astfel şedinţa plenară a secţiuniler să poată hotărî definitiv, ce carte are a fi premiată. Premiarea însaşi se va face, după ascultarea opiniunei secţiunilor întrunite, în adunarea generală a Asociaţiunii, conform art. 35 din „Normativul pentru administrarea fundaţiunilor şi fondurilor Asociaţiunii.

6. Hotărîri cu privire la întregirea locului vacant de membru ordinar al secţiunii, precum şi la modificările eventuale în ortografia „Asociaţiunii“ şi a organelor ei se vor lua în şedinţa, ce se va ţiné în ajunul întrunirei tuturor secţiunilor.

Braşov, 30 Iunie v. (13 Iulie n.) 1904.

Virgil Oniţiu,
president ad-hoc.

Andreiu Bârseanu,
referentul secţiunii.

Adnexul 3.

Nr. 746—1904.

RAPORT

despre momentele mai însemnate din activitatea secţiunii istorice a Asociaţiunii în anul de gestiune 1903/4.

I. Secţiunea a ţinut în periodul expirat *2 şedinţe*, una în 10 Martie şi alta în 18 Iulie 1904.

II. *Referentul* considerând, că nici când nu s'a ocupat mai deaproape cu lucrări de natură istorică, *a primit alegerea* sa de referent numai *cu reserva de a fi* cât mai curând *înlocuit cu un specialist* în această materie.

III. Secţiunea istorică consideră de cea mai urgentă chestiune a resortului său întocmirea unui *proiect de plan pentru înfiinţarea şi aranjarea Museului istoric şi etnografic.* Casa museului e gata şi aşteaptă de urgenţă înzestrarea ei. În acest scop referentul a făcut un elaborat constătător din 2 părţi: *Apel* şi *Puncte de orientare*, cari se alătură la acest raport.

Secţiunea istorică a aflat de corespundętoare atât apelul cât şi punctele de orientare cu privire la înfiinţarea şi aranjarea museului şi le presentă plenului secţiunilor cu propunerea a aproba aceste elaborate şi a le transpune Onor. comitet central al Asociaţiunii cu rugarea de al publica şi trimite la toate despărţęmintele, la toţi membrii Asociaţiunii şi preste tot la toţi cărturarii români, făcênd toţi paşii necesari şi insistând pentru îndeplinirea celor cuprinse în el.

IV. În legătură cu o notă din elaboratul referentului, secțiunea află de bine a face ședinței plenare următoarea propunere:

Considerând, că succesul înființării și al cuvenitei aranjări a museului istoric și etnografic depinde în mare măsură dela un *custode* priceput, să fie rugat comitetul central, ca fără amânare să institue un asemenea custode, care, — făcênd studii speciale și amănunțite în această privință, — să conducă cu deplină competență și pricepere toate lucrările de înființare și aranjare a museului, precum și colectarea obiectelor corăspunzătoare, făcênd în acest scop însuși călătorii în diferitele regiuni locuite de Români.

Acest post poate fi eventual combinat cu altă funcțiune existentă la Asociațiune.

V. Ce privesce chestiunea facerii și multiplicării *portretelor* persoanelor mai alese din istoria Românilor secțiunea istorică crede mai corespunzător scopurilor urmărite de Asociațiune, dacă, în loc de portrete litografiate se vor elabora din partea diferitelor secțiuni *biografii* instructive de ale diferiților nostri bărbați binemeritați, cari biografii să se publice în „Biblioteca poporală a Asociațiunii". Aceste broșuri pot cuprinde și eventuale icoane ale bărbaților despre cari se tractează în biografie.

VI. Referitor la *Dicționarul toponomastic* prim-secretarul Asociațiunii este poftit să țină în evidență afacerea aceasta, susținênd legăturile cu societatea geografică română și luând îndeosebi informațiuni cu privire la soiul datelor, ce sunt a se aduna pentru compunerea acelui dicționar; iar cât privesce însași adunarea datelor geografice etc., aceea să se facă deodată cu adunarea datelor pentru trebuințele secțiunii școlare și economice.

VII. Între agendele curente ale secțiunii istorice se mai numără:

a) Chestia *aniversării descălecării Romanilor* în Dacia, care se studiază de către dl membru Vasilie Goldiș;

b) Chestia cererii societății *„Architektenverein"* din Viena, ca Asociațiunea să adune fotografii de case românesci spre a fi reproduse în opul *„Casa țerănească în Austro-Ungaria"* („Das Bauernhaus in Österreich-Ungarn") — este încredințată spre studiare membrului secțiunii, dl Nicolau Togan;

c) Elaborarea unui *plan detailat de acțiune* pe seama secției este încredințată dlui membru Silvestru Moldovan.

VIII. Secțiunea a recensat prin membrul seu, dl Nicolau Togan, operatul *„Icoane din viața Grecilor vechi"* de Victor Lazăr, care operat a fost publicat în 2 broșuri (8 și 9) ale „Bibliotecii poporale a Asociațiunii".

Sibiiu, în 19 Iulie n. 1904.

Dr. E. Miron Cristea m. p.,
referent.

Adnexul 4.

Nr. 746—1904.

APEL

pentru întemeierea unui museu istoric-etnografic românesc în Sibiiu.

Ori-ce popor consciu, cu tendenţă de a pune temelii tari viitorului său şi de a-şi asigura o desvoltare sănătoasă a individualităţii sale etnice, este dator *a se cunoasce pe sine* din toate punctele de vedere.

Fără acest puternic factor al cunoascerii de sine suntem lipsiţi de busola, care să îndrepteze spre o ţintă sigură toate manifestaţiunile vieţii noastre publice.

Multe şi variate sunt mijloacele pentru a ne cunoasce, şi între acestea loc de frunte ocupă şi instituţiunea culturală: *„Museul istoric şi etnografic“*.

Numeroase alte trebuinţe neamânavere au împedecat până acuma pe factorii nostri competenţi dela înfiinţarea acestei instituţiuni culturale de primul rang.

În anul acesta — cu ajutorul lui Dumneḑeu şi spre bucuria generală — se va termina frumosul edificiu al *„Museului“*; şi astfel poporul român va avé mângăerea a fi făcut începutul pentru crearea unei noue instituţiuni din cele mai importante.

Este deci sosit timpul, ca să ne gândim şi la cuvenita înzestrare şi aranjare a acestei case.

În două direcţiuni va trebuí să se desvoalte această instituţiune.

Una, care să se extindă asupra trecutului nostru. Acest trecut — oricât a fost de vitreg — totuşi cuprinde pentru noi multe momente înălţătoare, cari formează nu numai nisce plăcute amintiri, ci mai ales şi un isvor de încredere în puterile proprii şi de speranţe în un viitor mai bun.

Chiar secularele suferinţe ne sunt un îndemn puternic de stăruinţe pentru idealuri, un factor puternic pentru nutrirea spiritului naţional.

Deoparte deci trebue să ocupe loc în această secţiune istorică toate obiectele, chemate a ne reamintí momente din viaţa bărbaţilor nostri mari şi providenţiali şi din faptele măreţe ale trecutului nostru; iar de altă parte trebue să afle aicia loc tot, ce se refere la traiul original şi patriarchal al poporului nostru, şi mai ales uneltele, sculele şi obiectele, cari încep a dispăré, făcênd loc înoirilor influinţate de civilisaţiunea, care străbate în cele mai ascunse colţuri ale vieţii popoarelor.

Astfel museul va devení deoparte un adevărat altar pentru cultivarea tradiţiunilor naţionale, un adevărat templu pentru conservarea urmelor despre vechiul traiu şi despre stadiul cultural al părinţilor şi strămoşilor nostri, şi preste tot pentru păstrarea tuturor reliquiilor dela înaintaşi, cari pentru noi trebue să formeze o scumpă moştenire.

Cursul natural al progresului nu se poate oprí; el schimbă în calea sa mult viaţa popoarelor.

Desvoltarea unui popor însă numai atunci este normală și sănătoasă, când înaintarea se basează pe temeliile probate ale trecutului, ținênd cont de toate însușirile sufletesci și trupesci, cari formează ereditatea dela antecesori.

In acest scop trebue deci să culegem, să păstrăm încă până mai e timp tot ceea-ce este amenințat să dispară pentru totdeauna. Necesitatea devine cu atât mai iminentă, cu cât suntem expuși la mai multe influințe străine, cari iute corcesc traiul unui popor, aplicat spre imitarea lucrurilor observate la străini.

O a doua secțiune a museului nostru are să ne presenteze o instructivă icoană etnografică despre întreagă viața actuală a poporului nostru în toți ramii ei de manifestațiune, scoțênd îndeosebi la iveală acele note, cari caracterisează traiul specific al poporului românesc, cari formează cuintesența individualității sale etnice, cu un cuvênt toate productele, cari denoată însușirile sufletesci și trupesci mai marcante ale poporului, și manifestațiunile caracteristice ale cugetării, lucrării și ale întregei sale vieți. Nu pot fi uitate credințele, datinile, obiceiurile la ocasii triste și vesele, cântări, dansuri, musică, portul, obiecte de folos, de lux, și toate particularitățile topografice, de interes, fie istoric, romantic, etc.

Cunoascerea în păturí cât mai largi a creațiunilor spiritului românesc, a productelor de industrie și artă română, nu numai va mări încrederea în puterile și talentele poporului, va deștepta o mândrie națională, ci — salvând multe dintre productele noastre cele mai artistice din gura înstrăinării, — va mijloci, ca — păstrând fondul original și poporal al acelor producte, — să dăm culturii noastre ulterioare o desvoltare isvorîtă din pământul propriu, să desvoltăm și perfecționăm productele în forma veche, în stilul românesc.

Trecutul nostru, deși bimilenar, a păstrat posterității puțin de tot. Soartea vitregă, la care a fost expus cercatul popor român, și ne mai auditele tempestăți, câte au trecut preste capul lui, au nimicit aproape toate urmele acestui trecut.

Cu atât mai prețioase trebue să ne fie acele lucruri, câte se vor mai fi aflând prin diferite părți și pe la diferiți inși.

Viața actuală a poporului nostru cuprinde însă momente prea interesante, varii și atrăgătoare, cari pot să-l presenteze în fața lumii ca pe un popor încărcat de multe însușiri și daruri impunătoare, să-i mărească stima și respectul în fața străinilor; iar pe el să-l îndemne a ține cu îndoită tărie la tot ce este al său.

* * *

Mânecând deci dela aceste adevěruri, avem cu toții datorința a desvolta, mai ales acum la început, cea mai vie activitate pentru înzestrarea cuvenită a museului nostru istoric și etnografic.

Cei-ce posed obiecte de valoare istorică, păstrate din trecutul poporului nostru mai apropiat sau mai îndepărtat, să se grăbească deci a

le depune în acest museu, unde vor deveni aceea-ce trebue să fie: un mijloc de întărire a conscienței naționale și un bun comun al neamului întreg.

Iară alții să ofere museului tot felul de scule de proveniență românească, cari merită a face parte din colecțiunile unui museu național, și a căror privire ar face cinste neamului, ori obiecte, cari presintă ceva caracteristic din viața poporului nostru.

In această privință fie-cine poate face museului un serviciu neprețuit, căci adese-ori și în cele mai de jos straturi ale poporului aflăm obiecte aproape fără nici o valoare reală, dară foarte prețioase din punct de vedere istoric, archeologic și etnografic, căci sunt semnele caracteristice ale unei vieți patriarchale în apunere.

Ar trebui să nu existe cărturar român, care să nu se grăbească a căuta, a câștiga, a procura și trimite ceva pentru museul etnografic, mai ales acum, când acela se află în formare și astfel dela toți fiii inteligenți ai neamului așteaptă cuvenita împodobire și completare, spre a puté deveni cât mai curênd o adevĕrată oglindă fidelă a poporului nostru din patrie, o adevĕrată casă românească, care cu deplină încredere să poată deschide ușile sale ori-și-cui.

Din ședința Comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiiu la 28 Iulie 1904.

Adnexul 4 a)

Ad Nr. 746—1904.

PUNCTE DE ORIENTARE

cu privire la întemeierea museului istoric-etnografic român.

A. Secția istorică.

I.

În secțiunea istorică se vor grupa toate acele obiecte, ce se vor afla din trecutul poporului, fie acelea pietri, cărămidi antice și de interes, inscripții, monede, statue, fie arme, scule de ale bărbaților mari și vestiți, beliduci, literați, poeți, archierei, conducĕtori politici etc. Fotografii, desemnuri de ale locurilor de interes istoric, ruine; casele, unde s'au născut oamenii nostri mari, lucrările lor, scrisori, monograme, etc.

II.

Biserica. Considerând importanța deosebită a bisericei române pentru existența poporului nostru se impune necesitatea a aduce la Sibiiu una

din bisericuţele de lemn mai caracteristice, a o reconstruí pe un teren corĕspunzĕtor d. e. în curtea museului, şi a aranja internul ei cu tot felul de vase, odoare, cărţi, icoane şi preste tot cu o colecţie de obiecte sfinte pentru trecutul nostru de mare interes. Aici s'ar puté aşeda şi colecţiile de manuscripte şi cărţi rituale, etc., adunate din parochiile române (Veḑi o asemenea biserică reprodusă la Karl Atz „Die kristliche Kunst in Wort und Bild“ pag. 281 din Veresmort (Vörösmarkt). Tot aici s'ar puté păstra mulţime de alte obiecte din viaţa noastră religioasă: de sculptură, pictură, etc. Cruci din cimiteriu, etc. Pănă să se afle o asemenea biserică, se adună numai obiectele bisericesci.

B. Secţia etnografică.

I.

Casa ţĕrănească. a) Desemnuri, fotografii sau miniaturi despre planul general al caselor ţĕrănesci din diferite locuri după sistemul vechiu şi original, cu indicarea edificiilor economice, îngrăditurilor, etc. Apoi împărţirea odăilor şi a despărţĕmintelor economice, obiectele principale din ele, aşeḑarea lor obicinuită. Porţi, portiţe, uşciori etc. Descrierea lor cu numirea originală a tuturor părţilor.

b) Intocmirea internă. Mobile: pat, masă, scaune, laviţă, poliţă, ladă, almariu, cuieriu, feşnice, icoane, etc. Apoi vase, blide, cofe, doniţe, sălăriţe şi tot felul de obiecte din casă.

Firesce se aleg obiectele cele mai caracteristice. La fie-care se însemnă numirea poporală.

II.

Industria de casă. Aceasta trebue să formeze una din apartamentele cele mai însemnate ale museului, dat fiind, că atât Românul cât şi Romînca sunt meşteri priceputi în confecţionarea de multe lucrări artistice. Aci aparţin tot felul de produse ale industriei de casă, uneltele pentru confecţionarea lor şi materia, din care se fac, în toate stadiile ei de prelucrare. Unelte de tors, ţesut, împletit, etc.

O colecţie de mare valoare formează pentru această parte a museului neîntrecutele modele de cusături şi ţesĕturi românesci colectate de „Reuniunea de agricultură din comitatul Sibiiului“, şi câte un exemplar din albumurile pregătite şi edate de ea. Reuniunile noastre de femei asemenea dispun de colecţii interesante de asemenea natură.

III.

Porturi. Un despărţĕmênt valoros al acestei secţiuni trebue să formeze variatul şi frumosul nostru port naţional de prin toate ţinuturile. Modele în mărime naturală se recer pentru a presenta după toată cuviinţa acest port. Aici este locul şi pentru „păpuşile“ dăruite din diferite părţi „Reuniunei de agricultură din comitatul Sibiiului“.

Din dăruiri dela diferiţi particulari cu inimă, uşor s'ar puté colecta şi în câte un singur sat un model de port bărbătesc, altul de fată, de

nevastă, copii, etc., cari sunt mai caracteristice. Bijuterii țărănesci: cercei, mărgele, salbe, inele, ținte, etc.

In legătură cu această secțiune se va face apoi și un „Album colorat" de costume naționale românesci; mai ales, că în această privință stă la dispoziție și o sumă de 400 cor. votată în adunarea generală dela 1902.

IV.

Obiecte, ce privesc *pregătirea mâncărilor*, etc. Vatră, ceaon, cârpător, etc. Descrierea mâncărilor naționale și a beuturilor obicinuite. Timpul de mâncare.

V.

Obiecte, ce se folosesc la *felurite ocasiuni:* nascere, botez, cununie, înmormêntări, etc., sĕrbători, seceriș, etc. Stea, Crai, Țurcă, jocuri. O colecție de ouĕ impistrite (încondeiate), etc. Doftorii, boscoane și alte asemenea rêndueli cu descrierea diferitelor datini, credințe, superstiții și descântece etc.

VI.

Musică. Dansuri. Toate instrumentele de musică în us: dela frunză, trișcă, flueră, fluer, tulnic, cimpoi, drimbe, cetera, până la cele mai perfecte.

Cântece, strigături. Reproduceri fonografice. Descrierea dansurilor naționale. Fotografii. Reproduceri kinematografice, etc.

VII.

Obiecte din toate *ocupațiunile* poporului român:

a) Lucruri din viața *păstorilor* dela stână, târlă. Intocmirea acestora în miniatură. Uneltele și vasele lor. Semnele pentru înfierarea vitelor. Rĕvașuri, numiri de vite, câni.

Descrierea traiului lor.

b) Unelte de *pescărit.* Luntre, crâsnic, leșnic, halău, vêrșe, sac, unghiță, făcii cu furcuțe. Peștii din apele noastre, numirea lor.

c) Instrumente de *vênat.* Puști, pistoale, țiitoare de praf, etc. Unelte de prins paseri. Mâța de prins șoareci, etc.

d) Unelte de *băieș*, de spălat aurul, etc. Steampuri în miniatură. Din viața plutașilor.

e) Tot felul de unelte *agronomice* în us.

De mare valoare etnografică devin unelte primitive, cari încep a eși din folosință.

VIII.

Tipuri caracteristice de Români, cu fețe expresive: Munteni, țĕrani, moți, țopi, etc. Pictură, fotografii, etc. Structura corpului, pielea, ochii, pĕr, etc. Defecte corporale mai obicinuite. Gușați. Statistica sporirei. Măsurări antropologice, făcute de experți.

IX.

Producte limbistice. Poveşti, basme, strigături, bocete, colinde, descântece, cimilituri, gâcituri, proverbe. Datini la diferite ţile calendaristice şi ocasiuni. Credinţe, superstiţii, boscoane, etc.

X.

Fotografii, desemnuri de comune însemnate, ţinuturi romantice, edificii monumentale, biserici, şcoale, etc. Monografii. Morminte.

Din şedinţa Comitetului central al Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român, ţinută în Sibiiu la 28 Iulie 1904.

Adnexul 5.

Nr. 747—1904.

RAPORT

despre activitatea secţiunii sciinţifice în cursul anului 1903/4, presentat în şedinţa plenară din 6/19 Iulie 1904.

I. Secţiunea sciinţifică a ţinut în decursul anului *2 şedinţe*, una în Braşov la 17/30 Maiu a. c. şi alta în Sibiiu la 5/18 Iulie a. c.

II. Numĕrul *membrilor ordinari* ai secţiunii este complet.

Membrul corespondent *Victor Borlan* încă nu s'a pronunţat cu privire la acceptarea sau neacceptarea alegerii sale.

Secţiunea recomandă şedinţei plenare, ca în anul acesta să fie ales nou membru corespondent domnul *Dr. Stefan Erdélyi*, medic în Orăştie, bine cunoscut la noi în urma scrierilor sale higienice de valoare.

III. Referitor la *aparatul de proiecţiune* şi folosirea lui (Skiopticonul) secţiunea recomandă a se lua la cunoscinţă Raportul aclus al dlui A. Ciortea şi

a) să se voteze pe lângă suma rĕmasă din anul trecut încă K 500·— *pentru procurarea a două aparate noue şi diapozitivele* trebuincioase pentru a se pregăti astfel 4 prelegeri;

b) să se publice spre desărcinarea dlui A. Ciortea *darea de seamă* despre sumele încassate şi folosite în ocasiunea prelegerilor;

c) să se procure un *aparat pe seama şcoalei civile de fete*;

d) *pentru sala Museului Asociaţiunii* să se procure, la timpul seu, un aparat *Kinematograf* cu cele necesare în valoare de circa K 2000·—.

e) pentru casul instalării acestui aparat On. Comitet central va exmite pe cheltuiala Asociaţiunii pe dl Ciortea la Budapesta pe 1—2 ţile pentru *a studia aranjamentul dela „Urania“*.

IV. *Pentru ridicarea stării higienice a poporului* secţiunea propune:

să se publice *un concurs* pentru următoarea lucrare: *Higiena şi economia casnică a femeii române.* Lucrarea va cuprinde 3 părţi: I. *Locuinţa*, II. *Legumăritul*, III. *Pregătirea mâncărilor* şi fie-care parte să fie lucrată după planul schiţat de secţiune. Terminul concursului să fie pe ultima Maiu 1905.

Premiul pentru casul când toate 3 părţile vor fi lucrate într'una să fie de K 400·—; când însă lucrarea va fi numai parţială, premiul pentru partea I şi II va fi de câte K 100·— iar pentru partea III va fi de K 200·—.

Suma să se ia în budgetul anului viitor.

V. Lucrarea dlui Simeon Stoica: *Difteria şi Tuberculosa*, revĕdută ad Nr. 258 al Asociaţiunii, secţiunea propune să fie publicată de Asociaţiune.

VI. Lucrările: *Chemia în viaţa omenească*, de A. Vlaicu şi *Despre bureţi*, de Dr. A. Cheţianu, fiind acum sub transcriere, se vor presenta în timpul cel mai scurt.

VII. Recensiunile scrierilor: 1. *Igiena şcolară*, de Dr. Ilie Beu, recensiune de S. Stoica, 2. *Cartea sănĕtăţii*, de Dr. St. Erdélyi, recensiune de S. Stoica, 3. *Învĕţămêntul practic din istoria naturală*, de Iuliu Vuia, recensiune de Dr. A. Cheţianu, 4. *Carte de învĕţătură pentru şcoalele de repetiţiune economice*, de Iuliu Vuia, recensiune de A. Vlaicu — să se publice în „Transilvania“, iar Onor. comitet central să procure 50 exempl. din cartea sănĕtăţii şi 100 exemplare din Igiena şcolară pentru distribuire ca premii şi să intervină pentru întroducerea acestor cărţi utile ca manuale în institutele concernente.

VIII. *Budgetul* să rĕmână în cadrul vechiu, afară de sumele reclamate acum prin decisiunile anterioare; iar restul din suma votată să se asemneze la secţiune.

IX. In legătură cu decisiunea secţiunii sciinţifice din 17/30 Maiu a. c. punct IV, 1. referitoare la *chestiunea secretarului I* al Asociaţiunii secţiunea învită pe toate celelalte secţiuni, ca — în considerarea adevĕratelor interese binepricepute ale Asociaţiunii, pentru care dl Dr. C. Diaconovich şi-a câştigat merite însemnate netăgăduite prin prestaţiunile DSale excelente în toate privinţele şi întru fericita şi grabnica resolvare a problemelor şi lucrărilor mari iniţiate şi conduse cu atâta dibăcie de DSa, — împreună să adresăm dlui Dr. C. Diaconovich rugarea, să rĕmână şi mai departe în postul de prim-secretar şi să nu detragă Asociaţiunii serviciile Dsale atât de preţioase tocmai acum, când ea are mai mare trebuinţă de ele; iar Onor. comitet să fie rugat a face tot posibilul, ca dl Dr. Diaconovich să fie reţinut în serviciul Asociaţiunii sub ori-ce împrejurări.

Braşov, 6/19 Iulie 1904.

Simeon Stoica m. p.,
president.

Arseniu Vlaicu m. p.,
referent.

Adnexul 6.

Nr. 808—1904.

RAPORTUL SECȚIUNII ȘCOLARE.

Onorată ședință plenară!

Secțiunea școlară s'a întrunit în decursul anului expirat în două ședințe, la 24 Aprile și 18 Iulie a. c.

În aceste întruniri, luând de basă hârtia prim-secretarului Asociațiunii dto 7 Martie a. c. Nr. 267, în care se înșiră chestiunile, ce acestei secțiuni i-se impun, a adus mai multe hotărîri dintre cari cele ce reclamă aprobarea plenului le presintă în următoarele:

1. *Planul de lucrare.* Între marginile agendelor, cari îi sunt secțiunii școlare avisate prin §. 14 al Regulamentului general, aceasta și-a fost formulat un plan de acțiune provisor încă în 1901. Până acum n'a avut motiv pentru modificarea aceluia, de-oare-ce nu s'a simțit trebuința. În urma învitării prim-secretarului din 7 Martie a. c. deși agendele secțiunei școlare sunt destul de circumstanțial determinate în §. 14 și 28 ai Regulamentului general, dacă totuși se cere un plan și mai detailat și specificat pentru secțiunea școlară, pentru o mai bună orientare secțiunea a credut ca rămânênd deocamdată între marginile Regulamentului să presinte următoarele întregiri în planul de acțiune pentru cel mai apropiat viitor.

a) Compunerea unei statistice a învețământului și educațiunei poporului român de sub coroana Sf. Stefan.

Începutul s'a făcut prin scoaterea la lumină a datelor din singuraticile municipii locuite de Români, cari sunt publicate de membrul secțiunii I. F. Negruțiu în Nr. III. al organului Asociațiunii din anul curent.

Culegerea datelor pentru statistica proiectată credem a se putea face din rapoartele ce diferitele autorități susținătoare de școli le fac și ar trebui să le facă despre institutele de educațiune ce le au, eventual deodată cu proiectata lucrare a secțiunii istorice referitoare la dicționarul geografic și îndeosebi cu proiectata statistică a secțiunii economice despre starea economică a poporului român. Datele asupra cărora secțiunea crede a se extinde le-a cuprins în 5 conspecte presentate și aprobate în 1902 de plenul secțiunilor. Fiind învețământul poporului nostru grupat după cele două confesiuni secția a însărcinat pe membrul I. F. Negruțiu cu adunarea datelor recerute dela institutele greco-catolice, iar pe Dr. I. Stroia cu datele privitoare la institutele gr.-orientale.

Ca aceasta statistică să se poată face va trebui a se dispune tipărirea blanchetelor recerute și apoi să se recerce și din partea comitetului central toate autoritățile noastre bisericesci (consistorii și ordinariate) cari susțin școale de ori-ce categorie, apoi reuniunile și conferențele învețătoresci, ca în scopul ce urmărim, cu privire la cultura poporului român, să ne și dee datele cuprinse în conspectele amintite.

Fiind o astfel de statistică împreunată cu mari greutăți cu deosebire între împrejurările și susceptibilitățile poporului nostru, lipsit de o organisație unitară baremi în cele culturale, suntem de părere a se face numai din 5 în 5 ani. Folosul netăgăduit ar fi, că ne presintă din timp în timp o icoană a stării noastre culturale și comparate aceste stări din 5 în 5 ani ne va arăta lipsele și pericolele ce năpustesc propășirea noastră culturală. Dacă plenul secțiunilor împărtășesce vederile aceste și este de acord a se lua în planul de acțiune al secțiunii școlare, propunem:

Plenul secțiunilor primesce în planul de acțiune al secțiunii școlare facerea unei statistice a învățământului și educațiunii poporului român de sub coroana Sf. Stefan la finea anului 1903/4 și va intreveni la comitetul central pentru tipărirea blanchetelor de lipsă.

b) O altă chestie pe care secțiunea școlară o presintă plenului spre a fi primită în planul de acțiune este: *Reorganisația școalelor de repetiție și de adulți.*

În vederea situațiunei din ḑi în ḑi tot mai îngrijitoare, ce se prepară școalelor noastre primare și prin aceasta culturei noastre naționale, apoi experiența tristă, că la poporul nostru, mai fără deosebire, școala de repetiție și de adulți există numai în idee și e lipsită de o organisație corespunḑătoare scopului adevărat, ce trebue să-l urmărească aceste școale în sinul poporului român, secțiunea a creḑut, că e o trebuință de urgență a lua în programul seu de acțiune și organisarea școalelor de repetiție și adulți. Spre acest scop se recere stabilirea unui plan de învățământ, între marginile planului ministerial, care să corespundă necesităților culturale ale poporului nostru, iar pe basa acestui plan de învățământ e necesar a se pregăti un proiect de carte de cetire pentru aceste școale, care apoi executat de secții, să constitue o lectură potrivită și să formeze basa învățământului în școalele de repetiție. Materiile de lectură pentru aceasta carte se vor lua din literatura deja existentă sau se vor prelucra de membrii tuturor secțiilor fie-care în sfera sa. Prin aceasta secțiile ar îndeplini o lucrare de mare folos pentru școalele de repetiție și adulți. Cu compunerea acestui proiect să însărcinează membrul Gr. Pletos.

Dacă plenul secțiilor consimte cu aceasta lucrare propunem să se primească în planul de acțiune al secții școlare, care apoi la timpul seu va veni cu propuneri concrete.

c) Lectură privată pentru tinerimea școlară și adultă.

Împrejurarea, că la poporul nostru încă nu s'a creat o bibliotecă cu menițiunea a da tineretului școlar și adult o lectură privată potrivită și cât se poate de eftină, (o singură încercare s'a făcut de librăria Ciurcu prin biblioteca copiilor apărută în 30 numeri, care, durere, prin moartea lui Ciurcu a încetat) secțiunea a creḑut a lua în planul seu de lucru și inițiarea unei biblioteci pentru tinerimea școlară și adultă. Spre acest

scop fie-care membru al secţii şcolare primesce asupra sa sarcina în decursul anului curent a pregăti 5 astfel de scrieri fie din literatura deja existentă, fie proprii, cari tipărite să nu se extindă peste 6—8 pagini tipărite formatul bibliotecii Asociaţiunii. Acestre scrieri, se înţelege, din toate punctele de vedere acomodate gradului de apercepţiune al tineretului, cetite şi primite de secţiune şi de plen să se tipărească de Asociaţiune sub numirea „Biblioteca Asociaţiunii pentru tineret". Preţul fie-cărui număr să nu treacă peste 10 fil. O astfel de lectură potrivită şi eftină nu va rămâné fără efectul dorit. Ea va pregăti gustul şi râvna poporului pentru productele literare.

Propunem deci a primí iniţiarea unei biblioteci pentru tineret în ediţiunea Asociaţiunii în planul de acţiune al secţiunii şcolare.

2. Afacerea înfiinţării unei preparandii de fete sulevată din nou prin hârtia prim-secretarului amintită mai sus a format obiect de discuţie în doue şedinţe. Resultatul discuţiilor e convingerea, că înfiinţarea unei preparandii de fete se presintă tocmai în timpul de faţă nerealisabilă şi neoportună. O astfel de preparandie ar reclama cel puţin 12 până la 15 mii de coroane, mijloace, de cari Asociaţiunea nu dispune. Întemeerea şi conducerea acestui pedagogiu sub împrejurările actuale şi sub dispoşiţiile legii ar puté fi concredute numai uneia dintre confesiuni, ceea-ce iar e împreunat cu diferite inconveniente. Să nu se treacă însă cu vederea nici împrejurarea, că contingentul de învĕţătoare, deşí încă puţin la număr, ce până acum avem, întimpină pretutindenea nespuse greutăţi la definitivarea lui. Pe lângă acestea după observările anilor din urmă se poate constata că în anii din urmă contingentul de tineri în seminariile pedagogice este pretutindenea aşa de mult în crescere, încât în vre-o câţiva ani nu vom avé unde plasa pe acestia.

În urma acestora secţiunea şcolară propune: ideea înfiinţării unei preparandii de fete se abandonează până când aceasta instituţie nu se va recere absolut prin necesităţile ţilei.

3. Prin hârtia sus amintită a prim-secretarului s'a sulevat şi chestiunea bibliotecilor poporale ale despărţĕmintelor şi cele ambulante. Un studiu amĕnunţit asupra lor nu s'a putut face deoare-ce numai despre puţine biblioteci s'au putut câştiga date. Luând de basă însă experienţele câştigate cu bibliotecile ambulante, cari compuse din un număr mai mare de scrieri, împărţite în secţii, menite a circula pe rênd din comună în comună, secţiunea a ajuns la convingerea, că acestea biblioteci nu-şi pot ajunge scopul, fiind transportarea lor din comună în comună împreunată cu o mulţime de inconveniente. Pe lângă acestea gustul şi rêvna poporului nostru de a cetí âncă nu sunt aşa desvoltate ca să necesiteze biblioteci bogate şi apoi să şi recompenseze prin folosul lor cheltuelile şi neajunsurile mari şi nenumĕrate împreunate cu formarea şi administrarea ăstorfel de biblioteci ambulante. Pe lângă acestea să nu se treacă cu vederea că poporul nostru în general încă nu e accesi-

bil pentru opuri mai mari ci mai mult pentru o lectură mai restrînsă şi uşoară. O astfel de lectură ofer cu deosebire bibliotecile de popularisare, ivite şi la poporul nostru în timpnl din urmă în număr tot mai mare. Dacă de aici înainte în loc de biblioteci ambulante, mai vaste şi astfel şi mai costisitoare, nu prea în raport cu modestele noastre puteri materiale, s'ar forma şi întemeia pe rând, cu deosebire în comunele cu agenturi, biblioteci mai restrînse, mai modeste la început, compuse din numerii bibliotecilor de popularisare mai reuşiţi şi corĕspunqĕtori, atunci mai mult ar ajunge Asociaţiunea prin instituţiunea bibliotecilor sale poporale.

Pentru a veni despărţĕmintelor în ajutor la înfiinţarea de biblioteci poporale, din partea Asociaţiunii s'a compus încă în 1899 un repertoriu bibliografic, care să conţină scrierile vrednice a face parte din o bibliotecă poporală. Acest repertoriu, publicat în 1900 în organul Asociaţiunii e cu mult prea vast, conţine scrieri cari cu siguranţă nu pot învita poporul la lectura lor, unele sunt atât de vaste încât nici vorbă nu poate fi a forma lectură potrivită pentru publicul cetitor dela ţeară, care n'are pentru opuri vaste nici timpul şi nici capacitatea recerută, pe lângă aceasta literaturei folcloristice i-s'a dat o colosală atenţie faţă de literatura economică de atâta valoare pentru ţĕran.

Creqênd secţiunea şcolară de necesar a se înfiinţa de aici încolo cu predilecţie biblioteci mai restrînse, constătătoare din opuri mai mici şi mai acomodate priceperei şi trebuinţelor poporului dela sate, a compus un repertoriu bibliografic mai restrîns, în care s'au cuprins cu deosebire scrierile mai reuşite şi eftine din bibliotecile de popularisare. În felul acesta se face posibil, cu spese relativ foarte mici, în timp de vre-o câţi-va ani a provedé un şir însemnat de comune cu biblioteci poporale stabile. Premiţênd aceste secţiunea îşi permite a face următoarele propuneri:

a) Pentru viitor să se abandoneze înfiinţarea bibliotecilor ambulante, şi în loc de aceste să se recomande despărţĕmintelor înfiinţarea de biblioteci stabile pe lângă fie-care agentură fie la început cât de restrîns numĕrul opurilor ce se procură;

b) Pentru a veni în ajutor despărţĕmintelor la înfiinţarea ăstorfel de biblioteci, repertoriul bibliografic alăturat la protocolul secţiunii şcolare din 18 Iulie a. c. să se publice în organul Asociaţiunii spre orientare asupra opurilor mai necesare pentru popor.

4. În fine, ca secţiunea şcolară să-şi aibă şi ea membri corespondenţi receruţi, se face propunerea a se alege de membri corespondenţi: dnii Dr. Vas. Bologa, dir. şcoalei civ. a Asoc. şi Dr. George Popoviciu, prot. Lugojului.

Sibiiu, 18 Iulie 1904.

Dr. Ioan Stroia,
ref. secţ. şcolare.

Adnexul 7.

Nr. 807—1904.

RAPORTUL

secțiunii economice a Asociațiunii despre activitatea sa în anul de gestiune 1903/4.

Onorată ședință plenară!

Conform aliniatului *d)* din § 32 al „Regulamentului general al secțiunilor sciințifice-literare ale Asociațiunii" îmi iau voia a face următorul raport despre activitatea secțiunii economice în anul 1903/4.

Secțiunea a ținut, în conformitate cu prescrisele §-ului 25 din Regulament, 2 ședințe: prima în 23 Aprilie n. și a doua în 18 Iulie n. a. c.

În aceste 2 ședințe secțiunea a stăruit să corespundă chemării sale normate în §§ 15 și 28 ai Regulamentului, cum și decisiunilor ce o privesc ale ședinței plenare din 1/14 Iulie 1903 și ale adunării generale ultime a Asociațiunii. Indeosebi:

I. În ședința dela 23 Aprilie a. c. a revenit asupra programului său de acțiune stabilit în ședința dela 19 Februarie 1902, care cuprindea următoarele 4 puncte:

1. *Culegerea datelor statistice cu privire la starea economică a Românilor din patrie.*

2. *Inițiarea de scrieri poporale din domeniul feluritelor ramure ale economiei naționale.*

3. *Urmărirea literaturei economice, mai ales a celei publicate în limba română.*

4. *Inițiarea înființării unei școale agricole românesci.*

Acest program a fost completat în ședința secțiunii dela 23 Aprilie a. c. cu următoarele 7 puncte:

5. *Studiarea chestiunii școalelor economice de repetiție. În legătură cu aceasta cualificarea învățătorilor pentru aceste școale.*

6. *Chestiunea prelegerilor economice împreunate cu demonstrațiuni practice și a cursurilor de industrie agricolă pentru popor.*

În legătură cu aceasta chestiunea formării de specialiști în toți ramii agriculturii și pentru industria agricolă.

7. *Chestiunea aranjării unei exposiții generale și a exposițiilor în despărțemintele Asociațiunii cu ocasiunea adunărilor cercuale.*

8. *Studiarea chestiunii socialismului.*

9. *Studiarea modului de a se delătura pedecile ce se pun în calea înființării Reuniunilor agricole românesci.*

10. *Studiarea chestiunii emigrărilor.*

11. *Studiarea terminologiei financiare usitată de present la băncile românesci din țeară și în cercurile clientelei lor și publicarea unui dicționar special al terminologiei financiare române.*

II. Mai toți membrii secțiunii însărcinați cu studiarea diferitelor chestiuni luate în programul de acțiune și-au început lucrările și o parte din ei au presentat rapoarte și propuneri în causă, anume:

1. Conform punct. *b*) al decisiunii XIV din ședința plenară dela 14 Iulie anul trecut, referentul secțiunii a publicat în Nr. IV al „Transilvaniei" din 1903: *„Proiectul de chestionar pentru monografiile economice ale comunelor și cu privire la culegerea datelor statistice referitoare la starea economică a Românilor"*.

Din numëroasele puncte — potrivite îndeosebi pentru monografiile economice ale comunelor — a ales cele mai însemnate și cari totodată se și pot realisa mai ușor, presentându-le în ședința secțiunii dela 23 Aprilie a. c., care a decis ca culegerea acestor date să se facă pe basa acestui proiect și — în cât se poate — deodată cu culegerea datelor pentru lucrarea proiectată de secțiunea istorică (Dicționarul geografic) eventual deodată cu culegerea datelor referitoare la lucrările proiectate de celelalte secțiuni.

Referentul a fost însărcinat să represinte secțiunea economică în comisia secțiunilor, care eventual, va avé să redacteze chestionarul concentrat pentru culegerea datelor statistice.

Asupra chestionarului concentrat secțiunea va avé să se pronunțe la timpul seu.

Prelucrarea datelor statistice ale secțiunii economice a fost încredințată dlui Dr. C. Diaconovich și referentului.

2. Referitor la punctul al doilea din program *„Inițiarea de scrieri economice poporale din domeniul economiei"*, raportăm că s'au tipărit sub controla referentului secțiunii următoarele publicațiuni:

a) *„Grădina de legumi"*,

b) *„Cultura cucuruzului"*,

ambele lucrări foarte folositoare pentru poporul nostru, scrise de dnul I. F. Negruțiu, profesor în Blaj, și ambele cu mulțime de figuri, parte intercalate în text și parte ca adnex la fine.

c) Dl Negruțiu a mai înaintat în Iunie a. c. operatul promis: *„Impărțirea, lucrarea și îngrijirea unei moșii"*, disertațiune ținută anul trecut în ocasiunea adunării generale a Asociațiunii dela Baia-mare.

Acest operat a fost censurat de referentul secțiunii care-l recomandă a fi tipărit în Biblioteca poporală a Asociațiunii în condițiile stabilite deja pentru asemenea lucrări.

Raportul special asupra censurării operatului se aclude alăturat.

d) Dl Nicolae Pop, profesor preparandial în Blaj, a înaintat un manuscris cu titlul: *„Sădirea și cultivarea viei"*.

Lucrarea aceasta a fost dată spre censurare domnului membru al secțiunii Ioan A. de Preda, care prin raportul alăturat aici arată, că lucrarea e de un necontestat folos pentru popor; pentru a se puté publica însă ca un număr al bibliotecii poporale a Asociațiunii ea e prea volu-

minoasă şi ar trebuí prelucrată, ca să nu dea mai mult de 4—5 coale de tipar.

Ca subiecte noue s'au stabilit pentru viitorul mai apropiat următoarele patru:

e) Pământul şi îngrijirea lui;

f) Productele agricole mai rentabile pentru poporul nostru şi cultivarea lor;

g) Maşinile agricole şi folosirea lor.

h) Băncile şi poporul (tractându-se rolul băncilor pentru înaintarea poporului, modul de a face ţăranul bună întrebuinţare de împrumuturile contractate, etc.).

Dl Dr. George Maior profesor în Bucuresci, va fi rugat să lucre meteriile de sub *e)*, *f)* şi *g)*; iar pentru lucrarea de sub *h)* se va publica concurs.

Numitele materii se vor publica pe rând, cel puţin câte 2 la an.

Referentului i-s'a încredinţat studiarea mai departe a chestiunii şi recomandarea de subiecte nouĕ pentru operate pe seama „Bibliotecii poporale a Asociaţiunii".

Tot la acest loc reamintesc şi decisiunea ce s'a luat, la propunerea dlui membru Dr. C. Diaconovich, de a se studia prin membrii secţiunii: Dr. Nicolae Vecerdea şi N. Petra-Petrescu, terminologia financiară usitată la băncile noastre din ţeară şi, pe basa acestor studii, a se publica un dicţionar special al terminologiei financiare române — prin dnul Dr. C. Diaconovich.

Propunerea dlui Diaconovich în această chestiune şi primită de secţiunea economică în şedinţa sa dela 23 Aprilie a. c. se aclude.

Amintim cu o cale şi împrejurarea, că în şedinţa secţiunii dela 23 Aprilie a. c. s'a sulevat chestia, dacă nu ar fi cu scop, ca Onor. Comitet central al Asoc. să între în pertractări cu ministrul ung. de agricultură pentru o traducere mai bună a publicaţiunilor agricole oficiale.

Decisiune nu s'a luat în acest obiect.

3. Referitor la punctul al treilea din program: *„Urmărirea literaturei economice române..."* ne luăm voia a constata, că, lipsindu-ne în mare parte specialiştii, literatură economică se face puţină, dar tot se face.

Ţinênd, între altele, cont de Repertoriul bibliografic publicat în Nr. III al „Transilvaniei" din 1903, vedem că în 1902 a apărut numai o publicaţiune din ramul literaturii economice, anume: *Contabilitatea afacerilor în participaţiune, de Ioan Pricu*; în 1903 a apărut, ca manual de şcoală *Carte de învĕţătură pentru şcoalele de repetiţie economice, de Iuliu Vuia* şi câteva mici broşuri în biblioteca „Bunului Econom" ca reproducere din această foae. Dela decedarea autorului lor, Constantin P. Barcianu, biblioteca aceasta nu mai continuă.

Ca foi de specialitate *„Revista Economică"* s'a ocupat mai ales de chestiuni financiare, iar' *„Bunul Econom"* de chestiuni agricole. Celelalte

ḑiare ale noastre au adus şi ele, unele în măsură mai mare, altele în măsură mai mică, chestiuni din sfera economiei, asemenea şi calendarele.

Dintre publicaţiunile poporale de cuprins economic apărute în ultimul pătrar de secol amintim următoarele:

1. 12 publicaţiuni apărute în Biblioteca „Reuniunii de agricultură din comitatul Sibiiului".

2. 13 publicaţiuni apărute în Biblioteca „Bunul Econom" din Orăştie.

3. 6 publicaţiuni traduse în românesce şi apărute în editura ministerului de agricultură ungar.

4. Grădina de legumi şi cultura cucuruzului în „Biblioteca poporală a Asociaţiunii".

5. Câteva scrieri de diferiţi autori ca:

Prăsirea galiţelor, de N. Albani.

Pomăritul, de N. Albani.

Pomăritul, de Demetriu Comşa.

Îndreptar practic în economia rurală, de I. Baciu şi consoţi.

Cartea plugarilor, de I. Georgescu.

Economia rurală, de St. Pop.

Stupăritul, de I. Costin.

Stupăritul de A. Degan.

Stupăritul, de Dimian.

Despre legume, de N. Avram.

Viieritul, de P. Vancu.

Păzitorul de pădure, de P. Porcolab.

Despre comasări, de E. Dop.

Societăţi de cumpĕtare, de G. Aluaş.

Meseriile între Români, de B. Baiulescu.

Teoria asigurărilor asupra vieţii.

Probleme sociale şi economice.

Românii săceleni, causele decadenţei lor economice şi mijloacele de îndreptare, şi

Adam Smidt, toate de Ioan I. Lăpĕdat, etc.

În România lucrul stă cu totul altcum.

Acolo literatura economică progresează neasemĕnat mai bine decât la noi.

Reviste economice de specialitate au mai multe: agricole, viticole, horticole, de stupărit, de silvicultură, financiare, comerciale, etc. unele foarte bune dintre cari amintim:

1. Economia Naţională.
2. Agrarul.
3. Amicul agricultorului.
4. Jurnalul societăţii centrale agricole.
5. Câmpul.
6. Revista viticolă şi horticolă.

7. Revista pădurilor.
8. Creditul.
9. Curierul financiar.
10. Munca poporului.
11. Câteva buletine ale camerelor de comerciu.
12. Comerciul și Industria, etc.

Iar cărți asupra agriculturii și altor rami economici apar aproape neîntrerupt.

Între aceste se disting scrierile din *„Biblioteca Domeniului Coroanei“*, aproape 30, anume menite pentru țăran.

O publicațiune mare și de valoare necontestată, care tratează mai toți ramii agriculturii, este *„Manual de agricultură rațională“* în patru mari volume, al d-lui Dr. George Maior, profesor în București.

Altă lucrare mai însemnată pentru popor este: *„Alcătuirea unei gospodării rurale“*, *de V. S. Moga*, carte premiată de Academia Română în sesiunea din anul curent.

Scrieri anume pentru popor sunt mai multe și apar mereu. Va fi bine și cred că ne va fi dat să facem pentru altă dată un repertoriu complet al acestora.

E de trebuință să se facă acesta, pentru-că tot ce e bun acolo să putem introduce în Repertoriul menit pentru bibliotecele noastre poporale.

Pentru a puté studia mai amĕnunțit și mai cu temeiu toate publicațiunile economice apărute la noi, în Bucovina și România și pentru-ca pe basa acestui studiu să ne scim orienta mai bine, ce putem lua — în Repertoriul Bibliotecelor noastre poporale — din publicațiunile existente și din acelea cari apar succesiv, cum și că ce materii ar trebui alese ca subiecte de a fi lucrate pentru Biblioteca poporală a Asociațiunii,— aflăm că e necesar a se procura pentru Biblioteca Asociațiunii tot cea apărut pe terenul literaturei economice în limba română în ultimul pătrar de secol. Natural numai scrierile poporale, cari nu se găsesc în Biblioteca Asociațiunii.

Dar e necesar să se procure pentru Biblioteca Asociațiunii și cărți economice apărute în limba maghiară și germană.

Intre aceste:

Publicațiunile poporale din editura ministeriului de agricultură ungar;

Publicațiunile poporale germane ale Reuniunii agricole săsesci ardelene;

Publicațiunile poporale maghiare ale „Reuniunii agricole (maghiare) transilvane“.

Mai departe găsim că e necesar a se procura un ex. al ediției celei mai recente a *Catalogului* Academiei Române și un ex. al *Repertoriului* periodic ce publică bibliotecarul Academiei, ca pe basa acestora să putem urmări pas de pas publicațiunile ce apar în limba română.

După procurarea cărților susamintite și după studiarea lor, credem că e bine să facem revisiunea părții economice a repertoriului pentru bibliotecele poporale din 1900, întregindu-o cu cărțile apărute de atunci încoace.

Celelalte secțiuni, credem, că ar trebui să facă asemenea cu partea repertoriului ce cade în competența lor.

Tot la acest obiect, credem a releva că ar fi de interes să se procure pentru Asociațiune, în câte un ex. toate cărțile apărute în bibliotecele poporale publicate până acum în limba noastră și să se păstreze fie-care bibliotecă deosebit, completându-se succesiv cu cărțile ce vor mai apare în ele, ca aceste să poată fi utilisate de referenții secțiunilor.

Dar colectarea acestor biblioteci poporale presentă și din alte puncte de vedere un interes deosebit pentru începuturile noastre culturale, și Asociațiunea va face un lucru foarte bun adunându-le și păstrându-le la un loc pentru viitorime.

4. Trecem acum la punctul al patru-lea din program: „*Inițiarea înființării unei școale de agricultură*".

In ședința secțiunii economice dela 23 Aprilie a. c. această chestiune a fost apreciată în modul următor:

Trebuința școalelor agricole pentru Românii din Ardeal și Țara ungurească e atât de evidentă și simțită, încât discuție asupra ei mai nu are loc.

Popor eminamente agricol fiind, direcția unei desvoltări sănătoase și mântuitoare pe terenul agriculturii — direcție pretinsă de împrejurările noastre actuale și viitoare — ni-se va puté asigura în locul prim prin școalele agricole românesci. Și cu o școală cel puțin va trebui să începem odată.

Ce fel de școală ar trebui să înființăm, pentru-ca ea să corăspundă celor mai arzătoare trebuințe ale noastre?

La institute agricole superioare, cum sunt academiile agricole, etc., abia ne putem cugeta.

Mai tot atât de puțin ne putem cugeta și la școalele secundare agricole (de cari în Ungaria sunt patru), cari de asemenea consumă sume enorme, iar de altă parte cualifică numai aspiranți la oficii și la salare.

Cele mai corăspunzătoare trebuințelor și împrejurărilor noastre sunt fără îndoială școalele inferioare, cari au să provadă cu instrucția și mai ales cu practica necesară pe fiii agricultorului român, crescând astfel agricultori luminați, la nivelul agricultorilor altor neamuri, cari să înlocuiască agricultura rutinară de astădi cu agricultura rațională.

Astfel de școale sunt în Ungaria în total 22, din cari săsesci, cu limba de propunere germană: în Sibiiu, Bistrița, Feldioara și Mediaș.

Sunt apoi 15 diferite alte școale speciale inferioare s. e. pentru cualificarea viierilor, școale de grădinărit, de lăptărit, etc., toate foarte puțin frecuentate de tineri români (nici $2^1/_2\%$ din numărul frecventanților).

Cu o şcoală agricolă inferioară, împreunată cu o economie de model, ar trebui să facem începutul, fiind astfel de institute cele mai trebuincioase pentru poporul ţĕran, care însuşi are să ridice agricultura şi cu aceasta deodată să se ridice şi el şi să ne ridicăm toţi.

Cu asemenea şcoale s'a făcut începutul din 1902 şi în România, unde pe lângă 12 ferme ale statului s'a înfiinţat câte o şcoală practică, în cari se instruează în total 198 elevi.

Specialitatea şcoalelor este combinată după trebuinţele diferitelor regiuni; aşa pe lângă unele ferme s'a înfiinţat:

şcoală de agricultură şi lăptărie;

la altele şcoală de agricultură, pomologie, viticultură şi vinicultură;

la altele şcoală practică şi grădinărie de legumi;

la altele şcoală de arbori roditori şi viticultură, împreunată cu albinărit, etc.

Pentru-ca să vedem ce spese necesitează o şcoală practică de categoria acelora asupra cărora am insistat, mi-am tras informaţiunile necesare referitor la şcoala de instrucţiune agricolă a comitatului Sibiiu.

Trebuinţele fondului de instrucţiune economică a comitatului Sibiiu pe anul 1904 au fost stabilite astfel:

1.	Arênda edificiilor şi a pământului	K	3,330·—
2.	Salarul directorului economiei	„	2,040·—
3.	Onorarul învĕţătorului-inspector	„	300·—
4.	Simbria servitorului principal	„	520·—
5.	Simbria a 7 servitori (elevii)	„	576·—
6.	Mâncarea şi spălatul celor 8 servitori	„	2,280·—
7.	Procurarea şi ţinerea în bună stare a maşinilor şi recuisitelor	„	200·—
8.	Repararea edificiilor, curăţirea hoarnelor şi privăḑilor .	„	120·—
9.	Lucrători şi ḑileri	„	500·—
10.	Pauşal pentru încălḑit şi luminat	„	500·—
11.	Recuisite de scris, cărţi, etc.	„	100·—
12.	Asigurare, plata jitarilor şi alte spese	„	140·—
13.	Intreţinerea şcoalei de pomi a comitatului şi plantarea drumurilor comitatense, anume:		
	a) partea de arêndă la şcoala de pomi	„	240·—
	b) partea de salar a directorului	„	360·—
	c) partea de simbrie a servitorului principal	„	80·—
	d) partea de simbrie a celorlalţi 7 servitori	„	100·—
	e) partea de spese dela cost şi spălat	„	600·—
	f) material şi recuisite	„	80·—
	g) surcele de altoit şi seminţe	„	20·—
	h) lucrători şi ḑileri	„	240·—
	i) plantarea căilor comitatense	„	200·—
14.	Tantiemele directorului	„	240·—
		Total . K	12,846·—

Venitele au fost stabilite pe 1904 astfel:

1.	Din fondul de economie a comitatului	K 5,700·—
2.	Din fondul pentru construirea drumurilor comitatense .	„ 2,000·—
3.	Din fondul de arênd̦i al comitatului	„ 392·—
4.	Venitul brut al economiei	„ 4,600·—
5.	Ajutor dela bănci	„ 400·—
6.	Diferite alte întrate	„ 20·—
	Total .	K 13,112·—

Din cele amintite resultă, că întreţinerea unei şcoale practice agricole în condiţiile şcoalei de economie a comitatului Sibiiu necesitează o sumă de preste K 12,000·— anual.

Dar resursele necesare pentru o astfel de şcoală de present ne lipsesc cu totul şi aceasta e partea cea mai anevoioasă a chestiunii.

Asociaţiunea ar trebui deci să stărue înainte de toate pentru câştigarea mijloacelor trebuincioase. În acest scop ar puté face preţioase servicii şi şi-ar eternisa memoria cei-ce dispun de mijloace şi au de gând să facă fundaţiuni.

Nu există de present scop mai nobil şi mai fericitor pentru noi, ca înfiinţarea de şcoale practice de agricultură.

Agricultura depăşesce cu mult atât ca numĕr cât şi ca valoare toate celelalte ocupaţiuni ale Românilor din această ţară, ea deci trebue să formeze basa positivă a tuturor speculaţiunilor economice şi către ea trebue să se îndrepteze grija de căpetenie a tuturor.

Tocmai de aceea viitorii fundatori ar trebui să o mai rumpă cu obiceiurile şi prejudiţiile din trecut şi să se gândească mai înadins la crearea mijloacelor necesare în scopul înfiinţării şcoalelor practice de agricultură.

In generositatea acestor viitori fundatori ne punem partea de căpetenie a speranţei noastre.

Nu e îndoială însă, că şi o parte din venitele fundaţiunilor actuale s'ar putea întoarce în interesul înfiinţării şi susţinerii şcoalelor de agricultură.

Afirm de altă parte, că băncile noastre — deşi ele contribue pentru mulţime de scopuri culturale şi de binefacere — ar putea face, dar şi sunt datoare să facă — chiar în interesul prosperării lor — începutul în scopul înfiinţării şi susţinerii şcoalelor practice de agricultură. Pentru-că se tractează de sporirea puterii de producţiune şi prestaţiune a ţĕranului, care contribue mai mult la crescerea şi prosperitatea băncilor noastre.

Asociaţiunea va trebui să contribue fără îndoială şi ea cu ce poate întru ajungerea scopului.

Episcopiile, şi mai ales cele înzestrate cu pământ, cum sunt s. e. cea dela Oradea-mare şi Blaj, ar putea pune cu înlesnire la dispoziţie — fie chiar în schimbul unei sume mai modeste — pământul necesar şi, poate, şi alte mijloace.

S'ar găsí în fine doară şi comune mai bine situate în privinţa materială, cari să contribue, îndeosebi cele din cercul unde s'ar afla sediul şcoalei.

Ţinênd seamă de conclusiunile referentului, expuse în raportul său, studiarea mai departe a chestiunii a fost încredinţată în şedinţa dela 23 Aprilie a. c. dlui Parteniu Cosma, preşedinte al secţiunii noastre economice, care, nu ne îndoim, îşi va da valorosul său concurs la deslegarea acestei probleme.

5. Studiul referentului cu privire la „*Chestiunea şcoalelor economice de repetiţie şi cualificarea învĕţătorilor pentru aceste şcoale*“ se alătură la acest raport.

6. Asupra „*Chestiunii prelegerilor (conferinţelor) economice împreunate cu demonstraţiuni practice şi a cursurilor de industrie agricolă pentru popor, cum şi-a chestiunii formării de specialişti în toţi ramii agriculturii şi pentru industria agricolă*“ avem raport separat dela dl N. Petra-Petrescu, care se alătură aici, secţiunea identificându-se cu propunerele făcute de domnul Petrescu.

7. De membru corespondent secţiunea a candidat pe dl *Ioan Chirca*, absolvent al Academiei de agricultură dela Magyar-Óvár, specialist în cultura pomilor, de present notar II în Sĕlişte (lângă Sibiiu).

8. Ce privesce budgetul, el se va face în legătură cu al celorlalte secţiuni, în deosebi referitor la spesele reclamate de adunarea datelor statistice, a broşurilor economice din „Biblioteca poporală a Asociaţiunii“ şi cu privire la prelegerile poporale.

9. Sediul secţiunii, cu considerare la membrii biroului şi a maiorităţii membrilor, se stabilesce Sibiiul.

În basa acestui raport, ce se găsesce în consonanţă cu decisiunile secţiunii din şedinţele dela 23 Aprilie şi 18 Iulie a. c. presentăm următoarele propuneri:

1. Şedinţa plenară să primească proiectul de „*Chestionar pentru adunarea datelor statistice cu privire la starea economică a Românilor din patrie*“ în redactarea lui actuală.

Culegerea datelor să se facă deodată cu lucrarea proiectată de secţiunea istorică (Dicţionarul geografic), cu a celei şcolare (statistica învĕţământului) eventual de odată şi cu adunarea altor date, cari le au în prospect celelalte secţiuni.

2. Referitor la punctul al doilea din program „*Iniţiarea de scrieri economice poporale din domeniul economiei*“ să se decidă:

a) A se tipări în „Biblioteca poporală a Asociaţiunii“ operatul „*Impărţirea, lucrarea şi îngrijirea unei moşii*“.

b) Să se primească ca subiecte noue pentru viitorul mai apropiat următoarele patru:

Pământul şi îngrijirea lui;
Productele agricole mai rentabile pentru poporul nostru şi cultivarea lor;
Maşinile agricole şi folosirea lor;
Băncile şi poporul.

Dl Dr. George Maior, profesor în Bucuresci să fie rugat a lucra materiile asupra celor dintâiu trei subiecte, iar pentru lucrarea din urmă să se publice concurs.

Numitele materii se vor publica pe rênd cel puţin câte 2 la an.

Să se decidă: nu ar fi cu scop, ca On. comitet central să între în pertractări cu ministerul ung. de agricultură pentru o traducere mai bună în limba română a publicaţiunilor agricole oficioase, eventual pentru traducerea celor încă netraduse în românesce.

3. Referitor la punctul al treilea din program: „*Urmărirea literaturii economice române...*“ se recomandă On. comitet al Asociaţiunii procurarea următoarelor publicaţiuni pentru bibliotecă, încât ele nu s'ar fi procurat:

a) Cărţile din biblioteca domeniului coroanei din România;

b) Cărţile din editura „Reuniunii de agricultură din comitatul Sibiiului“;

c) Publicaţiunile din editura „Bunului Econom“;

d) Publicaţiunile poporale din editura ministerului de agricultură ungar, atât cele în limba română cât şi cele în limba maghiară;

e) Publicaţiunile germane ale „Reuniunii agricole săsesci ardelene“;

f) Publicaţiunile maghiare ale „Reuniunii agricole (maghiare) ardelene“;

g) Un ex. al ediţiunii celei mai noue a catalogului Academiei Române şi un ex. al Repertoriului ce publică bibliotecarul acelei Academii, ca pe basa acestora să putem urmări pas de pas publicaţiunile ce apar în limba română.

h) Se decide a se face revisuirea Repertoriului pentru bibliotecele poporale din 1900, lucrând fie-care secţiune partea sa şi întregindu-se cu cărţile apărute de atunci încoace;

i) Să se procure pentru Asociaţiune în câte un ex. toate cărţile apărute până acum în bibliotecele noastre poporale şi să se păstreze fie-care bibliotecă deosebit, completându-se succesiv cu cărţile ce vor mai apare în ele, ca aceste să poată fi utilisate de referenţii secţiunilor;

k) Se recomandă On. comitet central al Asociaţiunii a considera la distribuirea cărţilor cu ocasiunna adunărilor generale şi cărţile economice din bibliotecele poporale existente.

4. Referitor la punctul al patrulea din program: „*Iniţiarea înfiinţării unei şcoale de agricultură*“, să se atragă atenţiunea comitetului central al Asociaţiunii ca să stărue în direcţiunea de a îndemna pe cei-ce dispun de mijloace şi au de gând să facă fundaţiuni, să le destineze şi pentru înfiinţarea şcoalelor practice de agricultură, ca un scop cultural şi bun.

5. Referitor la „*Chestiunea şcoalelor economice de repetiţiune şi la cualificarea învĕţătorilor pentru acestea şcoale*“ se decide a fi rugat Onor. comitet central al Asociaţiunii ca acesta:

a) să facă o representaţiune la toate autorităţile noastre supreme bisericesci, ca acelea să stărue mai insistent decât până acum pentru cualificarea învĕţătorilor pe seama şcoalelor de repetiţiune economice, pentru înfiinţarea grădinilor şcolare, provederea lor cu recuisitele trebuincioase şi sistemisarea onorarelor pentru învĕţători, eventual să distribue stipendii pentru cualificarea învĕţătorilor în direcţie economică;

b) o representaţiune în chestia creării şi distribuirii de stipendii pentru cualificarea învĕţătorilor în direcţie economică să se facă şi la administraţiunea fondurilor grănițeresci din Sibiiu, Năsĕud şi Caransebeş;

c) On. comitet central al Asociaţiunii să propună adunării generale, ca suma de K 2000·— destinată în scopul ajutorării şcoalelor să o întrebuinţeze tot pentru şcoale, dar în modul arătat aici: pentru cualificarea învĕţătorilor nostri în direcţie economică, fiind cu considerare la toate despărţĕmintele şi cualificând învĕţătorii recomandaţi de organele despărţĕmintelor.

6. Referitor la „*Chestiunea prelegerilor poporale economice împreunate cu demonstraţiuni practice şi a cursurilor de industrie agricolă pentru popor, cum şi a chestiunii formării de specialişti în toţi ramii agriculturii şi pentru industria agricolă*“ se decide:

a) Şedinţa plenară a secţiunilor găsesce de trebuinţă ca pentru popor să se aranjeze prelegeri economice cu demonstraţiuni practice.

Secţia va publica prelegeri model.

b) Asociaţiunea va îndatora despărţĕmintele, ca prelegerile să se ţină în ocasia adunărilor generale cum şi prin toate agenturile.

c) Comitetul Asociaţiunii va fi rugat să aibă în deosebită vedere ca cu stipendii să ajutoreze tineri cari se vor aplica la sciinţele economice, agricultură şi industrie agricolă.

7. De *membru corespondent* secţiunea recomandă pe dl *Ioan Chirca*, absolvent al Academiei de agricultură dela Magyar-Óvár, specialist în cultura pomilor, de present notar II în Sĕlişte (lângă Sibiiu).

8. Ce privesce *budgetul* el se va face în legătură cu al celorlalte secţiuni, îndeosebi referitor la spesele ce vor fi reclamate de adunarea datelor statistice, de prelegerile poporale şi de broşurile ce vor fi să se publice în anul viitor în Biblioteca poporală a Asociaţiunii.

In fine secţiunea economică propune ca şedinţa plenară să iee la cunoscinţă:

9. *Programul de acţiune* ce secţiunea şi-a dat pentru viitorul mai apropiat.

10. Să ia la cunoscinţă că s'au tipărit în „Biblioteca poporală a Asociaţiunii“ broşurile:

a) Despre „Grădina de legumi“;

b) Despre „Cultura cucuruzului“, ambele de dl I. F. Negruțiu, prof.

11. Se iau la cunoscință dispositiunile pentru studiarea terminologiei financiare usitată de present la băncile românesci din țeară și în cercurile clientelei lor și publicarea unui dicționar special al terminologiei financiare române.

12. Se iau la cunoscință indiciile făcute de referentul secțiunii în chestia literaturei noastre economice și în chestia înființării unei școale agricole.

13. Se iau la cunoscință dispositiile în scopul studiării diferitelor puncte din programul de acțiune.

14. Se ia act, că de sediu al secțiunii economice, cu considerare la membrii biroului și ai majorității membrilor, se stabilesce Sibiiul.

Sibiiu, în 18 Iulie 1904. ***Romul Simu*** m. p.,
referentul secțiunii economice.

RAPORT

despre prelegerile poporale împreunate cu proiecțiuni ținute în lunile Faur—Maiu 1904 în despărțământul „Brașov“.

Deși adunarea generală din vara trecută votase, la propunerea făcută în ședința plenară a secțiunilor, suma de Cor. 720 pentru procurarea a trei aparate de proiecțiune și deși eram din capul locului convins din experiențele altora despre folosul instructiv al acestor prelegeri cu proiecțiuni, totuși am aflat de bine ca începutul să-l facem deocamdată numai cu un singur aparat pe teritorul despărțământului nostru.

Pentru a puté ține o astfel de prelegere, se recere, pe lângă aparat, seria de diapozitive, apoi prelegerea pentru aceste diapozitive compusă acomodat mediului și gradului de cultură a publicului și mai presus de toate se recere omul, care să priceapă bine manuarea aparatului și întreaga aranjare a unei prelegeri cu proiecțiuni.

Pe timpul, când voiam să fac primele încercări, din toate recerințele amintite nu dispuneam decât de posibilitatea de a procura trei aparate, fiind votată suma de Cor. 720; nici material de diapositive nu aveam, nici prelegeri potrivite pentru scopul ce-l urmăream, nici tovarești cu experințe pe acest teren.

Cu aceste motive voesc a mĕ justifica, că nu am insistat pentru-ca începutul să se facă deodată în toate trei centrele (Brașov, Blaj și Brad) pentru cari am fi avut să procurăm cele 3 aparate.

Astfel am procurat în luna Novembre 1903 deocamdată un singur aparat dela Feldmann G. Budapesta, transportabil și luminat cu spirt (bec Auer). — Vreme ce consultam toate cataloagele, ce-mi stăteau la dispositie pentru procurarea diapozitivelor aflu, că un fotograf cu numele Jos. Kestler din Bucuresci (Strada Polonă Nr. 236) a preparat 70 de diapozitive cu subiect din rĕsboiul pentru neatârnarea României din 1877/78, cari au și fost utilizate cu mult succes în o conferență a dlui N. P. Rășcanu, ținută

în Ploiești în 3 Maiu 1903. — Școala noastră din Brașov n'a întârdiat a și procura 28 din acestea vederi pe seama aparatului ei.

Prelegerea dlui Răscanu poate aşi fi putut-o primí dar sciam din darea de seamă făcută în ţiarele din ţară, că ea a fost concepută mai mult în spirit militar decât istoric, un lucru care prea puţin se potrivea pentru trebuinţele noastre. Am omis deci din lista celor 70 de vederi hartele câmpului de rĕsboiu şi alte detailuri militare şi am spicuit pe cele 28, cari represintă momentele cele mai importante din punct de vedere istoric. Aranjând apoi cele 28 de plăci în mod cronologic am ales din opurile lui G. Coşbuc: Povestea unei coroane de oţĕl şi Rĕsboiul nostru pentru neatârnare, 28 de pasage (1—2 pagini) tot atât de potrivite pentru respectivele plăci. — Provĕdut cu acest material, am făcut începutul prelegerilor poporale. Eu dirigeam aparatul iar un elev din clasa IV reală, G. Armăsariu din Rĕşnov, cetia cu glas puternic şi deslușit textul. Prima prelegere am ţinut-o în Braşovu-Vechiu în 28 Faur, fiind presenţi şi doi membri ai Comitetului despărţĕmêntului, dl N. Bogdan, secretar şi G. Vătăşan, bibliotecar. Notez, că eu am încunosciinţat din început Comitetul despărţĕmêntului despre planul meu, şi 5 din cele 7 prelegeri, pe cari le-am ţinut în provincie, le-am aranjat după o înţelegere avută cu Comitetul, care avisa prelegerea la agentură, şi îngrija de spesele şi aranjamentul întreg al prelegerii. Astfel trebue să-mi exprim aici deosebita mea mulţămită preşedintelui despărţĕmêntului dlui prof. A. Bârseanu, care împreună cu amintiţii domni membrii m'au însoţit la aceste 5 prelegeri şi a stăruit aşa de mult cu vorba şi cu fapta pentru crearea posibilităţii de a-mi realisa planul meu.

In acelaşi timp aflasem, că societatea maghiară pentru popularisarea sciinţelor „Urania“ din Budapesta şi-a extins activitatea sa şi asupra provinciei, compunênd 12 prelegeri poporale, pe cari le împrumută (aparat, plăci şi broşuri) pe lângă o taxă mică (vre-o 6—7 K pro prelegere) ori şi cui, cine doresce să ţină prelegeri poporale în provincie. Din aceste prelegeri eu am împrumutat 7, pe cari le am ţinut în Braşov pentru publicul inteligent, pentru şcolari, elevele internatului Reuniunii femeilor, Societatea sodalilor „Lumina“ şi numai prelegerea „Dunărea de jos“ am am utilisat-o şi în o prelegere poporală ţinută la Dêrste. Celelalte nu erau acomodate pentru publicul nostru dela sate.

Pe lângă acestea am mai compus din plăcile, ce le comandase şcoala noastră dela W. Lechner din Viena, încă o prelegere cu 30 de vederi din oraşele mai mari ale Europei, pentru cari textul l-a făcut dl prof. G. Vătăşan. Aceasta prelegere am ţinut-o împreunată cu partii din rĕsboiul din 1877/78 de 4 ori (Braşov, St. Petru, Ghimbav şi Codlea).

La prelegerile, ce le ţineam în Braşov pentru inteliginţă şi şcolari, primeam o taxă de 10—20 bani a conto broşurilor cu prelegerea. Sumele încassate apoi le întrebuinţam pentru suportarea în parte a speselor, ce le aveam cu prelegerile din provincie. Pentru a înlesní o reprivire asupra acestor prelegeri şi a face o dare de seamă despre banii administraţi, las să urmeze aici conspectul următor:

Nr. curent	Datul	Locul unde s'a ţinut prelegerea	Titula prelegerii	Autorul şi traducĕtorul	Prelegĕtor	Intrate	Eşite
1.	26/II. 1904	Braşov Gimnasiu, p. corpul did. şi cl. VIII. gim.	Babilon şi Biblie	Mahler E. traducere de A Ciortea	A. Ciortea	10·70	4·04
2.	28/II.	Braşov-vechiu	Scene din rĕsboiul din 1877/78.	după G. Coşbuc	G. Armăsariu	—·—	4·80
3.	5/III.	Braşov	Dunărea de jos	Dr Simangi traducere de A. Ciortea	„	3·60	7·40
4.	5/III.	Braşov p. sodali	Dunărea de jos şi scene din 1877/78	„ „ şi după Coşbuc	„	2·00	—·—
5.	6/III.	Braşov	„ „	„ „	„	2·80	3·14
6.	7/III.	Dêrste	„ „	„ „	„	—·—	3·52
7.	11/IV.	Braşov p. popor.	18 vederi din oraşele mari ale Europei şi scene din 1877/78	G. Vătăşan şi după Coşbuc	G Vătăşan	—·—	—·—
8.	18/IV.	Sân-Petru	„ „	„ „	„	—·—	1·00
9.	19/IV.	Braşov p. Intern. de fete	Oraşele din Sudul Germaniei	traducere de G. Vătăşan	„	5·70	3·45
10.	19/IV.	Braşov p. publ. intelig.	„ „	„	„	2·00	2·09
11.	20/IV.	Braşov p. studenţi	„ „	„	„	3·98	2·09
12.	24/IV.	Braşov p. corpul învĕţ. intrunit la conf.	Prelegere practică despre aparatul de proiecţiune	—	A. Ciortea	—·—	—·—
13.	2/V.	Ghimbav	18 vederi din Europa şi scene din 1877/78	G. Vătăşan şi după Coşbuc	G. Vătăşan	—·—	2·84
14.	4/V.	Braşov cl. VI—VIII gim. şi I—II com.	Oraşe din Europa centrală	trad. de 2 octavani	„	2·40	2·46
15.	5/V.	Braşov cl. V VIII gim.	Shakespeare	trad. de 2 sextani	„	3·22	5·30
16.	6/V.	Braşov p. Intern. de fete	Bpesta Praga-Berlin	traducere de M. Navrea	G. Vătăşan şi M. Navrea	6·00	12·82
17.	10/V.	Braşov p. inteligenţă	Shakespeare	Dr. I. Blaga	Dr. I Blaga	—·—	4·28
18.	30/V.	Codlea	18 vederi din oraşele mari ale Europei şi scene din 1877/78.	G. Vătăşan şi după Coşbuc	G. Vătăşan	—·—	5·00
		Dela despărţĕmêntul Braşov				14·83	—·—
		Dela Direcţiunea şcoalelor medii din Braşov				7·00	—·—
					Total . .	64·23	64·23

Deficitul de Cor. 21·83 provenit din causa prelegerilor gratuite pentru popor şi a câtorva pentru studenţi s'au acoperit solvind despărţământul Cor. 14·83 iar Direcţiunea şcoalelor medii Cor. 7·—.

Prelegerile gratuite pentru studenţi le-au ţinut dnii: A. Bârseanu (Shakespeare); D. Făgărăşan (Scene din resboiu şi vederi); G. Vătăşan şi M. Navrea (mai multe din prelegerile numite în statistică). Avênd deci aparatul şi cele vre-o 50 de plăci ale şcoalei precum şi posibilitatea de a închiria prelegeri dela „Urania", am aranjat în lunile Febr.—Mai 30 de prelegeri cu spese de Cor. 64·23, adecă circa Cor. 2 pro prelegere.

Din acestea 30 de prelegeri 20 au fost gratuite şi numai la 10 am primit solviri benevole de câte 10—20 de bani. Cred, că va surprinde pe fie-cine, care a asistat la vre-o prelegere din acestea, că cu mijloace materiale atât de puţine s'a putut realisa aşa de mult. Dacă calculez, că în medie au participat 40 de persoane la o prelegere, atunci în cas, că aşi fi primit taxă la toate prelegerile, ar fi venit pe o persoană 5 bani de prelegere.

Urmează deci, că spesele pentru procurarea materialului astorfel de prelegeri nu pot şi nu trebue să ne înspăimânteze, ci să ne îngrijim numai de angajarea persoanelor, cari pot fi încredinţate cu aranjarea prelegerilor poporale şi atunci vom puté da instrucţiunea cea mai variată în modul cel mai distractiv poporului nostru, ridicându-i astfel în scurt timp nivelul său cultural, care comparat cu al vecinilor noştri, trebue să ne umplă de griji.

Un aparat corăspunzător pentru salele şcoalelor noastre rurale costă 200—250 cor., şi 100 de plăci, cu cari se pot aranja la început 3 prelegeri, fac 100 cor., cu totul 350 cor. Punem casul, că unul din despărţămintele „Asociaţiunii" noastre ar împrumuta şi investí acest capital în aparatele amintite, el ar avé lipsă anual de circa 25 cor. pentru amortisarea lui. Să socotim acum cel puţin 20 de prelegeri pe an, ţinute pe teritorul resp. despărţământ, cercetate de 40 persoane în medie, pe lângă taxă de *6 bani*, atunci ar întra anual 45 cor. Cu suma aceasta nu numai s'ar puté amortisa capitalul investit, ci cu plusul anual s'ar puté augmenta an de an sistematic colecţiunea de diapozitive. De s'ar găsí deocamdată numai 6—8 despărţăminte, cari ar realisa planul acesta, Vă rog, închipuiţi-Vă, ce muncă febrilă şi rodnică s'ar desfăşura în Duminecile de iarnă pe ţinuturi întregi întru nobilitarea inimei şi a minţii iubitului dar părăsitului nostru popor. Recunosc, că chestiunile economice şi sociale îşi au importanţa lor mare, şi ele aşteaptă a fi resolvate în timpul cel mai scurt de bărbaţii noştri cu pricepere şi inimă, căci poate adi mai mult ca ori şi când e lipsit poporul nostru de o directivă sănătoasă pe acest teren. Susţin însă în acelaşi timp, că paralel cu nisuinţele economiştilor de a infiltra în poporul nostru iubirea de muncă şi priceperea pentru valorarea muncei. trebue să îngrijim ca să se accelereze odată şi progresarea lui în cultură. De aceea insist aşa de mult pentru întroducerea prelegerilor poporale, făcute cu sistem şi nu după feliul de până acuma, aranjate incidental, în legătură cu festivităţi şi adunări,

prin ceea-ce importanța și efectul lor nici odată nu puteau străbate în planul prim.

Realisarea acestor prelegeri, după cum am arătat, nu depinde de jertfe materiale însemnate. Rămăsese, să căutăm persoane, cari pot fi angajate cu executarea prelegerilor. Aici trebue să notez, că absolut nu e necesar, ca cineva să fie fisician sau mehanic pentru a sci manua aparatul de proiecțiune. Acesta are o construcțiune simplă și instrucțiunea alăturată orientează în timp de o oară și pe cel mai laic om. Materialul de plăci e vast. Colecțiunile casei Jork din Londra și Moltein din Paris cuprind câte 40,000 de plăci, aranjate în serii de prelegeri de tot variate și instructive. Altundeva dăm de greutate, și anume în compunerea prelegerii potrivite pentru gustul și gradul de cultură al poporului nostru. Adevărat e, că seriile de plăci ale acestor firme sunt însoțite de broșuri, cari dau textul explicativ, însă aceste prelegeri sunt făcute pentru francezi și englezi și nu se potrivesc în toate și pentru poporul român. Deci e lipsă, ca acestea să fie localisate, pentru ce însă să recere de multeori mai mult tact și osteneală, ca pentru compunerea unei prelegeri originale. D. e. eu doresc, că din restul de Cor. 465, ce ne stă la dispositie, după procurarea încă a unui aparat cu 250 Cor., să ne asortăm pe iarnă cu 4 prelegeri noaue și anume: 1. *Viața lui Christos* (50 vederi); 2. *Bucuresci* (50 vederi); 3. *Budapesta* (50 vederi); și 4. *Alcoolismul și efectul lui* (21 vederi).

Pentru prelegerea 1, 3 și 4 esistă prelegeri, cari însă fără îndoială trebuesc cu desăvârșire acomodate referințelor noastre iar pentru seria de vederi din Bucuresci, pe care acum o lucrează fotograful Kestler tot acolo, are să se facă prelegere nouă originală.

Și numai din titula acestor 4 prelegeri reese destul de clar, că aparatul de proiecțiune a devenit ați un aparat universal, care stă în serviciul popularisării aproape a tuturor sciințelor. Resultă deci, că atât pentru întruparea acestor 4 prelegeri cu cari despărțământul nostru va putea provedé peste iarnă deci de comune cu prelegeri, cât și pentru crearea altor prelegeri tot așa de variate și practice, vor trebuí să se angajeze aproape toate secțiunile noastre. Aș dorí ca pe iarna viitoare baremi aceste 4 prelegeri împreună cu scenele din 1877/78 să fie ținute nu numai pe teritorul despărțământului nostru, ci și pe al Blajului și al Bradului.

Rog deci On. ședință să binevoiască a se îngriji, ca aceste *4 prelegeri să fie făcute la timp* și se propună în ședința plenară *votarea sumei de 400—500 Cor.* pentru-ca, până când se vor elabora cel puțin 10 prelegeri complete și potrivite, când apoi însăși singuraticele despărțeminte vor putea să-și procure aparat și să aranjeze prelegeri, până atunci *să poată funcționa cel puțin acestea 3 aparate, făcându-se schimb cu cele 5 prelegeri proiectate.* Rog mai departe On. ședință să binevoiască a lua la cunoscință raportul meu atât despre prelegerile aranjate până acum cât și despre banii

administrați de mine și a dispune, ca conspectul tabelar să fie publicat în revista „Asociațiunii".

Propun mai departe *ca să se procure și pe seama școalei civile de fete a „Asociațiunii" un aparat de proiecțiune, care să stea exclusiv în serviciul instrucțiunei dela această școală.* Experiențele ce le-am câștigat la școala din Brașov prin introducerea acestui aparat ca mijloc de învățământ mă îndeamnă la aceasta propunere. In special instrucțiunea în geografie, istorie naturală și geografie fizică și matematică se înlesnesce foarte mult prin intuițiunea neprețuită, ce ne-o oferă acest aparat.

In privința comandării seriilor de plăci din acestea ramuri de sciințe pot serví cu informațiuni exacte.

In fine, pentruca să expun întregul plan, ce-l am eu în vedere pe terenul prelegerilor poporale cu proiecțiuni, mă opresc acum la chestiunea cea mai importantă, care va trebui să formeze pe viitor punctul de mânecare a întregei activități pe acest teren. *Înțeleg întocmirea unui teatru sciințific în sala cea mare a Muzeului după modelul astorfel de teatre, cum e „Urania" din Budapesta, Berlin etc.*

Nici pe departe însă nu înțeleg monopolisarea salei exclusiv pentru acest scop, nici mă cuget la dimensiunile mari, la technica perfectă și la aranjamentul luxos al teatrelor de natura aceasta din orașele amintite. — Sciu, că sala mare va serví pentru ședințe, pentru conferențe și poate și pentru concerte și teatru. — Deci necondiționat va trebuí să fie spațioasă, să aibă aranjamentul potrivit pentru locurile de ședut și să dispună de o bină. — Apoi admise acestea toate, sala e deja acomodată întocmai și pentru prelegeri cu proiecțiuni. Și pe urmă cea mai mare înlesnire zace în faptul, că în Sibiiu aparatul de proiecțiune poate fi utilizat cu lumina cea mai perfectă, cu lampa cu arc voltaic. Ce ne mai lipsesce deci pentru de a instala în Casa Muzeului aceasta instituțiune atât de folositoare și așa de mult căutată în centrele culturale ale apusului? Un aparat de proiecțiune cinematograf (600—800 Cor.), o cortină de pânză albă și materialul de diapozitive cu prelegerile corăspunzătoare Să dicem, că aranjamentul acesta întreg ar costa Cor. 2000, în care cas am dispune de vre-o 800—1000 de plăci, dar nu cred, că ar trece mai mult timp de 2—3 ani, și spesele ar fi restituite duplu din taxele moderate ale participanților?

Dacă luăm în considerare, că în Sibiiu se află un institut pedagogic și teologic, a cărui ascultători sunt în primul rând chemați ca să useze de folosul acestor prelegeri, având chiar ei pe urmă chemarea frumoasă de a continua în mod tot mai intensiv, ceea-ce noi am început, în mic acum, în cercul Brașovului, luând în considerare, că Sibiiul e un centru cultural românesc, unde cu diferite și multe ocasiuni se întrunesce un număr însemnat din inteligența noastră, având în vedere și jurul compus, partea cea mai mare din element român, și pe urmă considerând folosul acestei instituțiuni și spesele mici, ce le reclamă, cred că e justificată necesitatea instalării unui aparat de proiecțiune în sala mare a Casei Muzeului.

Rog deci On. şedinţă să binevoiască a-mi primí şi a sprijiní în şedinţa plenară această propunere.

Notez, în cas că aceasta propunere va fi primită în principiu, că atunci va fi de lipsă, ca On. Comitet al „Asociaţiunii“ să încredinţeze pe cineva cu studiarea planului de instalare, căci ori cum, cât de simplu se face lucrul, totuşi sunt unele detailuri importante, pentru a căror cunoascere va trebuí să visiteze cineva un teatru de felul acesta, d. e. Urania din Budapesta.

Când aceasta instalaţiune va fi făcută şi persoanele încredinţate cu realisarea întregului plan, ce se leagă de chiemarea unui astfel de teatru îşi vor depune tot zelul în serviciul acestui factor important cultural, atunci nu mĕ mai îndoiesc, că şi proiectatele prelegeri poporale sĕ vor înmulţí an de an, căci creat odată un centru, din acesta cu mai multă înlesnire se vor putea provede singuraticile despărţĕminte cu cele necesare, şi se va puté astfel sistemisa, controla şi perfecţiona tot mai mult aceasta organisare pusă în serviciul cultural al poporului, căreia îi doresc, să cuprindă din ce în ce tot mai mult teren.

Braşov, 4 Iulie v. 1904. *A. Ciortea.*

Ad Nr. 829—1904.

Repertoriu bibliografic

stabilit în şedinţa secţiunii şcolare din 18 Iulie 1904, cuprinzând scrierile menite a face parte din o bibliotecă poporală în stil mai mic.

I. Biblioteca poporală a „Asociaţiunii“.

1.	Povestiri (I) din viaţa ţĕranilor români, de I. Pop Reteganul	K	—·20
2.	Povestiri (II) „ „ „ „ „ „ „ „	„	—·20
3.	Despre cărţile funduare şi intabulări, de Dr. Valer Moldovan	„	—·30
4.	Sfaturi bune. Trei disertaţiuni	„	—·20
5.	Casa părintească, de Ioan Popea	„	—·20
6.	Despre testament, de Dr. Valer Moldovan	„	—·30
7.	Poşta, telegraful, telefonul, de Gavr. Todică	„	—·20
8, 9.	Icoane din istoria Grecilor I şi II, de V. Lazăr à K —·20	„	—·40
10.	Grădina de legumi, de I. F. Negruţiu	„	—·30
11.	Cultura cucuruzului, de I. F. Negruţiu	„	—·20
12, 13, 14, 15, 16.	Ionel, Principii morale şi creştinesci de educaţiune, de V. Borgovan	„	1·—
17.	Poveşti din popor, de I. P. Reteganul	„	1·—
18.	Igiena copilului dela nascere până la al şeptelea an, de S. Stoica	„	—·30
19.	Dietetica poporală de S. Stoica	„	1·—

II. Biblioteca „Bunul econom“.

20.	Nutreturile ierboase	„	—·30
21.	Economia porcilor, oilor şi caprelor	„	—·30
22.	Sămânţa plantelor agricole şi sămĕnatul lor	„	—·30
23.	Îngrijirea plantelor în cursul vegetaţiunei	„	—·30
24.	Economia vitelor	„	—·30
25.	Agrologia sau cunoascerea pământurilor	„	—·30

26. Agricultura generală, lucrarea pământului . . . . . K —·30
27. Ingrăşemintele . . . . . „ —·30
28. Prăsirea paserilor de casă . . . . . „ —·60
29. Cultura cerealelor . . . . . „ —·30
30. Cartoful, napii, etc. . . . . „ —·30
31. Economia cailor . . . . . „ —·30

III. Biblioteca „Reuniunii agricole“ Sibiiu.

32. Ţinerea vitelor, de E. Brote . . . . . „ —·24
33. Cultura trifoiului, de E. Brote . . . . . „ —·24
34. Prăsirea pomilor, de Demetriu Comşa . . . . . „ —·24
35. Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu . . . . . „ —·70

IV. Biblioteca copiilor.

36. Carmen Sylva: Pietrile Doamnei . . . . . „ —·50
37. „ „ Fiica lui Decebal . . . . . „ —·50
38. „ „ Robia Peleşului . . . . . „ —·50
39. Gr. Alexandrescu: Prosă şi poesii . . . . . „ —·50
40. Columb: Istorioare . . . . . „ —·50
41. Marian: Paserile noastre . . . . . „ —·50
42. Anton Pan: Povestea vorbei (3 vol.) . . . . . „ 1·50
43. „ „ Nastratin Hogia . . . . . „ —·50
44. D. Stăncescu: La gura sobei . . . . . „ —·50
45. „ „ Poveşti de Crăciun . . . . . „ —·50
46. T. Maiorescu: Nuvele şi schiţe . . . . . „ —·50

V. Biblioteca pentru toţi.

47. Carmen Sylva: De prin veacuri . . . . . „ —·30
48. Putlitz: Ce-şi povestesce pădurea . . . . . „ —·30
49. Cicerone: Despre pretinie . . . . . „ —·30
50. Biografiile mamelor celebre . . . . . „ —·30
51. Rosetti: Poveţe către popor . . . . . „ —·30

VI. Biblioteca „Şaraga“.

52. Elena Sevastos: Poveşti . . . . . „ 1·—
53. N. Gane: Domniţa Ruxandra . . . . . „ 1·—
54. Carmen Sylva: Poveştile Peleşului . . . . . „ 1·—
55. Const. Negruzzi: Păcatele tinereţelor . . . . . „ 1·—

VII. Din diferite edituri.

56. I. Bălan: Iancu de Hunyad. Caransebeş . . . . . „ —·28
57. „ „ Istoria populară a Românilor, biblioteca Minerva . . . . . „ —·45
58. „ „ Revoluţia lui Tudor Vladimirescu, biblioteca Minerva . . . . „ —·15
59. „ „ Stefan cel Mare (Nr. 11), Mihaiu Viteazul (Nr. 12 şi 13) . . . „ —·45
60. Mih. Eminescu: Literatura poporală. Biblioteca scriitorilor români . . . „ 1·50
61. Ioan Slavici: Vatra părăsită, nuvelă din popor . . . . . „ 2·—
62. „ „ Din bătrâni; narăţiune istorică . . . . . „ 2·50
63. Spre ruină, carte contra beţiei, premiată de ministrul cultelor. Bucuresci 1900 „ —·—
64. Ioan Adam: Pe lângă vatră, pilde şi glume. Bucuresci 1900 . . . . . „ 1·50
65. Din vremuri apuse, de Iudita Secula . . . . . „ 1·—
66. Marienescu: Petru Rareş. Sibiiu 1862 . . . . . „ —·—
67. Ispirescu: Basmele Românilor . . . . . „ 1·50

Nr. 722—1904.

OPINIE

în chestia aranjării de prelegeri economice)*

Unul dintre mijloacele cele mai puternice pentru înaintarea bunăstării ţăranilor nostri, este propagarea în mijlocul lor a cunoscinţelor economice din agronomie şi industrie agricolă.

Inteligenţa noastră, silită de împrejurări, a trebuit, până astăţi să-şi îndrepte activitatea, mai mult în alte direcţii. Căci multe au fost lipsurile şi neajunsurile, cu cari trebue să ne luptăm pentru existenţa noastră.

Spiritul timpului, însă, cere cu înteţire ca noi, în viitor, cu puteri înzecite să ne îndreptăm privirile asupra traiului şi vieţii poporului nostru.

O propagandă neîntreruptă a cunoscinţelor economice, a însemnătăţii industriei agricole, ar lumina mintea ţăranului nostru şi l-ar determina să ţină şi el pas cu progresele sciinţei pe terenul economic.

Stăruinţele neobosite ale celor două Reuniuni agricole române, sunt încoronate de cele mai bune succese pe teritorul îngust al comunelor, preste cari le permit statutele a se estinde.

Prelegerile poporale, ţinute în timpul din urmă cu ocasia adunărilor generale ale despărţemintelor „Asociaţiunii“ încă au lăsat sume binefăcătoare după sine.

O propagandă sistematică însă, în privinţa aceasta, în toate ţinuturile locuite de poporul nostru, este imperativ reclamată din partea noastră.

Secţia economică ţine că mijlocul cel mai bun, pentru lăţirea cu succes a cunoscinţelor economice la popor, este aranjarea de prelegeri poporale, însoţite cu demonstraţii practice.

Scrisul, fie el cât de înţelept şi cuminte predat, nici-odată nu poate înrîuri şi instruí pe cetitor, cum o poate face aceasta vorbirea.

De aceea Secţia economică propune ca „Asociaţiunea“, pentru învăţarea poporului, pentru punerea lui în curent cu toate cunoscinţele şi descoperirile pe terâm economic, să aranjeze prelegeri poporale-economice cu demonstraţii practice, pe întreg raionul activităţii sale.

Cele mai remarcabile teme de prelegeri ar fi:

1. *Cultura cerealelor.*
2. *Cultura nutreţului de vite.*

Aci să se dee ţeranului toate îndrumările necesare. Ce să samene? cum? şi când să samene? cari cereale? care nutreţ este mai de preferit?

3. *Unelte şi maşini economice.*

Câte descoperiri folositoare s'au făcut? ce înlesniri practice s'au inventat, prin care ţăranul poate trage mai mare folos din toată economia sa?

Li-se va vorbí despre tot felul de maşini şi întocmiri economice. Despre maşini de sĕmĕnat, de secerat, de treerat, de tăiat nutreţ, de întocmiri pentru gătirea vinului de poame, pentru uscatul poamelor etc. Pe

---

*) Operat cetit şi primit în şedinţa plenară a secţiunilor „Asociaţiunii“ din a. crt.

cele mai practice le va recomanda şi, întru cât va fi cu putinţă, se vor face şi demonstraţiuni practice cu ele.

4. *Grădinăritul*: *a*) legumele, *b*) pomăritul.

Legumăritul, neglijat aproape cu totul de ţăranele noastre, ar trebui întrodus pretutindenea.

Cultura pomilor nobili şi foloasele poamelor.

5. *Prăsirea şi crescerea vitelor.*

6. *Lăptăria.* Pregătirea alimentelor de lăptărie.

7. *Prăsirea galiţelor.* Foloasele, ce se pot trage din cultura lor.

8. *Stupăritul.*

9. *Industrie şi meserie.*

Ce foloase aduc acestea?

Cum se susţin şi îmbogăţesc prin satele românesci, ovreiaşi cari vin cu straiţa 'n grumaz? Cum, după câţi-va ani, zeci de familii ţărănesci, ajung la sapă de lemn, iar străinul de neam şi sânge ridică curţi frumoase şi cuprinde toate moşioarele.

Se va documenta ţăranilor, cum se pot susţiné în comune meseriaşi harnici: fauri, rotari, tâmplari, etc.?

10. *Asigurările.*

Cum se poate omul apăra contra nenorocirilor prin foc, contra pagubelor de grindină la bucate?

11. *Tovărĕşiile.*

Insĕmnătatea lor. Cari sunt mai de lipsă pentru fie-care comună? Ce uşor se pot procura în fie-care sat, tot felul de maşini şi unelte economice dacă se întovărĕşesc mai mulţi împreună?

12. *Tovărĕşiile* pentru casuri de moarte.

Cum se înglodează familiile în datorii, când se întâmplă casuri de moarte între membrii ei? şi ce înlesnire fac tovărĕşiile de înmormêntare?

Acestea ar fi temele principale cari ar trebui tractate printre ţăranii nostri.

Conferenţiarii s'ar acomoda totdeauna după împrejurările din fie-care ţinut, din fie-care localitate şi ar alege şi alte teme reclamate de referinţele locale.

Executiva. Asociaţiunea va îndatora despărţĕmintele ca la toate adunările lor generale, să aibă în program prelegeri poporale de felul celor amintite. Despărţĕmintele vor îngriji apoi ca asemeni prelegeri să se ţină în toate agenturile.

Intru-cât prin agenturi nu s'ar găsí persoane destoinice, ca să ţină prelegeri din cutare ram de sciinţă. Despărţemêntul va trimite persoane competente.

Dacă nici în despărţĕmênt nu s'ar găsi persoane apte pentru cutare ram, Despărţĕmêntul se va adresa Comitetului „Asociaţiunei“ şi va cere ca să-i trimită acesta un esmis specialist, fie şi numai pentru adunarea generală a Despărţĕmêntului.

Spesele eventuale în aceste escursiuni se vor acoperi din venitele Despărţemintelor prevĕdute în § 40 din Statutele „Asociaţiunii“, cum şi din alte venite extraordinare.

Prelegeri model. Secţia economică va îngrijí ca specialişti şi alte persoane capabile să compună prelegeri model cari eventual, să poată fi rostite printre ţĕrani. Prelegerile se vor publica în „Biblioteca Asociaţiunii“ şi după putinţă, se vor împărţi gratuit printre ţerani.

Specialişti. Dacă aşteptăm ca lucrarea noastră să-şi aibă resultatele dorite, este neapĕrat de lipsă, ca să avem bărbaţi specialişti în toţi ramii economiei. De aceea, Secţia economică va ruga pe comitetul „Asociaţiunii“ ca la împărţirea stipendielor, să aibă în deosebită vedere cunoscinţele economice, agricultura şi industria agricolă şi după posibilitate, să ajutore tineri, cari se vor aplica la aceşti rami de sciinţă.

Reasumare. 1. Secţia economică găsesce de trebuinţă ca pentru popor să se aranjeze prelegeri economice cu demonstraţii practice.

Secţia va publica prelegeri model.

2. Asociaţiunea va îndatora Despărţĕmintele ca prelegerile să se ţină cu ocasia adunărilor generali, cum şi prin toate agenturile.

3. Asociaţiunea va fi rugată să aibă în deosebită vedere ca, cu stipendii, să ajutoreze tineri, cari se vor aplica la sciinţele economice, agricultură şi industrie agricolă.

N. Petra-Petrescu.

Nr. 751—1904.

CHESTIUNEA

şcoalelor de repetiţiune economice şi cualificarea învĕţătorilor nostri pentru aceste şcoale.

Secţiunea economică a „Asociaţiunii“ noastre, în şedinţa sa dela 23 Aprilie a. c., a luat în programul sĕu de acţiune şi *studiarea chestiunii şcoalelor de repetiţiune economice.* In legătură cu aceasta *cualificarea învĕţătorilor nostri pentru aceste şcoale.*

Cu această chestiune s'a ocupat şi Sinodul aradan din primăvara anului curent. Relativ la sistemisarea *şcoalei de repetiţie* şi îmbinarea ei cu *şcoala practică economică* s'a decis: în pt. „*d*) Consistoarele să dispună ca învĕţătorii nostri să cerceteze cursurile de agronomie şi să-şi câştige cualificaţiunea necesară pentru a puté crea şcoale economice în legătură cu şcoalele de repetiţiune“; iar în pt. „*e*) pe învĕţătorii destinaţi a lua parte la cursurile agronomice îi va designa consistorul“.

Era timpul să se pornească şi la noi o acţiune în acest scop.

Puterea de prestaţiune a ţĕranului nostru fiind stoarsă aproape total prin nenumĕratele dări şi sarcini de tot felul, iar de altă parte în privinţa purtării economiei în genere stând el mai tot aşa ca şi înainte de aceasta cu veacuri, se explică foarte uşor ardĕtoarea necesitate de a se face ceva pentru îmbunĕtăţirea sorţii acestei clase atât de părăsită şi negligeată în cele economice.

Eşit cum biet a putut din iobăgie, adesea numai cu o brazdă de moşie, şi de o jumătate de veac mereu sporindu-se, palma de pământ — odinioară numai pentru o familie, iar aḑi pentru două-trei — nu-i mai ajunge ţăranului nostru.

Cu preţul bucatelor — dacă cumva are să vîndă de aceste — abia poate să acopere spesele de producţiune. Viile, cari pentru locuitorii din diferitele regiuni ale ţării, erau isvor de viaţă, prin pustiirea filoxerii şi a peronosporii, i-au adus pe economi în posiţia de a cădé în desperaţiune. Cultura animalelor încă s'a rentat puţin; abia în timpul din urmă animalele au început să se plătească mai bine. E întrebarea însă, fi-va de durată această situaţiune ceva mai favorabilă?

Toate aceste şi alte triste împregiurări, cari apasă atât de greu asupra ţăranului, l-au adus într'o situaţiune aproape insuportabilă. Astfel se explică uşor pornirea ţăranului lipsit de mijloace pentru a căuta mijloace de existenţă în oraşe, emigrarea în America, primirea aşa de rapid a ideilor socialiste şi nemulţămirea în general cu situaţiunea actuală.

Aceste stări de lucruri au trebuit în fine să deschidă tuturor ochii. Guvernul deja în 1896 s'a determint a face o îmbunătăţire a posiţiei scăpătate a ţăranului prin reformarea şcoalei poporale de repetiţie în şcoală practică economică.

In aceste timpuri grele, pentru plugari îndeosebi, şcoalele economice cât mai multe şi mai la îndemână — chiar şi în fie-care comună — ar fi doară cele mai binevenite şi mai folositoare instituţiuni.

Dar noi — pare-că — n'am înţeles şi nu înţelegem rostul acestor şcoale. De aceea abia acum după 9 ani ne trezim şi discutăm asupra chestiunii, şi nici acum nu pretutindeni unde se cuvine. Consistoarele, sinoadele şi congresele ar fi fost datoare să îmbrăţişeze din capul locului chestiunea şi să facă tot posibilul pentru punerea ei în practică în comunele noastre. Tot mai bine şi acum decât prea târḑiu.

Dar să vedem ce şi cum e instituţiunea de care ne ocupăm.

Ea îşi are basa în ordinaţiunea ministrului ung. reg. de agricultură în înţelegere cu cel de instrucţiune Nr. 60,764 din 16 Novembre 1896, prin care s'au luat dispoşiţii pentru popularisarea cunoscinţelor raţionale economice, prin transformarea şcoalei poporale de repetiţiune în şcoală practică economică.

Pe basa acestei ordinaţiuni, comunele în cari se află şcoală cu mai mulţi învăţători — fie şi numai cu doi — sunt datoare a înfiinţa şi susţiné astfel de şcoale. Comunele sunt datoare să pună la dispoşiţie o grădină corăspunḑătoare pentru instrucţiunea practică în diferiţii rami economici; aceea grădină să o închidă şi să se îngrijească de procurarea tuturor recuisitelor necesare cum şi de remunerarea învăţătorului, care va propune economia.

Obligaţi la frecuentarea acestei şcoale vor fi toţi copiii, cari au absolvat cursul de 6 ani al şcoalei de toate ḑilele — băieţi şi fetiţie adecă cei în etatea dela 12—15 ani.

Instrucţia teoretică şi practică în aceste şcoale o poate provedé acel învĕţător care, după câştigarea cualificaţiunii învĕţătoresci, a absolvat în regulă un curs întreg în o şcoală economică sau de vierit; apoi acela, care şi-a câşigat atestat despre participarea cu succes la un curs de economie, ordinat în fie-care an din partea ministrului de agricultură şi în fine cel ce-şi câştigă îndreptăţire dela ministru pe basa cunoscinţelor teoretice şi mai cu seamă practice.

Numĕrul învĕţătorilor cualificaţi pentru aceste şcoale în întreagă ţara se ridică preste 2000, cu tot atâtea şcoale şi grădini organisate în acest scop. Numĕrul învĕţătorilor nostri, cari şi-au câştigat cualificaţia pentru şcoalele economice, nu-l scim; la tot casul el este disparent faţă de numĕrul învĕţătorilor maghiari, germani etc. Tot aşa şi numĕrul şcoalelor economice, poate 30—40 în întreagă ţara.

Iată deci trebuinţa arĝĕtoare de a nu sta nepăsători în faţa chestiunii ce ne preocupă. Ani dearândul stând locului — ca şi până acum — ne vom trezí că nevoile ne-au dat preste cap şi nu va mai fi mod de a ne scăpa de ele.

Sărăcia nu ne scusă. Trebue să aducem jertfe. Fără jertfe nu se pot face lucruri mai mari, reforme adânc tăietoare în organisaţiunea noastră şi pentru asigurarea viitorului nostru.

Tocmai de aceea decisiunile luate de Secţiunea noastră economică şi de Sinodul aradan le considerăm foarte bine venite şi folositoare.

Consistorul gr.-or. aradan şi cel gr.-or. din Oradea-mare vor *dispune*, ca învĕţătorii de sub jurisdicţiunea lor să cerceteze *cursurile de agronomie* şi să-şi câştige *cualificaţiunea* necesară pentru a puté crea *şcoale economice* în legătură cu şcoalele de repetiţiune. Iar pe învĕţătorii destinaţi a lua parte la cursurile agronomice *îi va designa* consistorul.

E şi natural, ca înainte de toate să se pregătească personalul necesar care va avé să dea viaţă şcoalelor practice de agricultură. Fără acest personal nimica nu se poate începe.

Şi fiind-că până acum învĕţătorimea şi factorii competenţi din comune şi protopopiate nu au dovedit interes pentru instituţiunea din vorbă, a fost necesar să se ia dispositii chiar de sinod pentru înfiinţarea ei.

De asemenea socotim de bună dispositia ca consistorul să designeze pe învĕţătorii ce au să participe la cursurile agronomice.

Sfera de activitate şi mijloacele de cari dispune Asociaţiunea fiind foarte diferite de cele ale autorităţilor bisericesc, putea-va ea să urmeze aceeaşi cale şi să useze de aceleaşi mijloace în urmărirea scopului?

Fără îndoială, „Asociaţiunea“ va avé şi ea să stărue înainte de toate pentru cualificarea învĕţătorilor. Ea însă nu poate *dispune*, ci în sensul literelor din statute va trebuí să procedeze capacitând, îndulcind şi dându-şi pe cât se poate concursul seu material.

In §. 2 al statutelor „Asociaţiunii“ se ĝice, între altele: „Scopul „Asociaţiunii“ este: .... acordare de premii şi stipendii pentru diferitele specia-

lităţi de sciinţă, artă şi industrie; .... înfiinţare eventual ajutorare de şcoli;" iar în §. 37 se ḑice: „Chemarea despărţemintelor este a conlucra la ajungerea scopului „Asociaţiunii", întrând în mai deaproape atingere cu poporul şi rĕspândind la acesta învĕţătura în toate direcţiunile; ...

b) prin stăruinţa, ca pe lângă şcoalele poporale să se înfiinţeze şi susţină şcoale de pomărit şi vierit, de grădini şi alte economíi de model etc. în mĕsura mijloacelor disponibile;

c) prin disertaţiuni poporale şi învĕţături despre economie, industrie şi comerciu..." etc.

In aceşti §-i este arătat destul de clar modul cum „Asociaţiunea" trebue să procedeze întru ajungerea scopului din vorbă.

La locul prim sunt indicate *îndemnul* şi *stăruinţa*, la locul al doilea *stipendiile* şi *ajutoarele.*

Organele despărţemintelor „Asociaţiunii" sunt datoare să ia între agendele lor mai apropiate şi chestiunea *şcoalelor de repetiţiune economice şi cualificarea învĕţătorilor pentru aceste şcoale.*

In acest scop se va stărui prin disertaţiuni cu ocasia adunărilor cercuale, cum şi cu ocasia escursiunilor ce fac în comune unul s'au mai mulţi membri ai comitetului cercual.

Despărţemintele şi adunarea generală a „Asociaţiunii", va fii bine să ia în budgetul lor o anumită sumă, cu care să ajute fie la cualificarea învĕţătorilor, fie la aranjarea grădinei şcolare, fie la provederea ei cu recuisitele necesare, ca în felul acesta să îndemne şi încurajeze comunele.

Cu cele 2000 coroane votate deja de „Asociaţiune" pentru ajutorarea şcoalelor s'ar puté face un pas însemnat în direcţia şcoalelor economice. Cu această sumă s'ar puté cualifica în fie-care an ḑeci de învĕţători, ori s'ar puté aranja ḑeci de grădini şcolare, închiḑându-se şi provĕḑându-se cu recuisitele necesare. In modul acesta s'ar face, credem, un us mai bun de suma din vorbă, ajutându-se crearea unei instituţii atât de folositoare, ba neapĕrat trebuincioasă pentru ţĕran. Pe calea aceasta ni s'ar da posibilitatea de a ne cualifica învĕţătorii în privinţa economică. Aceştia vor da elevilor instrucţia teoretică şi practică pe terenul economic. Ei vor face grădini şcolare model, în cari nu numai tinerimea dar şi adulţii să-şi însuşească practica necesară. In aceste grădini se vor prăsí şi nobilita pomi pentru trebuinţele locuitorilor din comună. Aceste grădini vor servi de model pentru popor, şi din grădini numai cu numele, vom face adevĕrate grădini, isvoare de câştig şi bunăstare.

Dar nu numai atât. Invĕţătorii cualificaţi în direcţie economică vor scí să dea impuls poporului şi pentru deschiderea altor isvoare de câştig.

Chestiunea e de mare importanţă, ea merită să i-se dea toată atenţiunea posibilă şi să fie îmbrăţişată cu căldură din toate părţile.

Ministrul de culte şi instrucţiunea publică a făcut tocmai acum paşii de lipsă ca să se înfiinţeze astfel de şcoale. Anume a decis ca statul să dea salarul şi relutul de cuartir al învĕţătorului de economie, iar comunele

să dea localitatea de învĕţământ, grădina pentru exerciţiile economice, etc. Incât pentru comitatul Sibiiului s'a decis înfiinţarea a 12 astfel de şcoale.

E neapĕrat trebuincios ca nici noi să nu rĕmânem îndĕrĕt ci să facem sforţări în acest scop. Anume:

Toate *autorităţile noastre bisericesci-şcolare*, e de dorit, să nu mai întârdie cu luarea dispoziţiilor necesare.

Băncile de asemenea să-şi facă de problemă sprijinirea creării şcoalelor practice economice în comune.

Viitorii nostri *fundatori* să facă şi ei dispoziţii pentru crearea acestei instituţii.

Comunele însă sunt datoare în locul prim a satisface această trebuinţă. Ajutând cualificarea învĕţătorului, înfiinţarea şi organisarea grădinei, cum şi prestând remuneraţia învĕţătorului, ele îşi creează un factor care nu va întârdia să dea impuls înaintării locuitorilor în bunăstare. Astfel nouele jertfe, cari se cer, au să fie recompensate îndecit şi însutit în viitorul cel mai apropiat.

Avem convingerea, că şcoala astfel cum e organisată adi, fără de şcoala economică, nu poate satisface nenumĕratele trebuinţe ale poporului. Invĕţătura de carte, morala, religiositatea, etc. sunt indispensabile fie-cărui individ; dar miseria uşor sdruncină în om şi cele mai nobile şi temeinice însuşiri. Exemple avem nenumĕrate la tot pasul.

In urmare e neapĕrat trebuincios să reformăm şcoala elementară prin *şcoala economică practică* şi în acest scop să ne concentrăm puterile şi să facem us de toate mijloacele.

Romul Simu m. p.,
refer. secţiunii.

Nr. 855—1904.

Proces verbal

luat în şedinţa a II-a a secţiunii sciinţifice a „Asociaţiunii", ţinută în Sibiiu la 5/18 Iulie 1904.

Preşedinte: *Simeon Stoica.* — Presenţi: Dr. *A. Cheţianu,* Dr. *I. Radu,* *A. Ciortea* şi *A. Vlaicu,* referent.

7. În legătură cu decisiunea adusă de secţiune sub punct IV. 4. *b)* la 17 Maiu v. a. c. se cetesc proiectele de concurs şi anume lucrate de:

S. Stoica: Despre Locuinţă;

Dr. *A. Cheţianu:* Despre Legumărit;

A. Vlaicu: Despre pregătirea bucatelor.

Secţiunea primesce de ale sale aceste proiecte şi decide a se propune în şedinţa plenară publicarea unui concurs pentru *Lucrarea: Igiena şi Economia casnică a femeii române.*

Lucrarea să constea din trei părţi şi să cuprindă în fiecare parte materialul schiţat în cele trei obiecte.

Terminul concursului să fie ultima Maiu 1905.

Ca premii să se fixeze pentru Partea I şi II câte 100 K; iar pentru Partea III-a 200 K. Deşi pot fi lucrate separat şi de persoane diferite, aceste trei părţi să fie publicate pe spesele Asociaţiunii într'o singură carte.

8. In legătură cu decisiunea secţiunii punct IV. 2.

Secţiunea decide a propune şedinţei plenare să aleagă de membru corespondent al acestei secţiuni pe dl Dr. Stefan Erdélyi, medic în Orăştie, binecunoscut publicului românesc prin diferitele sale scrieri higienice pentru poporul nostru etc.

9. Conmembrul A. Ciortea îşi cetesce raportul asupra chestiunei cu skiopticonul ad punct IV. 5.

Secţiunea adoptează raportul spre a fi înaintat şedinţei plenare împreună cu propunerile cuprinse în el.

10. Se cetesc recensiunile:

1. *S. Stoica*, asupra „Igienei şcolare", de Dr. I. Beu şi „Cartea sănătăţii", de Dr. St. Erdélyi;

2. *A. Cheţianu*, asupra „Invĕţămêntului practic din Istoria naturală", de I. Vuia.

3. *A. Vlaicu*, asupra „Cărţii de învĕţătură pentru şcoalele de repetiţiune economice", de I. Vuia,

şi secţiunea le va înainta spre publicare în „Transilvania".

În legătură să se propună şedinţei plenare a se procura 50 exemplare „Cartea sănătăţii" şi 100 exemplare „Igiena şcolară" spre distribuire gratuită şi recomandare spre întroducere în şcoale.

11. Cu privire la budget

Secţiunea rĕmâne în cadrul sumelor din anul trecut cu eventuale modificări, ce se vor vota eventual în şedinţa plenară.

Cu aceste se încheie şedinţa.

D. u. s.

Simeon Stoica m. p., preşedinte. *Arseniu Vlaicu* m. p., referent.

Ad Nr. 855—1904.

Proces verbal

luat în şedinţa III a secţiunii sciinţifice a „Asociaţiunii", ţinută în Sibiiu la 6/19 Iulie 1904.

Preşedinte: *Simeon Stoica.* — Presenţi: *Dr. A. Cheţianu, Dr. I. Radu, A. Ciortea* şi *A. Vlaicu*, referent.

12. Referentul cetesce raportul, ce va face şedinţei plenare în conformitate cu decisiunile anterioare ale secţiunii.

Raportul se adoptează spre a fi înaintat şedinţei plenare. Chestiunile pendente se vor suleva cu altă ocasiune.

13. In conformitate cu §. 30 al Regulamentului se purcede la constituirea secţiunii şi

se aleg cu aclamaţiune pe un period de 3 ani: *S. Stoica*, preşedinte; *Dr. A. Cheţianu*, vice-preşedinte; Referent rămâne *A. Vlaicu* şi mai departe.

Şi această constituire este a se notifica şedinţei plenare.

Cu acestea şedinţa se încheie.

D. u. s.

Simeon Stoica m. p., preşedinte. *Arseniu Vlaicu* m. p., referent.

Nr. 829—1904.

Protocol

luat în şedinţa secţiunii şcolare ţinută la 18 Iulie 1904 în Sibiiu.

Presenţi: *Grigorie Pletosu, Dr. I. Olariu, I. F. Negruţiu* şi *Dr. I. Stroia.*

1. Se cetesce protocolul şedinţei din 24 Aprilie a. c. dimpreună cu hârtia prim-secretarului Asociaţiunii ddto 7 Martie a. c. Nr. 267 privitoare la agendele secţiunii.

Protocolul se verifică, hârtia se ia spre scire.

2. Planul de lucrare în cadrul regulamentului §. 14 şi 28 pentru viitorul mai apropiat se stabilesce în următoarele puncte:

1. Se decide facerea statisticei învĕţământului şi educaţiunei poporului român de sub coroana sf. Stefan pe basa conspectelor presentate şi primite de plenul secţiunilor în 1902. Cu adunarea datelor recerute se însărcinează, pentru şcoalele gr.-or. Dr. I. Stroia, iar pentru cele gr.-cat. Ioan F. Negruţiu. Statistica să cuprindă de astă-dată datele dela sfârşitul anului şcolar 1903/4. Statistica din chestiune să se facă tot din 5 în 5 ani.

2. Se decide compunerea unui plan de învĕţământ pentru şcoalele de repetiţie şi de adulţi în cadrul planului ministerial amĕsurat şcoalelor române şi trebuinţelor poporului român precum şi compunerea unei cărţi de cetire pentru aceste şcoale. Cu pregătirea acestora, până la proxima întrunire, se însărcinează membrul Gr. Pletosu, avênd proiectele a le comunica membrilor secţiunii înainte de şedinţă spre a le puté şi ei studia.

3. Se decide iniţiarea unei biblioteci pentru tinerimea şcolară şi adultă care să fie acomodată gradului de apercep-

țiune al tineretului. Spre acest scop fie-care membru al secțiunii are să pregătească pentru ședința proximă 5 astfel de scrieri, fie din literatura existentă, fie lucrări proprii, cari tipărite să nu se extindă preste 6–8 pagini tipărite, formatul bibliotecii Asociațiunii, ca astfel aceste cărți să se poată da tineretului cel mult cu 10 fil. bucata. Scrierile vor fi cetite și primite de secțiune eventual de plenul secțiunilor.

3. Afacerea înființării unei preparandii de fete,

secțiunea o află deocamdată nerealisabilă și neoportună, fiind-că se recer spese extraordinare; susținerea ei o poate lua asupra sa numai una din confesiuni, dar și altfel contingentul de învățătoare, ce până acum avem, deocamdată întimpină mari pedeci la plasarea lui, pe lângă aceasta, după experiența anilor din urmă, contingentul tinerilor la pedagogii e în o așa mare crescere, încât puțini ani și nu vom avé unde îi plasa pe acestia.

4. Luându-se în discuție afacerea bibliotecelor despărțemintelor și bibliotecelor ambulante secțiunea decide:

1. Biblioteci ambulante, împreunate cu multe inconveniente și cu mari spese, pe viitor să nu se mai înființeze ci în locul lor să se înființeze în fie-care comună cu agentură biblioteci stabile, fie ele la început ori cât de mici.

2. Repertoriul bibliografic stabilit în 1899, conținênd și scrieri nepotrivite pentru popor, afară de aceea fiind atât de amplu încât tocmai la înființarea de biblioteci poporale în stil mai mic nu oferă indigitări mulțămitoare, secțiunea presintă sub ·/. un conspect mai restrâns despre cele mai ușoare și folositoare scrieri, cari pot face parte din o bibliotecă poporală. Pentru viitor membrii secțiunii primesc însărcinarea a urmări literatura cuotidiană și a întregí conspectul.

5. Avênd, conform regulamentului, a se constituí secțiunea pentru un nou period

constituirea se face astfel: Președinte: Grigorie Pletosu; Vicepreședinte: Ioan F. Negruțiu; Referent: Dr. Ioan Stroia.

6. Ca membri corespondenți

se decide a se propune plenului secțiunilor domnii: Dr. Vasile Bologa, director școlar și Dr. George Popovici, protopresbiter.

D. u. s.

Greg. Pletosu m. p.,
președinte.

Dr. I. Stroia m. p.,
referent.

Nr. 813—1904.

Proces verbal.

Şedinţa comitetului central al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român", ţinută în Sibiiu la 28 Iulie 1904.

President: *Iosif Sterca Şuluţu.* Notar: *Dr. C. Diaconovich.* — Membrii presenţi: *I. Papiu, Dr. Oct. Russu, Dr. At. M. Marienescu, Dr. Liviu Leményi, Dr. Ilie Beu, Dr. V. Bologa, Ars. Bunea, N. Togan* şi cassarul *Ioan Vătăşan.*

124. Ca *verificatori ai procesului verbal* se designează dnii Ioan Papiu, Dr. V. Bologa şi Nicolau Togan.

125. (602 şi 816—1904). Primsecretarul presintă scrisoarea direcţiunii despărţământului Timişoara, prin care aceasta propune, ca *proxima adunare generală să se convoace* la Timişoara pentru ţilele de 21 şi 22 Septembre n. a. c.

Comitetul central, în conformitate cu propunerea direcţiunii despărţământului, decide ca adunarea generală proximă să se convoace la Timişoara pentru ţilele de 21 şi 22 Sept. n. a. c., cu următoarea *ordine de ţi*:

Şedinţa I.

Mercuri la 21 Sept. 1904 st. n. la oarele 11 a. m.

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscrierea delegaţilor presenţi.
3. Raportul general al comitetului central.
4. Alegerea comisiunilor.
   a) pentru examinarea raportului general;
   b) pentru censurarea încheiării conturilor anului 1903 şi a proiectului de budget pentru anul 1905;
   c) pentru înscrierea membrilor.
5. Presentarea propunerilor eventuale.

Şedinţa II.

Joi la 22 Septembre 1904 st. n. la oarele 10 a. m.

1. Raportul comisiunilor.
2. Alegerea comitetului central şi a funcţionarilor Asociaţiunii.
3. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1905.
4. Dispoşiţiuni pentru verificarea procesului verbal.
5. Incheierea adunării generale.

126. (783—1904). Presidiul presintă cererile întrate la concursul publicat pentru *ocuparea postului de primsecretar.*

Cererile întrate se predau unei comisiuni, compusă din dnii At. M. Marienescu, Dr. Oct. Russu și Dr. L. Leményi, cu mandatul de a le censura și a presenta comitetului central, în proxima ședință, o propunere concretă pentru ocuparea postului de primsecretar.

127. (806—1904). Primsecretarul Asociațiunii presintă procesul verbal al *ședinței plenare a Secțiunilor științifice-literare*, ținută în Sibiiu la 19 și 20 Iulie a. c. și arată că în această ședință plenară s'au luat următoarele decisiuni principale cari reclamă dispositiuni speciale din partea Comitetului central:

a) s'a stabilit un Normativ pentru distribuirea „premiului Andreiu Mureșianu";

b) s'a decis adoptarea ortografiei stabilite de ultima sesiune generală a Academiei române și s'a decis executarea hotărîrilor luate în această chestiune prin decisiunea Nr. 12 a ședinței plenare din 13 și 14 Iulie 1902;

c) s'a stabilit textul unui „Apel" și „Punctele de orientare pentru întemeierea Museului istoric și etnografic";

d) s'a decis publicarea biografiilor înzestrate cu portrete ale bărbaților distinși ai poporului nostru;

e) s'a propus Comitetului central instituirea unui post de custode al Museului Asociațiunii;

f) s'a înaintat la Comitetul central o dare de seamă despre prelegerile ținute cu Skiopticonul și despre cheltuielile făcute în acest scop, și s'a cerut totodată o nouă dotațiune de K 500·— pentru asemenea aparate și diapozitivele lor;

g) s'a învitat Comitetul central, ca să insiste pe lângă dl Dr. Cornel Diaconovich, ca să-și retragă demisiunea și să remână la postul seu de primsecretar;

h) s'a înaintat mai multe recensiuni spre publicare și o propunere pentru cumpărarea de cărți spre distribuire gratuită;

i) s'a cerut tipărirea unor formulare pentru statistica învățământului;

j) s'a propus publicarea în editura Asociațiunii a unei „Biblioteci pentru tineret";

k) s'a înaintat o propunere pentru înființarea de biblioteci stabile în toate agenturile Asociațiunii și s'a presentat în acest scop un repertoriu bibliografic;

l) s'a propus cumpărarea pentru biblioteca Asociațiunii a unei serii de scrieri economice;

m) s'a înaintat o propunere în chestiunea înființării unei școale de agricultură;

n) s'a cerut ca Comitetul central să întrevină la representanțele fondurilor grănițăresci din Caransebeș, Năsăud și Sibiiu, pentru sistemisarea de stipendii în scopul cualificării învățătorilor români pentru școalele economice de repetițiune, și s'a propus ca tot pentru acest scop să se

întrebuințeze și suma de K 2000·— prevĕdută în budgetul Asociațiunii pentru ajutorarea școalelor române;

o) s'a stabilit rĕspunsul la învitarea ce s'a făcut secțiunilo- pe basa decisiunii Nr. 8 *i*) a ultimei adunări generale, ca să-și stabilească și presinte programul de acțiune, în fine

p) s'a stabilit budgetul secțiunilor pentru anul viitor și

q) s'a luat act despre reconstituirea secțiunilor.

Comitetul central ia act, în general, de hotărîrile ședinței plenare.

Incât pentru chestiunile cari reclamă dispositiuni în merit, Comitetul central decide următoarele:

ad a) Normativul pentru distribuirea premiului Andreiu Mureșianu se aprobă și se va adnexa la „Normativul general pentru administrarea fondurilor și fundațiunilor Asociațiunii“;

Suma premiului de K 300·— prevĕdut în budgetul anului 1904, se va trece la fondul G. Barițiu și se va întrebuința pentru cumpĕrarea de publicațiuni spre distribuire grătuită;

ad b) Propunerea pentru adoptarea și generalisarea ortografiei stabilite de Academia română, se primesce. Secretarul I se autorisează a executa hotărîrile luate prin decisiunea Nr. 12 a ședinței plenare din 13 și 14 Iulie 1902, — îndată după publicarea Indreptarului ortografic al Academiei;

ad c) Proiectul de „Apel“ și „Punctele de orientare pentru intemeierea Museului istoric și etnografic“ se aprobă și se vor publica în organul Asociațiunii; totodată se vor trimite și despărțĕmintelor precum și autorităților, cari ar puté sprigini Asociațiunea la înzestrarea Museului;

ad d) Propunerea pentru publicarea biografiilor, înzestrate cu portrete, ale bărbaților distinși ai poporului nostru, se primesce și se va aduce la cunoscința adunării generale proxime;

ad e) Propunerea referitoare la instituirea unui post de custode al Museului se va avé în vedere la ocuparea posturilor vacante de funcționari;

ad f) Raportul despre prelegerile ținute cu aparatul de proiecțiune, se va publica în „Transilvania“. Darea de seamă despre sumele întrebuințate în acest scop, se va censura prin biroul Asociațiunii și se va presenta la timpul sĕu spre aprobare. In budgetul anului viitor se va prevedé în acest scop o dotațiune nouă de K 500·— iar partea neîntrebuințată din suma votată pe 1904, se va reserva pentru cumpĕrarea de aparate și diapozitive noue;

In privința procurării de aparate de proiecțiune pentru școala civilă de fete și pentru Museu, se așteaptă propunerile locurilor competente;

ad g) Propunerea referitoare la ocuparea postului de primsecretar se predă Comisiunii instituite prin decisiunea Nr. 126 spre considerare la înaintarea propunerilor sale;

ad h) Recensiunile înaintate se predau primsecretarului spre publicare în „Transilvania". Propunerea referitoare la cumpărare de 100 resp. 50 exemplare ale scrierilor; „Igiena școlară" de Dr. I. Beu și „Cartea sănătății", de Dr. St. Erdélyi, se va avé în vedere la cumpărarea de cărți pentru distribuire gratuită. Aceleași scrieri se vor recomanda în atențiunea susținătorilor școalelor române din țeară, prin un comunicat în revista „Transilvania";

ad i) Biroul se autorisează a tipări formularele statistice cerute de secțiunea școlară;

ad j) Comitetul central, în principiu, se declară aplecat a publica în editura Asociațiunii, „Biblioteca pentru tineret", proiectată de ședința plenară;

ad k) Inființarea de biblioteci stabile în toate agenturile se va recomanda despărțemintelor; repertoriul bibliografic se va publica în organul Asociațiunii;

ad l) Publicațiunile înșirate în decisiunea ședinței plenare Nr. 32, se vor cumpěra pentru biblioteca Asociațiunii din dotațiunea ordinară a acesteia;

ad m) Propunerea referitoare la înființarea unei școale de agricultură se va avé în vedere la ocasiuni date;

ad n) Presidiul se autorisează a adresa representanților fondurilor grănițăresci din Caransebeș, Năsăud și Sibiiu, un apel pentru instituirea de stipendii în scopul cualificării învățătorilor români pentru școalele economice de repetițiune; de asemenea se va propune adunării generale, să destineze pentru același scop suma de K 2000·— prevědută în budget pentru ajutorarea școalelor române.

ad o) Decisiunea ședinței plenare, că Secțiunile sciințifice-literare doresc a-și susținea neștirbit dreptul lor autonom și exclusiv de a-și stabilí programul lor de acțiune, în sensul regulamentului, prin singurul for competent al ședinței plenare, — se va aduce la cunoscința proximei adunări generale;

In fine *ad p*) se aprobă budgetul secțiunilor și se va considera la compunerea budgetului general al Asociațiunii.

128. (735—1904). Cassarul Asociațiunii presintă *proiectul de budget pro 1905* și darea de seamă despre gestiunea financiară a școalei civile de fete pentru anul 1903.

Proiectul de budget și darea de seamă a școalei civile de fete se predau comisiunii instituite prin decisiunea Nr. 126,

cu însărcinarea de a le studia și de a presenta observările și propunerile ei în ședința proximă.

129. (809—1904) Formularea unei propuneri către adunarea generală în sensuldecisiunii Comitetului central Nr. 194 din 29 Oct. 1903, referitoare la *demisiunea dlui Dr. Al. Mocsonyi* în calitate de president al Asociațiunii precum și a propunerii ce eventual este a se înainta adunării generale în vederea dispozițiunilor cuprinse în § 11 din statute se încredințează Comisiunii instituite prin decisiunea Nr. 126.

Cu aceste ședința s'a încheiat.

Iosif Sterca Șuluțu m. p., president. — *Dr. C. Diaconovich* m. p., notar. — S'a verificat. Sibiiu, în 9 August 1904. — *Ioan Papiu* m. p. *N. Togan* m. p. *Dr. V. Bologa* m. p.

Nr. 814—1904.

Proces verbal.

Ședința Comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român", ținută în Sibiiu la 29 Iulie 1904.

President: *Iosif St. Șuluțu.* Notari: *Dr. Corn. Diaconovich* și *N. Togan.* — Membrii presenți: *Ioan Papiu, Dr. At. Marienescu, Dr. L. Leményi, Dr. I. Beu, Dr. Vas. Bologa, Ars. Bunea, Nic. Togan* și cassarul Asociațiunii *Ioan Vătășan.*

130. Cu *verificarea procesului verbal* se încredințează dnii Ioan Papiu, Dr. V. Bologa și N. Togan.

131. (809—1904). Raportorul comisiunii instituite prin decisiunea Nr. 126 din 28 Iulie a. c., dl Dr. Liviu Leményi, raportează că în chestiunea *ocupării postului de primsecretar,* Comisiunea având în vedere deoparte decisiunea Nr. 18 a ședinței plenare a Secțiunilor sciințifice-literare din 19 și 20 Iulie a. c., iar de altă parte împrejurarea că la concursurile publicate pentru ocuparea postului de primsecretar nu s'au presentat concurenți cu cualificațiunea necesară pentru provederea în deosebi a agendelor administrative împreunate cu acest post, — presintă propunerea, ca „Comitetul central, identificându-se cu cuprinsul și motivele decisiunii Nr. 18 a ședinței plenare a Secțiunilor sciințifice-literare din 19 și 20 Iulie a. c., să învite pe dl Dr. C. Diaconovich, ca în interesul Asociațiunii să-și retragă demisiunea din postul de primsecretar și să remână și mai departe în serviciul Asociațiunii, pentru care și-a câștigat merite însemnate și care are trebuință neapărată de dênsul la resolvirea problemelor și lucrărilor mari ce le-a inițiat și condus cu atâta dibăcie".

Comitetul central primesce propunerea Comisiunii, și identificându-se cu cuprinsul ei, o declară de a sa; totodată

decide a o comunica cu dl Dr. C. Diaconovich și a-l învita, ca să se declare încă în decursul ședinței de astăḑi dacă este aplicat a se conforma învitării ce i-s'a făcut.

La desbaterea acestui obiect dl Dr. C. Diaconovich absentând din ședință, agendele de notar ale ședinței au fost încredințate bibliotecarului Asociațiunii, dl N. Togan.

132. (835—1904). Dl ***Dr. C. Diaconovich***, învitat la ședință și informat asupra hotărîrii luate prin decisiunea premergĕtoare, rĕspunde la întrebarea presidiului, că în scrisoarea prin care și-a presentat ***demisiunea la postul de primsecretar*** a arătat motivele acestui pas, și anume a accentuat, că după ce din causa atacurilor de natură personală ce au fost îndreptate în contra dînsului în o parte a presei române, a fost expus la vexațiuni și Comitetul central și preste tot instituțiunile Asociațiunii, — nu mai avé rațiune să rĕmână la postul sĕu, pe care dela început nu l-a ocupat în vederea beneficiilor împreunate cu el, ci din contră cu prețul unei jertfe materiale destul de considerabile. Vĕḑênd însă că Comitetul central nici după repețite concursuri nu s'a putut uni asupra unui nou candidat pentru postul de primsecretar și că atât Secțiunile sciințifice-literare cât și Comitetul central, adecă forurile cele mai competente pentru aprețiarea activității sale, i-au arătat încrederea lor și insistă ca să remână la locul seu, — declară că este aplicat a-și retrage demisiunea. Se crede însă dator a accentua încă de acum, că împrejurările nu-i vor permite nici în viitor a se ocupa exclusiv numai cu afacerile Asociațiunii; le va considera însă ca agendele sale principale, și după-ce „Enciclopedia Română“ este pe deplin terminată, va dispune în viitor de mai mult timp ca păn'aci și speră că va puté servi interesele Asociațiunii în condițiuni mai mulțămitoare. Revoacă deci, cu această reservă, demisiunea sa la postul de primsecretar.

Comitetul central ia act cu mulțămire de această declarațiune și o va comunica adunării generale cu propunerea, ca să considere demisiunea dlui Dr. C. Diaconovich la postul de primsecretar ca neavenită.

Resolvirea cererilor întrate la concurs se amână până după Adunarea generală.

133. (809—1904). Referentul comisiunii instituite prin decisiunea Nr. 126 din 28 crt., dl Dr. Liviu Leményi, raportează mai departe, că în vederea hotărîrei luate de Comitetul central sub Nr. 194 din 29 Oct. 1903, Comisiunea propune, ca Comitetul central să propună proximei adunări generale, deodată cu presentarea ***demisiunii dlui Dr. Al. Mocsonyi*** în calitate de president al Asociațiunii, ca Adunarea generală să dee expresiune recunoscinței sale pentru meritele deosebite ce dl Dr. Al. Mocsonyi și-le-a câștigat pentru Asociațiune și pentru înaintarea culturală a poporului român în general, prin alegerea D-Sale de ***president onorar*** al Asociațiunii.

Totodată Comisiunea arată și serviciile multe și prețioase ce dl *Part. Cosma*, în calitate de membru al Comitetului central, în timp de 24 de ani le-a făcut Asociațiunii în toate afacerile acesteia și îndeosebi la înființarea școalei civile de fete, a cărei întemeiare și susținere în mare parte se datoresce stăruințelor D-Sale, —

apoi referindu-se la aniversarea de 40 ani dela înființarea revistei „Familia", arată meritele deosebite ce dl *Iosif Vulcan* și-le-a câștigat atât prin editarea acestei reviste cât și prin activitatea sa literară și în calitate de president al „Societății pentru înființarea teatrului român", —

și propune, ca Comitetul central, usând acum pentru prima dată de drepturile ce i-au fost reservate în § 11 din statute, să propună Adunării generale ca să aleagă pe numiții domni *membri onorari* ai Asociațiunii.

Comitetul central, identificându-se cu cuprinsul și motivele propunerii înaintate de Comisiune, decide cu vot unanim: a propune proximei adunări generale, să aleagă pe dl Dr. Al. de Mocsonyi president onorar, iar pe dl Part. Cosma, directorul „Albinei" și membru al Comitetului central, și pe dl Iosif Vulcan, membru ord. al Academiei rom. și president al „Societății pentru înființarea teatrului român", membri onorari ai Asociațiunii.

134. (809—1904). Tot referentul Comisiunii instituite prin decisiunea Nr. 126 din 28 Iul. a. c., raportează, că Comisiunea a censurat *proiectul de budget* presentat de cassarul Asociațiunii, și conformându-l decisiunilor luate de Comitetul central sub Nr. 127 punct *e*) și *f*) îl înaintează spre aprobare. Accentuează totodată, că dotațiunea urcată la K 1800·— pentru postul de secretar II a fost prevĕdută și propusă în vederea înmulțirii continue a agendelor generale ale biroului, și în deosebi a agendelor noue împreunate cu înființarea, înzestrarea și conservarea museului istoric și etnografic.

Comitetul central primesce propunerile Comisiunii, stabilesce budgetul în textul alăturat la acest proces verbal și decide înaintarea lui la Adunarea generală.

135. (625—1904) Presidiul presintă o propunere și un preliminar pentru *instalarea unei spălătorii* în aripa nouă a casei Asociațiunii din strada Morii Nr. 8, care în urma hotărîrii luate prin decisiunea Nr. 93 din 12 Maiu a. c. a fost pusă în lucrare.

Avênd în vedere că prin instalarea acestei spălătorii, noua casă de chirie (str. Morii Nr. 6) ar rĕmâné scutită de inconvenientele și deteriorările împreunate cu spălătoriile suterane, — se primesce propunerea presidială și se aprobă preliminarul presentat în suma de K 957·95.

136. (720—1904). In vederea împrejurării, că în coridorul din etagiul I al *Internatului de fete*, în sala pentru lucru de mână și în antișambra

acesteia, podelele sunt cu totul stricate, biroul propune înlocuirea lor cu *podele noue* şi arată că aceste adaptări ar costa executate în lucru de brad K 406·27 iar cu parchete K 1437·59.

Comitetul central decide, ca podelele stricate să se înlocuiască în coridor cu xylolith, iar în sala de lucru de mână cu parchete. Presidiul se autorisează a incredinţa aceste lucrări unui antreprenor. Adaptările proiectate se vor face în decursul vacanţelor şi vor trebui terminate înainte de 1 Sept. a. c.

137. (774—1904). Secretarul I presintă un preliminar al architectului G. Maetz pentru adaptarea *localităţilor ocupate de present de birourile Asociaţiunii* şi cari după terminarea Casei Museului se vor puté da în chirie.

Comitetul central constată necesitatea adaptărilor proiectate şi aprobând preliminarul presentat în suma de K 915·09, autorisează presidiul a încredinţa aceste lucrări unui antreprenor. Totodată decide ca după executarea adaptărilor localităţile din chestiune să se închirieze. Chiria se fixează în suma de K 1000·— anual.

138. Cererea dlui Colonel *Baron Carol de Kirchbach*, care ocupă locuinţele din etagiul II al nouei case de chirie, de a-i *închiria* aceste localităţi pentru mai mulţi ani cu asigurarea că sub durata contractului chiria de K 1800·— nu se va urca, —

se încuviinţează pe timp de 3 ani.

Cu aceste şedinţa s'a încheiat.

Iosif Sterca Şuluţu m. p. president: — *Dr. C. Diaconovich* m. p., şi *Nicolau Togan* m. p. notari: — Verificat în Sibiiu, la 9 August 1904. *I. Papiu* m. p., *Dr. V. Bologa* m. p., *Nicolau Togan* m. p.

Nr. 859—1904.

Proces verbal.

Şedinţa Comitetului central al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român", ţinută în Sibiiu la 16 August 1904.

Președinte: *Iosif St. Şuluţu.* — Notar: *Dr. C. Diaconovich.* — Membrii presenţi: *N. Ivan, Dr. Liviu Leményi, I. Papiu, Dr. O. Russu, Dr. Eus. Roşca, Dr. Ilie Beu, N. Togan, Ars. Bunea* şi cassarul *I. Vătăşan.*

139. *Verificarea* acestui proces verbal

se încredinţează dlor Dr. Oct. Russu, Dr. I. Beu şi Ars. Bunea.

140. (901—1904). Primsecretarul Asociaţiunii dă cetire proiectului seu de *raport general* al Comitetului central către proxima adunare generală.

Raportul general și aclusele lui se stabilesc în textul adnexat la acest proces verbal, se va publica în numĕrul proxim al organului Asociațiunii și se va presenta adunării generale.

141. (643—1904). Direcțiunea *Școalei civile de fete* înaintează procesul verbal al *Conferenței corpului didactic* ținută la 18 Iunie a. c., în care s'au stabilit clasificațiunile pentru anul școlar 1903/4 și s'au luat dispositiuni pentru premiarea elevelor cari s'au distins prin diligență deosebită.

In anul 1903/4 au fost inmatriculate în clasele civile 81 eleve, între cari s'au clasificat:

11	eleve	în	clasa	I
28	„	„	„	II
20	„	„	„	III
19	„	„	„	IV
în total . 78	eleve.			

Intre aceste au fost promovate 72, iar 6 eleve au fost admise la examen de emendare în Septembre a. c. Trei eleve s'au retras în cursul anului. Progresele cele mai frumoase le-a făcut clasa III condusă de d-șoara Eug. Bárdosy și cl. IV, condusă de dl Dr. I. Borcia.

Se ia act.

142. (951—1904). Direcțiunea *Școalei civile de fete* înaintează cu scrisoarea sa Nr. 88 din 1 Iulie a. c., propunerea dlui profesor Dr. I. Borcia pentru *distribuirea de premii* la elevele cari s'au distins prin diligență și purtare exemplară, apoi înaintează și conturile despre cărțile cumpĕrate în acest scop în conformitate cu hotărîrea conferenței corpului didactic Nr. 98 din 18 Iunie a. c.

Comitetul central aprobă dispositiunile luate de direcțiunea școalei, și în deosebi și plata prețului premiilor pr. K 58·10 în contul „fondului de excursiune etc.“ al școalei.

143. (662—1904). Direcțiunea *Școalei civile de fete*, prin scrisoarea sa Nr. 87 din 2 Iulie a. c. înaintează procesul verbal al Conferenței corpului didactic din 27 Iunie a. c., în care s'a raportat despre încheierea anului școlar, s'au comunicat observările representantului Inspectoratului reg. de școale și ale comisarului Comitetului central asupra examenelor finale, și s'au luat dispositiunile necesare pentru înscrierile dela începutul anului viitor, pentru examenele de emendare și în privința continuării cursului complementar.

Se ia act.

Hotărîrile ce privesc anul școlar viitor se aprobă.

144. (649—1904). Dl *Dr. E. M. Cristea*, numit prin decisiunea Nr. 115 din 2 Iunie a. c. comisar al Comitetului central pentru conducerea *examenelor finale* la școala civilă de fete a Asociațiunii, înaintează raportul seu despre decursul acestor examene.

Se ia act.

De observările şi propunerile dlui comisar se va ţiné cont la timpul şi locul seu.

145. (760—1904). Directorul *Şcoalei civile de fete*, prin scrisoarea sa Nr. 98 din 22 Iulie a. c. presintă raportul seu despre *starea personalului didactic* dela şcoala Asociaţiunii, şi raportează în deosebi, că timpul pentru care au fost angajate dşoarele *Eugenia Bárdosy* şi *Elisabeta Buteanu* a expirat cu finea anului şcolar 1903/4.

Comitetul central ia act de raportul directorului şcoalei de fete; numesce pe dşoara Elisabeta Buteanu profesoară suplentă definitivă şi angajază pe dşoara Eugenia Bárdosy şi pentru anul şcolar viitor ca putere didactică auxiliară.

146. (650—1904). Direcţiunea *Şcoalei civile de fete*, prin scrisoarea sa Nr. 85 din 1 Iulie a. c., înaintează cererea profesorului *Victor Păcală* de a-i prolungí terminul pentru depunerea examenului de cualificaţie până la finea lunei Octobre a. c.

Comitetul central acordă profesorului Victor Păcală o ultimă prolungire, până la finea lunei Octobre a. c., a termenului pentru depunerea examenului de cualificaţiune.

147. (734—1904). Direcţiunea *Şcoalei civile de fete*, prin scrisoarea sa Nr. 95 din 18 Iulie a. c., raportează că dşoara *Veturia Papp*, guvernantă provisorie în internatul Asociaţiunii, şi-a presentat demisiunea, şi propune ca în locul devenit vacant să fie numită *guvernantă* provisorie dşoara *Ana Broşteanu*, care în calitate de bonă, în timp de 7 ani, a făcut internatului cele mai bune servicii, iar în locul dşoarei Broşteanu să se angajeze o bonă franceză.

Comitetul central ia act de demisiunea dşoarei Veturia Papp, numesce în locul ei guvernantă provisorie pe d-şoara Ana Broşteanu, şi autorisează presidiul a angaja pentru anul viitor o bonă franceză.

148. (794—1904). In urma propunerii economului de a *asigura noua casă de chirie* a Asociaţiunii *contra incendiului*,

se autorisează presidiul a încheia contractul de asigurare cu societatea „Riunione Adriatica“ şi a asigura noua casă de chirie până la suma de K 45,000·—.

Cu aceste şedinţa s'a încheiat.

Iosif Sterca Şuluţu m. p., president. Dr. *C. Diaconovich* m. p., notar. — Verificat în Sibiiu, la 25 August 1904. *Dr. Ilie Beu* m. p. *Arseniu Bunea* m. p. *Dr. Russu* m. p.

Nr. 878—1904.

Proces verbal.

Şedinţa comitetului central al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român“ ţinută în Sibiiu la 25 August 1904.

Președinte: *Iosif Sterca Şuluţu.* Notar: *Dr. C. Diaconovich.* — Membrii presenţi: *Dr. Vasile Bologa, Ars. Bunea, Ioan F. Negruţiu, Ioan Papiu, Dr. At. Marienescu, Dr. Eusebiu R. Roşca, Nicolau Togan* şi *Ioan Vătăşan.*

149. Verificarea procesului verbal al şedinţei de astădi.

se încredinţează dlor: Dr. V. Bologa, Dr. At. Marienescu şi Dr. Eusebiu R. Roşca.

150. Primsecretarul Asociaţiunii dă cetire raportului special despre lucrările sĕvêrşite în chestiunea înfiinţării *Muzeului istoric şi etnografic* şi despre *publicaţiunile literare* ale Asociaţiunii din anul trecut.

Raportul presentat se stabilesce în textul alăturat la acest proces verbal şi se va adnexa la raportul general care se va presenta proximei adunări generale.

151. (849—1904). Direcţiunea *despărţĕmêntului Timişoara*, cu data 20 August a. c., înaintează *programul festivităţilor* ce se vor aranjea cu ocasiunea *adunării generale* proxime.

Se ia act cu aprobare.

152. (867—1904). Primsecretarul Asociaţiunii propune, ca cu ocasiunea proximei *adunări generale*, care se va ţiné pe teritorul desp. Timişoara, *să se distribue gratuit un numĕr mai mare de publicaţiuni* potrivite cu trebuinţele poporului, şi anume avênd în vedere deoparte numĕrul excepţional de mare al membrilor, agenturilor şi bibliotecelor desp. Timişoara, iar de altă parte dispoziţiile luate prin decisiunea Nr. 127 din 28 Iulie a. c. cu privire la întrebuinţarea veniturilor din anul curent ale „Fondului Andreiu Murĕşan“ cere să se distribue:

1. 20 ex. din scrierea „Caractere morale“ de I. Popea şi

2. 20 ex. din scrierea „Nuvele şi schiţe“, de I. P. Reteganul, cumpĕrate în cursul anului; apoi

3. 100 ex. complete din colecţiunea de câte 5 broşuri a scrierii „Ionel“, de V. Gr. Borgovanu din „Biblioteca poporală a Asociaţiunii“ şi

4. 500 ex. din celelalte numere ale „Bibliotecii poporale“ şi anume din acelea cari până acum au fost mai puţin rĕspândite în Bănat; mai departe

5. Câte 20 ex. din scrierile „Igiena şcolară“, de Dr. I. Beu şi „Cartea sănĕtăţii“, de Dr. St. Erdélyi, cari, în urma propunerii şedinţei plenare a secţiunilor sciinţifice-literare, sunt a se cumpĕra în sensul decisiunii Nr. 127 din 28 Iulie a. c.; şi în fine

6. În vederea împrejurării, că în ţinutul Timişoarei, portul naţional a degenerat în mĕsură mare şi motivele naţionale în industria de casă

dispar tot mai mult, propune să se cumpere, spre distribuire în sensul decisiunii citate mai sus, din veniturile pro 1903 ale fondului Andreiu Murășan 100 ex. din modelele colorate de țesături românesci, editate de domnișoara Minerva Cosma.

Distribuirea acestor publicațiuni să se facă prin organele despărțământului, cu considerare la aceea, că toate bibliotecele din despărțământ să fie înzestrate cu câte 1 exemplar al publicațiunilor înșirate, încât nu le-ar avé deja, și că pentru fie-care comună de pe teritorul despărțământului să se destineze un exemplar complet al colecțiunii „Ionel" de V. Gr. Borgovanu și câte un exemplar al modelelor de țesături românesci.

Propunerea primsecretarului se primesce și biroul se autorisează a o executa.

153. (822—1904). Presidiul raportează, că în urma învitării comitetului *Societății pentru crearea unui fond de teatru român*, ca Asociațiunea să participe prin delegați la adunarea generală a numitei societăți, convocată la Brad pentru ḑilele de 28 și 29 August, — a autorisat pe membrii Asociațiunii dnii Vasile Damian, protopresbiter și George Părău, director gimnasial cu representarea Asociațiunii la această adunare generală.

Se ia act cu aprobare.

Totodată se decide ca Societatea pentru crearea unui fond de teatru român să se învite a participa prin delegați la adunarea generală a Asociațiunii convocată la Timișoara pentru ḑilele de 21 și 22 Septembre a. c.

154. (601—1904). Dl Dr. *Iosif Blaga,* membru al secțiunii literare, raportează, că în sensul dispositiunilor luate prin decisiunea Nr. 119 din 2 Iulie a. c., a participat la *iubileul revistei „Familia"* împreună cu dl George Șuta ca representanți ai Asociațiunii și că dl George Șuta a rostit cu această ocasiune un discurs de felicitare în numele Asociațiunii.

Se ia act și se va exprima dlor Dr. I. Blaga și G. Șuta mulțămita comitetului central.

155. (703—1904). Secretarul raportează, că ministerul de culte și instrucțiune publică nu a luat în considerare remonstrațiunea Comitetului central înaintată în causa *fundațiunii Olteanu* sub Nr. 486 din a. tr., ci prin ordinațiunea sa Nr. 46005 din 8 Iunie a. c. a provocat Comitetul central din nou, ca până la 20 Octobre a. c. să redigieze și înainteze literele fundaționale pentru numita fundațiune.

Comitetul central ia act cu părere de rău de acest ordin ministerial, pe care îl consideră de o ingerință nejustificată în drepturile de proprietate particulară a Asociațiunii. De oare-ce însă nu-i stau la dispositiune alte remedii de drept, autorisează biroul, ca în ședința dela începutul lui Octobre să presinte un proiect de litere fundaționale.

156. (591—1904). Dl *Ioan Bunea*, paroch gr. cat. în Vad, raportează, că în conformitate cu autorisarea ce i-s'a dat din partea Comitetului central pe basa decisiunii Nr. 54 din 31 Martie a. c,. a distribuit *4 ajutoare à K 20·— din fundațiunea George Boieriu* la următorii elevi ai școalei confesionale din Vad:

Victor Ioan Cosgarea, Augustin George Raica, Elena Zenoviu Urian și Elena Tit Cosgarea.

Se observă că în școala din Ohaba nu s'au găsit elevi cari să fie întrunit condițiunile prevěḑute în literele fundaționale.

Se ia act.

157. (759—1904). Direcțiunea *Școalei civile de fete* presintă hârtia oficiului de dare Nr. 80/1904, prin care se stabilesce o competență de K 32·— pro 1903/4 de plată la fondul de pensiuni pentru a 6-a putere didactică (dra Eugenia Bárdosy).

Se ia act și se va provedé în budgetul anului viitor.

158. (868—1904). Economul raportează, că dl *Stefan Czipot*, căruia i-se închiriase prin decisiunea Nr. 10 din 28 Ianuarie 1904 localitățile ocupate de present de birourile Asociațiunii, sub condițiunea dacă i-se va da concesiunea de a deschide o farmacie în strada Morii, — nu a putut obținé această concesiune și astfel contractul încheiat în mod provisor a devenit fără de obiect.

Se ia act.

Contractul încheiat cu dl Stefan Czipot se anulează și economul se autorisează a închiria localitățile din chestiune altor reflectanți.

159. (765—1904). Se presintă contul firmei *Iosif Jikeli*, despre instalarea locuințelor în etagiul prim și în parter cu *lampele electrice* în suma totală de K 830·10.

Comitetul central asemnează spre plată suma de K 830·10.

160. (804—1904). Economul presintă *ofertul lui Johan Friedrich* și al lui *Gustav Stuchlich* pentru curățirea closetelor dela casa din str. Morii Nr. 6.

Comitetul central autorisează presidiul a încheia contract cu unul dintre oferenți.

161. (812—1904). Economul presentează preliminarul de spese al întreprinḑătorului *Iacob Stempel*, pentru prelungirea apaductului la baia elevelor din internat, cu scop ca fiesce-care cadă să poată fi prověḑută atât cu apă caldă cât și cu apă rece.

Comitetul central aproabă propunerea economului, iar presidiul se autorisează a îngriji de executarea instalațiunii și a asemna suma preliminată cu K 179·20.

162. (834—1904). Economul presintă contul têmplarului *Emil Petruțiu* pentru un măngălău furnisat pentru noua casă de chirie cu prețul de K 49·—.

Se asemnează spre plată.

163. (576—1904). Dl *Dr. E. Miron Cristea*, membru al Comitetului central, prin scrisoarea sa din 22 Maiu a. c. presintă o serie de propuneri pentru conservarea și adaptarea *casei și intravilanului feric. Avram Iancu.*

Avênd în vedere că Comitetul central, prin decisiunea sa Nr. 112 din 2 Iunie a. c., a luat dispositiuni în această privință încă de mai înainte, în urma propunerii dlui Dr. Zosim Chirtop, și l-a și autorisat cu executarea adaptărilor trebuincioase, scrisoarea dlui Dr. Cristea se va trimite dlui Dr. Chirtop spre orientare și considerare în marginile posibilității.

164. (689—1904). Direcțiunea despărțemêntului *Pancíova* înaintează procesul verbal al *ședinței comitetului cercual* din 27 Iunie a. c., în care s'a decis convocarea adunării cercuale la Ofcea pentru ḑiua de 4 Septembre a. c.

Se ia act.

165. (869—1904). Secretarul I presintă consemnarea *donațiunilor întrate pentru fondul Muzeului* și colecțiunile acestuia în timpul dela 1 Iulie a. c. până la data acestui proces verbal, și anume arată că au donat:

1. Elevii din cele 8 clase ale gimnasiului gr. or. rom. din Brașov K 58·84.
2. Elevii din cele 4 clase ale școalei reale rom., gr.-or. din Brașov K 10·11.
3. Domnișoara Elena Petrașcu, directoara internatului Asociațiunii, Sibiiu. K 91·—.
4. „Bistrițiana", institut de credit, Bistrița K 20·—.
5. Petru Calciunariu, advocat, Orșova K 2·—.
6. Iacob Peptea, Orșova K 2·—.
7. Dimitrie Bratu, Orșova K 1·—.
8. Elevii școalei superioare gr.-or. române, Brașov K 15·70.
9. Dșoara Emilia Vesa, în Socodor, un ștergar (prosop).

Se ia act cu mulțămită.

166. (870—1904). Secretarul I. presintă consemnarea *membrilor noui* ai Asociațiunii, înscriși în timpul dela 1 Iulie până la 14 Iulie a. c.

Se ia act.

Domnul Dr. Ioan Mihályi din Sigetul Marmației se declară membru pe viață și se va provedé cu diploma statutară iar domnii:

1. Iulius Popovici, Hațeg,
2. Iordan Curcubetă, Halchiu,
3. Axente Banciu, Brașov,
4. Dr. Ioan Bunea, Brașov,
5. Sofron Roșca, Brașov,
6. Ioan Pricu, Brașov,
7. Romul Frateș, Brașov și

8. Dr. Lucian Borcia, Sibiiu, se declară membri ordinari ai Asociațiunii.

Cu acestea ședința s'a încheiat.

D. u. s.

Iosif Sterca Șuluțu m. p., president. *Dr. C. Diaconovich* m. p., notar. — S'a verificat. Sibiiu, în 31 August 1904. — *Dr. V. Bologa* m. p. *Dr. At. Marienescu* m. p. *Dr. Eus. Roșca* m. p.

Nr. 825—1904.

DONAȚIUNE

pentru Museul istoric-etnografic.

Primim dela dl Iosif Sterca Șuluțu, următoarea scrisoare:

Dăruesc pentru casa Națiunei (muzeu istoric etnografic):

1. Portretul Impĕratului Iosif al II-lea, colorat, în ramă.

2. Medalia comemorativă de argint, ce represintă actul de cununie al M. S. Impĕratul-Rege Francisc Iosif I.

3. Portretul Metropolitului Alexandru Sterca Șuluțu de Cărpeniș, colorat, în ornat bisericesc, în ramă.

4. Portretul episcopului Petru Pavel Aaron de Bistra, colorat, în ornat bisericesc, în ramă.

5. Portretul Prințului din Moldova, Aaron, împreună cu Decretul Regelui Ferdinand I, din 9 Aprilie 1550 (și alte 12 acluse) în care se ḑice că: „Acest bărbat distins, Aaron, se trage din neamul adevĕraților voevoḑi ai Țĕrii Moldovei, ca fiu al voivodului de odinioară Bogdan, carele (Aaron) a fost alungat cu pericolul morții, din patria sa, de cătră Petru, voivodul aceleiași țĕri moldovene".

A fost deci nepotul lui Stefan-cel-mare.

Dela acel Aaron își trăgea originea sa episcopul Petru Pavel Aaron, fratele străbunei mele.

Portretul acestui prinț se află și în muzeul din Budapesta. Originalul, care s'a păstrat în familia noastră, l-am dăruit eu, înainte cu mulți ani, pentru domeniul din Spring, proprietatea fundațiunei Sterca Șuluțane.

6. Portretul celor de pe urmă Hospodari (voevoḑi) ai Valachiei și Moldovei: Barbu Bibescu Stirbei și Grigorie Ghica, litografat, în ramă.

7. Un tablou ce represintă arestarea lui Horia și Cloșca, tradați prin Mateș Nuț, Trif Stefan și alți doi veri ai lui Horia.

E o copie reușită de pe originalul găsit la un anticvar din Viena și păstrat în biblioteca „Asociațiunii".

8. Mănăstirea și seminarul din Blaj, colorat, în ramă.

9. Biografia lui Avram Iancu, scrisă de mine.

10. Fluerul lui Avram Iancu.

11. Cartea de rugăciune a metropolitului Șuluțu.

Sibiiu, în 17 Iulie 1904. ***Iosif Sterca Șuluțu*** m. p.

Nr. 897—1904.

AVIS.

Se aduce la cunoscinţă, că direcţiunea căilor ferate, în urma ordinului domnului ministru de comerciu reg. ung. de data 11 August a. c. Nr. 55.675, ne-a trimis una mie bilete de călătorie cu preţ redus, pentru a puté călători la adunarea generală, ce se va ţiné anul acesta în Timişoara în 21 Septembre şi ḑilele următoare.

Biletele au valoare din 15 Septembre până la finea lunei.

Dreptul şi modalitatea de a folosi căile şi clasele, se găsesc indicate pe bilet.

Cei-ce ar dorí să aibă bilete de călătorie la adunarea generală din a. c., să se adreseze biroului Asociaţiunii în Sibiiu, sau la dir. despărţ. căruia aparţin.

Sibiiu, în 8 Septembre 1904.

Presidiul Asociaţiunii.

PROGRAMUL

festivităţilor, ce se vor aranja cu ocasiunea adunării generale a Asociaţiunii la 21 şi 22 Septembre st. n. 1904 în Timişoara.

1. La 20 Septembre întêmpinarea la gară a Comitetului central.
2. Tot în aceea ḑi seara de cunoscinţă şi cină comună în otelul „Principele de Coroană“.
3. La 21 Septembre dimineaţa participarea la serviciul divin la biserica gr.-or. română şi la cea gr.-cat. română din Timişoara-Fabric.
4. La 11 oare înainte de ameaḑi I-a şedinţă a adunării generale în sala mare a otelului „Principele de Coroană“.
5. După ameaḑi la 2 oare banchet tot în aceea sală.
6. Seara la 8 oare concert tot în aceea sală.
7. La 22 Septembre 10 oare înainte de ameaḑi a II-a şedinţă a adunării generale.
8. Tot în aceea ḑi după ameaḑi la 4 oare şedinţa festivă a secţiunilor şciinţifice-literare în sala mică a otelului „Principele de Coroană“.
9. Seara petrecere de joc în sala mare a otelului.

În Timişoara cortele private pentru publicul, care vine la adunarea generală, nu stáu la dispositiune, fie-care oaspe poate căpĕta chilie numai în otel; deci toţi cei ce voesc a participa la adunarea generală, sunt rugaţi până inclusive 18 Septembre a comanda chilie la presidentul comisiunei de încortelare Dr. Aurel Cosma, adv. în Timişoara, căci altcum comisiunea de încortelare, fiind mare circulaţia călătorilor străini în Timişoara, nu va fi în stare a acvira chilii cerute la timp întârḑiat; tot odată sunt rugaţi cu această ocasiune a însciinţa, că voiesc sau nu a participa la banchet, ca comitetul aranjator să se poată de timpuriu orienta.

Dacă oaspeţii, cari comandează cortel, vor înştiinţa cu ce tren ajung la Timişoara, la gară vor fi aşteptaţi de membrii comisiunei de încortelare, ca să le comunice, că pentru fie-care oaspe în care otel e chilia comandată.

Timişoara, 19 August 1904.

Comitetul aranjator.

Redactor: Dr. C. Diaconovich. Tiparul tipografiei archidiecesane.